

ZARZĄDZENIE NR 0050.111.2024
WÓJTA GMINY GOLESZÓW

z dnia 29 maja 2024 r.

w sprawie przedstawienia Radzie Gminy Goleszów Raportu o stanie Gminy Goleszów za 2023 rok

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przedstawiam Radzie Gminy Goleszów Raport o stanie Gminy Goleszów za 2023 rok, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Raport, o którym mowa w § 1, podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Goleszów.

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierzam Sekretarzowi Gminy Goleszów.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy

Sylwia Cieślar

Załącznik do zarządzenia Nr 0050.111.2024
Wójta Gminy Goleszów
z dnia 29 maja 2024 r.

RAPORT O STANIE GMINY GOLESZÓW ZA 2023 ROK

Goleszów, maj 2024 roku

Opracował zespół

Urząd Gminy Goleszów

ul. 1 Maja 5

43-440 Goleszów

tel. +48 33 479 05 10 do 13

fax. +48 33 479 05 16

e-mail: urząd@goleszow.pl

Szanowni Państwo

Przekazuję w Państwa ręce Raport o stanie Gminy Goleszów za 2023 rok. Był to okres, który w naszej gminie upłynął nie tylko pod znakiem jubileuszy trzech miejscowości: Goleszowa, Puńcowa i Bażanowic, ale także typowej pracy samorządowej, związanej z realizacją bieżących zadań i inwestycji.

Na sytuację naszej gminy, poza sprawami wewnętrznymi, nie miały wpływu miało to, co działo się na krajowej, jak i międzynarodowej scenie politycznej. Sytuacja społeczno-polityczno-gospodarcza naznaczona wysoką inflacją oraz wojną toczącą się za wschodnią granicą Polski zmuszała do podejmowania ciągłych działań adaptacyjnych i optymalizacji decyzji w warunkach niepewności. Mimo to zrealizowanych zostało wiele zadań o społecznie istotnym znaczeniu. O nich, jak i o kondycji goleszowskiej jednostki samorządowej można przeczytać w niniejszym Raporcie, do czego zachęcam.

Korzystając z okazji dziękuję mieszkańcom, radzie gminy, sołtysom, radom sołeckim oraz moim współpracownikom za wszelką pomoc i wsparcie.

Sylwia Cieślak

Wójt Gminy Goleszów

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
POWIERZCHNIA GMINY I JEJ POŁOŻENIE	10
ROLNICTWO	12
PRZEDSIĘBIORCY	13
DEMOGRAFIA	14
GMINA GOLESZÓW I JEJ WŁADZE	26
RADA GMINY	26
WÓJT GMINY I URZĄD GMINY	39
GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	45
JEDNOSTKI POMOCNICZE	46
PARTNERSTWO MIĘDZYGMINNE	47
FINANSE GMINY	50
INWESTYCJE GMINNE	60
INFRASTRUKTURA DROGOWA	73
DROGI	73
MOSTY	77
TRASY ROWEROWE	78
KOMUNIKACJA PUBLICZNA	80
KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA	80
KOMUNIKACJA KOLEJOWA	81
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	83
SIEĆ WODOCIĄGOWA	83
SIEĆ KANALIZACYJNA	84
SIEĆ GAZOWA	85
SIEĆ ENERGETYCZNA	86
SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA	87
OCHRONA ŚRODOWISKA	88
OCHRONA POWIETRZA	88
MELIORACJE, OCHRONA WÓD I MAŁA RETENCJA	91
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	92
GOSPODARKA ODPADAMI	93
EDUKACJA EKOLOGICZNA	97
INNE DZIAŁANIA	98
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	100
GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	101
GRUNTY	101

ZASÓB MIESZKANIOWY GMINY I POLITYKA MIESZKANIOWA	104
LOKALE UŻYTKOWE	106
INNE OBIEKTY W ZASOBIE KOMUNALNYM GMINY	107
ZABYTKI, MIEJSCA PAMIĘCI I CMENTARZE	112
MODERNIZACJE I REMONTY MIENIA KOMUNALNEGO	113
OŚWIATA I WYCHOWANIE	116
USŁUGI SPOŁECZNE	137
GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2023	141
GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE	143
GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY	145
RZĄDOWY PROGRAM "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"	147
PROGRAM OPERACYJNY "POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020"	148
"SZLACHETNA PACZKA"	149
RZĄDOWY PROGRAM "OPIEKA 75+"	149
PROGRAM OSŁONOWY WSPARCIA SENIORÓW "TELEOPIEKA W GMINIE GOLESZÓW"	149
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	150
PROGRAM "ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ - EDYCJA 2023"	150
OPIEKA WYTCHNIENIOWA	151
PROJEKT "DARCZYŃCA. CZYŃMY DOBRO RAZEM"	152
KARTA DUŻEJ RODZINY	152
KLUBY SENIORA	153
"GOLESZOWSKI BON ŻŁOBKOWY"	155
INNE USŁUGI SPOŁECZNE	156
BEZPIECZEŃSTWO	158
KULTURA I PROMOCJA GMINY	164
GMINNY OŚRODEK KULTURY W GOLESZOWIE	167
GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W GOLESZOWIE	183
WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	186
SPORT I REKREACJA	189
ZAKOŃCZENIE	193
SPIS MAP	195
SPIS TABEL	196
SPIS WYKRESÓW	199

WSTĘP

Dokument nazywany raportem o stanie jednostki samorządu terytorialnego to instytucja prawna, która pojawiła się jako obligatoryjna na poziomach lokalnym i regionalnym w Polsce w 2019 roku. Wprowadzona ona została do wszystkich trzech samorządowych ustaw ustrojowych, a więc: ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa. Stało się to na mocy ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych.

W bieżącym roku już po raz szósty przygotowany został Raport o stanie Gminy. Opracowany on został w oparciu o art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Jego celem jest podsumowanie działalności Wójta Gminy Goleszów w 2023 roku na tle sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Raport obejmuje m.in. analizę realizacji gminnych polityk, programów, strategii oraz uchwał Rady Gminy Goleszów. W trakcie jego przygotowywania uwzględniono dane na 31 grudnia 2023 roku (z niewielkimi wyjątkami, o których mowa będzie w zasadniczej części opracowania). Wiele kwestii przedstawionych zostanie w ujęciu komparatystycznym, zwłaszcza dotyczy to wymiaru temporalnego. Pozwoli to na zidentyfikowanie trendów i tendencji, a także symptomów rozwoju czy też regresu w ramach prowadzonych polityk czy realizowanych programów.

Struktura niniejszej publikacji, jak również zgromadzone w niej informacje oraz dane finansowe i statystyczne opracowano w oparciu o autorską koncepcję, którą stosowano również w latach poprzednich. Determinowane jest to faktem, że Rada Gminy Goleszów nie określiła szczegółowych wymogów dotyczących sporządzania Raportu o stanie gminy Goleszów. Należy także podkreślić, że w latach poprzednich nie zostały zgłoszone przez radnych żadne uwagi dotyczące przyjętej koncepcji Raportu.

Do opisu i oceny realizowanych polityk wykorzystanych zostanie wiele materiałów źródłowych. Zasadniczą rolę odgrywać będą obowiązujące w gminie dokumenty o charakterze strategicznym. Za takie należy uznać te uchwały Rady Gminy Goleszów, które określały główne kierunki działań organów gminy, w tym Wójta. Wobec faktu, że od 2019 roku podjęto wiele nowych, nierealizowanych wcześniej działań, katalog dokumentów o charakterze strategicznym co roku jest dłuższy. Do nich zaliczyć należy:

- 1) Strategię rozwoju gminy Goleszów na lata 2016-2026 (uchwała nr 0007.33.2016 z dnia 29 czerwca 2016 r.),
- 2) Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Goleszów (uchwała nr 0007.104.2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. z późn. zm.),
- 3) Uchwałę Budżetową Gminy Goleszów na 2023 rok (uchwała nr 0007.105.2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. z późn. zm.),
- 4) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Goleszów (uchwała nr 0007.59.2015 z dnia 30 września 2015 r.),
- 5) Gminny Program Rewitalizacji Gminy Goleszów na lata 2020-2030 (uchwała nr 0007.51.2022 z dnia 25 maja 2022 r.),

- 6) Uchwałę w sprawie wyznaczenia aglomeracji Goleszów (uchwała nr 0007.63.2019 z dnia 31 października 2019 r. z późn. zm.),
- 7) Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Goleszów na lata 2020-2024 (uchwała 0007.68.2019 z dnia 31 października 2019 r.),
- 8) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Goleszów na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 (uchwała nr 0007.79.2020 z dnia 23 września 2020 r.),
- 9) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (uchwała nr 0007.69.2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. z późn. aktualizacjami),
- 10) Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Goleszów na lata 2017-2032 (uchwała nr 0007.42.2017 z dnia 20 września 2017 r.),
- 11) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Goleszów w 2023 roku (uchwała nr 0007.26.2023 z dnia 29 marca 2023 r.),
- 12) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2022-2026 (uchwała nr 0007.22.2022 z dnia 23 lutego 2022 r.),
- 13) Program osłonowy „Pomoc dla mieszkańców Gminy Goleszów w zakresie dożywiania na lata 2019-2023” (uchwała nr 0007.22.2019 z dnia 27 marca 2019 r.),
- 14) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 (uchwała nr 0007.117.2021 z dnia 15 grudnia 2021 r.),
- 15) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Goleszów na lata 2021-2023 (uchwała nr 0007.118.2021 z dnia 15 grudnia 2021 r.),
- 16) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 (uchwała nr 0007.107.2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. z późn. zm.),
- 17) Program Osłonowy Wsparcia Seniorów – „Teleopieka w Gminie Goleszów” na rok 2023 (uchwała nr 0007.11.2023 z dnia 25 stycznia 2023 r.),
- 18) Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Goleszów (uchwała nr 0007. 90.2022 z dnia 26 października 2022 r.),
- 19) Uchwałę w sprawie wprowadzenia świadczenia pieniężnego na rzecz rodziny „Goleszowski Bon Żłobkowy” i określenia szczegółowych zasad przyznawania i wysokości tego świadczenia (uchwała nr 0007.47.2020 z dnia 24 czerwca 2020 r. z późn. zm.),
- 20) Program współpracy Gminy Goleszów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023 (uchwała nr 0007.99.2022 z dnia 30 listopada 2022 r.),
- 21) Uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie gminy Goleszów (uchwała nr 0007.98.2020 z dnia 16 grudnia 2020 r.).

W 2023 roku, poza dokumentami o charakterze strategicznym, realizowane były także postanowienia innych aktów obowiązujących na terenie gminy Goleszów. Szczegółowo na ten temat można przeczytać w różnych fragmentach niniejszego Raportu.

W celu zwiększenia jego przejrzystości został on podzielony na szesnaście części. Kryterium ich wyodrębnienia były kwestie przedmiotowe. W celu ułatwienia lektury w niektórych częściach tekst podzielono na mniejsze jednostki redakcyjne.

W sporządzeniu Raportu uczestniczyli pracownicy Urzędu Gminy Goleszów, jednostek organizacyjnych gminy i instytucji kultury. Przeprowadzili oni analizę niezbędnych dokumentów oraz dokonali wstępnej oceny realizacji poszczególnych polityk, programów i strategii. W oparciu o przygotowane przez nich materiały opracowana została pierwsza wersja Raportu, która była przedmiotem dyskusji z kadrą kierowniczą. Zgłoszone w jej trakcie uwagi i sugestie znalazły odzwierciedlenie w ostatecznej wersji dokumentu, który przekazano Radzie Gminy Goleszów.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

POWIERZCHNIA GMINY I JEJ POŁOŻENIE

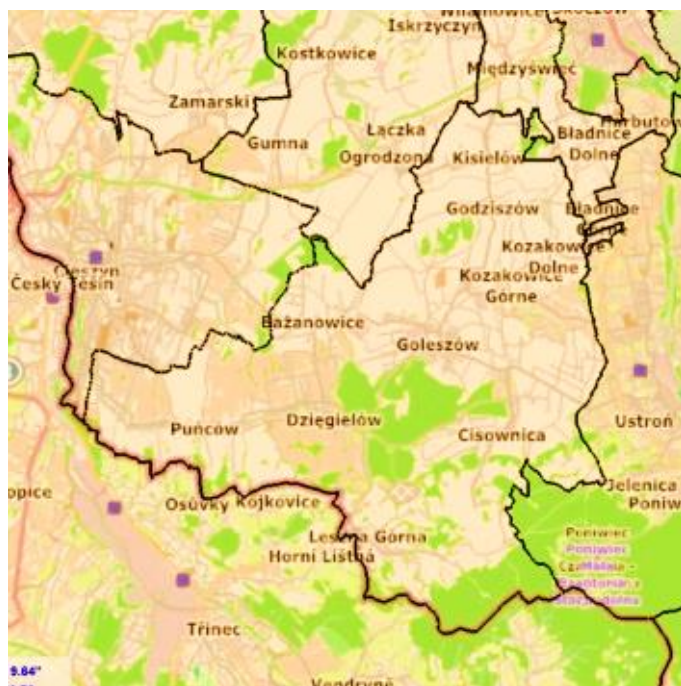
Gmina Goleszów jest gminą wiejską, położoną w południowej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Obejmuje powierzchnię ok. 66 km² i graniczy:

- od północy z miastem Cieszyn oraz gminami Dębowiec i Skoczów,
- od wschodu z miastem Ustroń,
- od południa z Republiką Czeską (gminy: Nýdek, Vendryně, Třinec, Český Tešín),
- od zachodu z miastem Cieszyn.

Gmina Goleszów jest położona wzdłuż ruchliwej drogi łączącej Cieszyn z Ustroniem. Przebiega ona przez miejscowości: Bażanowice, Goleszów i Cisownica.

Na terenie gminy znajduje się drogowe przejście graniczne w Lesznej Górnej, dające sposobność łatwego dojazdu do Republiki Czeskiej czy na Słowację. Z tego powodu przez teren gminy przemierza się wielu turystów. Mieszkańcy gminy korzystają także z możliwości wjazdu do Republiki Czeskiej przez przejście graniczne w Puńcowie.

Do przejścia granicznego w Lesznej Górnej prowadzi droga powiatowa, której stan jest dobry. Z kolei na drodze prowadzącej do przejścia granicznego w Puńcowie (ul. Kojkowicka) w 2023 roku realizowane były prace budowlane, obejmujące, oprócz wykonania podbudowy drogi i położenia nowej nawierzchni asfaltowej, również budowę chodnika, ścieżki rowerowej oraz nowego mostu na Puńcówce. Realizacja tej inwestycji jest możliwa dzięki pozyskaniu dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Całkowity koszt zadania przekracza 7 mln zł. Poprawa stanu nawierzchni tej drogi nie tylko pozwoli usprawnić odbywający się po niej ruch samochodowy, ale także zwiększy atrakcyjność turystyczną Gminy Goleszów dzięki wydzieleniu części dla ruchu pieszych i rowerzystów.

Mapa 1. Gmina Goleszów

Źródło: <https://www.goleszow.pl/news/mapy-powiatu-cieszynskiego-online> (27.04.2024).

Przez gminę Goleszów przebiegają linie kolejowe 190 i 191. Od 2022 roku, po przeprowadzeniu prac rewitalizacyjnych, mieszkańcy Goleszowa i okolicznych miejscowości mogą przemieszczać się pociągami w kierunku Cieszyna, Skoczowa i Wisły. Transport kolejowy jest dobrą alternatywą chociażby dla ruchu samochodowego. Może on również przyczynić się do podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy.

Od kilku lat Gmina Goleszów, jako członek Stowarzyszenia Aglomeracja Beskidzka, aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz rewitalizacji linii kolejowej 190 pomiędzy Skoczowem i Bielskiem-Białą. Uruchomienie tej linii stworzyłoby mieszkańcom szansę łatwego dotarcia do największego miasta regionu – Bielska-Białej, a jednocześnie Goleszów stałby się ponownie ważnym miejscem na mapie polskich linii kolejowych. Szerzej na temat transportu kolejowego na terenie gminy można przeczytać w dalszej części niniejszego Raportu.

Mapa 2. Linie kolejowe 190 i 191

Źródło: <https://aglomeracjabeskidzka.eu/coraz-blizej-przywrocenia-ruchu-na-linii-kolejowej-cieszyn-bielsko-biala> (27.04.2024).

Administracyjnie gmina Goleszów jest podzielona na dziesięć miejscowości (Bażanowice, Cisownica, Dzięgielów, Godziszów, Goleszów, Kisielów, Kozakowice Dolne, Kozakowice Górne, Leszna Górna, Puńców), na terenie których utworzonych zostało jedenaście jednostek pomocniczych – sołectw (Bażanowice, Cisownica, Dzięgielów, Godziszów, Goleszów Dolny, Goleszów Górny, Goleszów Równia, Kisielów, Kozakowice, Leszna Górna, Puńców). Siedzibą Gminy jest Goleszów.

Mapa 3. Miejscowości w gminie Goleszów

Źródło: https://en.wikipedia.org/wiki/Goleszów#/media/File:POL_Miejscowość_Goleszów.png (27.04.2024).

Gmina leży w obrębie Beskidu Śląskiego. Najwyższym wzniesieniem jest położona na granicy z Czechami góra Ostry (709 m n.p.m.). Najniższe miejsca tworzy dolina Puńcówki (269 m n.p.m.), na granicy z miastem Cieszyn. Wysokość terenów obniża się z południa na północ. Na terenie gminy występują formy osuwiskowe. Gminę dzieli na dwie części grzbiet wododziałowy pomiędzy zlewiskiem Wisły i Odry, który przebiega od Małej Czantorii, przez Tuł, Jasieniową, aż po Chełm.

ROLNICTWO

Strukturę przestrzenną gminy kształtują przede wszystkim grunty rolne, leśne i zabudowane oraz zurbanizowane. Szczegółowo zaprezentowano to w niżej zamieszczonej tabeli.

Tabela 1. Rodzaje gruntów w gminie Goleszów

Rodzaj gruntów	Udział procentowy w powierzchni gminy
grunty rolne	66,42
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	21,64
grunty zabudowane i zurbanizowane	10,67
grunty pod wodami	0,60
pozostałe grunty	0,67

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

Określone klasy gruntów, jak również dominujący typ produkcji rozstrzygają o rolniczym charakterze gminy Goleszów. Funkcjonujące na jej terenie gospodarstwa (łącznie 971) skoncentrowane są zarówno na produkcji zbóż, jak i hodowli inwentarza żywego. Na tle

wielu małych gospodarstw będących dla ich właścicieli dodatkowym zajęciem, wyróżniają się duże gospodarstwa wyposażone w nowoczesny sprzęt rolniczy i skoncentrowane najczęściej na określonym typie produkcji rolnej.

Tabela 2. Grunty rolne w gminie Goleszów

Rodzaj użytku	Grunty	Powierzchnia w ha
Br	grunty rolne zabudowane	194,8167
R	grunty orne	2673,4634
S	sady	23,3001
Ł	łąki	151,0600
Ps	pastwiska trwałe	1308,1884
Lzr	grunty zakrzewione i zadrzewione na użytkach rolnych	177,4892
Wsr	grunty pod stawami	10,5857
W	grunty pod rowami	1,9793
N	nieużytki	8,9577
RAZEM		4549,8405

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

Obserwowany trend pozwala stwierdzić, że gospodarstwa rolne w gminie dynamicznie zmieniają się, co zresztą jest charakterystyczne dla całego kraju. Zauważalna jest coraz większa specjalizacja i towarzysząca jej modernizacja.

PRZEDSIĘBIORCY

Gmina ze względu na swoje położenie jest atrakcyjnym terenem dla przedsiębiorców z różnych branż. Dobry układ komunikacyjny, jak również przygraniczne usytuowanie gminy powodują, że szukają oni w niej terenów inwestycyjnych. W głównej mierze są to mikroprzedsiębiorstwa i przedsiębiorstwa małe, choć w Goleszowie, Bażanowicach czy Puńcowie funkcjonują również przedsiębiorstwa średniej wielkości. Firmy te są miejscem pracy nie tylko dla wielu mieszkańców gminy, ale także osób spoza niej, w tym obcokrajowców.

W 2023 roku Wójt Gminy podejmowała działania na rzecz utrzymania dobrych relacji z przedsiębiorcami. Rozmowy dotyczyły głównie tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju lokalnego biznesu. Kolejni przedsiębiorcy budują swoje siedziby i hale produkcyjne oraz usługowe na terenie gminy Goleszów, z kolei podmioty już w niej obecne stale rozwijają swoją działalność. Jest to m.in. efekt tworzenia przez samorząd lokalny dobrych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej (w tym m.in. utrzymywania na relatywnie niskim poziomie podatków lokalnych czy prowadzenia zrównoważonej polityki zagospodarowywania przestrzeni). Korzyści z tego wynikające są jednak obustronne. Obecność firm produkcyjnych, usługowych czy handlowych na terenie gminy przynosi wymierne efekty w postaci podatków, stanowiących jedno z podstawowych źródeł dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Jednocześnie wielu przedsiębiorców współuczestniczy w kształtowaniu społecznego pejzażu miejscowości, m.in. współpracując z lokalnymi organizacjami pozarządowymi czy jednostkami oświatowymi.

DEMOGRAFIA

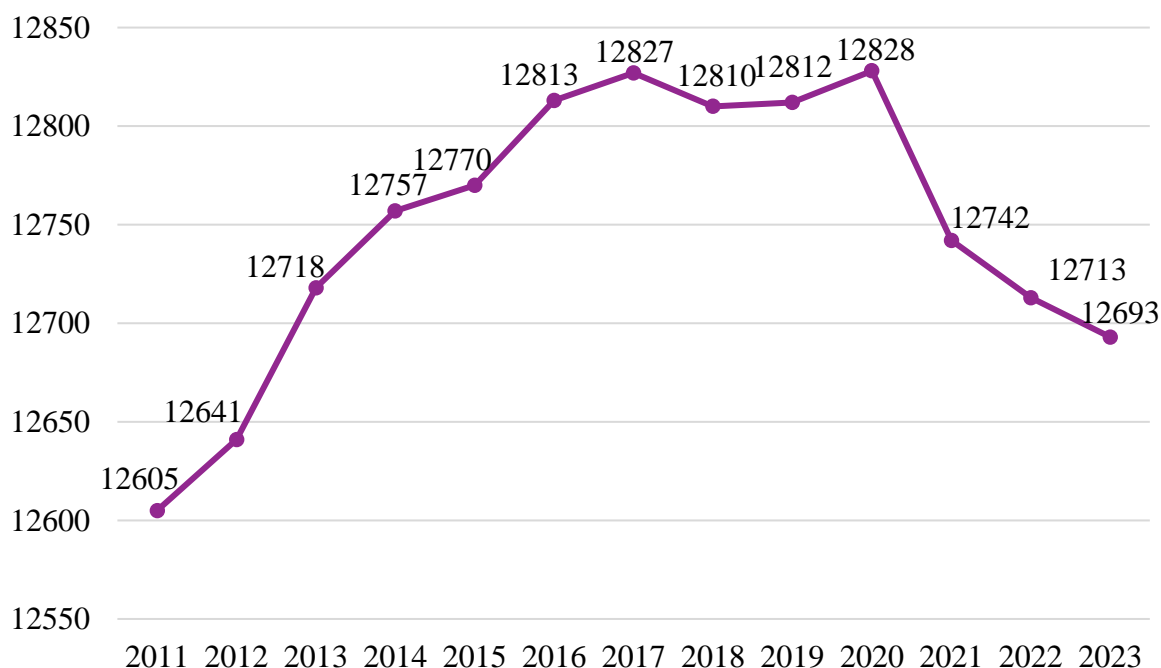
Zgodnie z danymi Urzędu Stanu Cywilnego gmina Goleszów liczyła na koniec roku, którego dotyczy ten Raport, 12 693 stałych mieszkańców. Oznacza to, że 2023 rok był kolejnym, w którym odnotowano ich spadek. W stosunku do roku 2022 ubyło 20 mieszkańców, w tym 11 kobiet i 9 mężczyzn. Wynika to z wysokiego wskaźnika zgonów i niskiego wskaźnika urodzeń, o czym szerzej napisano w dalszej części niniejszego opracowania, a także ruchów migracyjnych.

Tabela 3. Liczba stałych mieszkańców gminy Goleszów – stan na koniec 2022 i 2023 roku

31.12.2022			31.12.2023		
Kobiety	Mężczyźni	RAZEM	Kobiety	Mężczyźni	RAZEM
6 581	6 132	12 713	6 570	6 123	12 693

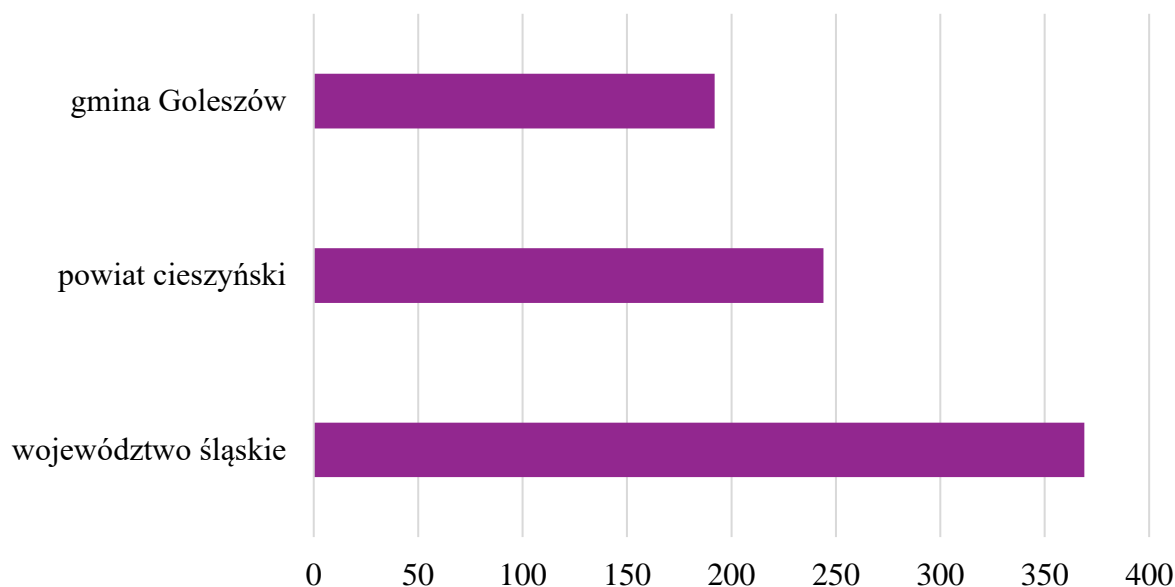
Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Na zamieszczonym niżej wykresie zobrazowano dynamikę zmian liczby mieszkańców gminy w ciągu ostatnich dwunastu lat. Widać na nim, że liczba stałych mieszkańców gminy na koniec 2023 roku oscylowała na poziomie zbliżonym do roku 2013. Obserwowany w drugiej dekadzie XXI wieku trend zwykły w ostatnich trzech latach załamał się. Zmiany demograficzne są na bieżąco monitorowane, mogą one bowiem mieć kluczowe znaczenie dla planowania działań w ramach poszczególnych polityk i programów wdrażanych na terenie gminy.

Wykres 1. Dynamika zmian liczby stałych mieszkańców gminy Goleszów w latach 2011-2023
Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Gmina Goleszów prezentuje się atrakcyjnie pod względem gęstości zaludnienia. Jest jedną z gmin powiatu cieszyńskiego o najniższej wartości tego wskaźnika. W gminie Goleszów gęstość zaludnienia na 1 km² powierzchni wynosi nieco ponad 190 mieszkańców (największe zagęszczenie występuje w miejscowości Goleszów – ok. 350 osób na km²), podczas gdy w powiecie wskaźnik ten osiąga poziom 240, a w województwie śląskim ok. 370 mieszkańców. Sytuację tę zobrazowano na wykresie 2.

Wykres 2. Gęstość zaludnienia w gminie Goleszów na tle województwa i powiatu
Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Wśród stałych mieszkańców gminy przeważają kobiety (51,76%). Mężczyzn w gminie jest o 447 mniej niż kobiet, a więc o 3,52%. Co ciekawe, w najmłodszych grupach wiekowych (do 18 lat oraz od 19 do 24 lat, od 25 do 29 lat i od 30 do 39 lat) liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet. We wszystkich pozostałych przedziałach wiekowych stosunek ten jest odwrotny.

Pod względem wieku ok. 20% mieszkańców jest – używając terminologii przyjętej w statystyce dla potrzeb ekonomii – w wieku przedprodukcyjnym. Rok 2023 był kolejnym, w którym w tej grupie wiekowej odnotowano spadek liczby mieszkańców w stosunku do roku poprzedniego (o 25 osób).

Systematycznie natomiast przybywa ludzi starszych. Na koniec 2023 roku prawie 26,6% stałych mieszkańców gminy miało więcej niż 60 lat. Trend, który w tym zakresie jest odnotowywany, charakteryzuje się znaczną dynamiką. W stosunku do roku 2022 ta grupa mieszkańców zwiększyła się o kolejne 67 osób (w 2022 roku wzrost w stosunku do roku 2021 wyniósł 45 osób, natomiast w okresie pomiędzy rokiem 2020 a 2021 odnotowano przyrost w tej grupie wiekowej o 37 osób). W ciągu ostatnich pięciu lat grupa wiekowa 60+ powiększyła się aż o 431 osób. W tym samym czasie w grupie najmłodszych mieszkańców gminy bilans jest ujemny (wynosi -28). Proces „starzenia się” społeczeństwa szczegółowo zobrazowano na wykresie 3.

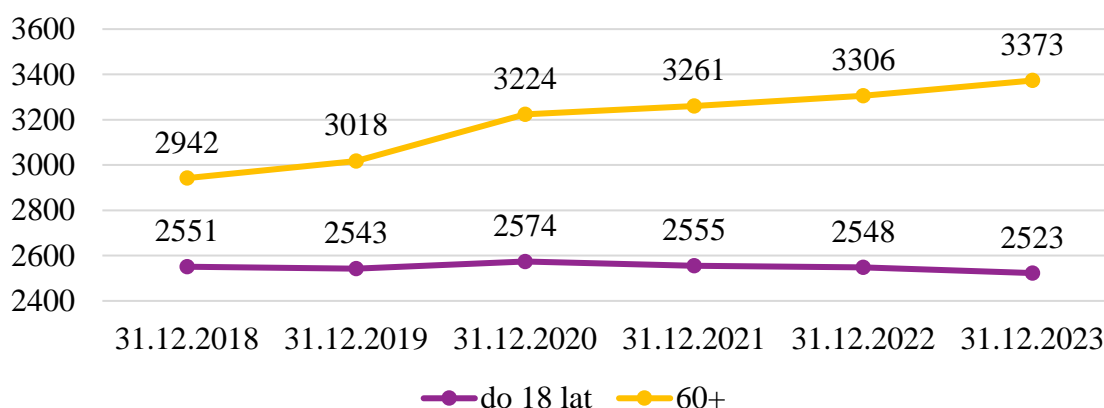

Tabela 4. Mieszkańcy gminy Goleszów według wieku i płci (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Przedział wiekowy	Liczba mieszkańców		
	Razem	Według płci	
do 18 lat	2 523	kobiety	1 240
		mężczyźni	1 283
19-24	732	kobiety	355
		mężczyźni	377
25-29	683	kobiety	336
		mężczyźni	347
30-39	1714	kobiety	853
		mężczyźni	861
40-49	2009	kobiety	1012
		mężczyźni	997
50-59	1 659	kobiety	864
		mężczyźni	795
60-69	1 668	kobiety	871
		mężczyźni	797
70-79	1 119	kobiety	644
		mężczyźni	475
80-89	495	kobiety	325
		mężczyźni	170
90-99	88	kobiety	67
		mężczyźni	21
powyżej 100 lat	3	kobiety	3
		mężczyźni	0

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Starzenie się społeczeństwa determinuje działania Gminy Goleszów w obszarze polityki senioralnej, która jest wdrażana od 2019 roku. Szerzej na ten temat napisano w dalszej części opracowania.

Wykres 3. Dynamika zmian liczby mieszkańców w grupach wiekowych do 18 lat oraz 60+ w latach 2018-2023

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

W niżej zamieszczonej tabeli przedstawiono dane dotyczące przyrostu lub spadku liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych w ciągu roku, którego dotyczy niniejszy Raport. Symptomatyczne jest to, że spadki odnotowano głównie w grupach wiekowych obejmujących ludzi w wieku produkcyjnym oraz w grupie najmłodszych mieszkańców, zaś wzrosty wśród grup najstarszych. Jest to kolejny dowód na postępujący proces starzenia się społeczeństwa na terenie gminy Goleszów.

Tabela 5. Dynamika zmian liczebności poszczególnych grup wiekowych wśród stałych mieszkańców gminy Goleszów w ciągu jednego roku

Przedział wiekowy	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r.	Przyrost / spadek
do 18 lat	2 548	2 523	- 25
19-24	722	732	+ 10
25-29	754	683	- 71
30-39	1 744	1 714	- 30
40-49	1 963	2 009	+ 46
50-59	1 676	1 659	- 17
60-69	1 679	1 668	- 11
70-79	1 055	1 119	+ 64
80-89	493	495	+ 2
90-99	77	88	+ 11
powyżej 100 lat	2	3	+ 1

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

W tabeli zamieszczonej na następnych stronach przedstawiono dane dotyczące liczby stałych mieszkańców gminy według roku urodzenia. Zawiera ona kolejno informacje dotyczące lat 2021, 2022, 2023. Warto zwrócić uwagę, że najstarsza mieszkanka gminy Goleszów urodziła się w 1920 roku. Jednocześnie nie sposób przeoczyć tego, że wśród najmłodszych roczników zaznacza się głęboki niż demograficzny, co oczywiście będzie wpływać w kolejnych latach na decyzje podejmowane przez organy Gminy w zakresie polityk publicznych, w tym między innymi polityki oświatowej.

Analizując dane demograficzne warto też zauważyć, że tylko w pięciu na ponad sto roczników liczba mieszkańców w gminie przekraczała na koniec 2023 roku 200. Z kolei sześćdziesiąt dziewięć roczników liczy pomiędzy 100 a 200 osób.

Tabela 6. Stali mieszkańcy gminy Goleszów w latach 2021-2023 według roku urodzenia

Stan na dzień 31.12.2021 r.									
Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba
1920	1	1941	67	1962	150	1983	198	2004	123
1921	0	1942	92	1963	172	1984	170	2005	126
1922	1	1943	67	1964	167	1985	226	2006	132
1923	3	1944	75	1965	170	1986	158	2007	140
1924	2	1945	49	1966	166	1987	175	2008	139
1925	1	1946	75	1967	153	1988	169	2009	150
1926	3	1947	93	1968	167	1989	176	2010	158
1927	4	1948	112	1969	162	1990	164	2011	156
1928	12	1949	116	1970	152	1991	160	2012	160
1929	7	1950	167	1971	177	1992	151	2013	156
1930	22	1951	162	1972	187	1993	167	2014	146
1931	24	1952	166	1973	163	1994	161	2015	143
1932	22	1953	171	1974	196	1995	162	2016	128
1933	31	1954	185	1975	166	1996	129	2017	120
1934	29	1955	182	1976	194	1997	143	2018	134
1935	38	1956	169	1977	215	1998	114	2019	141
1936	40	1957	170	1978	213	1999	136	2020	114
1937	46	1958	171	1979	194	2000	146	2021	83
1938	58	1959	161	1980	223	2001	110		
1939	62	1960	172	1981	182	2002	119		
1940	66	1961	165	1982	223	2003	101		
Stan na dzień 31.12.2022 r.									
Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba
1920	1	1941	64	1962	150	1983	198	2004	121
1921	0	1942	89	1963	174	1984	169	2005	125
1922	1	1943	65	1964	169	1985	223	2006	131
1923	2	1944	72	1965	168	1986	159	2007	137
1924	2	1945	48	1966	173	1987	173	2008	141
1925	1	1946	70	1967	153	1988	167	2009	151
1926	2	1947	91	1968	168	1989	179	2010	159
1927	3	1948	108	1969	160	1990	167	2011	154
1928	9	1949	115	1970	151	1991	158	2012	162
1929	5	1950	166	1971	175	1992	151	2013	157
1930	19	1951	157	1972	185	1993	163	2014	142
1931	19	1952	162	1973	161	1994	158	2015	141
1932	15	1953	168	1974	197	1995	163	2016	130
1933	28	1954	181	1975	164	1996	129	2017	119
1934	28	1955	179	1976	192	1997	141	2018	136
1935	34	1956	166	1977	213	1998	110	2019	142
1936	35	1957	170	1978	215	1999	136	2020	111
1937	41	1958	170	1979	194	2000	143	2021	83
1938	53	1959	163	1980	224	2001	110	2022	100
1939	57	1960	169	1981	181	2002	121		
1940	64	1961	163	1982	222	2003	102		

Stan na dzień 31.12.2023 r.									
Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba	Rocznik	Liczba
1920	1	1941	63	1962	148	1983	199	2004	121
1921	0	1942	84	1963	173	1984	172	2005	126
1922	1	1943	62	1964	165	1985	225	2006	130
1923	1	1944	69	1965	167	1986	162	2007	140
1924	2	1945	46	1966	172	1987	174	2008	142
1925	1	1946	68	1967	152	1988	170	2009	151
1926	2	1947	89	1968	169	1989	175	2010	162
1927	4	1948	103	1969	163	1990	168	2011	156
1928	8	1949	108	1970	152	1991	160	2012	162
1929	4	1950	162	1971	170	1992	153	2013	156
1930	16	1951	152	1972	185	1993	155	2014	141
1931	13	1952	155	1973	164	1994	155	2015	142
1932	14	1953	167	1974	193	1995	151	2016	128
1933	24	1954	179	1975	166	1996	130	2017	120
1934	26	1955	174	1976	196	1997	138	2018	141
1935	28	1956	163	1977	216	1998	109	2019	143
1936	34	1957	167	1978	211	1999	136	2020	112
1937	38	1958	169	1979	196	2000	144	2021	87
1938	48	1959	163	1980	226	2001	110	2022	103
1939	52	1960	170	1981	183	2002	119	2023	81
1940	60	1961	162	1982	223	2003	102		

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Najwięcej mieszkańców liczy Goleszów – 4213. Liczba ta odnosi się do wszystkich trzech sołectw zlokalizowanych na terenie tej miejscowości, a więc Goleszowa Dolnego, Goleszowa Górnego i Goleszowa Równi. Najmniej osób zamieszkuje z kolei Kozakowice Dolne (278), które są częścią sołectwa Kozakowice. Co ciekawe, w ciągu ostatniego roku tylko w trzech miejscowościach nastąpił wzrost liczby stałych mieszkańców (w Cisownicy o 9 osób, w Bażanowicach o 5 osób i w Puńcowie o 2 osoby). W Lesznej Górnej liczba stałych mieszkańców utrzymała się na poziomie z końca 2022 roku, a w pozostałych sześciu miejscowościach gminy odnotowano w 2023 roku spadek liczby stałych mieszkańców, przy czym największy był on w Kisielowie (-12), a następnie w Dzięgielowie (-10) i w Goleszowie (-8). Z kolei w Godziszowie, Kozakowicach Górnych oraz Kozakowicach Dolnych liczba stałych mieszkańców zmniejszyła się rok do roku o 2 osoby. W znacznej części jest to odzwierciedlenie odnotowywanego ujemnego przyrostu naturalnego w gminie Goleszów.

Prawie we wszystkich miejscowościach liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn. Tylko w Godziszowie wskaźnik ten jest odwrotny, choć nie można w tym przypadku mówić o trwałym trendzie. W tym zakresie co roku widoczne są zmiany. Najwyższe wartości współczynnik feminizacji na koniec 2023 roku osiągnął w Lesznej Górnej i Kozakowicach Górnych. Szczegółowo dane dotyczące tego wskaźnika przedstawiono w tabeli zamieszczonej na następnej stronie.

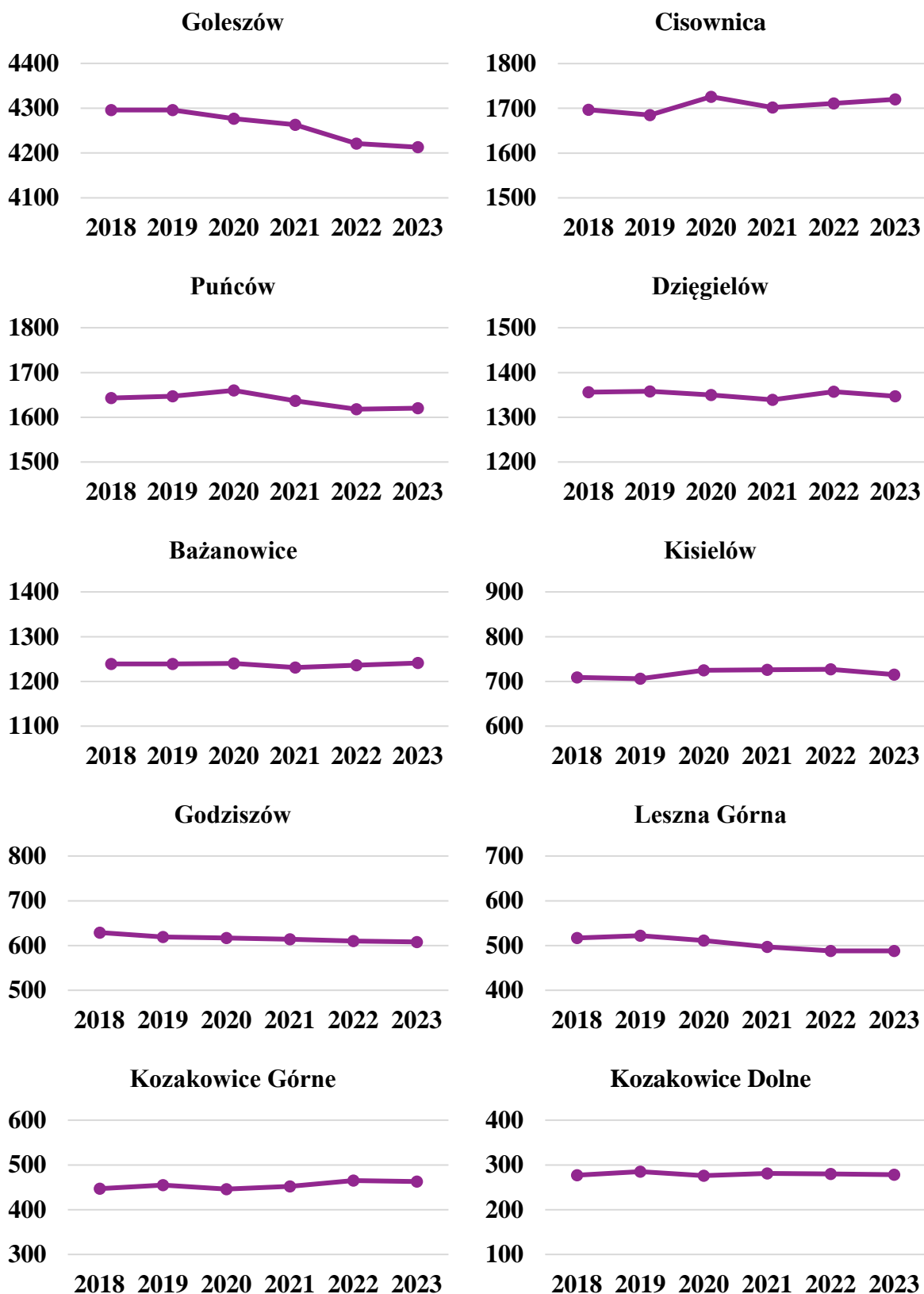
Tabela 7. Liczba stałych mieszkańców gminy Goleszów z podziałem na miejscowości i płeć (stany na 31 grudnia 2022 roku i na 31 grudnia 2023 roku)

Miejscowość	Liczba mieszkańców na 31.12.2022 r.		Liczba mieszkańców na 31.12.2023 r.			
	Razem	według płci	Razem	według płci		
Goleszów	4 221	kobiety	2 183	4 213	kobiety	2 172
		mężczyźni	2 038		mężczyźni	2 041
Cisownica	1 711	kobiety	903	1 720	kobiety	908
		mężczyźni	808		mężczyźni	812
Puńców	1 618	kobiety	810	1 620	kobiety	814
		mężczyźni	808		mężczyźni	806
Dzięgielów	1 357	kobiety	712	1 347	kobiety	708
		mężczyźni	645		mężczyźni	639
Bażanowice	1 236	kobiety	643	1 241	kobiety	645
		mężczyźni	593		mężczyźni	596
Kisielów	727	kobiety	369	715	kobiety	366
		mężczyźni	358		mężczyźni	349
Godziszów	610	kobiety	306	608	kobiety	302
		mężczyźni	304		mężczyźni	306
Leszna Górna	488	kobiety	260	488	kobiety	262
		mężczyźni	228		mężczyźni	226
Kozakowice Górne	465	kobiety	250	463	kobiety	248
		mężczyźni	215		mężczyźni	215
Kozakowice Dolne	280	kobiety	145	278	kobiety	145
		mężczyźni	135		mężczyźni	133

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Na niżej zamieszczonych wykresach można zobaczyć, że w niektórych miejscowościach od kilku lat zaznacza się trend spadkowy, jeśli chodzi o liczbę stałych mieszkańców. Dotyczy to zwłaszcza Goleszowa, Godziszowa i Lesznej Górnej. W pozostałych miejscowościach liczba mieszkańców utrzymuje się na względnie stałym poziomie.

Dane te są niepokojące, bowiem postępujący proces starzenia się społeczeństwa może rodzić niepożądane skutki. W ramach prowadzonych polityk – o czym można przeczytać w innych częściach Raportu – Gmina Goleszów sięga po rozwiązania i wdraża instrumenty mające na celu m.in. pomoc młodym rodzinom w procesie wychowywania dzieci. Gmina poszerza także stale ofertę zajęć i wydarzeń dla mieszkańców w różnym wieku, a także buduje nowe miejsca, w których można w sposób ciekawy spędzić czas wolny. Nie brakuje także wydarzeń o charakterze integracyjnym oraz promujących pasję i zainteresowania mieszkańców. Wszystko robione jest po to, by gmina Goleszów (i jej poszczególne miejscowości) była obszarem jak najbardziej atrakcyjnym, w którym ludzie będą chcieli zamieszkać i pracować.

Wykres 4. Dynamika zmian liczby mieszkańców w miejscowościach gminy Goleszów w latach 2018-2023

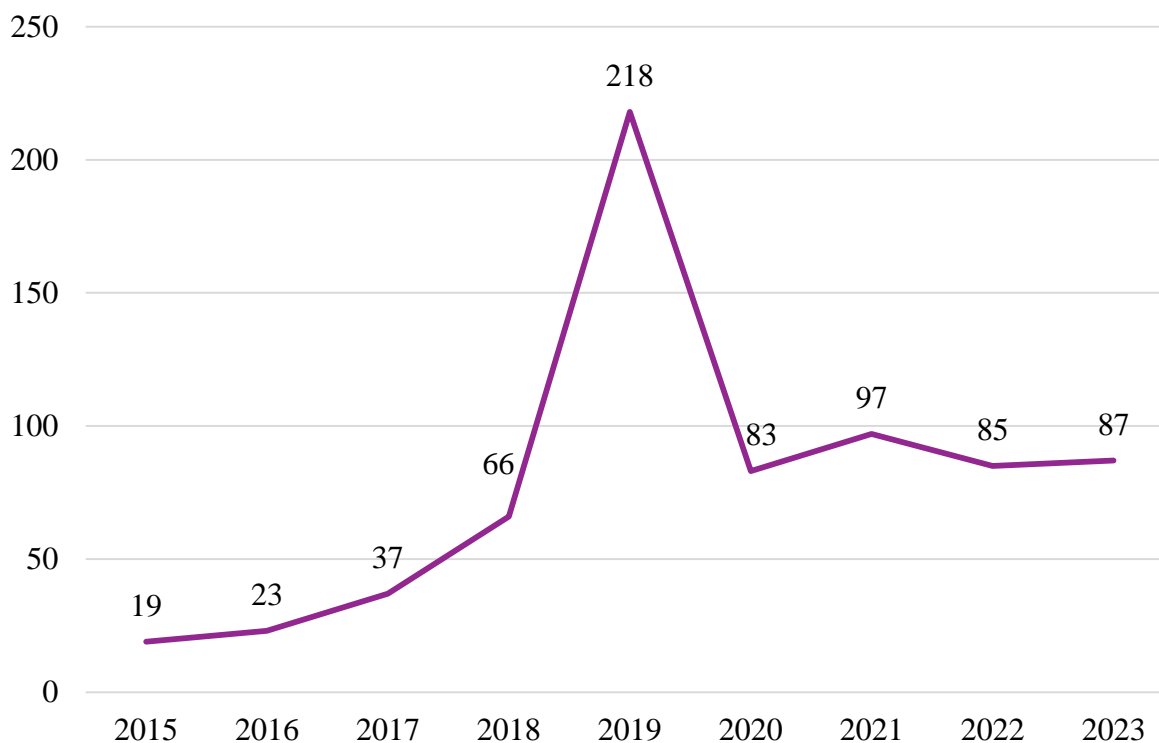
Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Analiza demograficzna musi obejmować także mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy. Na 31 grudnia 2023 roku było ich w gminie Goleszów 306, w tym 156 kobiet i 150 mężczyzn. Oznacza to spadek w stosunku do roku 2022, gdy 31 grudnia ta kategoria gminnego spisu ludności obejmowała 321 osób (173 kobiety i 148 mężczyzn). Jest to mniej również w porównaniu do końca 2021 roku, gdy tzw. mieszkańców czasowych było 378 (210 kobiet i 168 mężczyzn).

Uwzględniając osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy na koniec 2023 roku gmina Goleszów liczyła 12 999 mieszkańców, a więc o 35 mniej niż w analogicznym okresie 2022 roku i aż o 121 mniej niż 31 grudnia 2021 roku.

Wśród mieszkańców gminy Goleszów są, poza polskimi obywatelami, również obywatele innych państw. Niemalą grupę stanowili w 2023 roku imigranci zarobkowi, głównie z państw położonych na wschód od Polski. Byli oni zatrudnieni w przedsiębiorstwach produkcyjnych na terenie gminy, zwłaszcza w firmach zlokalizowanych w Bażanowicach i Goleszowie. Wśród cudzoziemców byli również uchodźcy wojenni z Ukrainy.

Na koniec 2023 roku w gminie zameldowanych na pobyt czasowy było 71 cudzoziemców (23 kobiety i 48 mężczyzn). Ten wskaźnik liczony rok do roku nie uległ zasadniczej zmianie. Na koniec roku 2022 w gminie czasowo zameldowanych było 68 cudzoziemców (30 kobiet i 38 mężczyzn). To samo zresztą dotyczy liczby obcokrajowców w grupie stałych mieszkańców gminy. Na koniec 2023 roku było ich 16 (4 kobiety i 12 mężczyzn), podczas gdy rok wcześniej była to jedna osoba więcej, a więc 17 (5 kobiet i 12 mężczyzn). Generalnie więc, jak wynika z analizy wykresu 5, liczba cudzoziemców przebywających na terenie gminy w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie.

Wykres 5. Cudzoziemcy zameldowani w gminie Goleszów w latach 2015-2023

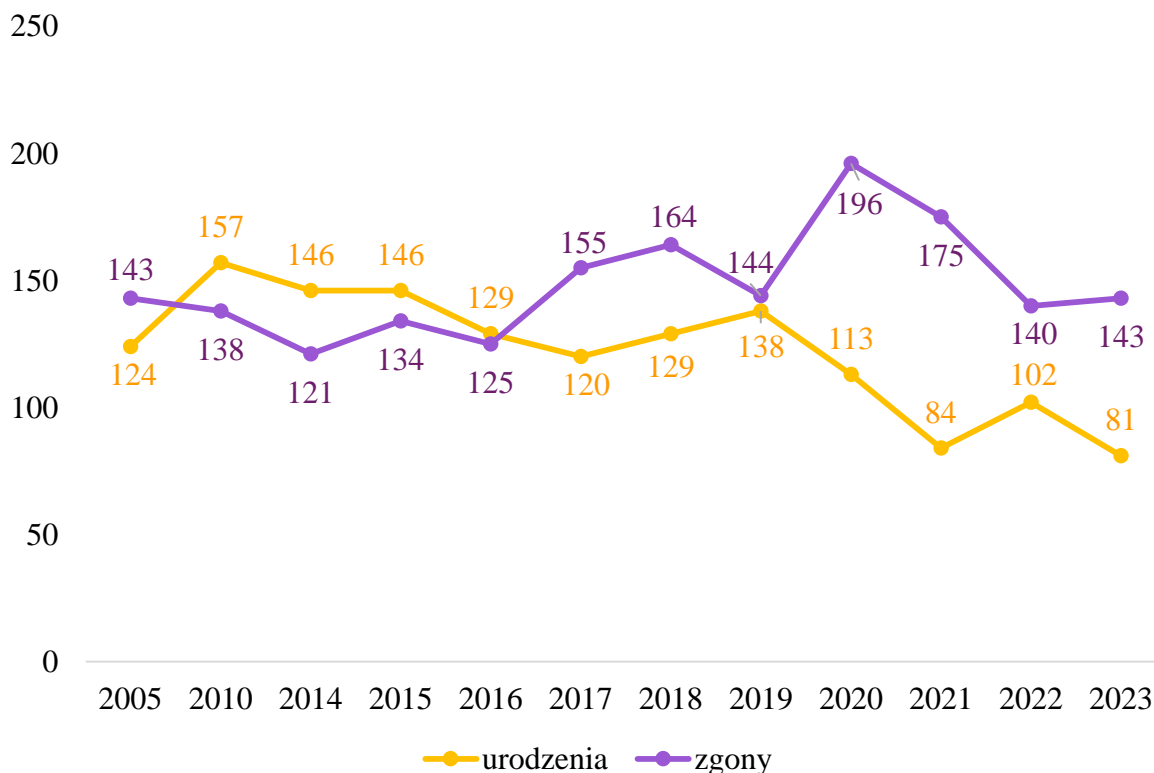
Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

W gminie Goleszów od kilku lat utrzymuje się ujemny przyrost naturalny. Oznacza to, że bilans zgonów przewyższa liczbę rodzących się dzieci. W 2023 roku urodziło się zaledwie 81 dzieci (37 dziewczynek i 44 chłopców). Wartość tego wskaźnika jest najniższa w ciągu ostatnich prawie dwudziestu lat (okres poddany analizie).

W rozbiciu na miejscowości, najwięcej urodzeń odnotowano w Goleszowie (28), a następnie w Puńcowie (10), Cisownicy (8), Godziszowie (7), Dziegielowie i Kisielowie (6), Bażanowicach i Lesznej Górnej (5), Kozakowicach Górnych (4) oraz Kozakowicach Dolnych (2). Najwięcej dziewczynek przyszło na świat w rodzinach goleszowian (14), podobnie zresztą jak chłopców (14). Z kolei w Kozakowicach Dolnych na świat przyszli tylko chłopcy i ani jedna dziewczynka.

Niski wskaźnik urodzeń koresponduje z obserwowanym zjawiskiem „starzenia się społeczeństwa”. Kwestii tej nie można bagatelizować. Ona wskazuje na konieczność przemodelowywania wielu aspektów polityki lokalnej. W różnych częściach niniejszego Raportu można w tym kontekście przeczytać o szerokich działaniach adaptacyjnych podejmowanych przez organy gminy.

Wskaźnik zgonów wśród mieszkańców gminy Goleszów w 2023 roku nieznacznie wzrósł w porównaniu do roku 2022. Łącznie zmarły 143 osoby (70 kobiet i 73 mężczyźni). Najmłodszą osobą, która zmarła w 2023 roku, była 27-letnia kobieta, a najstarszym mieszkańcem, którego zgon odnotowano w roku objętym niniejszym Raportem, był 100-letni mężczyzna.

Wykres 6. Urodzenia i zgony w gminie Goleszów w latach 2005-2023

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

W niżej zamieszczonej tabeli przedstawiono liczbę zgonów mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Goleszów w 2023 roku. Należy zwrócić uwagę, że dane obejmują również mieszkańców domów opieki działających na terenie jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 8. Liczba zgonów mieszkańców gminy Goleszów w 2023 roku według miejscowości

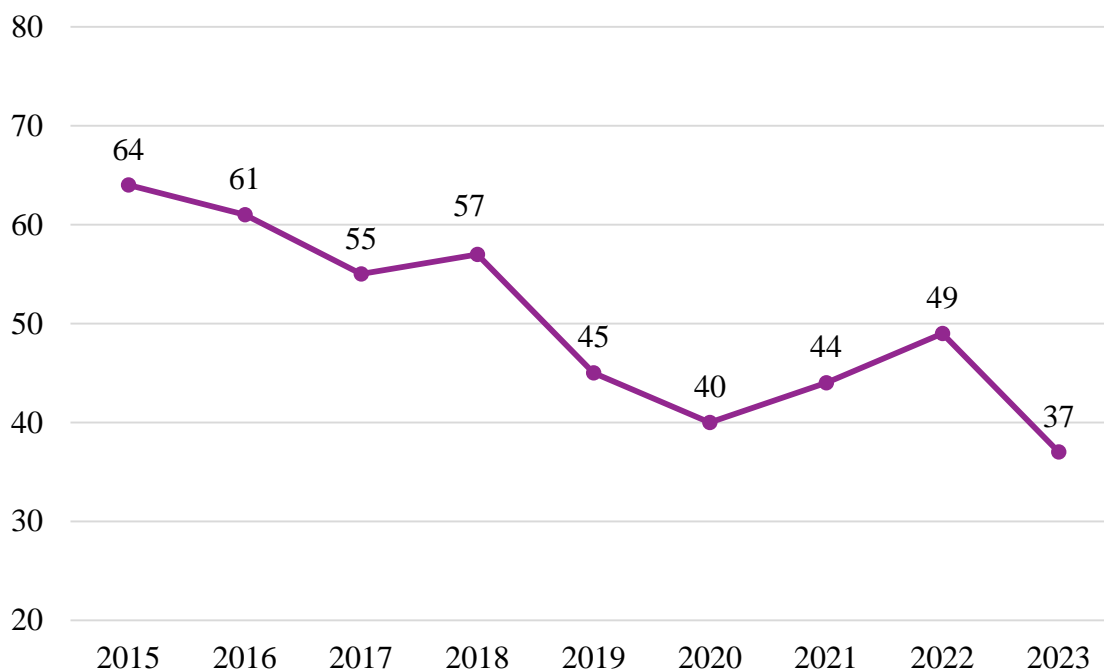
Miejscowość	Liczba zgonów	Miejscowość	Liczba zgonów
Goleszów	43	Godziszów	8
Dzięgielów	30	Bażanowice	5
Puńców	18	Kozakowice Dolne	5
Cisownica	17	Leszna Górna	4
Kisielów	11	Kozakowice Górne	2

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

W 2023 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w Goleszowie sporządzono 37 aktów małżeńskich, a więc o dwanaście mniej niż w roku 2022. Wśród nich było 21 ślubów cywilnych (w tym trzech udzielono poza Urzędem Stanu Cywilnego) i 16 konkordatowych.

W roku objętym niniejszym Raportem odnotowano 10 rozwodów, a więc o 11 mniej niż w roku 2022.

Dopełniając informację, warto zwrócić uwagę, że Urząd Stanu Cywilnego w Goleszowie wydał w 2023 roku 96 aktów zgonu oraz wpisał 14 osób urodzonych za granicą do polskich ksiąg stanu cywilnego.

Wykres 7. Akty małżeńskie sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Goleszowie w latach 2015-2023

Opracowano na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Goleszowie.

Przywołane w tej części Raportu dane wskazują na nieustanne zmiany zachodzące w obszarze demografii. Determinowane są one zarówno przyczynami naturalnymi, jak i decyzjami podejmowanymi przez ludzi. Bez względu na ich źródło stanowią one dla władz samorządowych istotną przesłankę dla podejmowania kierunkowych działań w ramach poszczególnych lokalnych polityk publicznych.

GMINA GOLESZÓW I JEJ WŁADZE

RADA GMINY

W 2023 trwała VIII kadencja Rady Gminy Goleszów. W jej skład wchodziło piętnastu radnych. W roku, którego dotyczy niniejszy Raport, nie nastąpiły zmiany personalne na stanowiskach przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego tego organu, a także w składach obligatoryjnych i fakultatywnych komisji rady gminy.

Tabela 9. Skład Rady Gminy Goleszów VIII kadencji (2018-2023) – stan na 31 grudnia 2023 roku

Radny	Funkcja w Radzie Gminy
Brudny Piotr	Przewodniczący Komisji Finansów i Rozwoju Gminy Członek Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego
Duraj Elżbieta	Przewodnicząca Rady Gminy
Florczykiewicz Ryszard	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Zastępca Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Hanus Renata	Zastępczyni Przewodniczącej Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Członek Komisji Finansów i Rozwoju Gminy
Hławiczka Wojciech	Członek Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych
Koźdoń Janusz	Wiceprzewodniczący Rady Gminy
Lipowczan Karol	---
Maciejczek Andrzej	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Członek Komisji Rewizyjnej Członek Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych
Macura Karol	Zastępca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Członek Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego
Pońc Krzysztof	Zastępca Przewodniczącego Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Samosiuk Magdalena	Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Członek Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych
Sikora Janusz	Członek Komisji Finansów i Rozwoju Gminy Członek Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego
Skark-Pieprzka Dorota	Przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Zastępczyni Przewodniczącego Komisji Finansów i Rozwoju Gminy
Tomica Edward	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego Członek Komisji Rewizyjnej
Żmija Sławomir	Członek Komisji Rewizyjnej Członek Komisji Finansów i Rozwoju Gminy

Opracowano na podstawie danych Biura Rady Gminy Goleszów.

W 2023 roku Rada Gminy Goleszów obradowała na trzynastu sesjach, w tym jednej nadzwyczajnej, zwołanej na wniosek wójta. Poza radnymi w sesjach uczestniczyli m.in.: Wójt Gminy, zastępca Wójta Gminy, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy, kierownicy referatów Urzędu Gminy oraz inni pracownicy merytoryczni, a także kierownicy i dyrektorzy gminnych jednostek organizacyjnych. W zależności od problematyki, którą poruszano w trakcie obrad, do uczestnictwa w sesji zapraszano również inne osoby, m.in. Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie, Komendanta Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Goleszowie, Komendanta Komisariatu Policji w Ustroniu, a także przedstawicieli innych organizacji i instytucji.

Podstawową formą podejmowania decyzji przez kolegialny organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego są uchwały. Co miesiąc przyjmowano ich od kilku do kilkunastu. Łącznie w roku objętym niniejszym Raportem Rada Gminy podjęła 100 uchwał. W niżej zamieszczonej tabeli przedstawiono spis wszystkich uchwał podjętych w 2023 roku z podziałem na problematykę, której dotyczyły.

Tabela 10. Uchwały Rady Gminy Goleszów podjęte w 2023 roku

Uchwała budżetowa i wieloletnia prognoza finansowa		
0007.1.2023	25 stycznia	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.2.2023	25 stycznia	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.12.2023	22 lutego	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.13.2023	22 lutego	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.22.2023	29 marca	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.23.2023	29 marca	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.30.2023	26 kwietnia	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.31.2023	26 kwietnia	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.40.2023	31 maja	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.41.2023	31 maja	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.46.2023	28 czerwca	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.47.2023	28 czerwca	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.53.2023	26 lipca	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.54.2023	26 lipca	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok

0007.57.2023	23 sierpnia	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.58.2023	23 sierpnia	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.63.2023	27 września	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.64.2023	27 września	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.68.2023	25 października	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.69.2023	25 października	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.78.2023	29 listopada	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.79.2023	29 listopada	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.92.2023	20 grudnia	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.93.2023	20 grudnia	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok
0007.95.2023	20 grudnia	w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.96.2023	20 grudnia	w sprawie Uchwały Budżetowej Gminy Goleszów na 2024 rok
0007.99.2023	28 grudnia	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów
0007.100.2023	28 grudnia	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2024 rok
Inne sprawy finansowe		
0007.3.2023	25 stycznia	w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Cieszyńskiego na realizację zadania „Prowadzenie Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie”
0007.4.2023	25 stycznia	w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Bielsko-Biała na dofinansowanie działalności Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej
0007.8.2023	25 stycznia	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.76.2021 Rady Gminy Goleszów z dnia 25 sierpnia 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania
0007.14.2023	22 lutego	w sprawie ustalenia dopłaty do taryfowej jednolitej grupy odbiorców usług świadczonych przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. w Ustroniu w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków

0007.15.2023	22 lutego	w sprawie ustalenia dopłaty do taryfowej jednolitej grupy odbiorców usług w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków siecią kanalizacyjną w Puńcowie
0007.16.2023	22 lutego	w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie gminy Goleszów
0007.24.2023	29 marca	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Cieszyńskiemu
0007.36.2023	26 kwietnia	w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji zadania pod nazwą „Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Goleszów w zakresie wymiany źródeł spalania o niskiej mocy w sektorze komunalno-bytowym”
0007.44.2023	28 czerwca	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Goleszów za 2022 rok
0007.45.2023	28 czerwca	w sprawie absolutorium za 2022 rok
0007.55.2023	26 lipca	w sprawie ustalenia dopłaty do taryfowych grup odbiorców usług świadczonych przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. w Ustroniu w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków
0007.70.2023	25 października	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Cieszyńskiemu na realizację powiatowej publicznej komunikacji autobusowej
0007.71.2023	25 października	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Cieszyńskiemu
0007.72.2023	25 października	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.98.2020 Rady Gminy Goleszów z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie gminy Goleszów
0007.80.2023	29 listopada	w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości na 2024 rok
0007.81.2023	29 listopada	w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych na 2024 rok
0007.94.2023	20 grudnia	w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych Gminy Goleszów niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Oświata i wychowanie		
0007.37.2023	26 kwietnia	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.79.2022 Rady Gminy Goleszów z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat i ustalenia czasu zapewnienia bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Goleszów
0007.38.2023	26 kwietnia	w sprawie określenia szczegółowych warunków, form, zakresu pomocy i trybu przyznawania stypendiów w ramach Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Goleszów
Usługi społeczne, rodzina i profilaktyka zdrowotna		
0007.10.2023	25 stycznia	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.87.2018 Rady Gminy Goleszów z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
0007.11.2023	25 stycznia	w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego Wsparcia Seniorów – „Teleopieka w Gminie Goleszów” na rok 2023
0007.39.2023	26 kwietnia	w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania
0007.42.2023	31 maja	w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Goleszów
0007.48.2023	28 czerwca	w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej
0007.56.2023	26 lipca	w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Goleszów
0007.59.2023	23 sierpnia	w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej

0007.83.2023	29 listopada	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024
0007.84.2023	29 listopada	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goleszów na lata 2024-2026
0007.85.2023	29 listopada	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Goleszów na lata 2024-2026
0007.86.2023	29 listopada	w sprawie przyjęcia Programu osłonowego „Pomoc dla mieszkańców Gminy Goleszów w zakresie dożywiania” na lata 2024-2028
0007.87.2023	29 listopada	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028
Zasób komunalny gminy i gospodarka nieruchomościami		
0007.25.2023	29 marca	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat oraz na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy
0007.35.2023	26 kwietnia	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat
Ochrona środowiska i zagospodarowanie przestrzenne		
0007.5.2023	25 stycznia	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.33.2020 Rady Gminy Goleszów z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Goleszów
0007.6.2023	25 stycznia	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.34.2020 Rady Gminy Goleszów z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi
0007.7.2023	25 stycznia	w sprawie określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Goleszów oraz górnej stawki opłat ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych

0007.9.2023	25 stycznia	w sprawie udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie kosztów instalacji naziemnego zbiornika retencyjnego na wody opadowe z dachu na nieruchomościach zabudowanych budynkami zlokalizowanymi na terenie Gminy Goleszów
0007.26.2023	29 marca	w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Goleszów w 2023 roku
0007.27.2023	29 marca	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów usuwania odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu BIG BAG pochodzących z gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie gminy Goleszów
0007.32.2023	26 kwietnia	w sprawie określenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od domku letniskowego na nieruchomości albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz terminu, częstotliwości i trybu uiszczania tej opłaty
0007.33.2023	26 kwietnia	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.38.2020 Rady Gminy Goleszów z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie określenia wzorów deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości
0007.34.2023	26 kwietnia	w sprawie określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Goleszów oraz górnej stawki opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych
0007.73.2023	25 października	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Goleszów – etap IV
0007.88.2023	29 listopada	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.27.2023 Rady Gminy Goleszów z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów usuwania odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu BIG BAG pochodzących z gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie gminy Goleszów
0007.89.2023	29 listopada	w sprawie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Goleszów” na lata 2024 – 2027

Infrastruktura drogowa		
0007.19.2023	22 lutego	w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej we wsi Bażanowice
0007.29.2023	29 marca	w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w uchwale nr 0007.19.2023 Rady Gminy Goleszów z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej we wsi Bażanowice
Kultura		
0007.17.2023	22 lutego	w sprawie przyznania nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury
0007.65.2023	27 września	w sprawie przyznania Lauru Srebrnej Cieszynianki 2023
Sport		
0007.18.2023	22 lutego	w sprawie zmiany uchwały nr 0007.88.2021 Rady Gminy Goleszów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości nagród i wyróżnień dla zawodników i trenerów osiągających wysokie wyniki sportowe
Współpraca z organizacjami pozarządowymi		
0007.82.2023	29 listopada	w sprawie Programu współpracy Gminy Goleszów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024
Jednostki pomocnicze		
0007.28.2023	29 marca	w sprawie ogłoszenia jednolitych tekstów uchwał w sprawie statutów sołectw
Inne sprawy		
0007.20.2023	22 lutego	w sprawie przekazania petycji według właściwości
0007.21.2023	22 lutego	w sprawie skargi na Wójta Gminy Goleszów
0007.43.2023	28 czerwca	w sprawie wotum zaufania dla Wójta Gminy Goleszów za 2022 rok
0007.49.2023	28 czerwca	w sprawie powołania zespołu opiniującego kandydatów na ławników
0007.50.2023	28 czerwca	w sprawie wyrażenia woli utworzenia Posterunku Policji w Goleszowie
0007.60.2023	23 sierpnia	w sprawie wniosku o poparcie stanowiska Rady Gminy w Istebnej
0007.61.2023	23 sierpnia	w sprawie skargi na działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie
0007.62.2023	23 sierpnia	w sprawie przekazania wniosku według właściwości

0007.66.2023	27 września	w sprawie odwołania Skarbnika Gminy Goleszów
0007.67.2023	27 września	w sprawie powołania Skarbnika Gminy Goleszów
0007.74.2023	25 października	w sprawie apelu o remont budynku dworca kolejowego w Goleszowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą
0007.75.2023	25 października	w sprawie rozpatrzenia petycji
0007.76.2023	25 października	w sprawie przekazania wniosku według właściwości
0007.77.2023	25 października	w sprawie wniosku o poparcie stanowiska Rady Miasta Ustroń
0007.90.2023	29 listopada	w sprawie przyjęcia Planu Zrównoważonej Mobilności dla Aglomeracji Beskidzkiej 2040+
0007.91.2023	29 listopada	w sprawie przekazania skargi według właściwości
Funkcjonowanie Rady Gminy		
0007.51.2023	28 czerwca	w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Goleszów na II półrocze 2023 r.
0007.52.2023	28 czerwca	w sprawie przyjęcia planów pracy komisji stałych Rady Gminy Goleszów na II półrocze 2023 r.
0007.97.2023	20 grudnia	w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Goleszów na I półrocze 2024 r.
0007.98.2023	20 grudnia	w sprawie przyjęcia planów pracy komisji stałych Rady Gminy Goleszów na I półrocze 2024 r.

Opracowano na podstawie danych Biura Rady Gminy Goleszów.

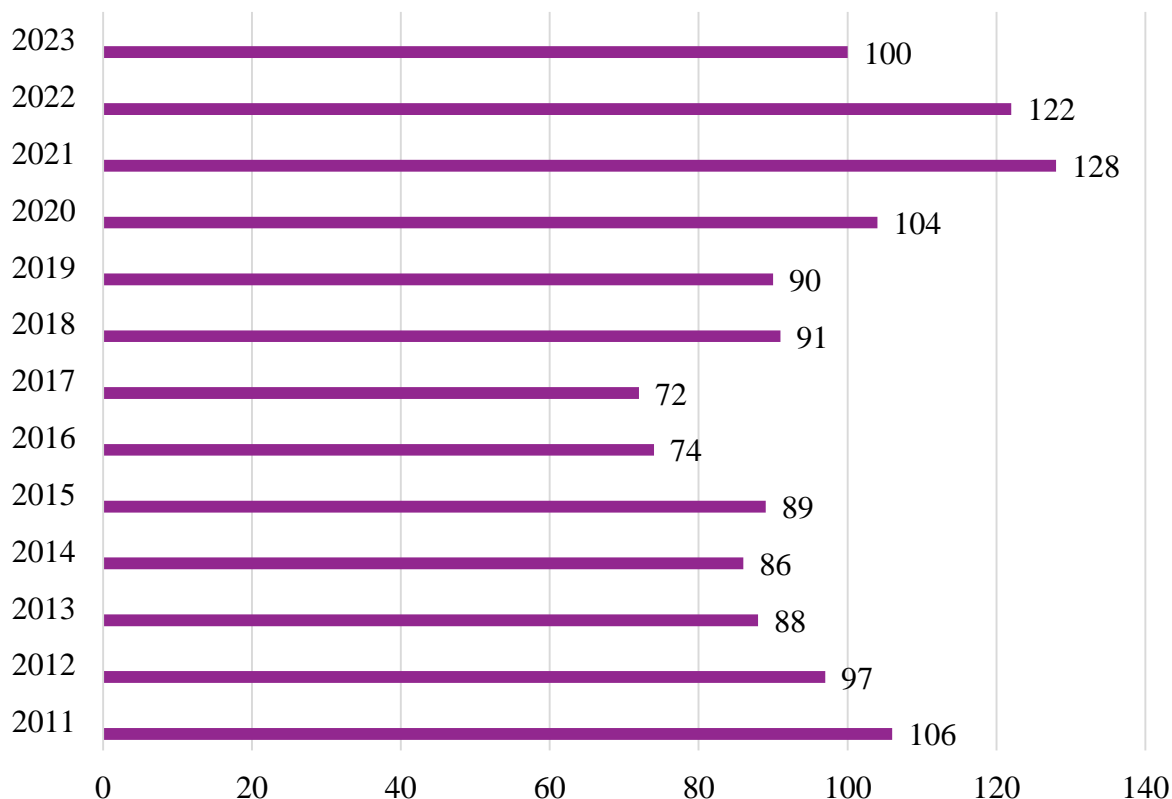
Jak już wyżej zaznaczono, Rada Gminy Goleszów w 2023 roku podjęła 100 uchwał. Było to nieco mniej niż w latach poprzednich, a wynikało przede wszystkim z faktu mniejszej liczby przedłożonych projektów uchwał o charakterze organizacyjnym, odnoszących się m.in. do kwestii funkcjonowania jednostek pomocniczych czy organu uchwałodawczego i kontrolnego Gminy.

Wszystkie uchwały zostały opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Goleszów. Spośród nich 28 było aktami prawa miejscowego i zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Łącznie w VIII kadencji Rada Gmina Goleszów podjęła do końca 2023 roku 566 uchwał. Dla porównania w ciągu trwających cztery lata VI i VII kadencji Rada Gminy podjęła odpowiednio 321 i 320 uchwał (na wykresie 8 zobrazowano aktywność uchwałodawczą Rady Gminy w latach 2011-2023). Dane te można potraktować jako jeden ze wskaźników obrazujących skalę aktywności gminnego organu uchwałodawczego w VIII kadencji. Trzeba też podkreślić, że zakończenie tej kadencji nastąpiło z końcem kwietnia 2024 roku. Do tego czasu podjętych zostało kolejnych kilkadziesiąt uchwał, o czym będzie można przeczytać w kolejnym Raporcie.

Z inicjatywy uchwałodawczej najczęściej (prawie zawsze) korzystał Wójt Gminy Goleszów. Był on także najczęściej wskazywany jako podmiot właściwy do ich wykonania. Na bieżąco były podejmowane decyzje dotyczące sposobów, w jaki należy to robić. Wszystkie uchwały stanowiły w 2023 roku, a część z nich nadal stanowi podstawę dla działań podejmowanych przez organ wykonawczy. Należy podkreślić, że nie zdarzyło się, aby któraś

z uchwał podjętych przez Radę Gminy Goleszów w 2023 roku nie została wykonana lub też nie jest w fazie realizacji.

Wykres 8. Liczba uchwał Rady Gminy Goleszów podjętych w latach 2011-2023

Opracowano na podstawie danych Biura Rady Gminy Goleszów.

Należy zaznaczyć, że uchwały Rady Gminy Goleszów poddawane są kontroli Wojewody Śląskiego i Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach. W 2023 roku pierwszy z wymienionych organów wszczął postępowania i wydał rozstrzygnięcia w następujących sprawach:

- 1) uchwały nr 0007.7.2023 Rady Gminy Goleszów z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Goleszów oraz górnej stawki opłat ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych – stwierdzono częściową nieważność aktu (podjęto nową uchwałę nr 0007.34.2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Goleszów oraz górnej stawki opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych),
- 2) uchwały nr 0007.42.2023 Rady Gminy Goleszów z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym

uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Goleszów – stwierdzono nieważność całej uchwały (podjęto nową uchwałę nr 0007.56.2023 z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Goleszów),

- 3) uchwały nr 0007.48.2023 Rady Gminy Goleszów z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej – stwierdzono nieważność całej uchwały (podjęto nową uchwałę nr 0007.59.2023 z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej).

W 2023 roku do Rady Gminy Goleszów wpłynęły: dwie petycje, trzy skargi i cztery wnioski. Petycja w sprawie zwiększenia świadomości prawnej lokalnej społeczności na temat transplantacji poprzez zamieszczenie na stronie internetowej urzędu i/lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepienia została, zgodnie z właściwością, przekazana wójtowi gminy. Natomiast petycja dotycząca przyjęcia przez Radę Gminy Goleszów apelu w sprawie transplantacji została uznana za bezzasadną.

Za bezzasadne zostały uznane także dwie skargi. Pierwsza z nich dotyczyła działania Wójta Gminy Goleszów niezgodnie z wytycznymi Starosty Cieszyńskiego, druga dotyczyła działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie. Z kolei skarga na brak działań w sprawie naruszenia stosunków wodnych została przekazana właściwemu organowi, którym był Wójt Gminy Goleszów.

Dwa wnioski skierowane w 2023 roku do Rady Gminy Goleszów zostały uznane za zasadne. Dotyczyły one:

- 1) poparcia stanowiska Rady Gminy w Istebnej dotyczącego wznowienia działalności Oddziału Pediatrycznego w Szpitalu Śląskim w Cieszynie bądź podjęcie samodzielnych inicjatyw w odniesieniu do problemu związanego z planowaną likwidacją Oddziału Pediatrycznego w Szpitalu Śląskim w Cieszynie,
- 2) poparcia stanowiska Rady Miasta Ustroń wyrażonego w apelu dotyczącym montażu wyświetlaczy informacyjnych na stacjach kolejowych.

Dwa kolejne wnioski zostały przekazane zgodnie z właściwością. Wniosek osoby prywatnej o wsparcie finansowe oraz pomoc w opiece nad dziećmi został przekazany do Centrum Usług Społecznych w Goleszowie, natomiast wniosek dotyczący realizacji zaległych spraw w sołectwie Kozakowice przekazano do Wójta Gminy Goleszów.

W 2023 roku radni nie korzystali z możliwości występowania z interpelacjami i zapytaniem do Wójta Gminy Goleszów.

W roku objętym niniejszym Raportem funkcjonowało pięć stałych komisji Rady Gminy. W świetle ustawy o samorządzie gminnym dwie z nich są tworzone obligatoryjnie (Komisja Rewizyjna oraz Komisja Skarg, Wniosków i Petycji). Trzy kolejne:

- Komisja Finansów i Rozwoju Gminy,
- Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych,
- Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego

zostały utworzone w 2018 roku na podstawie uchwał Rady Gminy. Składy wszystkich komisji są pięcioosobowe. W 2023 roku nie nastąpiły w nich zmiany personalne.

Komisje stałe Rady Gminy działają w oparciu o półroczne plany pracy, które dla analizowanego okresu były przyjmowane w grudniu 2022 i czerwcu roku następnego. W 2023 roku komisje odbyły łącznie 41 posiedzeń. Poszczególne komisje obradowały:

- Komisja Rewizyjna – 4 razy,
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji – 5 razy,
- Komisja Finansów i Rozwoju Gminy – 13 razy,
- Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych – 11 razy,
- Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego – 8 razy.

W posiedzeniach komisji brali udział m.in.: Wójt Gminy, zastępca Wójta Gminy, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy, kierownicy referatów oraz inni pracownicy merytoryczni Urzędu Gminy Goleszów, a także kierownicy i dyrektorzy gminnych jednostek organizacyjnych. W ich trakcie prezentowali oni projekty uchwał skierowane pod obrady Rady Gminy, przedstawiali informacje w sprawach stanowiących przedmiot prac komisji oraz udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące spraw bieżących.

Wśród najważniejszych problemów stanowiących przedmiot obrad Komisji Rewizyjnej należy wymienić:

- 1) rozpatrzenie sprawozdania finansowego, sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Goleszów za 2022 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej o tym sprawozdaniu oraz informacji o stanie mienia Gminy Goleszów na dzień 31 grudnia 2022 r.,
- 2) sporządzenie wniosku w sprawie absolutorium dla Wójta Gminy Goleszów,
- 3) zapoznanie się z Raportem o stanie Gminy Goleszów za 2022 rok,
- 4) zaopiniowanie dwóch projektów uchwał.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji wydała w 2023 roku dziewięć opinii w formie uchwał. Komisja rozpatrzyła dwie skargi, dwa wnioski i jedną petycję, które dotyczyły spraw skierowanych do Rady Gminy Goleszów. Ponadto Komisja Skarg, Wniosków i Petycji przekazała do rozpatrzenia Wójtowi Gminy Goleszów, zgodnie z właściwością, jedną petycję, jedną skargę i jeden wniosek, a także przekazała jeden wniosek do rozpatrzenia według właściwości do Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

Wśród spraw, którymi zajęła się Komisja Finansów i Rozwoju Gminy, były m.in.:

- 1) zapoznanie się z informacją na temat inwestycji planowanych na terenie gminy Goleszów w 2023 roku,
- 2) zapoznanie się z informacją na temat pozyskiwania środków zewnętrznych przez Gminę Goleszów,
- 3) zapoznanie się z planem remontów dróg na terenie gminy Goleszów w 2023 roku,
- 4) zapoznanie się z informacją finansową dotyczącą gospodarowania odpadami komunalnymi,
- 5) analiza sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Goleszów za 2022 rok,
- 6) zapoznanie się z Raportem o stanie Gminy Goleszów za 2022 rok,
- 7) analiza wniosków z zebrań wiejskich w 2023 roku,
- 8) analiza i opiniowanie stawek podatkowych na 2024 rok,

- 9) zapoznanie się z informacją na temat wniosków złożonych do budżetu Gminy Goleszów na 2024 rok,
- 10) opiniowanie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Goleszów oraz w uchwale budżetowej Gminy Goleszów na 2023 rok,
- 11) analiza i zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Goleszów oraz projektu uchwały budżetowej Gminy Goleszów na 2024 rok,
- 12) opiniowanie 42 innych projektów uchwał,
- 13) podjęcie jednego wniosku dotyczącego stawek podatku od nieruchomości na 2024 rok.

Wśród spraw, którymi zajęła się Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych, były m.in.:

- 1) sprawozdanie za 2022 rok z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Goleszów,
- 2) weryfikacja wniosku o przyznanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury,
- 3) informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Goleszów za rok 2022,
- 4) informacja o stanie bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej w gminie Goleszów za rok 2022,
- 5) sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Goleszowie oraz realizacji programów społecznych w 2022 roku,
- 6) ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Goleszów za 2022 rok,
- 7) sprawozdanie za 2022 rok z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2022-2026,
- 8) informacja o działalności instytucji kultury w 2022 roku,
- 9) sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Gminy Goleszów z organizacjami pozarządowymi w 2022 roku, a także zaopiniowanie Programu na 2024 rok,
- 10) informacja na temat kandydatów do nagrody za osiągnięte wyniki sportowe w 2022 roku,
- 11) zapoznanie się z Raportem o stanie Gminy Goleszów za 2022 rok,
- 12) informacja na temat przeprowadzonych remontów w placówkach oświatowych oraz stanu przygotowania obiektów do roku szkolnego 2023/24,
- 13) zaopiniowanie kandydatury do Lauru Srebrnej Cieszyńianki 2023,
- 14) informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Goleszów w roku szkolnym 2022/2023
- 15) analiza projektu budżetu Gminy Goleszów na 2024 rok,
- 16) zaopiniowanie 21 projektów uchwał.

Do najważniejszych spraw, którymi w 2023 roku zajęła się Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego, należały:

- 1) informacja na temat planowanych remontów dróg powiatowych w gminie Goleszów,
- 2) ocena stanu dróg po sezonie zimowym,
- 3) informacja o przebiegu i kosztach akcji zimowej na terenie gminy Goleszów,
- 4) zapoznanie się z Raportem o stanie Gminy Goleszów za 2022 rok,
- 5) Plan Zrównoważonej Mobilności dla Aglomeracji Beskidzkiej 2040+,

- 6) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Goleszów na lata 2024-2027,
- 7) informacja dotycząca gospodarki wodnej w gminie Goleszów,
- 8) analiza projektu budżetu Gminy Goleszów na 2024 rok,
- 9) informacja na temat planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Goleszów,
- 10) zaopiniowanie 19 projektów uchwał.

Poza wymienionymi sprawami, w trakcie posiedzeń komisji poruszanych było wiele innych kwestii. Radni m.in. korzystali z możliwości zadawania pytań w sprawach bieżących. Zwracali również uwagę na problemy zgłaszane przez mieszkańców.

WÓJT GMINY I URZĄD GMINY

Od listopada 2018 roku Wójtem Gminy Goleszów jest Sylwia Cieślar. Zadania związane z pełnionym stanowiskiem Wójt wykonuje przy pomocy Urzędu Gminy. W skład struktury organizacyjnej Urzędu Gminy Goleszów, według stanu na 31 grudnia 2023 roku, wchodziły następujące samodzielne stanowiska pracy i referaty:

- Wójt Gminy,
- Zastępca Wójta,
- Sekretarz Gminy,
- Skarbnik Gminy,
- Urząd Stanu Cywilnego,
- Referat Finansów, Podatków i Opłat,
- Referat Organizacyjny,
- Referat Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska,
- Referat Inwestycji i Infrastruktury Kanalizacyjnej,
- Referat Drogowo-Komunalny,
- Referat Promocji Gminy,
- Referat Oświaty,
- Stanowisko ds. Gospodarki Nieruchomościami,
- Stanowisko ds. Kontroli Zarządczej,
- Stanowisko ds. Rozwoju Gminy,
- Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych,
- Inspektor Ochrony Danych,
- Archiwista,
- Audytor wewnętrzny.

Zaprezentowana wyżej struktura organizacyjna uwzględnia zmiany, które przeprowadzono w 2023 roku. Obejmowały one łączenie oraz dzielenie referatów, a także zmiany ich nazw. Decyzje odnoszące się do wewnętrznej struktury Urzędu Gminy wynikały z dążenia do zapewnienia najbardziej efektywnego jego funkcjonowania.

W 2023 roku przeprowadzono następujące zmiany w strukturze Urzędu Gminy Goleszów:

- z dniem 5 stycznia 2023 roku podzielono Referat Finansów, Podatków i Opłat na Referat Finansowy oraz Referat Podatków i Opłat,

- z dniem 1 października 2023 roku połączono Referat Finansowy oraz Referat Podatków i Opłat w jeden Referat Finansów, Podatków i Opłat,
- z dniem 1 grudnia 2023 roku podzielono Referat Inwestycyjno-Komunalny na Referat Drogowo-Komunalny oraz Referat Inwestycji i Infrastruktury Kanalizacyjnej.

W trakcie roku następowały zmiany personalne w poszczególnych referatach oraz pomiędzy nimi. Działania te były związane z koniecznością reagowania na bieżące potrzeby, jak również wyrażały dążenia do wzmocnienia tych elementów struktury organizacyjnej, które zaangażowane są w działania prorozwojowe gminy. Łącznie na koniec 2023 roku w Urzędzie Gminy (w różnych wymiarach czasu pracy) zatrudnionych było 76 osób.

Zgodnie z obowiązującym prawem zasadniczą formą podejmowania władczych rozstrzygnięć przez wójta są zarządzenia. W 2023 roku Wójt Gminy Goleszów wydał 239 zarządzeń jako organ gminy, z czego:

- 73 dotyczyły spraw z zakresu finansów,
- 57 dotyczyło spraw z zakresu oświaty,
- 26 dotyczyło spraw z zakresu gospodarki komunalnej,
- 23 dotyczyły powołań do składów różnego rodzaju komisji,
- 22 dotyczyły konsultacji społecznych,
- 38 dotyczyło innych spraw.

Z kolei jako kierownik Urzędu Gminy, przy pomocy którego wykonywał przypisane mu zadania, Wójt Gminy Goleszów wydał w okresie, którego dotyczy niniejszy Raport, 16 zarządzeń.

W 2023 roku, na podstawie zarządzeń Wójta Gminy Goleszów przeprowadzono konsultacje społeczne 25 projektów uchwał. W dwudziestu dwóch przypadkach przeprowadzono je w oparciu o uchwałę nr 58/2011 Rady Gminy Goleszów z dnia 31 sierpnia 2011 r. w sprawie ustalania zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Goleszów (Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2011 roku, Nr 230, poz. 3913). Dotyczyły one:

- przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024,
- przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Goleszów na lata 2024-2026,
- przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goleszów na lata 2024-2026,
- podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
- przyjęcia Programu osłonowego „Pomoc dla mieszkańców Gminy Goleszów w zakresie dożywiania” na lata 2024-2028,
- określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów usuwania odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu BIG BAG pochodzących z gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie gminy Goleszów,

- wprowadzenia regulaminu udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Goleszów,
- przyjęcia Regulaminu korzystania z Izby Oświęcimskiej, Makiety Goleszowskiej Cementowni oraz galerii, usytuowanych w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie (projekt ostatecznie nie został skierowany do Rady Gminy),
- wprowadzenia regulaminu udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Goleszów,
- określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania,
- zmiany uchwały nr 0007.38.2020 Rady Gminy Goleszów z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie określenia wzorów deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości,
- określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Goleszów oraz górnej stawki opłat ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych,
- określenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od domku letniskowego na nieruchomości albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz terminu, częstotliwości i trybu uiszczania tej opłaty,
- określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów usuwania odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu BIG BAG pochodzących z gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie gminy Goleszów,
- określenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Goleszów w 2023 r.,
- zmiany uchwały nr 0007.88.2021 Rady Gminy Goleszów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości nagród i wyróżnień dla zawodników i trenerów osiągających wysokie wyniki sportowe,
- nadania nazwy drodze wewnętrznej we wsi Bażanowice,
- udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie kosztów instalacji naziemnego zbiornika retencyjnego na wody opadowe z dachu na nieruchomościach zabudowanych budynkami zlokalizowanymi na terenie Gminy Goleszów,
- określenia zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania,
- określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Goleszów oraz górnej stawki

opłat ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych,

- szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- zmiany uchwały Nr 0007.33.2020 Rady Gminy Goleszów z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Goleszów.

Kolejne trzy procedury konsultacji społecznych przeprowadzono na podstawie uchwały XLIII/345/10 Rady Gminy Goleszów z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego (Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2010 roku, Nr 172, poz. 2796). Projekty skierowane do konsultacji dotyczyły następujących spraw:

- podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
- Programu współpracy Gminy Goleszów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024,
- określenia szczegółowych warunków, form, zakresu pomocy i trybu przyznawania stypendiów w ramach Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Goleszów.

W 2023 roku Wójt Gminy Goleszów zawarł również porozumienia dotyczące realizacji określonych zadań. Wśród nich znalazły się porozumienia:

- z Ludowym Klubem Sportowym „OLIMPIA” Goleszów – dotyczące promocji Gminy Goleszów podczas zawodów Orlen Cup w Zakopanem w dniach 26-29 stycznia 2023 roku,
- z Miastem Bielsko-Biała – dotyczące zasad prowadzenia oraz współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Chrześcijańskiej Wspólnoty Ewangelicznej,
- z Gerardem Brudnym – dotyczące rozwiązania umowy na sprzedaż drewna,
- z Ludowym Klubem Sportowym „OLIMPIA” Goleszów – dotyczące promocji Gminy Goleszów podczas zawodów Orlen Cup w Gilowicach w dniach 17-18 czerwca 2023 roku,
- z Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Bielsku-Białej – dotyczące współpracy przy wydaniu przez Gminę Goleszów publikacji o charakterze monograficzno-albumowym pt. „Goleszów 1223-2023”, „Puńców 1223-2023” i „Bażanowice 1523-2023” w ramach serii „Moje miejsce na ziemi”,
- z Ludowym Klubem Sportowym „OLIMPIA” Goleszów – dotyczące promocji Gminy Goleszów w Zakopanem podczas treningu w dniu 4 sierpnia 2023 roku,
- z Andrzejem Brodą – dotyczące rozwiązania umowy nr UG/PG-38/2023 związanej z realizacją zadania pn. „Rozwojowo bo sportowo” i przeprowadzenia zajęć sportowo-rekreacyjnych z elementami gimnastyki korekcyjno- kompensacyjnej,
- z TorKol sp. z o.o. – dotyczące naprawy/odbudowy drogi przy ul. Myśliwskiej w Puńcowie,

- z Ludowym Klubem Sportowym „OLIMPIA” Goleszów – dotyczące promocji Gminy Goleszów podczas zawodów „Blachotrapez Puchar Tatr” organizowanych przez KS Eve-nement Zakopane w dniu 2 września 2023 roku,
- z Ludowym Klubem Sportowym „OLIMPIA” Goleszów – dotyczące promocji Gminy Goleszów podczas zawodów organizowanych w dniu 30 września 2023 roku w Gilowicach,
- z Ludowym Klubem Sportowym „OLIMPIA” Goleszów – dotyczące promocji Gminy Goleszów podczas zawodów organizowanych w dniu 4 października 2023 roku w Zakopanem,
- z Ludowym Klubem Sportowym „OLIMPIA” Goleszów – dotyczące promocji Gminy Goleszów podczas zawodów organizowanych w dniu 4 listopada 2023 roku w miejscowości Rozna (Republika Czeska).

W 2023 roku do Wójta Gminy Goleszów wpłynęło siedem petycji. Wszystkie spełniały wymogi formalne i dotyczyły następujących spraw:

- zwiększenia świadomości prawnej lokalnej społeczności na temat transplantacji,
- przystąpienia do Sojuszu Pokojowego i potwierdzenia sprzeciwu na połączenie Polski i Ukrainy w jedno państwo,
- wykonania rekonesansu w obszarze związanym z potrzebą stopniowego przygotowania się do wdrożenia w jednostkach samorządu terytorialnego przepisów Dyrektywy 2022/2555 w sprawie środków na rzecz wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii Europejskiej (NIS2) oraz zaplanowanych szkoleń i audytów w tym zakresie,
- utworzenia Gminnej Straży Energetycznej,
- ostrzeżenia wszystkich mieszkańców o ryzyku potwierdzania pism podpisem elektronicznym na tabletach, w tym na tabletach Poczty Polskiej i banków,
- zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z alkoholizmem i narkomanią na ul. Widokowej i Osiedlowej w Kisielowie,
- zatwierdzenia wniosku Suwerena RP o publikacji oświadczenia w sprawie fuzji PKN ORLEN z PGNiG i przesłania go do wymienionych we wniosku instytucji.

Petycje rozpatrywano w ustawowym terminie, bez zbędnej zwłoki, o czym były informowane podmioty, które je składały.

W okresie objętym niniejszym Raportem do Wójta Gminy Goleszów skierowano dziewięć wniosków, które dotyczyły:

- potwierdzenia, że w gminie jest respektowana polska konstytucja – a konkretnie jej artykuł 27,
- wykoszenia poboczy przy ul. Narcyzów w Goleszowie,
- bezdomnych oraz wolno żyjących kotów,
- zamieszczenia na stronie gminy „Oświadczenia Suwerena Rzeczypospolitej Polskiej o bezpośrednim zarządzaniu państwem polskim”,
- upublicznienia obwieszczenia „W obliczu wojny – PILNE Wezwanie Polaków do otrzeźwienia”,
- zabezpieczenia materiałów dla Gminnych Rad Koordynacyjnych,

- wezwania samorządów do ogłoszenia veta w sprawie fuzji PKN ORLEN z PGNiG i nacjonalizację wydanych koncesji,
- poparcia projektu ustawy o Służbie Celno-Skarbowej oraz zmianie niektórych innych ustaw,
- braku realizacji przez władze Gminy Goleszów postulatów i wniosków zgłaszanych w obecnej kadencji przez mieszkańców Kozakowic Górnych i Dolnych. Pismo pozostawiono bez rozpatrzenia, ponieważ nie spełniało wymogów formalnych (brak adresów do korespondencji). Zwrócono się pisemnie do sołtysa Kozakowic w celu przesłania adresów osób podpisanych pod wnioskiem, lecz nie otrzymano odpowiedzi w tej sprawie.

W 2023 roku do Wójta Gminy Goleszów wpłynęły dwie skargi:

- na pracę Centrum Usług Społecznych, która została przekazana według właściwości do Rady Gminy Goleszów,
- przekazana przez Radę Gminy Goleszów według właściwości do Wójta Gminy Goleszów w sprawie zaburzenia stosunków wodnych w rejonie ul. Rzecznej w Puńcowie. Gmina wystosowała liczne pisma i przeprowadziła wizje w terenie. Postępowanie zostało zawieszona w związku z toczącym się postępowaniem w Sądzie Rejonowym w Cieszynie oraz postępowaniami w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego.

W 2023 roku zostały złożone do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bielsku-Białej 43 odwołania od decyzji Wójta Gminy Goleszów. Sześć z nich dotyczyło spraw prowadzonych przez Urząd Gminy Goleszów. Dotyczyły one:

- naliczenia podatku od gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- naliczenia podatku rolnego,
- decyzji środowiskowej,
- zwrotu dotacji nienależnie pobranej,
- ustalenia jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (renta planistyczna).

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w pięciu przypadkach utrzymało w mocy decyzje Wójta Gminy Goleszów. W jednym przypadku uchyliło decyzję i przekazało do ponownego rozpatrzenia. Sprawa ostatecznie została rozpatrzona na korzyść strony wnoszącej odwołanie.

Pozostałe 37 odwołań dotyczyło spraw prowadzonych przez goleszowskie Centrum Usług Społecznych. Dotyczyły one następujących spraw:

- świadczenia pielęgnacyjnego,
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- dodatku węglowego,
- dodatku elektrycznego,
- dodatku dla gospodarstw domowych,
- zasiłku celowego,
- zasiłku z pomocy społecznej,
- opłat za pobyt w Domach Pomocy Społecznej.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze siedem decyzji utrzymało w mocy. W 13 przypadkach uchyliło decyzje Wójta Gminy Goleszów i przekazało sprawy do ponownego rozpatrzenia. W 12 z tych spraw (dotyczących przyznania świadczenia), po ich ponownym rozpatrzeniu postanowiono uwzględnić oczekiwania podmiotów wnoszących odwołanie, zaś jedna z nich nie została zakończona do końca 2023 roku. W kolejnych 13 sprawach Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło decyzje, jednocześnie rozstrzygając o przyznaniu świadczenia. Poza tym jedną decyzję uchylono z orzeczeniem, że świadczenie nie wymaga zwrotu, w przypadku innej uchylając ją, jednocześnie umorzono postępowanie. W przypadku dwóch decyzji stwierdzono uchybienie terminu do złożenia odwołania.

Dodatkowo przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Bielsku-Białej toczyła się w 2023 roku jedna sprawa dotycząca rozstrzygnięcia sporu kompetencyjnego o właściwość gminy. Samorządowe Kolegium Odwoławcze postanowieniem wyznaczyło organ właściwy do rozpatrzenia sprawy.

W 2023 roku do SKO skierowano zażalenie na postanowienie Wójta Gminy Goleszów w sprawie odmowy wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie nakazania przywrócenia ujścia rowu do stanu poprzedniego. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bielsku-Białej uchyliło przedmiotowe postanowienie. Na tej podstawie postępowanie administracyjne zostało wszczęte ale nie zostało zakończone do końca 2023 roku.

W 2023 roku 79 podmiotów skorzystało z prawa do uzyskania informacji publicznej. Udzielano na nie odpowiedzi w ustawowym terminie 14 dni. Średni czas przygotowania odpowiedzi wyniósł 7,9 dni. Wnioski dotyczyły między innymi:

- realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska,
- gospodarki wodno-kanalizacyjnej w gminie,
- inspektora ochrony danych,
- zadań oświatowych,
- odnawialnych źródeł energii,
- zamówień publicznych,
- inwestycji i remontów na terenie gminy,
- zarządzania kryzysowego.

Wnioski o udzielenie informacji publicznej najczęściej wpływały pocztą elektroniczną (71 wniosków). Osiem wniosków wpłynęło przez ePUAP. Przekazywanie informacji następowało w formie zgodnej z wolą wnioskodawcy. W ośmiu przypadkach odpowiedzi udzielono wypełniając formularz elektroniczny wnioskodawcy, trzy odpowiedzi wysłano pocztą tradycyjną, sześćdziesiąt pięć odpowiedzi pocztą elektroniczną na wskazany adres e-mail, trzy odpowiedzi przez e-PUAP. Nie wydano ani jednej decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej.

GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

W odniesieniu do wymiaru strukturalnego samorządu lokalnego należy zwrócić uwagę na funkcjonowanie gminnych jednostek organizacyjnych. Jest ich siedem, a w 2023 roku nie nastąpiły w tym zakresie żadne zmiany. Gminnymi jednostkami organizacyjnymi są:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cisownicy, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Jury Gajdzicy w Cisownicy i Przedszkole Publiczne w Cisownicy,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dzięgielowie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa w Dzięgielowie i Przedszkole Publiczne w Puńcowie,
- Szkoła Podstawowa w Goleszowie,
- Szkoła Podstawowa im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach,
- Przedszkole Publiczne w Goleszowie z oddziałami zamiejscowymi w Bażanowicach i Dzięgielowie,
- Centrum Usług Wspólnych w Goleszowie,
- Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

Oprócz wyżej wymienionych jednostek organizacyjnych w gminie funkcjonują także dwie samorządowe instytucje kultury:

- Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Goleszowie.

JEDNOSTKI POMOCNICZE

Na terenie gminy Goleszów działa 11 jednostek pomocniczych – sołectw. W każdym z nich w pierwszym oraz trzecim kwartale 2023 roku zorganizowane zostały zebrania wiejskie. Protokoły z nich wraz z uchwałami zostały przekazane do Urzędu Gminy Goleszów. W trakcie zebrań wiejskich przede wszystkim wyznaczono przedsięwzięcia, które będą realizowane w 2024 roku w ramach Funduszu Sołeckiego. Inne zgłoszone wnioski wyrażały różnego rodzaju oczekiwania mieszkańców względem władz samorządowych. Stanowiły one dla Wójta Gminy jedno z głównych źródeł wiedzy na temat potrzeb mieszkańców, a także podstawę do podejmowania wielu decyzji, zwłaszcza dotyczących bieżącego usuwania niedogodności. Nie wszystkie wnioski zostały zrealizowane. Część spraw nie leży w kompetencjach Gminy Goleszów i o konieczności ich załatwienia informowano właściwe instytucje. Inne wymagają wieloetapowego planowania i/lub wiążą się z nakładami finansowymi przekraczającymi aktualne możliwości Gminy Goleszów. Z tego względu decyzje co do ich realizacji zostały przesunięte na kolejne lata.

Podczas zebrań rad sołeckich również sformułowano i skierowano do organów Gminy wiele ważnych wniosków, które są źródłem informacji o potrzebach wyrażanych przez mieszkańców. Na bieżąco były one analizowane przez Wójta Gminy i podległych mu pracowników.

Oprócz tego sołtysi informowali o różnego rodzaju potrzebach wykonania prac remontowych, inwestycyjnych, pielęgnacyjnych i innych w trakcie regularnych spotkań z Wójtem Gminy Sylwią Cieślą oraz na drukach przedkładanych w Urzędzie Gminy. Oczekiwania były sukcesywnie zaspokajane, choć ze względu na ograniczenia organizacyjne i finansowe nie wszystkie prace można było wykonać.

Na początku 2023 roku w sołectwach odbywały się noworoczne spotkania seniorów. Wydarzenia te organizowane były przez sołtysów i rady sołeckie, przy pomocy miejscowych organizacji społecznych, zwłaszcza ochotniczych straży pożarnych i kół gospodyń wiejskich

oraz miejscowych przedsiębiorców. W przygotowanie części z nich włączyła się również Gmina Goleszów, gminne jednostki organizacyjne oraz gminne instytucje kultury.

Rok 2023 był rokiem jubileuszowym trzech miejscowości: Goleszowa, Puńcowa oraz Bażanowic. W tych sołectwach zorganizowane zostały uroczyste obchody, w których przygotowanie włączyli się sołtysi, rady sołeckie, ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich oraz mieszkańcy i przedsiębiorcy. Przygotowania tych uroczystości wymagały ścisłej współpracy oraz wielu spotkań, które organizowane były w Urzędzie Gminy, Gminnym Ośrodku Kultury w Goleszowie oraz w strażnicach OSP.

W 2023 roku organizowane były również akcje sprzątanía sołectw, w które zaangażowani byli mieszkańcy w różnym wieku. Gmina Goleszów udzieliła niezbędnej pomocy sołtysom i radom sołeckim odpowiadającym za przebieg akcji.

PARTNERSTWO MIĘDZYGMINNE

Gmina Goleszów jest partnerem trzech gmin zagranicznych – jednej z Niemiec i dwóch z Republiki Czeskiej. Najdłuższa jest współpraca z niemiecką gminą Reiskirchen, położoną w powiecie Gießen, w środkowych Niemczech i liczącą ponad 10 tysięcy mieszkańców. Umowę partnerską podpisano 22 sierpnia 1997 roku. W 2022 roku minęło więc 25 lat zinstytucjonalizowanej współpracy obydwu jednostek samorządu terytorialnego. Z uwagi na pandemię obchody jubileuszu odbyły się w Niemczech rok później, 10 czerwca. Podczas uroczystego spotkania, na które gospodarze zaprosili również przedstawicieli swoich pozostałych gmin partnerskich z Francji i Turynii, miało miejsce podpisanie aktu odnowienia współpracy pomiędzy gminami Reiskirchen i Goleszów.

Kontakty międzyludzkie mieszkańców obu gmin zostały zainicjowane jeszcze w latach osiemdziesiątych ubiegłego stulecia i przetrwały do dziś, zarówno w formie spotkań urzędowych, jak i nieformalnych odwiedzin. W 2019 roku miała miejsce wymiana uczniów, podczas której gmina Goleszów gościła dzieci ze szkoły w Reiskirchen. Zaplanowana na kolejny rok rewizyta uczniów z gminy Goleszów nie doszła do skutku z powodu pandemii. Obecnie obie strony mają nadzieję na ożywienie kontaktów i planują realizację nowych wspólnych inicjatyw.

Burmistrz Reiskirchen Dietmar Kromm wraz z delegacją wziął udział w uroczystych obchodach jubileuszu 800-lecia Goleszowa, odpowiadając tym samym na zaproszenie władz gminy Goleszów. Przy tej okazji zaplanowano, że w ramach kontynuacji wymiany młodzieży, jesienią 2024 roku grupa z gminy Goleszów wyjedzie do Reiskirchen.

W 2004 roku rozpoczęto współpracę partnerską z gminą Wędrynia (Vendryně), położoną we wschodniej części Republiki Czeskiej i graniczącą z gminą Goleszów. Liczy ona około 4,5 tys. mieszkańców. W 2023 roku z tą gminą partnerską zrealizowano dwa projekty: „Goleszów i Wędrynia - kierunek: turysta / Goleszów a Vendryně - směr: turista” i „Życie i praca na Śląsku Cieszyńskim w dobie rewolucji przemysłowej”. Dzięki niemu na parterze budynku Gminnego Ośrodka Kultury powstało Centrum Informacji Turystycznej, zaś w piwnicy zainstalowano makietę nieistniejącej goleszowskiej cementowni. Te miejsca, wraz z Izbą Oświęcimską i terenem turystyczno-rekreacyjnym znajdującym się za budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury, wykonane w znacznej części dzięki pozyskaniu środków

zewnątrznych, były bardzo licznie odwiedzane w 2023 roku i stanowiły atrakcję turystyczną województw śląskiego i morawsko-śląskiego (Republika Czeska).

W raportowanym roku Gmina Goleszów była współorganizatorem wydarzenia plenerowego „Śląski Drwal”, które odbyło się w lipcu w Wędryni. Letnie zawody drwali z Czech, Polski i Niemiec, plener rzeźbiarski, animacje kulturalne czy stoiska polskich i czeskich Lasów Państwowych zgromadziły kilka tysięcy osób z obu stron granicy.

W minionych latach wraz z Wędrynią zostały zrealizowane dwa inne projekty „Przyroda nie zna granic” i „Kultura bez granic”. W 2023 roku, w ramach trwałości projektów, odbyły się spotkania mieszkańców pogranicza na ścieżce przyrodniczej łączącej obie gminy, a pod dużym namiotem, zakupionym przez Gminę Goleszów w ramach środków transgranicznych, miały miejsce wspólne polsko-czeskie wydarzenia kulturalne, m.in. „Plaża Goleszów”, „Dni Gminy Goleszów” czy „Rozświetlenie choinki”.

Trzecią zagraniczną gminą partnerską jest Bystrzyca (Bystrice). Położona jest ona w powiecie Frýdek-Místek (Czechy) i liczy 5,5 tys. mieszkańców. Umowę partnerską podpisano w 2008 roku. W 2023 roku obydwie gminy nie realizowały wspólnych przedsięwzięć projektowych.

W minionych latach Gmina Goleszów współpracowała również z Polskim Związkiem Kulturalno-Oświatowym w Jabłonkowie oraz Nydku. Obecnie trwa realizacja przedsięwzięć w ramach trwałości projektów „Szlak Tradycji – cieszyńskie „żywobyci”/ Stezka Tradic – těšínské „živobyci” oraz „Życie i praca na Śląsku Cieszyńskim w dobie rewolucji przemysłowej”. Wspólne polsko-czeskie zawody wędkarskie, zwiedzanie wyjątkowych miejsc związanych z funkcjonowaniem przemysłu w ubiegłych stuleciach to tylko część podejmowanych działań w tym zakresie.

Umowy partnerskie podpisane z Reiskirchen, Wędrynią i Bystrzycą opierają się na:

- wspieraniu kontaktów kulturalnych, sportowych, społecznych i gospodarczych, poprzez organizowanie wzajemnych wizyt indywidualnych i grupowych,
- wymianie doświadczeń o pracy samorządów gminnych,
- wzmacnianiu przyjaźni między mieszkańcami gmin oraz organizacjami pozarządowymi,
- wymianie i szerzeniu informacji, które mają lub mogą mieć wpływ na życie mieszkańców gmin,
- propagowaniu wspólnych inicjatyw mieszkańców zgodnie z zasadami i ideą dobrego partnerstwa,
- składaniu wspólnych wniosków do funduszy operacyjnych w celu podnoszenia poziomu życia w gminach.

Oprócz współpracy międzynarodowej, Gmina Goleszów jest także członkiem następujących organizacji:

- Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”,
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Subregionu Południowego Województwa Śląskiego „Aglomeracja Beskidzka”,
- Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”,
- Stowarzyszenie Samorządowe Ziemi Cieszyńskiej,
- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,

- Śląski Związek Gmin i Powiatów,
- Śląskie Forum Skarbników,
- Śląskie Forum Oświaty,
- Klaster Energii.

W 2023 roku Wójt Gminy i inni pracownicy Urzędu Gminy aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach organów statutowych wyżej wymienionych organizacji. Za pośrednictwem i przy pomocy pracowników niektórych z tych podmiotów Gmina Goleszów skutecznie ubiegała się o pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań prorozwojowych.

FINANSE GMINY

Budżet Gminy Goleszów na 2023 rok został przyjęty uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.105.2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. Dochody zaplanowano na poziomie niespełna 58,0 mln zł, natomiast wydatki wynosiły nieco ponad 62,2 mln zł. Założono więc deficyt na poziomie prawie 4,3 mln zł. Ostatecznie wskaźnik dochodów okazał się wyższy o prawie 13,8 mln zł od pierwotnego planu. Z kolei wydatki były finalnie wyższe o ponad 15,0 mln zł. Przełożyło się to na ujemny wynik operacyjny na poziomie 5,7 mln zł.

Drugi rok z rzędu wykonane dochody były niższe niż w roku poprzedzającym o blisko 10%. Największy wpływ na wysokość dochodów miały zmiany zaordynowane przez administrację rządową, w tym zmiana sposobu dystrybucji świadczenia 500+ oraz zmniejszenie dochodów w zakresie polityki społecznej, finansowanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wykonane wydatki były w roku objętym niniejszym Raportem o ok. 11% niższe niż w roku 2022. Wynik ten jest konsekwencją opisanego powyżej spadku dochodów. Analizując strukturę wydatków finansowanych własnymi środkami można zauważyć, że ich poziom był niemalże identyczny jak w 2022 roku, jednak biorąc pod uwagę wysoką wartość średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, który w 2023 roku wyniósł 11,4% rzeczywiste wydatki uległy zmniejszeniu.

W okresie ostatnich dziesięciu lat budżetowych (2014-2023) wykonanie dochodów wzrosło o prawie 36,5 mln zł (114%). Trend wzrostowy następował do 2021 roku, zaś w latach 2022-2023 zaobserwować można spadek dochodów liczonych rok do roku. W ciągu ostatniej dekady wydatki wzrosły o prawie 46 mln zł (159%), przy czym rok 2023 był pierwszym, w którym były one niższe w stosunku do roku poprzedniego. Wynika to głównie z wprowadzonych przez władze centralne zmian sposobu dystrybucji świadczeń rodzinnych, a także permanentnego dążenia Wójta Gminy do ograniczenia wzrostu wydatków bieżących.

Tabela 11. Wykonanie Budżetu Gminy Goleszów na rok 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2023)

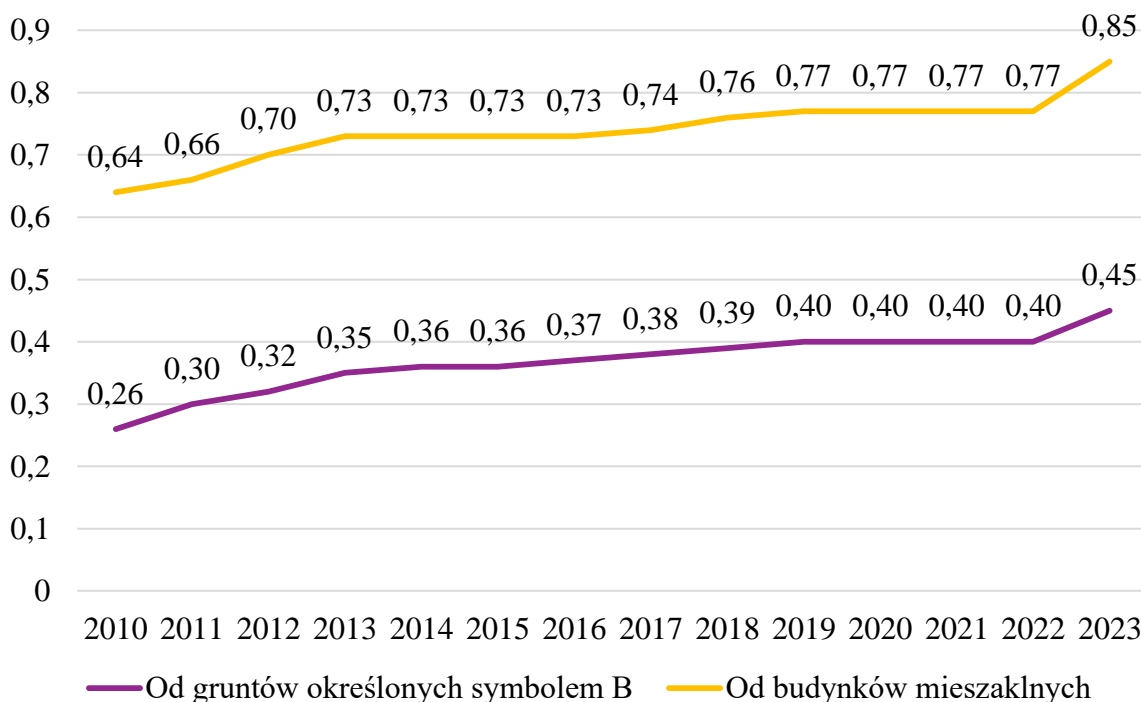
Rok	Wykonanie dochodów	Wykonanie wydatków	Wynik operacyjny (nadwyżka/deficyt)
2023	68 467 326,36	74 579 902,35	-6 112 575,99
2022	75 601 474,23	83 487 354,67	-7 885 880,44
2021	83 761 379,10	70 682 791,52	13 078 587,58
2020	63 951 640,67	62 606 895,90	1 344 744,77
2019	58 878 095,36	56 594 578,24	2 283 517,12
2018	50 181 036,91	51 270 115,06	-1 089 078,15
2017	46 772 184,50	44 881 493,05	1 890 691,45
2016	42 932 952,64	41 273 784,30	1 659 168,34
2015	33 902 854,37	33 196 986,26	705 868,11
2014	32 061 013,40	28 759 687,94	3 301 325,46

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Analizując strukturę dochodów Gminy, należy wziąć pod uwagę wpływy z tytułu podatków lokalnych. Mając na względzie konieczność tworzenia możliwie najkorzystniejszych warunków zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla mieszkańców, stawki podatków lokalnych pozostawały na stałym poziomie od 2018 do 2022 roku.

Sytuacja gospodarcza oraz inflacja, która w drugiej połowie 2022 roku miała już dwucyfrową wartość, wymusiły konieczność podwyższenia stawek podatkowych proponowanych na 2023 rok. Rada Gminy po wnikliwej analizie przyjęła podwyższone stawki podatków lokalnych uchwałami nr 0007.95.2022 i 0007.96.2022. Pomimo wzrostu gminnych stawek podatków o około 10%, nadal znacząco odbiegały one od maksymalnych pułapów określonych w obwieszczeniu Ministra Finansów.

Mając na uwadze, że utrzymywanie stawek podatkowych na poziomie dużo niższym niż górne ich pułapy może generować negatywne konsekwencje dla finansów podstawowej jednostki samorządu terytorialnego, Rada Gminy Goleszów uchwałami nr 0007.80.2023 i 0007.81.2023 podwyższyła je od 2024 roku o kolejne około 15%. Mimo to Goleszów w dalszym ciągu jest wśród tych gmin w powiecie cieszyńskim, w których stawki podatków lokalnych są jednymi z najniższych. W odniesieniu do powierzchni użytkowych budynków mieszkalnych są zaś po prostu najniższe.

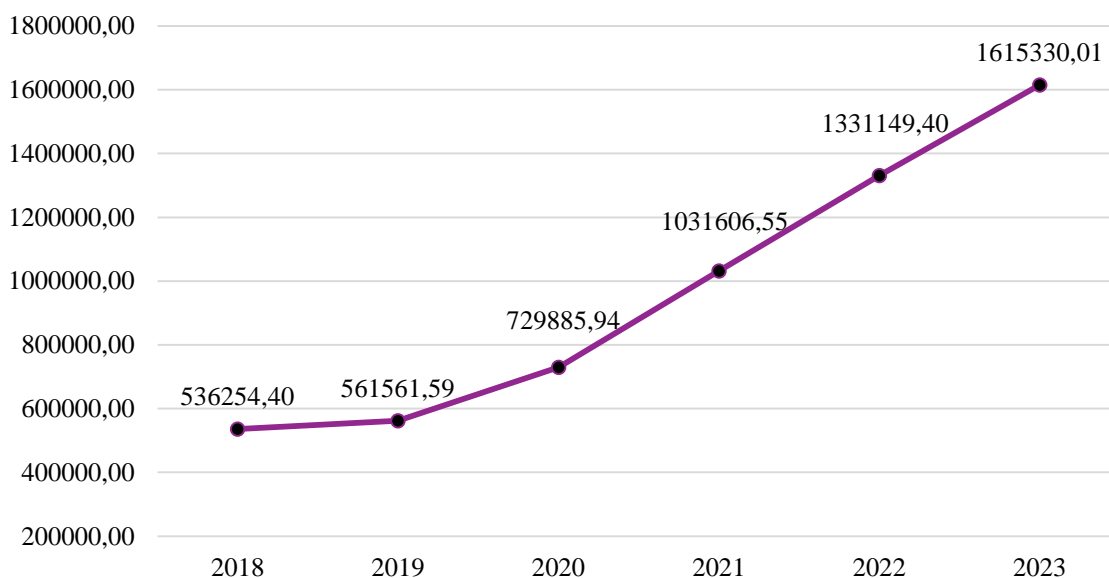

Wykres 9. Stawki podatków od gruntów określonych symbolem B i powierzchni budynków mieszkalnych w 2023 roku na tle porównawczym (lata 2010-2022)

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

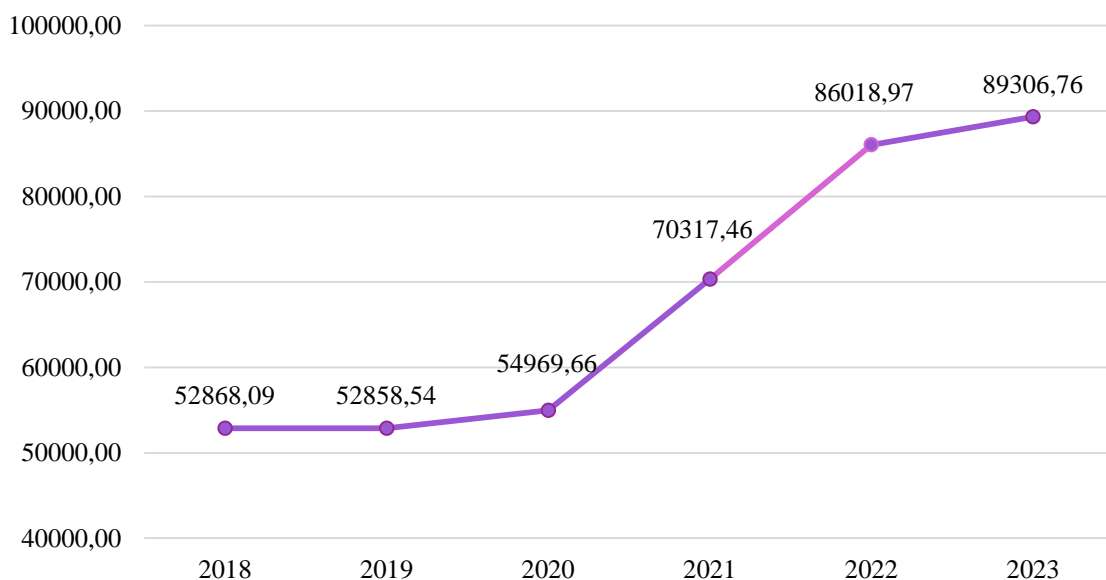
Wzrost podatków lokalnych w 2023 roku, pomimo zwiększenia wpływów w stosunku do roku 2022, nadal miał daleko idące konsekwencje dla budżetu Gminy, do którego nie trafiło tyle pieniędzy, ile potencjalnie Gmina mogłaby ściągnąć od mieszkańców. Należy zwrócić

uwagę, że gdyby stawki określono na maksymalnych dopuszczalnych poziomach (np. dla gruntów określonych symbolem B stawka maksymalna wynosiła 61 gr, a dla budynków mieszkalnych – 1,00 zł), to dochody Gminy zwiększyłyby się o ponad 1,7 mln zł. Tak się jednak nie stało, a środki te pozostały w portfelach mieszkańców i przedsiębiorców. Szczegółowo kwestie strat będących konsekwencją obniżania stawek podatków od nieruchomości i podatków od środków transportowych w minionych sześciu latach zobrazowano na niżej zamieszczonych wykresach.

Wykres 10. Konsekwencje finansowe (potencjalna strata dla budżetu) obniżenia stawek podatków od nieruchomości w latach 2018-2023

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Wykres 11. Konsekwencje finansowe (potencjalna strata dla budżetu) obniżenia stawek podatków od środków transportowych w latach 2018-2023

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Wskaźnikami dobrze obrazującymi trend rozwojowy w Gminie są poziomy dochodów i wydatków w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W ciągu bieżącej kadencji władz samorządowych następował sukcesywny wzrost zarówno dochodów jak i wydatków w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Ogólny spadek dochodów i wydatków w 2023 roku opisany na początku tej części Raportu przełożył się na spadek wartości rok do roku o ok. 8 % w przypadku dochodów oraz ok. 11% w przypadku wydatków, jednakże ogólna dynamika wzrostu wydatków w okresie 2014-2023 jest wyższa od dynamiki wzrostu dochodów. Rok 2023 był również drugim z rzędu, gdy kwota wydatków na jednego mieszkańca przewyższyła kwotę dochodów.

Tabela 12. Dochody i wydatki ogółem oraz w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2023 roku na tle porównawczym (lata 2014-2022)

Rok	Dochody		Wydatki	
	Ogółem (w mln)	Na 1 mieszkańca (w tys.)	Ogółem (w mln)	Na 1 mieszkańca (w tys.)
2014	32,1	2,5	28,8	2,3
2015	33,9	2,7	33,2	2,6
2016	42,9	3,4	41,3	3,2
2017	46,8	3,6	44,9	3,5
2018	50,2	3,9	51,3	4,0
2019	58,9	4,6	56,6	4,4
2020	64,0	5,0	62,6	4,9
2021	83,8	6,6	70,7	5,5
2022	75,6	5,9	83,5	6,6
2023	68,5	5,4	74,5	5,9

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat oraz Urzędu Stanu Cywilnego.

Kondycję finansową jednostki samorządu terytorialnego obrazują publikowane co roku przez Ministerstwo Finansów wskaźniki dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin (wskaźnik G). Stanowią one podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej lub wpłat samorządów do budżetu państwa (tzw. janosikowego). Podstawę do obliczenia wskaźnika G stanowiły dane o dochodach podatkowych gmin za 2022 rok (według stanu na 30 czerwca 2023 roku).

Z wyliczeń ministerstwa wynika, że w 2024 roku wskaźnik G dla kraju wynosi 2 788,93 zł, podczas gdy w 2023 roku jego wartość określono na poziomie 2 246,66 zł. Oznacza to wzrost o nieco ponad 24% rok do roku. Wskaźnik G dla gminy Goleszów jest na poziomie 2 446,49 zł, podczas gdy w 2023 roku było to 2 016,25 zł. W tym przypadku wzrost wyniósł ok. 21% rok do roku. Kwota ta plasuje gminę niezmiennie na czwartym miejscu wśród

podstawowych jednostek samorządu terytorialnego w powiecie cieszyńskim – za trzema gminami miejskimi (Cieszyn, Ustroń, Wisła). W celach porównawczych warto wskazać, że najwyższy wskaźnik G w powiecie obliczono dla Ustronia i Wisły (odpowiednio 3 523,31 zł i 3 239,13 zł), a najniższy dla Istebnej i Chybia (odpowiednio 1 522,00 zł i 1 816,17 zł). Wskaźnik G dla gminy Goleszów jest najbardziej zbliżony do obliczonego dla gmin Brenna i Skoczów (odpowiednio 2 411,77 zł i 2 419,09 zł).

Konkludując, wartość wskaźnika G lokuje gminę Goleszów wśród tych samorządów, które w 2024 roku otrzymują część wyrównawczą subwencji ogólnej, i dzięki nieznacznemu podnoszeniu stawek podatków jest ona wyższa niż w latach 2022 i 2023.

Tabela 13. Subwencja wyrównawcza dla Gminy Goleszów w latach 2014-2024

Rok	Dochody
2014	1 687 523,00 zł
2015	1 476 908,00 zł
2016	1 351 910,00 zł
2017	1 707 636,00 zł
2018	1 425 381,00 zł
2019	1 462 898,00 zł
2020	1 343 924,00 zł
2021	1 534 444,00 zł
2022	1 113 154,00 zł
2023	505 957,00 zł
2024	1 192 584,00 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Analizując poziom dochodów Gminy, należy uwzględnić fakt, że co roku odnotowywane są kolejne przypadki zaległości podatkowych, czynszowych i innych. W konsekwencji do budżetu Gminy Goleszów nie trafia całość należności. W roku 2023 nie zaobserwowano wyraźnej zmiany liczby osób fizycznych oraz prawnych, które mają zaległości podatkowe wobec Gminy Goleszów. Pomimo utrzymywania się ogólnej liczby dłużników na poziomie zbliżonym do roku 2022, kwoty zobowiązań uległy zmianie. Zobowiązania osób fizycznych zmalały o niemal 37 tys. zł, czyli o ok. 16%, z kolei zobowiązania osób prawnych zwiększyły się o 9,5 tys. zł, czyli o ok. 4%. Szczegółowo dynamikę zmian w tym obszarze w latach 2015-2023 zobrazowano w tabeli zamieszczonej na następnej stronie.

Tabela 14. Zaległości podatkowe względem Gminy Goleszów na koniec 2023 roku na tle porównawczym (lata 2015-2022)

Rok	Osoby fizyczne		Osoby prawne		Razem	
	Liczba	Kwota zobowiązań	Liczba	Kwota zobowiązań	Liczba	Kwota zobowiązań
2023	514	200 182,60	24	254 431,52	538	454 614,12 zł
2022	517	237 036,14 zł	23	244 887,79 zł	540	481 923,93 zł
2021	708	235 387,39 zł	19	199 491,91 zł	727	434 879,30 zł
2020	870	335 696,00 zł	33	175 818,98 zł	903	511 514,98 zł
2019	642	278 836,77 zł	17	132 600,29 zł	659	411 437,06 zł
2018	618	319 550,62 zł	20	90 017,96 zł	638	409 568,58 zł
2017	594	367 249,17 zł	16	99 282,64 zł	610	466 531,81 zł
2016	589	389 324,69 zł	17	62 527,00 zł	606	451 851,69 zł
2015	618	497 349,35 zł	14	66 989,00 zł	632	564 338,35 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Zaległości wymagalne wobec Gminy Goleszów na koniec 2023 roku wyniosły 2 114 249,47 zł, a więc o ponad 70 tys. zł mniej niż w 2022 roku. Na tę kwotę składają się zaległości dotyczące:

- podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych, opłat i kosztów sądowych, podatków od działalności gospodarczej oraz od spadków i darowizn: 482 801,58 zł,
- opłat z tytułu czynszu i dzierżaw: 472 156,81,
- opłat z tytułu odbioru ścieków: 87 164,84,
- opłat z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych: 101 437,96 zł,
- funduszu i zaliczki alimentacyjnej: 970 688,28 zł.

W celu odzyskania należności podejmowane były na podstawie obowiązujących przepisów działania polegające na egzekucji bezpośredniej w postaci upomnień, tytułów wykonawczych, hipotecznego zajęcia nieruchomości, a także egzekucji pośredniej, poprzez współpracę z komornikami sądowymi i skarbowymi. Skuteczność podejmowanych w tym obszarze działań jest zróżnicowana. Każda sprawa charakteryzuje się odmienną specyfiką, determinowaną m.in.: wysokością kwoty zaległości, postawą dłużnika czy etapem postępowania.

Rok 2023 zakończono ujemnym wynikiem operacyjnym, co zakładano już na etapie planowania budżetowego. Wiązało się to z częściowym wykorzystaniem środków zewnętrznych, które zasiliły budżet Gminy w latach poprzednich. Dodatkowo zaplanowane dochody i przychody budżetu nie zostały w pełni wykonane, a wykonanie m.in. wydatków majątkowych było wyższe prawie o połowę od planu pierwotnego. Ujemny wynik operacyjny w 2023 roku pokryty został przede wszystkim ze środków stanowiących nadwyżkę w budżecie Gminy Goleszów z lat poprzednich oraz wolnych środków. Na marginesie warto zaznaczyć, że

w związku z istotnymi zmianami w sposobie finansowania zadań gminnych ze środków budżetu państwa należy spodziewać się większej niż dotychczas meandryczności w zakresie osiągniętych wyników operacyjnych w poszczególnych latach. Dlatego kondycję finansową jednostki samorządu terytorialnego powinno się oceniać w dłuższej (przynajmniej kilkuletniej) perspektywie.

W świetle przedstawionych danych należy stwierdzić, że utrzymywanie się niekorzystnych trendów makroekonomicznych, w tym wysokiego wskaźnika inflacji, a także stale odczuwalnych negatywnych konsekwencji pandemii oraz zmian prawnych odnoszących się do systemu finansów samorządowych oraz podatków, w kolejnych latach nadal stanowić będą wyzwania nie tylko w obszarze realizacji inwestycji, ale także wykonywania zadań bieżących. W 2023 roku odnotowano zmniejszenie poziomu wydatków majątkowych w stosunku do rekordowego 2022 roku. Mimo to wyniosły one ponad 15,6 mln zł. Oznacza to, że rok do roku nastąpił spadek wydatków na inwestycje o prawie 14%, a i tak było to o prawie 36% więcej w stosunku do wykonania wydatków majątkowych w 2021 roku. Szczegółowo poziom wydatków majątkowych w ciągu ostatnich dziesięciu lat pokazano w tabeli zamieszczonej poniżej. Warto przy okazji dodać, że kilkunastomilionowe wydatki majątkowe w ciągu jednego roku należy w odniesieniu do gminy Goleszów rozpatrywać w kategoriach istotnej zmiany. W latach 2019-2023 na wydatki majątkowe przeznaczono prawie 60,0 mln zł, podczas gdy w latach 2014-2018 było to niespełna 24,5 mln zł. Odnotowano zatem wzrost na poziomie prawie 145%.

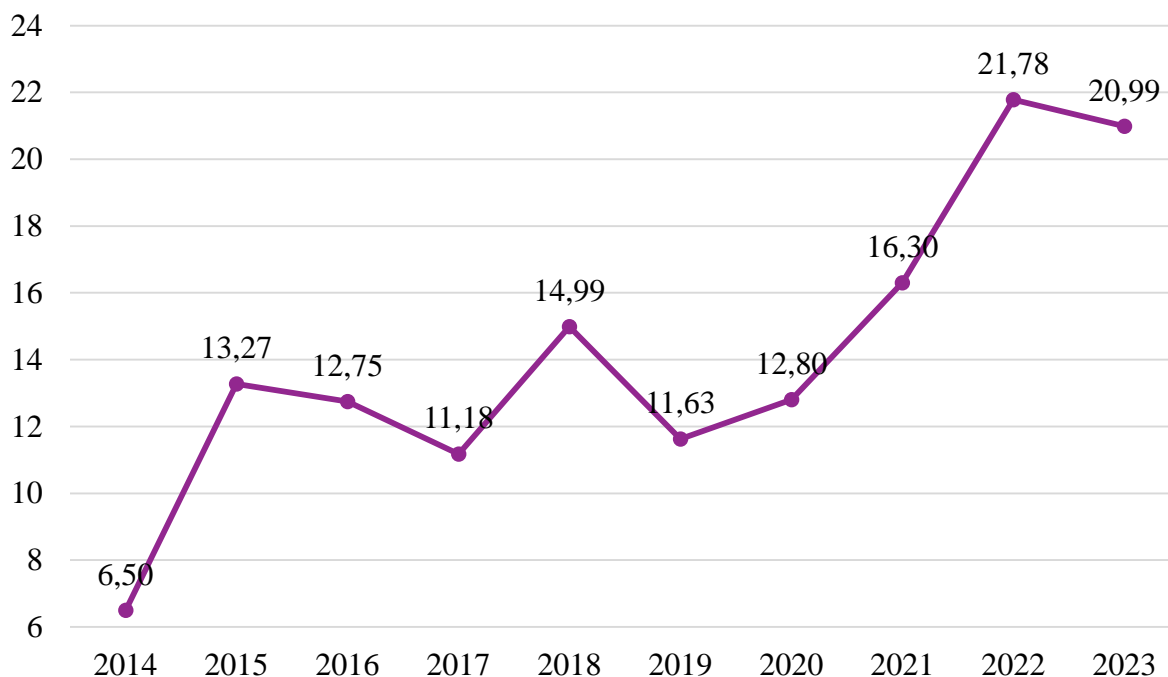
Tabela 15. Wydatki majątkowe w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)

Rok	Planowane wydatki majątkowe	Wykonane wydatki majątkowe	Procentowa zmiana w stosunku do poprzedniego roku
2023	10 584 449,04	15 650 710,28	- 13,94
2022	10 690 410,42	18 186 579,57	+ 57,89
2021	7 753 147,03	11 518 654,93	+ 43,70
2020	7 344 421,07	8 015 547,41	+ 21,77
2019	7 343 901,80	6 582 756,04	- 16,34
2018	8 626 320,00	7 868 533,02	+ 56,80
2017	4 300 943,46	5 018 217,23	- 4,64
2016	4 183 377,00	5 262 336,63	+ 18,72
2015	3 288 696,00	4 432 736,96	+ 137,23
2014	568 560,00	1 868 565,04	---

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem kształtował się w 2023 roku na poziomie prawie 21% i był zbliżony do rekordowego pod tym względem roku 2022, gdy wskaźnik ten był o niespełna 0,8% wyższy. Poziom wydatków majątkowych dobrze obrazuje

także wskaźnik procentowego ich udziału w dochodach własnych jednostki samorządu terytorialnego. Obydwa wskaźniki zobrazowano na niżej zamieszczonych wykresach.

Wykres 12. Procentowy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Wykres 13. Procentowy udział wydatków majątkowych w dochodach własnych w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Poziom wydatków majątkowych z pewnością byłby niższy, gdyby nie konsekwentne realizowanie od kilku lat strategii pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych. W latach 2019-2023 podjęto wiele działań na rzecz realizacji wieloobszarowego programu rozwoju gminy. Opracowywaniu projektów inwestycyjnych towarzyszyło aplikowanie o środki spoza budżetu gminy. Skuteczność podejmowanych działań jest odzwierciedlona w wysokości pozyskanych pieniędzy. W 2023 roku dochody rozwojowe pochodzące ze źródeł zewnętrznych kształtowały się na poziomie ponad 4,7 mln zł. W latach 2019-2023 było to łącznie 31,5 mln zł. Dynamika wzrostu tego wskaźnika w ostatnich latach jest bardzo wysoka. Dla porównania można wskazać, że w poprzedniej, czteroletniej kadencji władz samorządowych było to zaledwie nieco ponad 3,9 mln zł. Oznacza to prawie ośmiokrotny wzrost w latach 2019-2023 w porównaniu z okresem 2014-2018. Szczegółowo kwestie te zostały zobrazowane w niżej zamieszczonej tabeli.

Tabela 16. Dochody pozyskane spoza budżetu Gminy na realizację zadań prorozwojowych w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)

Rok	Kwota	% dochodów ogółem
2023	4 726 930,05 zł	6,90
2022	5 159 052,74 zł	6,82
2021	15 375 868,89 zł	18,36
2020	3 437 812,19 zł	5,37
2019	2 810 829,66 zł	4,77
2018	573 056,63 zł	1,14
2017	341 161,63 zł	0,73
2016	1 360 645,97 zł	3,17
2015	849 406,15 zł	2,50
2014	743 619,24 zł	2,32

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Wskaźnikiem obrazującym stan finansów Gminy jest poziom jej zadłużenia. Im ono jest wyższe, tym trudniej o odważne decyzje inwestycyjne. Na koniec 2023 roku zadłużenie Gminy Goleiszów wyniosło niespełna 627 tys. zł, co stanowi tylko 0,87% planowanego wykonania dochodów ogółem w 2024 roku. W tabeli zamieszczonej na następnej stronie szczegółowo pokazano historię spłat rat kredytowych oraz zaciągniętych zobowiązań w latach 2015-2023. Oprócz tego można w niej znaleźć informacje na temat przewidywanej wysokości zadłużenia w latach 2024-2029. Warto zwrócić uwagę na wysoką w ostatnich latach dynamikę spadku poziomu zadłużenia Gminy w relacji do wykonania dochodów własnych jednostki samorządu terytorialnego. O ile na początku VIII kadencji władz samorządowych gminy Goleiszów wynosiła ona prawie 24%, to na 31 grudnia 2023 roku była o ponad 22% niższa. W 2023 roku spłacono raty pożyczek w łącznej kwocie prawie 120 tys. zł. Gmina zaciągnęła natomiast pożyczkę w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

w Katowicach – tak jak czyni to od 2019 roku – na sfinansowanie wymiany źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. W 2023 roku kwota pożyczki wyniosła 96 tys. zł. Jest to element realizowanej od czterech lat strategii wspierania inwestycji proekologicznych w gminie. Pożyczka ta jest częściowo umarzalna, o co Wójt Gminy zamierza wystąpić, gdy tylko będzie to możliwe. Umorzona w przyszłości kwota zostanie przeznaczona na sfinansowanie kolejnych zadań związanych z ochroną środowiska.

Tabela 17. Poziom zadłużenia Gminy Goleszów w relacji do dochodów własnych (stan na koniec 2023 roku) na tle porównawczym (lata 2015-2022) i plan spłaty pożyczek w latach 2024-2029

Rok	Kredyt/ pożyczka	Łączna suma spłat		Prognoza wysokości zadłużenia	Zadłużenie w relacji do dochodów własnych
2015		ZREALIZOWANE	7 300 000,00	888 804,86	37,06%
2016			6 100 000,00	1 200 000,00	28,09%
2017			4 950 000,00	1 150 000,00	21,19%
2018	1 851 129,95 zł		600 000,00	6 201 129,95	23,91 %
2019	115 434,34 zł		4 001 129,95	2 315 434,34	8,17%
2020	199 622,50 zł		770 000,00	1 745 056,84	6,09%
2021	240 000,00 zł		1 053 994,34	931 062,50	2,81%
2022	292 000,00 zł		574 120,00	648 942,50	1,72%
2023	96 000,00 zł		118 370,00	626 572,50	1,61%
2024			PLANOWANE	118 000,00	508 572,50
2025		120 686,00		387 886,50	
2026		138 086,50		249 800,00	
2027		124 200,00		125 600,00	
2028		96 800,00		28 800,00	
2029		28 800,00		0,00	

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Oplat.

Sytuacja finansowa Gminy wymaga stałego monitorowania i z wyprzedzeniem reagowania, m.in. poprzez wprowadzanie odpowiednich zmian w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.

INWESTYCJE GMINNE

W poprzedniej części Raportu wspomniano już, że w 2023 roku na wydatki majątkowe Gmina Goleszów przeznaczyła ponad 15,6 mln zł. Zrealizowane zadania inwestycyjne związane były bezpośrednio z potrzebami zgłaszanymi przez mieszkańców. Część z nich miało charakter jednoroczny, co oznacza, że zostały rozpoczęte i zakończone w 2023 roku. Były jednak również takie, które zainicjowano w 2022 roku, a w okresie, którego dotyczy niniejszy Raport, były kontynuowane lub zakończone. Należy również zwrócić uwagę na zadania wieloletnie, które rozpoczęto w 2023 roku, a kontynuowane będą w następnym roku lub w kolejnych latach.

Część zadań było realizowanych ze środków własnych, choć w 2023 roku wyraźnie widoczny był udział środków zewnętrznych w finansowaniu inwestycji gminnych. Jest to efekt świadomych działań polegających na przygotowywaniu i składaniu wniosków aplikacyjnych do różnych programów i w różnego rodzaju konkursach dedykowanych jednostkom samorządu terytorialnego. Łącznie na zadania inwestycyjne w 2023 roku pozyskano ze źródeł zewnętrznych ponad 27 milionów złotych. Część z tych środków była rozliczana na bieżąco w trakcie realizacji zadań. Są jednak także takie sposoby dofinansowywania zadań, które wymagają wcześniejszego wyłożenia środków własnych, a następnie wnioskowania o refundację. Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych w 2023 roku dotyczą również zadań, które realizowane będą dopiero w kolejnych latach. Wówczas także przekazywane będą gminie jako beneficjentowi przyznane kwoty dofinansowania. Z tego względu nie wszystkie pozyskane w 2023 roku przez Gminę Goleszów środki zewnętrzne wykazano w tabeli 16 (poprzednia część niniejszego opracowania), w niej bowiem uwzględniono jedynie środki, które „przeszły” przez ubiegłoroczny budżet.

Kontynuując kierunek wyznaczony na początku VIII kadencji władz samorządowych, w 2023 roku szczególną uwagę w ramach zadań inwestycyjnych poświęcono modernizacji infrastruktury drogowej. Wynika to z oczekiwań mieszkańców, którzy przy różnych okazjach wskazują stan infrastruktury drogowej jako wymagający permanentnej poprawy, choć trzeba zauważyć, że w ciągu minionych pięciu lat jakość dróg na terenie gminy wyraźnie się polepszyła.

Mieszkańcy większości sołectw są bardzo konsekwentni w zakresie przeznaczania na modernizację dróg środków z utworzonego w gminie Goleszów w 2019 roku Funduszu Sołeckiego. W 2023 roku tylko dwa sołectwa przeznaczyły środki Funduszu Sołeckiego na inne zadania niż budowa dróg. W Bażanowicach stanowiły one wkład w powstanie nowoczesnego i dostosowanego dla osób z niepełnosprawnościami placu zabaw, a w Puńcowie środki z Funduszu Sołeckiego przeznaczone na organizację obchodów 800. rocznicy powstania miejscowości.

Wracając do inwestycji drogowych, Wójt Gminy Sylwia Cieślak, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, zdecydowała o dołożeniu dodatkowych środków do kilkudziesięciotysięcznych kwot z Funduszu Sołeckiego, by można było zmodernizować jak najdłuższe odcinki dróg wskazanych do remontu.

Wartość środków wyodrębnionych w budżecie Gminy Goleszów na Fundusz Sołecki w 2023 roku wyniosła ponad 493 tys. zł. Tymczasem modernizacja dziewięciu dróg, budowa

placu zabaw w sołectwie Bażanowice oraz obchody jubileuszu 800-lecia Puńcowa kosztowały prawie 3,2 mln zł. Okazało się więc, że *de facto* o rozdysponowaniu takiej kwoty zdecydowali bezpośrednio mieszkańcy gminy w trakcie zebrań wiejskich. Było to o ponad sześć razy więcej niż łączna wysokość środków przeznaczonych na Fundusz Sołecki. Jest to najlepsze potwierdzenie tego, jak w gminie Goleszów mieszkańcy są realnie włączani w procesy podejmowania najważniejszych decyzji dotyczących ich żywotnych interesów.

Prace modernizacyjne na drogach prowadzone w ramach zadań określonych bezpośrednio decyzjami mieszkańców podejmowanymi w trakcie zebrań wiejskich i dotyczącymi przeznaczenia środków Funduszu Sołeckiego w 2023 roku przyniosły skutek w postaci poprawy stanu ok. 3,5 km dróg gminnych.

Powodzenie działań drogowych realizowanych w ramach Funduszu Sołeckiego w roku 2023 i w latach wcześniejszych spowodowało, że w 2024 roku, na mocy uchwał zebrań wiejskich, we wszystkich sołectwach modernizowane będą kolejne odcinki dróg.

Tabela 18. Zadania zrealizowane w 2023 roku w ramach Funduszu Sołeckiego

Zadanie	Długość odcinka	Wartość zadania	Fundusz Sołecki		Kwota dodatkowa
			Kwota	%	
Bażanowice, budowa placu zabaw	---	496 966,92 zł	52 319,75 zł	11	444 647,17 zł
Cisownica, ul. Pod Czantorią	340 m	221 411,51 zł	52 319,75 zł	24	169 091,76 zł
Dzięgielów, ul. Boczna	284 m	271 726,85 zł	52 319,75 zł	19	219 407,10 zł
Godziszów, ul. Malownicza	498 m	200 967,28 zł	43 686,99 zł	22	157 280,29 zł
Goleszów Dolny, ul. Wolności	31 m	52 319,75 zł	52 319,75 zł	100	0 zł
Goleszów Górny, ul. Kasztanowa	175 m	170 051,68 zł	52 319,75 zł	31	117 731,93 zł
Goleszów Równia, ul. Przelotowa	391 m	379 407,60 zł	52 319,75 zł	14	327 087,85 zł
Kisielów, ul. Morawiny	594 m	551 968,54 zł	49 442,16 zł	9	502 526,38 zł
Kozakowice, ul. Ogrodowa	246 m	325 143,76 zł	49 808,40 zł	15	275 335,36 zł
Leszna Górna, ul. Potok	939 m	455 829,05 zł	36 571,51 zł	8	419 257,54 zł
Puńców, obchody jubileuszu wsi	---	52 319,75 zł	52 319,75 zł	100	0 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Inwestycji i Infrastruktury Kanalizacyjnej oraz Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Mimo że w 2023 roku sytuacja ekonomiczna w Polsce nie była stabilna, czego odzwierciedleniem był m.in. drastyczny wzrost cen dóbr i usług, Gmina Goleszów nie ograniczyła prac modernizacyjnych na drogach wyłącznie do zadań objętych Funduszem Sołeckim. Wśród zadań drogowych zrealizowanych w 2023 roku należy wymienić chociażby

modernizację zniszczonego w trakcie prac rewitalizacyjnych linii kolejowej odcinka drogi wzdłuż ul. Folwarcznej w Goleszowie. Remont 400 metrów nawierzchni kosztował ponad 444 tys. zł.

W 2023 roku zrealizowano również drugi etap modernizacji ul. Rolniczej w Puńcowie. Prace zrealizowano na odcinku 331 m i kosztowały one prawie 300 tys. zł. Należy podkreślić, że ta inwestycja była jednym z dwóch zadań, na które Gmina Goleszów pozyskała dofinansowanie ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych (drugim zadaniem dofinansowanym z tego źródła była ul. Morawiny w Kisielowie, realizowana w ramach Funduszu Sołeckiego).

Zmodernizowano także 142-metrowy odcinek drogi wzdłuż ul. Rolniczej w Bażanowicach. Koszt tej inwestycji to ponad 81 tys. zł.

W 2023 roku zrealizowano również inne niż naprawa nawierzchni dróg i ich podbudowy prace związane z poprawą infrastruktury drogowej. W tym obszarze należy wskazać zadanie, którego celem była poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego. W jego ramach przeprowadzono remont chodnika dla pieszych wzdłuż ulicy Lotniczej w Goleszowie. Na wykonanie tej inwestycji Gmina Goleszów pozyskała środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Wypada zwrócić uwagę na to, że w 2023 roku trwały prace związane z realizacją także innego zadania dofinansowanego z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Rozpoczęło się ono jeszcze w 2021 roku, a jego planowane zakończenie przewidziano na rok 2024. Chodzi o przebudowę ul. Kojkowskiej w Puńcowie wraz rozbiórką i budową nowego mostu. Przewidywany koszt tego zadania przekracza 7 mln zł. Działania prowadzone w 2023 roku związane były z rozpoczęciem prac w terenie, które na koniec roku były zaawansowane, m.in. wybudowano nowy most, wykonano część chodnika, przebudowano kolidujące sieci, wykonano rowy wzdłuż całej drogi oraz częściowo wykonano stabilizację i podbudowę drogi.

Ważnym przedsięwzięciem drogowym, którego realizacja rozpoczęła się w 2023 roku, jest zadanie pn. „Rozbudowa ul. Wielodroga w Puńcowie na odcinku 1,5 km”, na które gmina Goleszów pozyskała środki (50% wartości inwestycji) z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Wartość zadania to ponad 9,3 mln zł.

Realizacja zadań inwestycyjnych mających na celu podniesienie komfortu korzystania z dróg gminnych jest jednym z priorytetowych zadań w planie rozwoju gminy firmowanym przez obecną Wójt Gminy Goleszów. Znalazło to odzwierciedlenie w konkretnych działaniach i ich efektach. W 2023 roku zmodernizowano ok. 4,4 km dróg gminnych. Wartość wszystkich zadań drogowych i okołodrogowych o charakterze majątkowym przekroczyła w 2023 roku 7 mln zł.

Prowadzona na bieżąco szczegółowa analiza stanu infrastruktury drogowej oraz bezpośredni i stały kontakt Wójt Gminy Sylwii Cieślar z mieszkańcami stanowią podstawę planowania kolejnych prac modernizacyjnych na drogach. Realizowana strategia przynosi pozytywne efekty. W ciągu pięciu lat (2019-2023) zmodernizowanych zostało ponad 27 km dróg, co stanowi ponad 1/5 długości sieci dróg gminnych. Warto podkreślić, że w 2023 roku, podobnie jak w 2022 roku, prace drogowe prowadzono również z myślą o niechronionych użytkownikach dróg. Jest to nowy trend, który pojawił się w 2022 roku i będzie kontynuowany. Przez wiele lat chodników wzdłuż dróg gminnych nie budowano w ogóle, a stan tych, które

zbudowano dawno temu, jest zły. Dlatego poprawa jakości chodników i budowa ścieżek rowerowych są elementami wieloobszarowego planu rozwoju gminy, w ramach którego relevantnym zagadnieniem jest aplikowanie o środki zewnętrzne.

W minionym roku prace modernizacyjne prowadzone były również na przebiegających przez gminę Goleszów drogach powiatowych. Wykonano remont ok. 1,0 km drogi 2608 S (ul. Cieszyńska w Puńcowie), a także kompleksowy remont nawierzchni na około jednokilometrowych odcinkach dróg 2608 S z Dzięgielowa do Cisownicy (ul. Zamkowa) oraz 2613 S z Goleszowa do Międzyświecia (ul. Godziszowska w Godziszowie). Łączna wartość realizacji tych zadań przekroczyła 2 mln zł. Na pierwsze z nich Gmina Goleszów udzieliła Powiatowi Cieszyńskiemu dotacji celowej w kwocie 280 500 zł. Należy podkreślić, że co roku samorząd terytorialny Goleszowa wspiera finansowo zadania inwestycyjne realizowane na drogach powiatowych przebiegających przez teren gminy. Kolejnym zadaniem, które gmina Goleszów realizuje dla Powiatu Cieszyńskiego, jest opracowanie dokumentacji technicznej dla zadania pn. „Przebudowa drogi DP 2613 S – ul. Wolności na odcinku od skrzyżowania z ul. 1 Maja do skrzyżowania z ul. Ławki w Goleszowie”, które obejmuje zarurowanie ciek w wodnego na długości około 340 m. Wartość pomocy to ponad 44 tys. zł. Głównym powodem finansowego wspierania inwestycji prowadzonych na drogach powiatowych jest fakt, że korzystają z nich przede wszystkim mieszkańcy gminy Goleszów. Ważne zatem jest, by były one utrzymane w dobrym stanie, to bowiem bezpośrednio przekłada się na lepszy komfort codziennego funkcjonowania mieszkańców.

W 2023 roku obszarem działań inwestycyjnych, któremu poświęcono sporo uwagi, była rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W okresie objętym niniejszym Raportem wybudowano kilka nowych odcinków sieci wodociągowej (tabela 19).

Tabela 19. Nowe odcinki sieci wodociągowej na terenie gminy Goleszów wybudowane w 2023 roku

Miejscowość	Rejon	Długość sieci (w metrach)
Kisielów	ul. Wiejska	364
Goleszów	ul. Wąska	729
Goleszów	ul. Olimpijska	154
Goleszów	ul. Gajowa, Stroma, Pod Goruszką	485

Opracowano na podstawie danych Referatu Inwestycji i Infrastruktury Kanalizacyjnej.

Oznacza to, że w 2023 roku oddano do użytku w gminie Goleszów nowe odcinki sieci wodociągowej o łącznej długości 1,732 km. Ich budowa została sfinansowana ze środków zewnętrznych. Dzięki realizacji tych inwestycji zwiększyła się dostępność kilkuset mieszkańców do wody pitnej. W latach 2019-2023 dzięki zrealizowanym inwestycjom sieć wodociągowa w gminie Goleszów została wydłużona łącznie o ponad 6,8 km.

W odniesieniu do prac nad rozbudową sieci kanalizacyjnej trzeba podkreślić, że w 2023 roku Gmina Goleszów podejmowała niezbędne działania zmierzające do pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację tego typu zadań. Należy zaznaczyć, że dopiero w maju 2022 roku Rada Ministrów przyjęła VI aktualizację Krajowego Programu

Oczyszczania Ścieków Komunalnych. W niej uwzględniono Aglomerację Goleszów, co otwarło przed Gminą szansę na pozyskanie środków finansowych na rozbudowę kanalizacji. Do końca 2023 roku nie pojawiła się możliwość aplikowania o takie środki. Jednocześnie Gmina skutecznie ubiegała się o dofinansowanie rozbudowy kanalizacji poza terenem aglomeracji, o czym szerzej można przeczytać w dalszej części Raportu. W tym miejscu warto nadmienić, że w 2023 roku pozyskano środki zewnętrzne na realizację budowy sieci kanalizacji sanitarnej poza aglomeracją w wysokości ok. 15 mln zł.

Kolejnym ważnym obszarem, w ramach którego są prowadzone inwestycje gminne, jest zasób komunalny Gminy. Są to nie tylko mieszkania komunalne czy socjalne, ale także inne lokale użytkowe oraz miejsca istotne dla lokalnej społeczności. W 2023 roku w nich również prowadzono prace modernizacyjne. Między innymi dotyczyło to budynku przy ul. Cieszyńskiej 25 w Goleszowie, gdzie intensywne prace remontowo-budowlane związane były z utworzeniem na terenie gminy Posterunku Policji. Jednocześnie w tym samym budynku w 2023 roku oddano do użytku Centrum Informacji Turystycznej, a także odrestaurowane pomieszczenie Izby Oświęcimskiej oraz nowoutworzoną ekspozycję – makietę goleszowskiej cementowni.

Analizy demograficzne prowadzone na bieżąco przez pracowników Urzędu Gminy wskazują jednoznacznie na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Jak wykazano w pierwszej części niniejszego Raportu z roku na rok przybywa osób w najstarszych grupach wiekowych. Mając tego świadomość, jedną z priorytetowych osi działalności Wójta Gminy Sylwii Ciešlar, której gminna administracja od 2019 roku poświęca szczególną uwagę, jest polityka senioralna. W jej ramach podstawowym wyzwaniem jest tworzenie infrastruktury sprzyjającej aktywizowaniu seniorów i przeciwdziałaniu ich społecznemu wykluczeniu. W kolejnych latach na terenie gminy zaczęły powstawać kluby seniora. W 2023 roku realizowano również działania zmierzające do poszerzenia bazy pomieszczeń do spotkań i zajęć dla seniorów. Tym razem zasadnicze prace obejmowały utworzenie Klubu Seniora w Goleszowie. Na realizację tego zadania po raz kolejny Gmina Goleszów pozyskała środki z programu „Senior+”. Dzięki nim pomieszczenia w budynku przy ul. Osiedlowej 13 (Dom Ludowy w Goleszowie Równi) zostały wyremontowane i następnie wyposażone w niezbędny sprzęt. Goleszów jest czwartą wsią w gminie Goleszów (po Bażanowicach, Cisownicy i Dziegielowie), w której utworzony został Klub Seniora. Inauguracja jego działalności została zaplanowana na początek 2024 roku.

Władze samorządowe mają obowiązek dbania o mieszkańców w różnym wieku. Dlatego polityka senioralna nie może zdominować aktywności inwestycyjnej. Mając to na uwadze, Wójt Gminy koncentruje również uwagę na potrzebach młodych ludzi. Elementem tworzenia otoczenia przyjaznego dla rodzin z dziećmi była w 2023 roku realizacja zadań zmierzających do powstania i wyposażenia w atrakcyjne urządzenia nowego placu zabaw w gminie. Zlokalizowano go w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły podstawowej w Bażanowicach. Jego powstanie zostało sfinansowane m.in. ze środków Funduszu Sołeckiego (o czym już wspomniano) oraz w ramach konkursu „Inicjatywa Sołecka”. Oprócz placu zabaw w Bażanowicach, należy wspomnieć również o tym, że tego typu obiekty w innych miejscowościach (w Kozakowicach Dolnych czy przy Przedszkolu Publicznym w Puńcowie) zostały doposażone w nowe urządzenia wielofunkcyjne do zabaw.

W 2023 roku realizowano również zadania zmierzające do rozwoju i zwiększenia atrakcyjności infrastruktury sportowej oraz bazy rekreacyjnej na terenie gminy. W ramach tych działań m.in. zmodernizowano boisko Orlik w Goleszowie. Koszt wykonania zadania to ponad 400 tys. zł. Zostało ono dofinansowane ze środków Ministerstwa Sportu – Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, w ramach Programu modernizacji kompleksów sportowych „Moje Boisko-Orlik 2012”.

Największym zadaniem inwestycyjnym w obszarze rekreacji, które realizowane było w 2022 roku, a zakończone w roku 2023, jest utworzenie pierwszego na terenie gminy Goleszów w pełni zaaranżowanego miejsca turystyczno-rekreacyjnego. Na zagospodarowanym terenie za budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie powstał obiekt służący mieszkańcom w różnym wieku. Jego wykonanie zostało częściowo sfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inicjatyw Lokalnych. Miejsce turystyczno-rekreacyjne w Goleszowie obejmuje m.in.: plac zabaw dla dzieci, siłownię plenerową, tężnię solankową, mini-amfiteatr czy instalację upamiętniającą obchody jubileuszu 800 lat Goleszowa. Można tam także przysiąc na ławeczkach czy zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie na tle napisu „I love Goleszów”. Miejsce to od chwili jego otwarcia cieszy się ogromną popularnością nie tylko wśród mieszkańców Goleszowa, ale także okolicznych miejscowości.

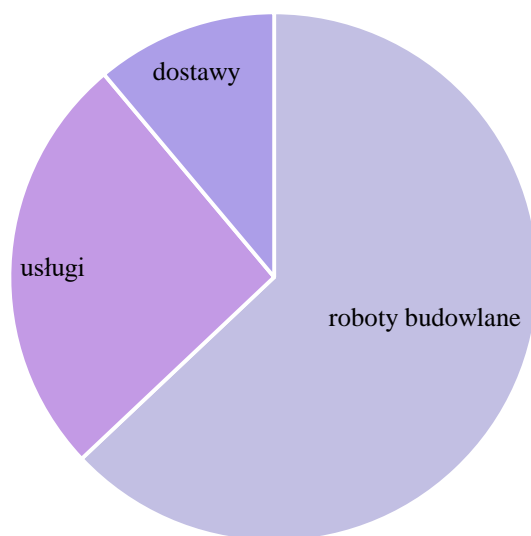
Co roku sporo uwagi poświęca się poprawie stanu gminnych placówek oświatowych i wychowawczych. Najważniejsze zadanie rozpoczęte w 2023 roku to „Rozbudowa i przebudowa budynku szkoły podstawowej o oddział szkolno-przedszkolny wraz z zagospodarowaniem terenu w Bażanowicach przy ul. Szkolnej”. Dzięki tej inwestycji dzieci, jak i pracownicy przedszkola będą mogli przebywać w nowoczesnej placówce. Jednocześnie zwiększy się powierzchnia istniejącej szkoły, która zyska dwie dodatkowe klasy. Zadanie jest dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych – Polski Ład i jest to największa inwestycja z zakresu infrastruktury oświatowej na terenie gminy od czasu budowy goleszowskiego gimnazjum. To jednak nie jedyna inwestycja mająca na celu podniesienie warunków edukacji dla dzieci i młodzieży w gminie Goleszów. W 2023 roku dzięki finansowemu wsparciu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dziegielowie powstała – kolejna już na terenie goleszowskiej jednostki samorządu terytorialnego – zielona pracownia oraz Pracownia pod Chmurką – Ogród Badacza. Oficjalne oddanie do użytku tych obiektów zaplanowano na 2024 rok.

Ważną osią programu rozwoju gminy jest tworzenie przestrzeni, w której poczucie bezpieczeństwa mieszkańców będzie wysokie. Dlatego w 2023 roku kontynuowany był rozpoczęty w 2019 roku program odnowienia taboru samochodowego w ochotniczych strażach pożarnych. Współpraca Wójta Gminy Sylwii Cieślar z komendantami wojewódzkim i powiatowym Państwowej Straży Pożarnej przynosi wymierne efekty. Piąty rok z rzędu ochotnicza straż pożarna z gminy Goleszów znalazła się na liście tych, które otrzymały dofinansowanie do zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego. Tym razem była to OSP Kisielów. Montaż finansowy, obejmujący środki zewnętrzne, a także pochodzące z budżetu Gminy oraz wkład własny jednostki umożliwił zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego IVECO, typ: EURO CARGO FF150EW. Należy podkreślić, że w przyjętym pod koniec 2023 roku budżecie Gminy Goleszów na 2024 rok zaplanowano środki finansowe

na zakup kolejnego, tym razem lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Puńcowie. Gmina – jak co roku – podjęła także działania aplikacyjne o pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na ten cel.

Realizacja zadań inwestycyjnych poprzedzona jest przygotowaniem koncepcji, a następnie opracowaniem projektów. Są one niezbędne dla właściwego przeprowadzenia inwestycji. W 2023 roku temu obszarowi poświęcono wiele uwagi, o czym można przeczytać w tej, a także innych częściach niniejszego opracowania.

Aktywność Gminy Goleszów w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych obrazuje m.in. liczba ogłoszonych postępowań przetargowych. W roku objętym niniejszym Raportem opublikowano ich łącznie 42. Aż 27 z nich zakończyło się podpisaniem umowy, a 15 zostało unieważnionych. Najwięcej zamówień dotyczyło robót budowlanych (17 postępowań), następnie usług (7 postępowań) i dostaw (3 postępowania).

Wykres 14. Postępowania przetargowe przeprowadzone w 2023 roku i zakończone podpisaniem umowy według rodzaju zamówienia

Opracowanie własne na podstawie danych Referatu Inwestycji i Infrastruktury Kanalizacyjnej.

Podsumowując, w 2023 roku realizowano łącznie kilkadziesiąt przedsięwzięć inwestycyjnych. Dokonując wyboru zadań do realizacji, Wójt Gminy Sylwia Cieślar kierowała się potrzebami mieszkańców, wskazaniem Rady Gminy, sugestiami i wnioskami rad sołeckich oraz sołtysów, a także Strategią rozwoju gminy Goleszów na lata 2016-2026. Ważną determinantą podejmowanych decyzji były także możliwości finansowe jednostki samorządu terytorialnego. Jednocześnie należy podkreślić, że zadania inwestycyjne traktowane były priorytetowo. Towarzystwo temu przekonanie o konieczności aplikowania o środki zewnętrzne. W 2023 roku złożono wiele wniosków o dofinansowanie zadań inwestycyjnych. Część z nich zyskała aprobatę instytucji przyznających środki finansowe, inne do końca roku nie zostały rozstrzygnięte (wnioski były na różnych etapach oceny formalnej czy merytorycznej). Były także takie, które nie otrzymały dofinansowania. Warto przy tym

zaznaczyć, że nieotrzymanie środków zewnętrznych nie jest argumentem na rzecz tego, by nie podejmować kolejnych prób pozyskania środków spoza budżetu. Z jednej strony, składając kolejne wnioski, zyskuje się niezbędne w procesach aplikacyjnych doświadczenie, z drugiej zmusza to do prowadzenia permanentnych prac koncepcyjno-projektowych. Należy podkreślić, że w 2023 roku rozstrzygnięty został także konkurs na dofinansowanie zadań, w których Gmina Goleszów złożyła wniosek aplikacyjny w 2022 roku. Cztery z nich zakończyły się niepowodzeniem Gminy, ale na dwa przyznano dofinansowanie. Jedno z nich dotyczyło dużej inwestycji drogowej, która została już rozpoczęta.

W niżej zamieszczonej tabeli zaprezentowano aktywność aplikacyjną Gminy Goleszów w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych w 2023 roku.

Tabela 20. Wnioski o pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań inwestycyjnych złożone przez Gminę Goleszów i/lub rozstrzygnięte w 2023 roku

Program	Nazwa zadania	Daty złożenia wniosku	Przewidywana wartość zadania	Kwota dofinansowania
Moje Boisko Orlik 2012	Modernizacja kompleksu sportowo-rekreacyjnego Moje Boisko Orlik 2012 Goleszów	20.05.2022	258 750,00 zł	173 362,50 zł
Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Rozbudowa ulicy Wielodroga w Puńcowie na odcinku 1,5 km	29.08.2022	10 142 538,00 zł	5 071 269,00 zł
Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Przebudowa drogi gminnej ul. Potoczki w Bażanowicach o długości 0,77 km	29.08.2022	7 507 588,00 zł	3 753 794,00 zł
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa	Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych	8.11.2022	45 000,00 zł	36 000,00 zł
Infrastruktura Domów Kultury	Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych	30.11.2022	1 250 000,00 zł	1 000 000,00 zł
Kultura Ludowa i Tradycyjna 2023	Chcecie wiedzieć, jak to było, skąd się goleszowskie miano wzięło?	30.11.2022	82 710,00 zł	66 096,00 zł
Program „Senior+” Edycja 2023	Utworzenie i wyposażenie placówki „Senior+” Goleszów	4.01.2023	294 175,00 zł	200 000,00 zł
Program „Senior+” Edycja 2023	Funkcjonowanie placówki „Senior+” Dzięgielów	4.01.2023	76 000,00 zł	33 000,00 zł
Program „Senior+” Edycja 2023	Funkcjonowanie placówki „Senior+” Cisownica	4.01.2023	41 940,00 zł	18 000,00 zł
Program „Senior+” Edycja 2023	Funkcjonowanie placówki „Senior+” Bażanowice	4.01.2023	41 940,00 zł	18 000,00 zł

EtnoPolska Edycja 2023	Chcicie wiedzieć, jak to było skąd się goleszowskie miano wzięło?	13.01.2023	157 895,00 zł	150 000,00 zł
FOGR	Remont drogi gminnej ul. Rolnicza w Puńcowie	18.01.2023	297 780,88 zł	132 400,00 zł
FOGR	Remont drogi gminnej ul. Malownicza w Godziszowie	18.01.2023	200 967,28 zł	82 500,00 zł
FOGR	Remont drogi gminnej ul. Pod Czantorią w Cisownicy	18.01.2023	221 411,51 zł	82 500,00 zł
FOGR	Remont drogi gminnej ul. Morawiny w Kisielowie	18.01.2023	551 968,54 zł	226 400,00 zł
Zielona pracownia projekt 2023	Nasza planeta jest w naszych rękach	30.01.2023	12 000,00 zł	12 000,00 zł
RFRD	Remonty dróg gminnych w Gminie Golezów	30.01.2023	1 789 253,00 zł	984 089,00 zł
PGE	Wniosek o dofinansowanie realizacji zadania ze środków WFOŚiGW w Katowicach - Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w gminie Golezów	1.02.2023	22 500,00 zł	18 000,00 zł
Marszałkowski Konkurs „Inicjatywa Sołecka”	Budowa placu zabaw w sołectwie Bażanowice	8.02.2023	166 000,00 zł	81 500,00 zł
Marszałkowski Konkurs „Inicjatywa Sołecka”	Doposażenie placu zabaw w sołectwie Kozakowice	8.02.2023	37 000,00 zł	18 500,00 zł
Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	10.02.2023	11 070,00 zł	9 000,00 zł
Polski Ład	Przebudowa budynku Urzędy Gminy w Golezowie	15.03.2023	850 000,00 zł	833 000,00 zł
Polski Ład	Termomodernizacja budynku w Golezowie przy ul. Grabowej	15.03.2023	3 500 000,00 zł	3 430 000,00 zł
Polski Ład	Odnowienie elewacji zabytkowego budynku zlokalizowanego przy ul. Cieszyńskiej w Golezowie	15.03.2023	1 500 000,00 zł	1 470 000,00 zł
Polski Ład	Termomodernizacja Zamku w Dziegiełowie	15.03.2023	1 000 000,00 zł	980 000,00 zł
Polski Ład	Odnowienie elewacji w kościele ewangelickim w Golezowie	15.03.2023	280 000,00 zł	274 400,00 zł
Polski Ład	Wymiana stolarki okiennej w kościele ewangelickim w Golezowie	15.03.2023	350 000,00 zł	343 000,00 zł
Polski Ład	Renowacja wnętrza kościoła pw. św. Michała Archanioła w Golezowie	15.03.2023	475 000,00 zł	465 500,00 zł

Polski Ład	Renowacja elewacji kościoła pw. św. Michała Archaniola w Goleszowie	15.03.2023	1 230 000,00 zł	1 205 400,00 zł
Polski Ład	Prace konserwatorskie figury przydrożnej św. Jana Nepomucena z 1770 r.	15.03.2023	30 000,00 zł	29 400,00 zł
Polski Ład	Renowacja elewacji budynku zlokalizowanego w Kozakowicach Dolnych przy ul. Głównej	15.03.2023	500 000,00 zł	490 000,00 zł
Generacja V4	Spotkanie partnerskich szkół	16.03.2023	32 216,40 zł	32 216,40 zł
Rządowy program Razem Bezpieczniej	Montaż systemu monitoringu w okolicy Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie	20.03.2023	60 000,00 zł	48 000,00 zł
Ekopracownia pod chmurką	Ogród ekobadacza	30.03.2023	88 047,00 zł	70 000,00 zł
Ekopracownia pod chmurką	Ekozakątek	30.03.2023	91 723,00 zł	70 000,00 zł
Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Przebudowa chodnika przy ul. Lotniczej w Goleszowie	31.03.2023	220 500,00 zł	176 400,00 zł
Zielona pracownia 2023	Nasza planeta jest w naszych rękach	4.04.2023	60 665,10 zł	48 000,00 zł
Sportowa Polska 2023	Budowa boiska przy Szkole Podstawowej w Goleszowie	5.05.2023	1 220 626,00 zł	610 313,00 zł
Zielona i niebieska infrastruktura	Wykonanie zielonej ściany na budynku GOK w Goleszowie	11.05.2023	220 000,00 zł	110 000,00 zł
Aktywna tablica	Aktywna tablica	15.05.2023	175 000,00 zł	140 000,00 zł
Inwestycje w oświatę	Przebudowa i rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach o dział szkolno-przedszkolny	15.06.2023	12 000 000,00 zł	2 000 000,00 zł
Potańcówki Wiejskie Edycja 2023	Pożegnanie wakacji - potańcówka w Goleszowie	16.06.2023	15 500,00 zł	10 000,00 zł
Fundusze Europejskie dla Śląska	Gmina Goleszów wspiera edukację przedszkolną	4.07.2023	585 618,04 zł	526 618,04 zł
Dostępna przestrzeń publiczna	Montaż windy w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie	11.07.2023	650 000,00 zł	500 000,00 zł
Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Przebudowa odcinka drogi gminnej ul. Potoczki w Bażanowicach o długości około 0,77 km	11.07.2023	5 907 534,00 zł	1 871 775,95 zł
Polski Ład	Modernizacja dróg na terenie gminy Goleszów	18.07.2023	7 000 000,00 zł	140 000,00 zł

Polski Ład	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Goleszów	18.07.2023	12 000 000,00 zł	11 760 000,00 zł
YOUNGSTER	Udział w programie Youngster na rok szkolny 2023/2024	20.07.2023	10 000,00 zł	5 000,00 zł
Polski Ład	Modernizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie	20.07.2023	2 500 000,00 zł	2 450 000,00 zł
Fundusze Europejskie dla Śląska	Równe warunki rozwoju dla uczniów szkół podstawowych w gminie Goleszów	26.07.2023	836 373,62 zł	794 554,93 zł
Polski Ład	Modernizacja infrastruktury edukacyjnej na terenie gminy Goleszów	9.08.2023	2 950 000,00 zł	2 507 500,00 zł
Polski Ład	Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie gminy Goleszów	9.08.2023	2 000 000,00 zł	1 900 000,00 zł
Polski Ład	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Goleszów	9.08.2023	2 970 000,00 zł	2 821 500,00 zł
Polski Ład	Renowacja elewacji kościoła św. Michała Archanioła w Goleszowie	11.08.2023	490 000,00 zł	480 200,00 zł
Polski Ład	Termomodernizacja Zamku w Dziegiełowie	11.08.2023	300 000,00 zł	294 000,00 zł
Polski Ład	Odnowienie więźby dachowej i pokrycia dachowego zabytkowego kościoła św. Marcina w Lesznej Górnej	11.08.2023	400 000,00 zł	392 000,00 zł
Polski Ład	Remont Domu Katechetycznego przy Parafii Rzymskokatolickiej w Puńcowie	11.08.2023	255 100,00 zł	249 988,00 zł
Polski Ład	Rewitalizacja alejek zabytkowego cmentarza ewangelickiego w Puńcowie	11.08.2023	145 000,00 zł	142 100,00 zł
Polski Ład	Modernizacja budynku Urzędu Gminy w Goleszowie w celu dostosowania obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych	11.08.2023	450 000,00 zł	441 000,00 zł
Polski Ład	Wykonanie odwodnienia wraz z modernizacją przyziemia w budynku zlokalizowanym w Goleszowie przy ul. 1 Maja 5	11.08.2023	490 000,00 zł	480 200,00 zł
Polski Ład	Odnowienie elewacji wraz z wykonaniem izolacji oraz drenażu północnej ściany kościoła ewangelickiego w Goleszowie	11.08.2023	380 000,00 zł	372 400,00 zł

Polski Ład	Remont kaplicy cmentarnej na Cmentarzu Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cisownicy	11.08.2023	160 000,00 zł	156 800,00 zł
Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	Program ochrony interesów osób pokrzywdzonych Priorytet I Ochotnicze Straże Pożarne	11.08.2023	108 861,00 zł	100 000,00 zł
Konkurs Marszałkowski	Zwiększenie potencjału ratowniczego Ochotniczych Straży Pożarnych Województwa Śląskiego	30.08.2023	5 206,00 zł	5 000,00 zł
Fundusze Europejskie dla Śląska	Zwiększenie dostępu do usług społecznych w Gminie Goleszów	28.09.2023	882 250,00 zł	838 137,50 zł
Infrastruktura bibliotek	Modernizacja pomieszczeń Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszowie (wniosek złożony przez GBP)	10.10.2023	667 500,00 zł	500 000,00 zł
INTERREG Polska Słowacja	Wspólna ścieżka wiary, tradycji i wiedzy	20.10.2023	0,00 zł	0,00 zł
Krajowy Plan Odbudowy	Poprawa efektywności energetycznej budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie	10.11.2023	1 911 367,45 zł	694 821,18 zł
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025	16.11.2023	63 750,00 zł	45 000,00 zł
Cyberbezpieczny samorząd	Cyberbezpieczny samorząd	27.11.2023	1 120 515,24 zł	850 000,00 zł
Eko Remiza	Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Godziszowie	1.12.2023	400 000,00 zł	200 000,00 zł
Fundusze Europejskie dla Śląska	OZE w gospodarstwach domowych	11.12.2023	6 971 317,50 zł	5 925 619,00 zł
Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025	Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w Bażanowicach	28.12.2023	86 840,00 zł	36 000,00 zł
Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025	Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w Cisownicy	28.12.2023	86 840,00 zł	36 000,00 zł
Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025	Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w Goleszowie	28.12.2023	69 459,00 zł	27 000,00 zł
Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025	Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” w Dzięgielowie	28.12.2023	86 840,00 zł	36 000,00 zł
Fundusze Europejskie dla Śląska	Produkcja energii elektrycznej i ciepłej z OZE wraz z jej magazynowaniem w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Goleszów	28.12.2023	4 173 000,00 zł	3 547 050,00 zł

Kolory oznaczają: zielony – wniosek uzyskał dofinansowanie, czerwony – wniosek nie uzyskał dofinansowania, żółty – wniosek w trakcie oceny / brak ostatecznego rozstrzygnięcia.

Opracowano na podstawie danych Referatu Inwestycji i Infrastruktury Kanalizacyjnej.

Jak wynika z powyższej tabeli, intensywność prac zmierzających do pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie różnorodnych zadań na terenie gminy jest bardzo wysoka. Również skuteczność tychże działań nie jest niska. Okazuje się, że przyjęta kilka lat temu strategia postępowania przynosi dobre efekty.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

DROGI

Infrastruktura drogowa oraz nakłady finansowe niezbędne dla zapewnienia komfortowego i bezpiecznego korzystania z niej stanowią poważne wyzwanie dla gminnych władz samorządowych. Problematyka ta jest jedną z najczęściej podnoszonych przez mieszkańców. Zaspokojenie wszystkich oczekiwań, zwłaszcza w krótkim okresie, jest oczywiście niemożliwe. Niemniej jednak kwestia poprawy stanu dróg stanowiła w 2023 roku obszar wyťažonych prac modernizacyjnych. Realizowane one były w ramach inwestycji, o których można przeczytać w poprzedniej części niniejszego Raportu, jak również prac remontowych przeprowadzanych przez pracowników fizycznych Referatu Drogowo-Komunalnego (przed 1 grudnia 2023 roku Referatu Inwestycyjno-Komunalnego).

Odrębnym zagadnieniem związanym z utrzymaniem infrastruktury drogowej są oczekiwania mieszkańców dotyczące budowy chodników. Problem ten dotyczy zwłaszcza dróg powiatowych, na których natężenie ruchu jest szczególnie duże. Wójt Gminy Sylwia Cieślak podnosiła tę kwestię wielokrotnie w rozmowach z przedstawicielami samorządu powiatowego. Wśród inwestycji szczególnie istotnych wymieniała budowę chodników na drodze 2607 S z Cieszyna do Ustronia oraz wzdłuż drogi 2608 S przebiegającej przez Puńców. Przedstawiciele władz powiatowych są świadomi niezbędności przeprowadzenia tych inwestycji, ale – jak podkreślają – ich realizacja jest uzależniona od pozyskania zewnętrznych środków finansowych.

Problemu chodników nie można jednak ograniczać wyłącznie do dróg powiatowych. Również niektóre drogi gminne są obciążone relatywnie dużym ruchem. O ile w odniesieniu do dróg powiatowych Wójt Gminy dysponuje ograniczonymi możliwościami wpływu na Starostę Cieszyńskiego i podległych mu urzędników (z których zresztą korzysta), o tyle w odniesieniu do dróg gminnych podejmuje bardzo konkretne decyzje. Dowodem tego jest zrealizowane w 2023 roku i wspomniane w poprzedniej części niniejszego Raportu zadanie pn. „Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu w Goleszowie – przebudowa ul. Lotniczej w Goleszowie polegające na remoncie odcinka chodnika na odcinku od 0 + 027 do 0 + 229”. Poza tym realizowana jest inwestycja drogowa pn. „Przebudowa ul. Kojkowickiej w Puńcowie wraz z rozbiórką i budową nowego obiektu mostowego”, w ramach której przewiduje się budowę chodnika, ciągu pieszo-rowerowego oraz ścieżki rowerowej. W 2023 roku podpisana została również umowa na wykonanie kolejnej dużej inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa ulicy Wielodroga w Puńcowie na odcinku 1,5 km”, w ramach której przewiduje się budowę ciągu pieszo-rowerowego. W ten sposób stale zwiększać będzie się długość odcinków dróg gminnych posiadających chodniki dla pieszych czy ciągi pieszo-rowerowe.

Kolejnym, ważnym aspektem związanym z infrastrukturą drogową jest oświetlenie uliczne. Od wielu lat nie były podejmowane działania zmierzające do wymiany i dobudowy oświetlenia ulicznego. Konsekwencją tego była jego wysoka energochłonność i relatywnie duża zawodność, co z kolei generowało wysokie koszty jego utrzymania. W tym zakresie w roku 2023 zakończono realizowane od roku 2022 zadanie polegające na wymianie opraw oświetleniowych na nowe w technologii LED. Jednocześnie trzeba zauważyć, że oczekiwania

mieszkańców zmierzają w kierunku permanentnego zwiększania liczby punktów oświetlenia ulicznego. Z jednej strony jest to w pełni uzasadnione. W okresie, gdy nie dokonywano żadnych zmian oświetlenia ulicznego, powstały nowe osiedla domków jednorodzinnych. Brak w ich pobliżu lamp ulicznych obniża komfort życia mieszkańców, a zwłaszcza ich poczucie bezpieczeństwa. Z drugiej strony, dobudowywanie nowych punktów oświetlenia ulicznego wymaga odpowiedniej rozważań. Nadmiar lamp może bowiem przynosić odwrotne efekty, w tym odnoszące się do kwestii środowiskowych. Mając to na względzie Wójt Gminy Goleszów prognozuje budowę w kolejnych latach nowych punktów oświetlenia ulicznego w oparciu o analizę potrzeb oraz wskazania rad sołeckich wyrażone w trakcie spotkania, które odbyło się w 2019 roku.

Wymiana opraw oświetleniowych na nowe, typu LED okazuje się ekonomicznie w pełni uzasadniona. Rosnące ceny energii powodują, że z roku na rok wydatki ponoszone w związku ze zużyciem energii elektrycznej na oświetlenie dróg, placów i parkingów są coraz wyższe. W 2023 roku na utrzymanie oświetlenia ulicznego Gmina Goleszów przeznaczyła około 368 tys. zł., z czego około 242 tys. zł stanowiły koszty zakupu energii elektrycznej. Pozostałe ponad 126 tys. zł stanowiły koszty związane z konserwacją i remontem punktów oświetleniowych. Biorąc pod uwagę sam koszt energii elektrycznej (której jednostkowa cena w 2023 była wyższa niż w 2022 roku), to w 2023 był on niższy niż rok wcześniej. Z kolei koszty konserwacji i remontów były wyższe niż w 2022 roku, co wynikało z faktu, że jedna ze spółek Tauronu odpowiedzialna za tego typu prace podniosła ceny swoich usług. Jednocześnie trzeba nadmienić, że zdarzeń wymagających interwencji nie sposób w pełni przewidzieć.

Przechodząc do opisu stanu infrastruktury drogowej i zrealizowanych w 2023 roku prac związanych z jej poprawą, należy zauważyć, że przez teren gminy Goleszów przebiega fragment drogi wojewódzkiej (133 m) oraz 47,9 km dróg powiatowych. Ich zarządcami są odpowiednio Zarząd Dróg Wojewódzkich i Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie.

Tabela 21. Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez gminę Goleszów

Nr drogi	Trasa	Długość (w km)
2605S	Ustroń Nierodzim - Kozakowice	3,832
2606S	Goleszów – Ustroń Hermanice	2,996
2607S	Cieszyn – Ustroń	7,900
2608S	Cieszyn – Dzięgielów - Cisownica	12,204
2609S	Bażanowice - Dzięgielów	1,839
2610S	Goleszów – Dzięgielów – Leszna Górna	4,523
2611S	Leszna Górna – Leszna Górna	2,870
2612S	Droga przez wieś Cisownica	2,600
2613S	Międzyświeć - Goleszów	5,650
2614S	Skoczów – Kisielów - Ogrodzona	3,486

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

O ile udział dróg wojewódzkich w sieci dróg na terenie gminy Goleszów jest śladowy, to długość dróg powiatowych jest pokaźna. Co jednak ważniejsze, większość z nich przebiega przez centra miejscowości. Stan znacznej części tych dróg jest jednak niezadowolający. W tej kwestii Wójt Gminy Goleszów pozostawała w stałym kontakcie z dyrektorem Powiatowego Zarządu Dróg Publicznych, który w ramach możliwości finansowych realizował prace naprawcze oraz inwestycyjne. Jak wspomniano już w poprzedniej części niniejszego Raportu, w 2023 roku na terenie gminy Goleszów zrealizowano powiatową inwestycję drogową pn. „Remont drogi powiatowej nr 2608 S Cieszyn-Dzięgielów-Cisownica (ul. Cieszyńska w Puńcowie) na odcinku ok. 1 km”. Zakres prac obejmował m.in. wykonanie nowej nawierzchni jezdni, remont poboczy oraz rowów. PZDP przeprowadził również remont nawierzchni na odcinku drogi 2613 S – ul. Godziszowska w Godziszowie.

Oprócz tego, w 2023 roku Gmina Goleszów zadeklarowała pomoc rzeczową o szacunkowej wartości 44 280,00 zł, dla powiatowej inwestycji drogowej w postaci wykonania dokumentacji technicznej dla zadania pn. „Przebudowa drogi DP 2613 S – ul. Wolności na odcinku od skrzyżowania z ul. 1 Maja do skrzyżowania z ul. Ławki w Goleszowie”. O tym zadaniu wspomniano już w poprzedniej części Raportu.

Na terenie gminy jest 160 odcinków dróg gminnych publicznych. Łączna długość odcinków dróg gminnych publicznych wynosiła na koniec 2023 roku 125,349 km. Są to drogi o zróżnicowanej nawierzchni:

- ulepszona bitumiczna: 108,670 km (347 498 m²),
- ulepszona betonowa: 1,815 km (5 323 m²),
- tłuczniowa: 7,599 km (21 072 m²),
- kostka: 0,14 km (479 m²),
- gruntowa wzmocniona kruszywem: 3,967 km (9 322 m²),
- gruntowa naturalna: 3,158 km (5 682 m²).

Należy nadmienić, że w trakcie prowadzonych na terenie gminy prac modernizacyjnych linii kolejowych 190 i 191 doszło do zniszczenia przez sprzęt budowlany kilku odcinków dróg gminnych. Wójt Gminy Sylwia Cieślak w związku z tym, zarówno w 2022, jak i w 2023 roku, podejmowała interwencje u przedstawicieli PKP oraz wykonawców. W konsekwencji w roku, którego dotyczy niniejszy Raport, PKP partycypowały w kosztach naprawy ul. Myśliwskiej w Puńcowie.

Przez teren gminy Goleszów, poza drogą wojewódzką, drogami powiatowymi i gminnymi publicznymi, przebiegają jeszcze 52 odcinki dróg wewnętrznych.

W roku 2023 w protokołach przeglądu dróg gminnych (poza drogami wewnętrznymi) zwrócono uwagę na konieczność: naprawy występujących spękań, wyrównanie nawierzchni dróg, uzupełnianie ubytków kruszywa, naprawy uszkodzonych krawędzi jezdni i poboczy, wykonania nowych nakładek z masy bitumicznej, wymiany tarcz znaków na nowe, montażu znaków, usunięcia roślinności z obrębu pasa drogowego, udroźnienia rowów i przepustów pod drogami. Należy podkreślić, że z roku na rok liczba zaleceń i sugestii dotyczy mniejszej liczby dróg. Jest to efekt permanentnie realizowanych zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę, iż prowadzone w ciągu kilku ostatnich lat prace modernizacyjne na drogach gminnych charakteryzują się tym, że wykonawcy – dzięki kryteriom określonym w postępowaniach przetargowych – oferują dłuższe okresy gwarancyjne. Są one siedmioletnie, a nawet dłuższe. Nowo wyremontowane drogi są corocznie poddawane przeglądom gwarancyjnym i w razie stwierdzenia uszkodzeń, wykonawcy zobowiązani są do ich usunięcia. W 2023 roku taka sytuacja miała miejsce m.in. na ul. Stromej w Goleszowie oraz ul. Nierodzimskiej w Godziszowie, gdzie zostały odcinkowo poprawione nawierzchnie.

Oprócz realizacji zadań inwestycyjnych, które szczegółowo zostały opisane w części „Inwestycje gminne”, a także napraw gwarancyjnych, na terenie wszystkich sołectw w 2023 roku pracownicy fizyczni Referatu Drogowo-Komunalnego wykonali remonty częściowe (bieżące) nawierzchni dróg gminnych. W tym celu wykorzystano ok. 1000 ton kruszywa zakupionego końcem 2022 roku, a następnie dodatkowo zakupiono i wykorzystano w 2023 roku ok. 374 tony kruszywa oraz 33 tony zimnego asfaltu w workach. Ponadto, w celu kontynuacji prac w roku 2024, końcem roku 2023 zakupiono kolejne ok. 900 ton kruszywa.

W krótkim okresie nie sposób zrealizować wszystkich zamierzeń inwestycyjnych oraz remontowych na drogach. Niemniej jednak kontynuacja rozpoczętego w 2019 roku programu modernizacji dróg gminnych już zaczyna przynosić efekty w postaci poprawy płynności ruchu na coraz większej liczbie odcinków. Jednocześnie dzięki zrealizowaniu w latach 2019-2023 wielu zadań inwestycyjnych, z roku na rok zmniejsza się łączna długość dróg wymagających bieżących napraw (tzw. łatania dziur).

Należy podkreślić, że utrzymanie dróg gminnych obejmuje nie tylko prace modernizacyjne i remontowe. Obowiązki zarządcy drogi są o wiele szersze i dotyczą m.in. także ich zimowego utrzymania; budowy, modernizacji i konserwacji oświetlenia ulicznego oraz związanego z tym zakupu energii elektrycznej; inwentaryzacji i przeglądów okresowych lamp ulicznych; utrzymania czystości; czyszczenia, udrażniania i naprawy rowów; wycinki i pielęgnacji drzew oraz wykaszania poboczy.

Zimowe utrzymanie dróg w sezonie 2022/2023, realizowane było w większości przez wykonawców zewnętrznych. W jednym sołectwie odśnieżanie prowadzone było przez pracowników Referatu Drogowo-Komunalnego, z wykorzystaniem sprzętu stanowiącego własność Gminy Goleszów. Zakres zadań obejmował usuwanie śniegu z jezdni i likwidację śliskości. Koszty związane z zimowym utrzymaniem dróg gminnych w 2023 roku oscylowały wokół 145 tys. złotych.

W odniesieniu do problematyki utrzymania dróg w okresie zimowym należy dodać, że na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Cieszyńskim, Gmina Goleszów dbała w sezonach zimowych 2022/2023 i 2023/2024 także o właściwy stan chodników przy drogach powiatowych.

Pracownicy fizyczni Referatu Drogowo-Komunalnego od wiosny do jesieni 2023 roku wykonywali prace związane z utrzymaniem terenów zielonych, stanowiących własność Gminy Goleszów. Ze względu na ich rozległość, zakres tego typu prac jest znaczny. Jest to odczuwalne zwłaszcza w okresie silnej wegetacji roślin. Jednocześnie oczekiwania mieszkańców w tym zakresie są coraz większe, na co wskazuje m.in. rosnąca z roku na rok liczba zgłoszeń wpływających do Urzędu Gminy.

W trakcie roku pracownicy fizyczni Referatu Drogowo-Komunalnego wykonali także wiele prac związanych z utrzymaniem we właściwym stanie przydrożnych rowów. Najczęściej polegały one na ich udrażnianiu. Oprócz tego na niektórych odcinkach montowano koryta betonowe lub brzegi umacniano płytami ażurowymi.

Utrzymanie dróg i infrastruktury wokół nich w należyłym stanie pochłania znaczne środki finansowe. Najważniejsze wydatki związane z utrzymaniem dróg w 2023 roku dotyczyły:

- zakupu materiałów drogowych na potrzeby wykonania remontów cząstkowych na drogach,
- utrzymania i konserwacji oświetlenia ulicznego,
- zakupu energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia dróg, placów i parkingów,
- zimowego utrzymania dróg,
- utrzymania i odnawiania rowów,
- oznakowania dróg,
- utrzymania porządku i czystości na drogach i wokół nich,
- wykonania projektów stałej organizacji ruchu,
- utrzymania sprzętu wykorzystywanego w pracach drogowych.

Sama specyfikacja wydatków była zbliżona do tej z roku 2022. W tym zakresie nie należy się spodziewać zasadniczych zmian. Jednakże w związku z sytuacją gospodarczą w kraju należy przypuszczać, że w kolejnym roku wydatki na utrzymanie infrastruktury drogowej w znacznym stopniu wzrosną.

MOSTY

Na terenie gminy Goleszów występują obiekty mostowe jak i przepusty pod drogami, których zarządcą jest Wójt Gminy Goleszów (w łącznej liczbie 38). W zdecydowanej większości są to budowle co najmniej kilkudziesięcioletnie. Tylko w kilku przypadkach istnieją potwierdzone daty ich wybudowania.

W 2023 roku przeprowadzona została kontrola okresowa stanu technicznego wszystkich obiektów mostowych znajdujących się w zarządzie Wójta Gminy Goleszów. Wykazała ona, że większość z nich jest w średnim lub złym stanie, co skutkuje m.in. koniecznością wprowadzania ograniczeń w ruchu po nich dla pojazdów ciężarowych. Stanowi to znaczne utrudnienie dla mieszkańców. Średnia ocen dla obiektów mostowych będących w zarządzie Wójta Gminy Goleszów wyniosła 1,6, co jednoznacznie wskazuje na konieczność podejmowania działań o charakterze remontowo-budowlanym. Tego typu zadania są jednak bardzo drogie i bez pozyskania na nie środków zewnętrznych, trudno będzie w relatywnie krótkim czasie zrealizować najbardziej pilne potrzeby. Programów zewnętrznych dedykowanych niewielkim gminom na potrzeby budowy obiektów mostowych jest jednak bardzo mało. Między innymi z tego powodu w 2023 roku nie zrealizowano żadnego zadania „mostowego”.

Należy natomiast zwrócić uwagę, że w roku tym kontynuowano realizację zadania inwestycyjnego na ul. Kojkowickiej w Puńcowie, w ramach którego wybudowany zostanie nowy most. W 2023 roku konstrukcja mostu została już wykonana. Zakończenie prac i otwarcie

mostu dla ruchu pojazdów i pieszych zaplanowano na 2024 rok. W znaczny sposób usprawni on ruch w kierunku przejścia granicznego z Republiką Czeską.

TRASY ROWEROWE

W 2023 roku kontynuowano rozpoczęte wcześniej prace nad stworzeniem gminnego programu rozbudowy tras rowerowych. Prowadzone one były w porozumieniu z gminami sąsiednimi. Celem jest stworzenie spójnego systemu tras, umożliwiającego sprawne przemieszczanie się rowerzystów między miejscowościami leżącymi w sąsiadujących gminach. Pierwsze efekty działań zostały już osiągnięte. Na terenie gminy Goleszów planowany jest przebieg trasy rowerowej nr 604. Biegnie ona od Ustronia (na wschodzie) do Cieszyna (na zachodzie). Jej długość to 13,2 km. Dodatkowo będzie ona miała łącznik (odnogę w kierunku Czech – od ul. Stromej w Dzięgielowie do ul. Kojkowickiej w Puńcowie. Długość łącznika wynosić będzie 3,2 km. Trasa w większości przebiegać będzie po drogach gminnych jednojezdniowych o niskim natężeniu ruchu. W tym aspekcie Gmina Goleszów współpracowała ze Stowarzyszeniem „Olza”, które realizowało – dofinansowany ze środków Śląskiej Organizacji Turystycznej – projekt, którego celem było przeprowadzenie audytu przebiegu planowanej regionalnej trasy rowerowej 604 oraz opracowanie niezbędnej dokumentacji koncepcyjnej.

Po przeprowadzeniu analiz założono, że w związku z brakiem typowej bazy dla rowerzystów na terenie gminy Goleszów, już na etapie przygotowania i projektowania szeroko rozumianej modernizacji dróg gminnych z udziałem środków zewnętrznych (budowa, przebudowa, rozbudowa, z wyłączeniem remontów) należy uwzględnić budowę infrastruktury dla ruchu rowerowego, takiej jak: drogi i ścieżki dla rowerów, ścieżki pieszo-rowerowe, miejsca obsługi rowerzystów (MOR), punkty odpoczynkowe.

Czynnikami warunkującymi zaprojektowanie i wykonanie wyżej wskazanej infrastruktury są przede wszystkim: odpowiednia szerokość pasa drogowego, własności gruntów przylegających do drogi i możliwość ewentualnego zajęcia w ramach ZRID, przewidywana wysokość kosztów inwestycyjnych oraz możliwość pozyskania środków zewnętrznych (unijnych i krajowych) na realizację zadań majątkowych.

Przygotowane zostały dwa projekty przebudowy lub rozbudowy dróg gminnych, uwzględniające ruch rowerów wzdłuż nich. W trakcie realizacji znajduje się inwestycja drogowa pn. „Przebudowa ul. Kojkowickiej w Puńcowie wraz z rozbiórką i budową nowego obiektu mostowego”, w ramach której przewiduje się budowę chodnika, ciągu pieszo-rowerowego oraz ścieżki rowerowej. W 2023 roku rozpoczęła się również realizacja inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa ulicy Wielodroga w Puńcowie na odcinku 1,5 km”, w ramach której przewiduje się budowę ciągu pieszo-rowerowego.

Dodatkowo należy wskazać, że na terenie gminy Goleszów istnieją oznakowane trasy rowerowe. Pierwszą z nich jest Okrężna Trasa Rowerowa Gminy Goleszów „Śladami Stroju Cieszyńskiego” (kolor czarny). Jest to prawie czterdziestokilometrowy szlak rowerowy wiodący w całości po terenie gminy Goleszów. Przebiega on przez miejsca atrakcyjne widokowo i w pobliżu cennych obiektów historycznych. Trasa prowadzi w przeważającej większości

po drogach gminnych jednojezdniowych o niskim natężeniu ruchu. Stan jego oznakowania jest dobry.

Drugą trasą jest Pętla Euroregionu Śląsk Cieszyński (trasa zasadnicza), oznaczona kolorem czerwonym. Jej długość wynosi 13,5 km. Przebiega z Cieszyna, przez Puńców, Dziegielów, Goleszów, Kozakowice Dolne i Bładnice, aż o Ustronia. W większości prowadzi ona po drogach gminnych jednojezdniowych o niskim natężeniu ruchu.

Oprócz niej należy wskazać jeszcze Pętlę Euroregionu Śląsk Cieszyński (subtrasa 13Y), oznaczoną kolorem żółtym. Ma ona 6,5 km długości i przebiega z Dziegielowa, przez Leszną Górną, Budzin, do Ustronia. Podobnie jak część zasadnicza w przeważającej większości prowadzi po drogach gminnych jednojezdniowych o niskim natężeniu ruchu.

W końcu, nie można pominąć przebiegającej przez gminę Goleszów na odcinku 13,5 km Międzynarodowej Trasy Greenways Kraków-Morawy-Wiedeń.

W 2023 roku działania Gminy Goleszów zmierzały do wyeksponowania istniejących już na terenie gminy tras rowerowych, a także przygotowania się do stworzenia nowych miejsc dla ruchu rowerów.

KOMUNIKACJA PUBLICZNA

KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Przez teren gminy Goleszów w 2023 roku przebiegały następujące powiatowe linie autobusowe, których obsługę zapewniały firmy ZPG WISPOL (poz. 1-6), Firma Przewozowa „TRANSBUS” Jerzy Cieślak (poz. 7-10) oraz DAS Transport Sp. z o.o. (poz. 11-12) :

- 1) Cieszyn Plac Wolności – Bażanowice – Goleszów Centrum – Ustroń Równica,
- 2) Cieszyn Celma – Bażanowice – Goleszów Centrum – Ustroń – Wisła – Koniaków Ochodzita,
- 3) Cieszyn Plac Wolności – Bażanowice – Goleszów Centrum – Ustroń Lipowiec ul. Leśna II,
- 4) Cieszyn Celma – Bażanowice – Goleszów Centrum – Ustroń – Wisła – Przełęcz Salmopolska,
- 5) Cieszyn Celma – Bażanowice – Goleszów Centrum – Ustroń – Wisła Czarne,
- 6) Zebrzydowice – Cieszyn – Goleszów Szkoła – Kozakowice Górne Remiza,
- 7) Cieszyn Dworzec – Puńców – Dzięgielów – Cisownica Pod Tułem,
- 8) Cieszyn Dworzec – Puńców – Dzięgielów – Leszna Górna Podlesie,
- 9) Dzięgielów Szkoła – Cisownica – Goleszów – Godziszów – Kisielów – Skoczów Dworzec Autobusowy,
- 10) Cieszyn – Dzięgielów Szkoła – Cisownica - Goleszów – Kozakowice Górne Remiza,
- 11) Dębowiec – Kostkowice – Łączka – Ogrodzona – Kisielów Remiza,
- 12) Cieszyn Dworzec – Bażanowice – Goleszów Centrum – Ustroń – Wisła – Jaworzynka Trzycatek.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w roku 2023 wszystkie sołectwa objęte były siecią komunikacji autobusowej i w porównaniu do roku 2022 nic się w tym zakresie nie zmieniło. Jedyną komplikacją komunikacyjną było zamknięcie skrzyżowania ulic Katowickiej i Cieszyńskiej w Ustroniu. Wymusiło to tymczasową zmianę tras przejazdów autobusów zmierzających w kierunku Ustronia. Przebiegały one przez Kozakowice Górne, z punktem przesiadkowym przy Szkole Podstawowej w Goleszowie (ul. Szkolna).

Wszystkie powyższe linie komunikacyjne były objęte dofinansowaniem Powiatu Cieszyńskiego oraz gmin powiatu cieszyńskiego i były liniami użyteczności publicznej. Na podstawie uchwały Rady Gminy Goleszów nr 0007.70.2023 z dnia 25 października 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Cieszyńskiemu na realizację powiatowej publicznej komunikacji autobusowej Wójt Gminy Goleszów podpisał umowę z Powiatem Cieszyńskim o dofinansowanie publicznego transportu zbiorowego. Na realizację przewozów użyteczności publicznej przekazano Powiatowi kwotę w wysokości 68 tys. zł.

Czynnikiem decydującym o realizacji połączeń komunikacyjnych użyteczności publicznej jest zachowanie linii niezbędnych ze względu na dojazd uczniów do szkół ponadpodstawowych, a o dodatkowych liniach komunikacyjnych decyduje przede wszystkim rachunek ekonomiczny. W opinii mieszkańców gminy Goleszów transport zbiorowy, niestety, w wielu przypadkach nie spełniał ich oczekiwań.

Poza transportem autobusowym trzy osoby posiadały licencję na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką. Obszar prowadzenia

przez nie przewozów obejmował, poza gminą Goleszów, także miasto Cieszyn. W tym zakresie nie odnotowano zmian w stosunku do 2022 roku.

KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe: 190 (Cieszyn – Bielsko-Biała) i 191 (Goleszów – Wisła Głębce). Dzięki staraniom samorządów Śląska Cieszyńskiego w 2022 roku dokończono realizację projektu „Rewitalizacji linii kolejowych nr 694/157/190/191 Bronów – Bieniowiec – Skoczów – Goleszów – Cieszyn/Wisła Głębce”. We wrześniu 2022 roku uruchomiono zamknięty od 2009 roku odcinek linii 190 pomiędzy Goleszowem a Cieszynem. Kursujący po wyremontowanej linii pociąg może jeździć z prędkością ponad 80 km/h, a czas przejazdu z Cieszyna do Goleszowa trwa ok. 11-12 minut.

W 2023 roku zwiększono liczbę par pociągów, zmieniono rozkład jazdy, dostosowując zmiany do potrzeb mieszkańców. Niestety, skrócono również trasę pociągów, które wcześniej kursowały do Skoczowa. Obecnie kończą one bieg w Goleszowie, który stał się stacją przesiadkową w kierunkach do Katowic, Cieszyna i Wisły. Wprowadzone zmiany umożliwiają dojazd koleją do Katowic w niespełna 1,5 godziny ze wszystkich przystanków kolejowych znajdujących się na terenie gminy Goleszów (Bażanowice, Goleszów Górny i Goleszów). Od stycznia 2023 roku można także w pełni korzystać z wyremontowanej linii 191 na odcinku z Goleszowa do Wisły.

W dalszym ciągu oczekuje się na rewitalizację pozostałego odcinka linii 190 pomiędzy Skoczowem a Bielskiem-Białą. Odbudowanie i przywrócenie ruchu na całej linii 190 będzie dopełnieniem układu komunikacyjnego nie tylko dla gminy Goleszów, ale dla całego Śląska Cieszyńskiego. Gmina Goleszów jest bardzo zaangażowana w jak najszybsze dokończenie tej inwestycji. W tej sprawie w 2023 roku utrzymywano stały kontakt z Aglomeracją Beskidzką.

W sprawach dotyczących infrastruktury kolejowej Rada Gminy Goleszów podjęła 25 października 2023 roku dwie intencyjne uchwały:

- nr 0007.74.2023 w sprawie apelu o remont budynku dworca kolejowego w Goleszowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- nr 0007.77.2023 w sprawie wniosku o poparcie stanowiska Rady Miasta Ustroń.

W pierwszej uchwale wystosowano do PKP apel o remont budynku dworca w Goleszowie, w którym Rada Gminy Goleszów stwierdza: „Chcielibyśmy aby budynek dworca w Goleszowie prezentował się równie efektownie jak wyremontowane zabytkowe dworce w innych miejscowościach, które stanowią wizytówkę PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. i jednocześnie naszego kraju. (...) Uważamy, iż warto dołożyć wszelkich starań, aby dworzec kolejowy w Goleszowie stał się nowoczesnym miejscem obsługi pasażerów, na miarę obowiązujących na dzień dzisiejszy standardów”.

W drugiej uchwale Rada Gminy Goleszów poparła apel Rady Miasta Ustroń o zainstalowanie wyświetlaczy prezentujących wizualne informacje o ruchu pociągów na stacjach Wisła Uzdrawisko, Goleszów oraz na przystanku Ustroń Zdrój. Zainstalowanie wyświetlaczy zawierających wizualne informacje o najbliższych pociągach przyjeżdżających i odjeżdżających jest zasadne. Uzupełnienie wyposażenia o wyświetlacze informacyjne z dynamicznymi rozkładami jazdy zapewni podróżnym bieżący przekaz o relacjach pociągów,

tym samym poprawi ich komfort i bezpieczeństwo. Prezentacja danych na ekranach to również dodatkowa forma przekazu szczególnie ważna dla osób starszych, a także niesłyszących i niedosłyszących. Należy podkreślić, że w tej sprawie – niezależnie od uchwały Rady Gminy – Wójt Gminy Goleszów skierowała nieco wcześniej pismo do PKP, podkreślając m.in. zasadność zainstalowania na dworcu w Goleszowie dynamicznego rozkładu jazdy.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Stan infrastruktury technicznej jest jednym z wyznaczników poziomu rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Odzwierciedla on zakres i jakość dostępu mieszkańców do usług komunalnych, wpływa na ich codzienne życie oraz poczucie bezpieczeństwa. Korzystne położenie gminy Goleszów w układzie przestrzennym regionu oraz walory przyrodnicze zwiększają prawdopodobieństwo jej dynamicznego rozwoju. Jednakże obecny stan infrastruktury technicznej jest na średnim poziomie. Dotyczy to zwłaszcza sieci kanalizacyjnej, a w niektórych częściach gminy również sieci wodociągowej.

W 2023 roku realizowano działania inwestycyjne i projektowe w tych obszarach. Jednocześnie skutecznie występowano z wnioskami o pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje wodnokanalizacyjne. W ramach programu Polski Ład pozyskano kwotę prawie 11,8 mln zł na realizację zadania pn. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Goleszów” oraz ponad 2,8 mln zł na zadanie pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Goleszów”.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość sieci wodociągowej w gminie Goleszów wynosi 130 km, a długość przyłączy wodociągowych to 102,9 km. W roku objętym niniejszym Raportem wartości te zwiększyły się dzięki przeprowadzonym przez Gminę inwestycjom wodociągowym, o których można przeczytać w części Raportu zatytułowanej „Inwestycje gminne”.

Źródłami zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Goleszów są:

- ujęcie wody Pogórze k/Skoczowa – udział zaopatrzenia gminy w wodę: 81%;
- ujęcie wody w Dzięgielowie, składa się z ujęcia powierzchniowego wykonanego na cieku Biały Potok (ujęcie „Pod Salamandrą”) oraz źródła naturalnego „Zimne Wody” (stacja uzdatniania wody stanowiąca własność Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.) – udział zaopatrzenia gminy w wodę: 5%;
- ujęcie wody „Szworc” zlokalizowane jest w południowo-zachodniej części Goleszowa, składa się z dwóch studni (stacja uzdatniania wody stanowiąca własność Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.) – udział zaopatrzenia gminy w wodę: 9%;
- woda z Republiki Czeskiej (Severomoravske Vodovody) – udział zaopatrzenia gminy w wodę: 5%.

Dla uzyskania właściwego ciśnienia wody w sieci utworzono zbiorniki z przepompowniami w:

- Godziszowie, ul. Pod Chełmem,
- Kisielowie, ul. Goleszowska,
- Goleszowie, ul. Spółdzielcza,
- Goleszowie, ul. Górska,
- Goleszowie, ul. Zielona,
- Cisownicy, ul. Ustrońska,
- Cisownicy, ul. Cisowa – 2 szt.,
- Lesznej Górnej, ul. Główna 54 – woda dostarczana z Republiki Czeskiej.

Nadal wielu mieszkańców dysponuje prywatnymi ujęciami wody (prydomowe studnie).

Do sieci wodociągowej w gminie podłączonych było na koniec 2023 roku 2 831 odbiorców. Oznacza to, że w roku objętym niniejszym Raportem wykonano 55 nowych przyłączy.

Stopień zwodociągowania poszczególnych sołectw jest zróżnicowany. Z jednej strony jest to efekt tego, że część mieszkańców woli korzystać z przydomowych ujęć wody, z drugiej część terenu gminy nadal pozostaje niezwodociągowana. W ujęciu ogólnym podłączonych do sieci wodociągowej jest ok. 75% istniejących budynków.

Do Wójta Gminy Goleszów kierowanych było wiele wniosków o rozbudowę sieci wodociągowej w różnych częściach gminy. Chęć przyłączenia się do sieci wodociągowej wynika zarówno z dążenia do zapewnienia sobie alternatywnego względem studni przydomowych źródła zaopatrzenia w wodę, jak i jest rezultatem rzeczywistego braku dostępu do wody. Nie chodzi przy tym tylko o obszary o charakterze peryferyjnym lub słabo zabudowane. Problem dotyczy także miejsc o znacznym zagęszczeniu budynków, a nierzadko po prostu centrów miejscowości. Wnioski kierowane do Wójta Gminy Goleszów były w 2023 roku na bieżąco analizowane pod kątem zasadności ich pozytywnego rozpatrzenia. W niektórych przypadkach po weryfikacji podejmowana była decyzja o zleceniu przygotowania dokumentacji projektowej, a następnie realizacji budowy kolejnego odcinka sieci wodociągowej.

SIEĆ KANALIZACYJNA

Sieć kanalizacyjna w gminie Goleszów jest słabo rozwinięta. Jest ona zlokalizowana tylko na obszarze trzech sołectw: Puńcowa, Cisownicy i Goleszowa Równi. Jej długość wynosi 47,01 km i zarejestrowanych jest 787 połączeń do niej (364 w Cisownicy i Goleszowie Równi oraz 423 w Puńcowie). W 2023 roku wykonanych zostało 20 nowych przyłączy, w tym 10 do sieci obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków w Cisownicy i 10 do sieci kanalizacyjnej w Puńcowie.

Ścieki z obiektów podłączonych do sieci w Cisownicy i Goleszowie Równi odbierane są przez mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków w Cisownicy o przepustowości 187 m³ na dobę. Z kolei ścieki z Puńcowa są odprowadzane do kanalizacji sanitarnej miasta Cieszyna, by ostatecznie trafić do oczyszczalni ścieków w Cieszynie Boguszowicach.

Sieć wykonana jest z rur PVC o średnicy 315, 250, 200 i 160 mm w przypadku sieci grawitacyjnej oraz 110, 90 i 63 mm PE w odniesieniu do sieci ciśnieniowej. W ramach sieci zostały zbudowane studnie tworzywowe oraz betonowe. Dodatkowo, w Puńcowie zainstalowano cztery przepompownie sieciowe, w Cisownicy dwie, a w Goleszowie Równi jedną. Nowe przepompownie w Cisownicy i Goleszowie Równi wyposażone są w agregaty prądotwórcze, kamery i lampy oświetleniowe. Wszystkie przepompownie są zaopatrzone w system monitoringu. Dane z monitoringu w Puńcowie przesyłane są do Urzędu Gminy, a z monitoringu w Cisownicy i Goleszowa Równi do oczyszczalni w Ustroniu.

Oczyszczalnię w Cisownicy oraz sieć w Cisownicy i w Goleszowie Równi eksploatują Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. w Ustroniu, a sieć kanalizacji sanitarnej w Puńcowie jest użytkowana i eksploatowana przez Gminę Goleszów. Ilość wprowadzanych ścieków

do sieci kanalizacji sanitarnej miasta Cieszyna określana jest na podstawie odczytów urządzenia pomiarowego.

Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i włączenie do niej maksymalnie dużej liczby budynków stanowiła jeden z priorytetów polityki infrastrukturalnej władz gminy Goleszów VIII kadencji. Dlatego 31 października 2019 roku Rada Gminy Goleszów na wniosek Wójta Gminy podjęła uchwałę nr 0007.63.2019, na podstawie której wyznaczono Aglomerację Goleszów i zgłoszono ją do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w ramach jego szóstej aktualizacji. Zgodnie z dyrektywą Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych inwestycje w gospodarce ściekowej w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców nie przekraczającej 20 tys. winny być zrealizowane do końca 2027 roku.

W roku 2023 przeprowadzony został przegląd obszaru wyznaczonej Aglomeracji Goleszów, w wyniku którego prowadzono postępowanie zmierzające do zmiany jej granic oraz zastąpienia planowanej budowy oczyszczalni ścieków tzw. końcowym punktem zrzutu ścieków, poprzez który zbierane nieczystości ciekłe odprowadzane będą do urządzeń kanalizacyjnych miasta Cieszyn i dostarczane do obróbki na oczyszczalnię ścieków w Cieszynie Boguszowicach. Zaproponowane zmiany miały na celu zmniejszenie niezbędnych nakładów inwestycyjnych oraz zmianę RLM aglomeracji z 6224 do 4353. Aglomeracja Goleszów spełnia postanowienia dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczące standardów oczyszczania ścieków oraz wyposażenia aglomeracji.

W 2023 roku prowadzone były intensywne działania zmierzające do budowy sieci kanalizacji sanitarnej również poza obszarem Aglomeracji Goleszów. W ramach tych prac przeprowadzone zostały postępowania zakończone podpisaniem umowy z wykonawcami na opracowanie niezbędnej dokumentacji na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Kisielowie w rejonie ul. Głównej oraz na budowę pierwszego etapu sieci kanalizacji sanitarnej w Bażanowicach wraz z kolektorem doprowadzającym ścieki do istniejącej sieci na obszarze miasta Cieszyn oraz w formule zaprojektuj i wybuduj na realizację kanalizacji w Dziegielowie w rejonie ulic: Akacyjowej, Ogrodowej, Słonecznej, Krótkiej i Cieszyńskiej.

Po zrealizowaniu inwestycji kanalizacyjnych będących w fazie projektowania stopień skanalizowania gminy znacząco wzrośnie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że nieuruchamianie przez państwo instrumentów finansowych na inwestycje wpisane do KPOŚK powoduje, że zagrożony jest wyznaczony termin określony w dyrektywie Rady 91/271/EWG.

SIEĆ GAZOWA

Gmina Goleszów jest zgazyfikowana w 55%. Długość sieci wynosi ok. 220 km (w tym sieć średniego ciśnienia bez przyłączy to ponad 170 km) i jest zasilana gazem ziemnym, średnioprężnym z trzech kierunków:

- z Ustronia – gazociągiem średnioprężnym o średnicy $\varnothing 200$ mm,
- ze stacji redukcyjno-pomiarowej w Wilamowicach koło Skoczowa,

- z Cieszyna gazociągiem średnioprężnym o średnicy $\varnothing 80$ mm (Bażanowice), ze stacji redukcyjno-pomiarowej przy ul. Siennej i gazociągiem średnioprężnym o średnicy $\varnothing 50$ mm (Puńców) ze stacji redukcyjno-pomiarowej przy ul. Łyska w Cieszynie.

Długość przyłączy budynków do sieci średniego ciśnienia wynosi ponad 45 km, a liczba przyłączonych obiektów przekracza 2 200, z czego ponad 2 100 stanowią budynki mieszkalne.

Liczba instalacji gazowych na terenie gminy Goleszów permanentnie się zwiększa. Jest to pozytywny trend, zwłaszcza w kontekście ochrony środowiska. Powinno to skutkować zmniejszaniem się liczby kotłowni domowych opalanych nieekologicznym węglem kamiennym, którego spalanie w znacznym stopniu zanieczyszcza powietrze i przyczynia się do powstawania niskiej emisji.

Wraz z poszerzaniem się obszaru objętego zabudową mieszkaniową oraz usługową i przemysłową koniecznością jest stała rozbudowa sieci gazociągowej. Tego typu inwestycje realizuje podmiot zajmujący się dystrybucją paliwa gazowego, w którego interesie jest to, by do sieci podłączonych było jak najwięcej użytkowników. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że coraz więcej mieszkańców korzysta z innych niż gazowe ekologicznych sposobów ogrzewania budynków, co może skutkować coraz mniejszą dynamiką rozbudowy sieci gazowej na terenie gminy.

SIEĆ ENERGETYCZNA

Gmina jest w zupełności zelektryfikowana. Odbiorcy końcowi są zaopatrywani w energię elektryczną przez system napowietrznych sieci elektroenergetycznych rozdzielczych SN 15kV, zasilanych z głównych punktów zasilania w: Cieszynie Mnisztwie, Skoczowie i Ustroniu. Oprócz tego, przez teren gminy przechodzi napowietrzna, jednotorowa linia wysokiego napięcia 110 kV Ustron – Trinec – Cieszyn Mnisztwo.

Znaczna rozległość sieci oraz jej układ generują duże straty przesyłowe mocy i energii elektrycznej. Sieć jest zawodna. Zakłócenia w dostawie energii elektrycznej są relatywnie częste, a czas trwania przerw zakłóceńowych długi. Średnia jakość energii (poziom napięcia, wahania napięcia, odchylenia napięcia) wymusza stopniową modernizację istniejących sieci elektroenergetycznych. W 2023 roku właściciel sieci prowadził tego typu prace na terenie gminy Goleszów.

Wadliwość sieci elektroenergetycznej oraz dbałość o środowisko naturalne coraz bardziej przesuwają uwagę w stronę odnawialnych źródeł energii, cieszących się w ostatnich latach ogromną popularnością. Pod tym względem szczególnie atrakcyjna dla gminy Goleszów – ze względu na jej położenie – okazuje się energia promieniowania słonecznego. W konsekwencji zwiększa się zainteresowanie mieszkańców instalacjami fotowoltaicznymi, w których zachodzi konwersja energii słonecznej w energię elektryczną, oraz kolektorami słonecznymi, w których zachodzi konwersja energii słonecznej w ciepłą.

Do 2023 roku na terenie gminy Goleszów zainstalowanych zostało niewiele przydomowych instalacji fotowoltaicznych o mocy do 10 kW. Z kolei na obiektach pozostających w zasobie komunalnym gminy zamontowano niewielkie instalacje fotowoltaiczne. Zrobiono to w ramach realizacji zadania dotyczącego poprawy efektywności energetycznej budynków komunalnych w trzech budynkach (w Goleszowie przy ul Szkolnej

5 oraz w Cisownicy przy ul. Cisowej 32 i Cisowej 54). Z instalacji tych zasilane jest oświetlenie klatek schodowych.

Należy podkreślić, że dotychczas zamontowano w gminie Goleszów kilka ulicznych lamp solarnych. Również część tablic informacyjnych oraz przystanków autobusowych w sołectwach oświetlana jest dzięki niewielkim systemom solarnym. W długiej perspektywie pozwoli to ograniczyć koszty energii elektrycznej, a w krótkiej umożliwi osiągnięcie pozytywnego efektu ekologicznego. Inwestycje proekologiczne na budynkach komunalnych ze względu na ich kosztochłonność uzależnione są od pozyskania pozabudżetowych środków finansowych.

W 2023 roku Gmina Goleszów aplikowała o środki zewnętrzne na realizację dwóch zadań związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Jedno dotyczyło ich wykorzystania w gospodarstwach domowych, a drugie w budynkach użyteczności publicznej (szerzej zob. tabela 20). Obydwa wnioski nie uzyskały przychylności instytucji przyznającej środki finansowe.

SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA

Gmina Goleszów znajduje się w zasięgu działania sieci telekomunikacyjnych obsługiwanych przez kilku operatorów. W odniesieniu do sieci przewodowej są to Orange i Netia, a w przypadku sieci bezprzewodowej: Orange, Plus GSM i T-Mobile. Anteny przekaźnikowe telefonii bezprzewodowej zlokalizowane są w kilku miejscowościach należących do gminy Goleszów. Oprócz tego kilka lokalnych firm świadczy na terenie goleszowskiej jednostki samorządu terytorialnego usługi w zakresie dostępu do bezprzewodowego Internetu, a firma Sferanet w technologii sieci światłowodowej.

OCHRONA ŚRODOWISKA

W zakresie ochrony środowiska należy wskazać na obowiązywanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Goleszów na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027. Został on przyjęty uchwałą Rady Gminy nr 0007.79.2020 z dnia 23 września 2020 r. Dokument ten określa priorytety, które odnoszą się do różnych aspektów polityki ochrony środowiska w gminie. Uwzględnia realizowane już działania, jak również wskazuje zadania i cele, których wdrożenie jest obiektywnie niezbędne i społecznie oczekiwane.

OCHRONA POWIETRZA

Ochrona powietrza jest jednym z najistotniejszych wyzwań, przed którym stoją jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku gminy Goleszów problemem jest głównie emisja zanieczyszczeń pochodzących z jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej oraz transportu ulicznego. Nie bez znaczenia jest także położenie gminy, zwłaszcza w kontekście działalności huty w Trincu (Republika Czeska). Wpływ na jakość powietrza ma również napływ zanieczyszczeń z sąsiadujących gmin i miast, które cechują się wyższym stopniem zurbanizowania i rozwoju przemysłu.

W kontekście ochrony powietrza ważną decyzję podjął w 2017 roku Sejmik Województwa Śląskiego. Uchwałą nr V/36/1/2017 wprowadził na obszarze województwa śląskiego ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Tzw. uchwała antysmogowa została podjęta w celu redukcji zanieczyszczeń pochodzących w szczególności z tzw. niskiej emisji. Zobowiązuje ona mieszkańców, w przypadku montażu urządzeń na paliwo stałe w nowych budynkach, do instalacji jedynie kotłów klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012. Co istotne, uchwała wprowadziła także terminy graniczne wymiany starych kotłów węglowych, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku, w zależności od wieku urządzenia:

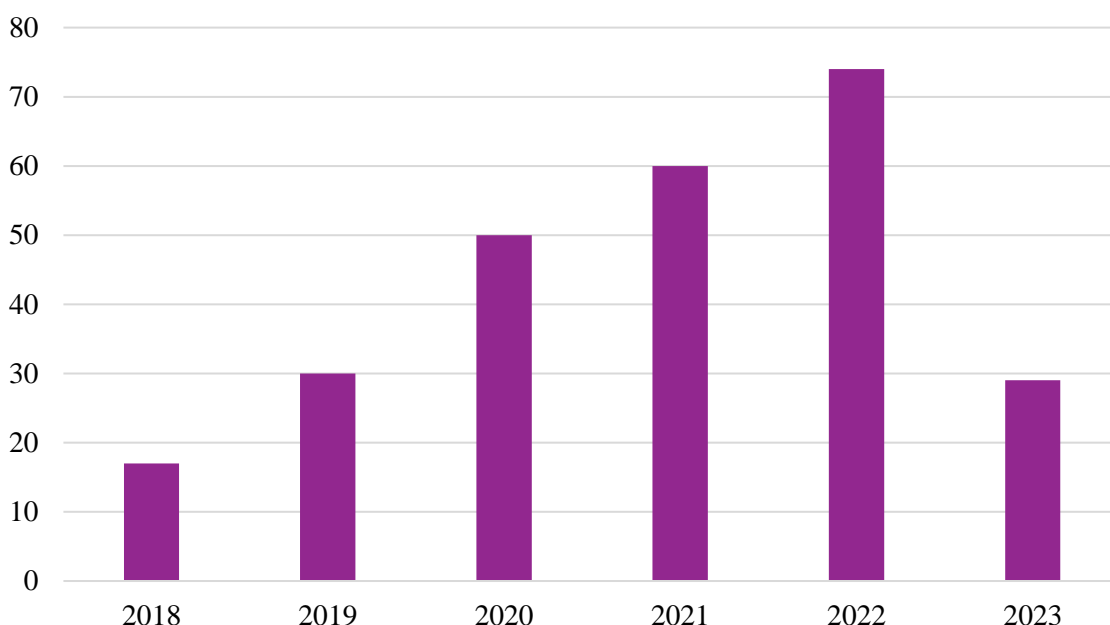
- powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej – do 31 grudnia 2021 roku,
- od 5 do 10 lat od daty ich produkcji – do 31 grudnia 2023 roku,
- poniżej 5 lat od daty ich produkcji – do 31 grudnia 2025 roku,
- spełniające wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PNEN 303-5:2012 – do 31 grudnia 2027 roku.

Jak wynika z powyższego, do końca 2023 roku musiały zostać wycofane z eksploatacji kotły drugiej z wymienionych grup.

Władze gminy Goleszów od kilku lat prowadzą konsekwentne działania na rzecz realizacji przepisów znajdujących się w uchwale antysmogowej. Polegają one m.in. na wspieraniu mieszkańców, którzy decydują się wymienić stare kotły grzewcze na nowoczesne, ekologiczne źródła ciepła. Pomoc polega na dofinansowywaniu tego typu przedsięwzięć. W 2023 roku na ten cel przeznaczono 116 tys. złotych. Podpisano 29 umów z właścicielami budynków zlokalizowanych na terenie gminy. Każdy z inwestorów otrzymał dotację w wysokości 4 000 zł. Większość wymieniła swoje stare piece na kotły gazowe (14 inwestorów), pięć osób zainstalowało pompy ciepła, dwie zdecydowały się na montaż kotłów na biomasę (pellet), trzy na kotły zgazowujące drewno, a pozostałych pięć osób

wymieniło swoje dotychczasowe źródła ciepła na piece opalane ekogroszkiem. Środki na dofinansowanie tych inwestycji Gmina przeznaczyła ze swojego budżetu oraz pozyskała z zaciągniętej, częściowo umarzałnej pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Łącznie w latach 2018-2023 z gminnego programu dofinansowania wymiany starych źródeł ciepła na nowe, spełniające normy ekologiczne skorzystało 260 właścicieli prywatnych budynków zlokalizowanych na terenie gminy Goleszów. Jak wynika z niżej zamieszczonego wykresu, w roku 2023 zainteresowanie mieszkańców dotacją było niższe niż w latach poprzednich. Przyczyn tego stanu rzeczy jest wiele. Część mieszkańców, instalując nowoczesne źródła ciepła, pozostawia jednocześnie dotychczasowe (jako swoistą rezerwę), chcąc z nich korzystać aż do daty granicznej wskazanej w uchwale antysmogowej. Są i tacy, którzy korzystają z innych mechanizmów finansowego wsparcia inwestycji proekologicznych, a pracownicy Urzędu Gminy Goleszów w tym zakresie udzielają osobom zainteresowanym istotnego wsparcia.

Wykres 15 Liczba dofinansowanych przez Gminę Goleszów inwestycji wymiany starych kotłów grzewczych na nowoczesne, ekologiczne źródła ciepła w latach 2018-2023

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

Gmina Goleszów nie tylko dofinansowuje ze środków własnych wymianę pieców w budynkach prywatnych, ale aktywnie włączyła się także w realizację ogólnopolskiego, rządowego programu „Czyste Powietrze”. Jest to program dopłat do wymiany starych źródeł ciepła na nowe oraz docieplania domów jednorodzinnych. Program wpisuje się w działania na rzecz walki ze smogiem.

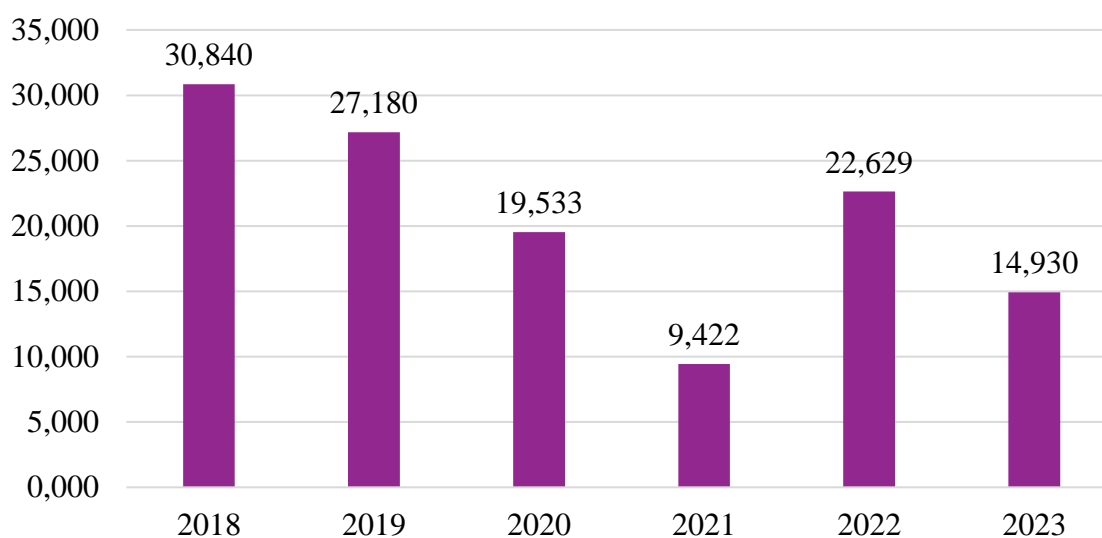
Od listopada 2021 roku w budynku Urzędu Gminy w Goleszowie przy ul. 1 Maja 5 funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze”, gdzie mieszkańcy dwa razy w tygodniu mogą uzyskać pomoc w wypełnieniu wniosku, zgromadzeniu wszystkich niezbędnych dokumentów o dofinansowanie do wymiany kotła, termomodernizacji

lub rozliczenia inwestycji w ramach programu. Łącznie od początku funkcjonowania w Punkcie udzielono konsultacji 439 zainteresowanym mieszkańcom oraz za jego pośrednictwem złożono 72 wnioski o dofinansowanie proekologicznych inwestycji do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Według informacji przekazanych przez tę instytucję, do końca 2023 roku na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła w budynkach zlokalizowanych na terenie gminy Goleszów w ramach Programu „Czyste Powietrze”:

- złożono 354 wnioski,
- zawarto 305 umów o dofinansowanie,
- zrealizowano 225 przedsięwzięć.

Kwota wypłaconych dotacji wyniosła 3 462 496,75 zł. Jak wynika z powyższych danych, Program „Czyste Powietrze” cieszy się wśród mieszkańców gminy Goleszów sporą popularnością.

W ramach dbałości o dobrą jakość powietrza ważnym obszarem działań jest unieszkodliwianie azbestu. W 2017 roku Rada Gminy przyjęła Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Goleszów na lata 2017-2032. Obejmuje on m.in. inwentaryzację tych wyrobów, zgodnie z którą w chwili jego sporządzenia w gminie zabudowanych było ok. 800 ton wyrobów azbestowych. W 2023 roku kontynuowano jego realizację – Gmina Goleszów złożyła wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach o przyznanie dotacji na likwidację wyrobów zawierających azbest. Ostatecznie z dofinansowania do demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest skorzystało 8 inwestorów (wnioski złożyło w sumie 13 podmiotów). Unieszkodliwiono w sumie 14,930 Mg wyrobów zawierających azbest. Na ten cel Gmina przeznaczyła 2 873,51 zł, podczas gdy środki pozyskane z dotacji WFOŚiGW w Katowicach i NFOŚiGW wyniosły łącznie 6 486,49 zł. Około 125 ton unieszkodliwionego azbestu w ciągu sześciu lat to prawie 16 % zidentyfikowanych na terenie gminy wyrobów zawierających tę substancję.

Wykres 16. Waga odpadów zawierających azbest zutylizowanych z dofinansowaniem Gminy Goleszów w latach 2018-2023

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

Poziom utylizacji wyrobów zawierających azbest nie jest zadowalający. Zasadniczym problemem potencjalnych inwestorów jest brak środków finansowych na wykonanie prac budowlanych, w ramach których zostałyby zastąpione wyroby azbestowe. Z tego względu problem występowania azbestu na terenie gminy – mimo wsparcia ze strony władz samorządowych – długo jeszcze może pozostać nierozwiązany.

MELIORACJE, OCHRONA WÓD I MAŁA RETENCJA

Za utrzymanie właściwego stanu cieków zlokalizowanych na terenie gminy Goleszów odpowiada Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. W 2023 roku Wójt Gminy Sylwia Cieślar współpracowała z przedstawicielami tej instytucji, reprezentującymi zarówno Nadzór Wodny w Cieszynie, jak i Nadzór Wodny w Skoczowie. Efektem było przeprowadzenie na niektórych odcinkach cieków prac konserwatorskich, takich jak: usuwanie drzew i krzewów porastających brzegi czy usuwanie zatorów i wiatrołomów zwiększających zagrożenie powodziowe.

W 2023 roku, zgodnie z uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.76.2021 z dnia 25 sierpnia 2021 r., zmienioną uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.8.2023 z dnia 25 stycznia 2023 r., udzielono Gminnej Spółce Wodnej w Goleszowie dotacji w wysokości 20 tys. zł na prace związane z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych w gminie Goleszów. Pozyskane środki finansowe pozwoliły Gminnej Spółce Wodnej przeprowadzić prace polegające na:

- 1) konserwacji rowu melioracyjnego RM-12 od ul. Przemysłowej w kierunku ul. Wolności w Goleszowie na odcinku 25, m poprzez wykoszenie porostów ze skarp i usunięcie zakrzaceń;
- 2) zabudowie wyrwy na rowie melioracyjnym RM-12 w Goleszowie, powstałej w rejonie działki nr 635/4, obręb Goleszów, na długości około 9 m, poprzez uzupełnienie ziemią, zagęszczenie nasypów, umocnienie brzegu narzutem kamiennym. Wykonane przez Gminną Spółkę Wodną zadanie pozwoliło na poprawę stanu technicznego urządzeń melioracji wodnych, zapewniając utrzymanie prawidłowych stosunków wodnych na terenie objętym jego realizacją.

Należy podkreślić, że – poza pracami prowadzonymi przez Gminną Spółkę Wodną – również pracownicy Referatu Drogowo-Komunalnego prowadzili prace konserwacyjno-naprawcze rowów. Polegały one na ich czyszczeniu, układaniu koryt betonowych i wzmacnianiu brzegów.

Obecnie szczególnie ważnym problemem są okresowe deficyty wody, występujące podczas coraz częstszych suszy. Z tego powodu w 2023 roku Gmina Goleszów kontynuowała akcję wspierania działań mieszkańców na rzecz zatrzymania do późniejszego wykorzystania wód deszczowych, dofinansowując zakup i instalację zbiorników na wody opadowe. W 2023 roku z tej możliwości skorzystało 55 inwestorów, instalując 62 zbiorniki na deszczówkę, o łącznej objętości 44 160 litrów. Tylko w 2023 roku z budżetu Gminy przeznaczono na ten cel ponad 23 tys. zł, podczas gdy od momentu uruchomienia programu w 2020 roku jest to już ponad 100 tys. zł.

Uwzględniając zarówno zagregowane dane z lat 2020-2023 (zob. niżej zamieszczoną tabelę), kiedy program małej retencji w gminie Goleszów obowiązuje, jak i pozytywne opinie wyrażane przez mieszkańców, zasadne jest jego kontynuowanie w kolejnych latach z budżetem dostosowanym do oczekiwań mieszkańców, a zarazem uwzględniającym możliwości finansowe Gminy.

Tabela 22. Program małej retencji w gminie Goleszów w latach 2020-2023

Rok	Liczba inwestorów	Pojemność zamontowanych zbiorników (w litrach)	Kwota wydatkowana z budżetu Gminy na zakup i montaż zbiorników
2020	37	35 830	14 831,00 zł
2021	97	81 205	37 377,93 zł
2022	67	58 525	29 869,07 zł
2023	55	44 160	23 092,42 zł
Razem	256	219 720	105 170,42 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Na terenie gminy usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych do oczyszczalni ścieków w 2023 roku świadczyło 17 firm (z czego jedna w tym samym roku zakończyła działalność, a dwa nowe podmioty uzyskały zezwolenia na wywóz nieczystości ciekłych z terenu gminy Goleszów). Przedsiębiorcy wywiązywali się z ustawowego obowiązku, przedkładając Wójtowi Gminy Goleszów kwartalne sprawozdania ze swojej działalności w powyższym zakresie. Łącznie firmy odebrały 54 742,92 m³ nieczystości ciekłych.

W roku 2023 Gmina prowadziła ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku na terenie gminy zaewidencjonowanych było 3 037 zbiorników bezodpływowych oraz 217 przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z przyjętym planem przeprowadzono kontrole posiadania przez właścicieli budynków dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych oraz osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów z przedsiębiorcami świadczącymi usługi w tym zakresie. Skontrolowano mieszkańców Goleszowa, Kisielowa oraz Kozakowic Dolnych i Górnych, przeprowadzając łącznie 1 639 kontroli.

Dla mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej istotną kwestią są koszty ponoszone z tego tytułu. W 2023 roku spółka Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej, która na rzecz Gminy Goleszów prowadzi eksploatację oczyszczalni ścieków w Cisownicy i przyłączonej do niej sieci kanalizacji sanitarnej w Cisownicy i Goleszowie Równi, wystąpiła o zmianę taryfy za zbiorowe odprowadzanie ścieków z tego obszaru. Taryfa została zatwierdzona decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej PGW Wody Polskie w Gliwicach 27 czerwca i weszła w życie z dniem 25 lipca 2023 roku. Przewiduje ona cenę 24,63 zł brutto za 1 m³ odprowadzanych ścieków. W taryfie zostały ponadto wprowadzone dodatkowe opłaty

abonamentowe w kwocie ok. 15,20 zł brutto miesięcznie od punktu odprowadzania ścieków (wysokość opłaty abonamentowej uzależniona jest między innymi od okresu rozliczeniowego i formy wystawianej faktury). W związku z wysoką stawką za 1 m³ odprowadzanych ścieków ustaloną w taryfie Rada Gminy Goleszów uchwałą nr 0007.55.2023 z dnia 26 lipca 2023 roku wprowadziła dopłatę w wysokości 13,50 zł brutto za 1 m³ odprowadzanych ścieków dla wszystkich taryfowych grup odbiorców usług świadczonych przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków siecią kanalizacji sanitarnej na terenie sołectwa Cisownica i Goleszów.

Dla odbiorców usług kanalizacyjnych podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej w Puńcowie zatwierdzona taryfowa cena za 1 m³ odprowadzanych ścieków w 2023 roku wynosiła 12,11 zł brutto. Uchwałą nr 0007.15.2023 z dnia 22 lutego 2023 roku Rada Gminy Goleszów uchwaliła dopłatę do taryfowej ceny 1 m³ ścieków w wysokości 0,23 zł brutto.

GOSPODARKA ODPADAMI

W 2023 roku na terenie gminy Goleszów funkcjonował system gospodarowania odpadami komunalnymi, polegający na ich odbiorze z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe.

Uchwałą nr 0007.50.2022 z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, Rada Gminy Goleszów podwyższyła od 1 sierpnia 2022 roku stawkę opłaty za odbieranie i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych z dotychczasowych 30 zł do 35 zł od mieszkańca miesięcznie. Podwyżka stawki niestety nie zrekompensowała całości ponoszonych przez Gminę kosztów systemu gospodarowania odpadami. Oznacza to, że trzeba było ów system dofinansować z budżetu Gminy.

W 2023 roku odbiorem odpadów komunalnych zajmował się Zakład Oczyszczania Miasta „Tros-Eko” Sp. z o.o. z siedzibą w Ustroniu przy ul. Bażantów 17. W okresie od 1 stycznia 2023 do 28 lutego 2023 roku koszt odbioru odpadów komunalnych wynosił 979,99 zł za tonę, natomiast od 1 marca 2023 roku koszt ten wzrósł do 1 009,99 zł.

Wysokie koszty, które Gmina ponosi za odbiór i zagospodarowanie odpadów wynikają m.in. ze wzrostu kosztów ponoszonych przez usługodawcę. Co roku wzrasta ustalana przez Ministra Środowiska tzw. opłata marszałkowska. O ile w 2017 roku za każdą tonę odpadów umieszczonych na składowisku firma odbierająca śmieci płaciła 74,26 zł, o tyle w 2022 roku opłata ta wynosiła już 312,10 zł, a w 2023 r. – 328,02 zł. Oznacza to ponad czterokrotny wzrost tej opłaty od 2017 roku. Dochodzi do tego wzrost cen energii, paliw, a także płacy minimalnej. To wszystko powoduje, że cena odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych systematycznie wzrasta, co znalazło odzwierciedlenie również we wzroście stawki uiszczanej przez mieszkańców.

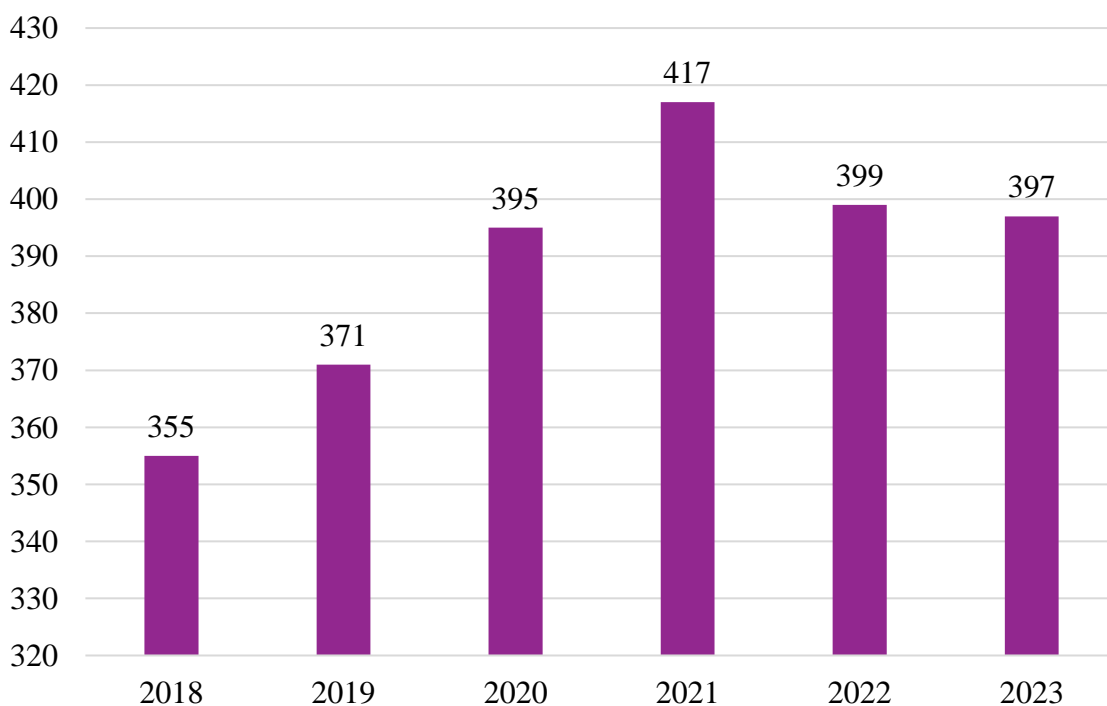
W celu umożliwienia mieszkańcom obniżenia opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów, od 1 sierpnia 2022 roku obowiązuje uchwała Rady Gminy Goleszów nr 0007.63.2022 z dnia 29 czerwca 2022 r., zezwalająca na zastosowanie ulgi dla osób

kompostujących bioodpady. Ustalona wysokość ulgi z tytułu posiadania kompostownika to 5 zł na osobę miesięcznie.

Na koniec 2023 roku w systemie gminnym zgłoszonych było 3 787 osób kompostujących bioodpady i objętych obniżoną stawką za odbiór odpadów, podczas gdy w grudniu 2022 roku liczba ta wynosiła 3 416 osób. Zwiększenie zachęty do kompostowania bioodpadów spowodowało wzrost liczby osób deklarujących posiadanie odpowiednich instalacji. W 2023 roku odebrano od mieszkańców i zebrano w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) łącznie prawie 1 055,21 ton bioodpadów i było to więcej niż w latach poprzednich.

Całkowita masa odpadów komunalnych odebranych w 2023 roku z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości letniskowych i wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe na terenie gminy Goleszów, a także oddanych w PSZOK wyniosła nieco ponad 4 597 ton i była na poziomie porównywalnym z rokiem 2022. Cały czas ilość oddawanych odpadów jest znaczna. Na koniec 2023 roku gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objętych było 11 592 osób. Oznacza to, że średnio jeden wpisany do systemu mieszkaniec wytworzył w ciągu roku około 397 kg odpadów komunalnych.

Liczba osób objętych systemem kształtuje się od kilku lat na podobnym poziomie. Coraz bardziej widoczne jest także to, że stabilizuje się ilość odpadów wytwarzanych przez statystycznego mieszkańca ujętego w systemie. To są istotne informacje z punktu widzenia planowania. Trzeba pamiętać, że waga zebranych odpadów i liczba osób ujętych w gminnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi determinują koszt jego działania, a w konsekwencji także wysokość miesięcznej opłaty, którą uiszczają mieszkańcy.

Wykres 17. Średnia waga odpadów wytwarzanych przez jednego mieszkańca w gminie Goleszów w latach 2018-2023

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

Łączny koszt funkcjonowania gminnego systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku ok. 4,8 mln złotych. Dla porównania w 2020 roku była to kwota ok. 3,25 mln złotych. Różnica jest więc bardzo duża. W wyniku rozstrzygnięcia pod koniec 2023 roku postępowania przetargowego od 1 stycznia 2024 roku cena usługi odbioru i zagospodarowania odpadów z nieruchomości zamieszkałych, letniskowych i wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wzrosła po raz kolejny. Gmina Goleszów musi teraz płacić 1130,33 zł za tonę odpadów. Przełożyć się to może na wzrost stawki opłaty, którą co miesiąc uiszczają mieszkańcy. Nie sposób wyobrazić sobie, by ten niekorzystny trend mógł zostać zatrzymany w sytuacji permanentnych wzrostów cen towarów, paliw, energii i usług, co w 2023 roku odzwierciedlał m.in. poziom inflacji.

Jednocześnie ważne jest, by mieszkańcy starali się ograniczać, na ile to możliwe, „produkowanie” odpadów. Wymaga to wielu zabiegów uświadamiających. W tym obszarze szczególnie istotną rolę mogą odegrać szkoły. Wsparcie ze strony nauczycieli oddziałuje jednak na najmłodszych mieszkańców. Tymczasem proces kształtowania odpowiedniej świadomości ekologicznej musi obejmować także osoby dorosłe.

Tabela 23. Rodzaj i waga odpadów komunalnych odebranych w 2023 roku z nieruchomości zamieszkałych i letniskowych oraz wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe

Rodzaj odpadu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	Rok 2023
papier	10,09	6,75	12,02	10,06	10,76	9,6	8,66	11,41	11,14	9,78	9,14	10,36	119,77
szkło	32,4	18,64	34,59	30,42	36,16	27,98	27,74	27,16	29,30	25,32	23,94	18,88	332,53
opak. z tworzyw sztucznych	40,43	30,55	43,92	36,34	48,56	43,66	38,46	36,55	37,2	34,7	32,98	26,96	450,31
opakowania z metali	0	4,38	2,34	0	1,54	0	0	0	0	0	0	0	8,26
elektryczne urządzenia niebezpieczne	0	2,92	3,64	0	0,56	0	0	0	0	0	0	0	7,12
urządzenia elektryczne	0	3,5	4,4	0	0,58	0	0	0	0	0	0	0	8,48
wielkogabaryty	0	38,53	50,38	0	11,84	0	0	0	0	0	0	0	100,75
bioodpady	9,46	2,62	22,72	65,22	153,78	131,12	129,98	154,8	126,54	114,00	30,62	10,36	951,22
opony	0	6,82	7,28	0	5,34	0	0	0	0	0	0	0	19,44
popiół z palenisk	127,66	114,78	122,60	102,32	58,78	35,30	37,26	32,26	55,22	54,2	92,48	103,8	936,66
zmieszane odpady komun.	79,28	57,90	57,62	59,00	82,48	75,78	76,24	85,54	57,14	70,52	64,42	61,10	827,02
RAZEM (w tonach)	299,32	287,39	361,51	303,36	410,38	323,44	318,34	347,72	316,54	308,52	253,58	231,46	3761,56

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

Gmina Goleszów prowadzi Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który znajduje się przy ul. Zakładowej 11 w Goleszowie. Do PSZOK-a można było w 2023 roku w nielimitowanych ilościach oddawać zebrane selektywnie odpady komunalne, w tym m.in.:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane lekarstwa,
- opakowania po farbach i lakierach,
- opakowania po nawozach sztucznych,
- odpady biodegradowalne,
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych (pochodzące z remontów wykonywanych w budynkach osób fizycznych, nie zawierające odpadów niebezpiecznych, np. azbestu),
- papier, szkło, metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe.

Tabela 24. Rodzaj i waga odpadów komunalnych odebranych w 2023 roku w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Goleszowie

Rodzaj odpadu	Styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	Lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	Rok 2023
papier	0,83	0,83	1,17	1,34	1,66	1,52	1,83	1,71	1,37	1,70	1,19	1,15	16,30
szkło	0,29	0	0,35	0,54	0,58	0,49	0,34	0,50	0,43	0	0,52	0	4,04
opak. z tworzyw sztucznych	0,76	0,68	1,13	1,46	1,78	1,49	1,74	1,36	1,25	1,65	1,13	0,84	15,27
światłówki	0	0,023	0	0,023	0	0,042	0	0,052	0	0,023	0,039	0,018	0,22
elektryczne	1,84	0	0	0	1,93	0	0	0	1,46	1,64	0	1,48	8,35
baterie i akumulatory	0,092	0	0	0,01	0,048	0	0	0,016	0,005	0,066	0,007	0,064	0,308
leki	0,017	0,048	0,034	0,026	0,034	0,018	0,014	0,056	0,016	0,0385	0,0175	0,038	0,357
wielkogabaryty	21,50	24,51	41,78	31,02	28,90	22,25	19,67	30,40	33,41	22,52	23,64	11,33	310,93
bioodpady	2,38	1,81	11,63	12,53	14,87	6,75	11,78	13,05	13,91	12,22	2,64	0,42	103,99
beton i gruz	13,43	7,64	11,35	16,74	7,49	13,6	16,29	26,65	12,43	9,91	5,06	4,99	145,58
gruz	0	0	0	0	17,35	0	0	0	0	3,66	23,20	11,68	55,89
odpady budowlane	4,14	0	4,36	6,36	27,28	18,64	20,88	23,05	20,99	19,17	5,59	0	150,46
styropian	0,14	0,09	0,38	0,27	0,66	0,28	0,58	0,60	0,25	0,43	0,24	0,24	4,16
opony	1,53	0,83	0,37	1,56	2,87	1,44	1,60	2,05	1,91	2,09	1,44	1,54	19,23
RAZEM (w tonach)	46,949	36,461	72,554	71,879	105,452	66,52	74,724	99,494	87,431	75,1175	64,7135	33,79	835,085

Opracowano na podstawie danych Referatu Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska.

Łącznie do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zostało w 2023 roku oddanych prawie 835 ton odpadów, a więc o 4% więcej niż w roku 2022. Należy zwrócić uwagę, że w goleszowskim PSZOK-u – inaczej niż w wielu innych, okolicznych gminach – nie obowiązują limity wagowe na określone frakcje.

Od wielu już lat dużym problemem w gminie jest zaśmiecanie miejsc publicznych i to, niestety, często przez jej mieszkańców. W 2023 roku na terenie gminy zlokalizowano i zlikwidowano 23 dzikie wysypiska, z których zebranych zostało łącznie prawie 9 ton odpadów. Bardzo dużo śmieci pojawia się wokół ulic, placów, szlaków turystycznych i spacerowych.

W roku 2023 roku zorganizowane zostały w poszczególnych sołectwach akcje sprzątania miejsc powszechnie dostępnych, w które zwyczajowo zaangażowani byli wychowankowie przedszkoli, uczniowie szkół podstawowych oraz dorośli mieszkańcy, w tym członkowie organizacji społecznych. W ramach akcji zebrano łącznie ponad 2 tony odpadów. Gmina dostarczyła rękawice oraz worki na odpady, a także sfinansowała zagospodarowanie zebranych śmieci.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Na terenie gminy Goleszów prowadzony jest szeroki wachlarz działań mających na celu kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w różnym wieku oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju. W 2023 roku m.in. rozdystrybuowano wśród mieszkańców ulotki dotyczące ochrony powietrza oraz zasad prawidłowej segregacji odpadów komunalnych.

W okresie objętym niniejszym Raportem w Urzędzie Gminy Goleszów w ramach porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach funkcjonował Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze”. W punkcie tym udzielano mieszkańcom informacji o możliwości pozyskania dofinansowania do wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, termomodernizacji budynków czy wymiany stolarki okiennej i drzwiowej. Z porad w Punkcie skorzystały 223 osoby. Zorganizowano również 3 spotkania, podczas których przedstawiono założenia Programu i udzielano odpowiedzi na pytania uczestników dotyczące możliwości dofinansowania poszczególnych zadań. W Referacie Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy na bieżąco udzielano również informacji w powyższym zakresie, zachęcając mieszkańców do skorzystania z dotacji na wymianę źródeł ciepła, w celu poprawy jakości powietrza na terenie gminy.

W roku 2023 w Urzędzie Gminy Goleszów swoje dyżury miał również Ekodoradca. W ich trakcie udzielane były mieszkańcom gminy informacje na temat dostępnych form wsparcia, o dotacjach na wymianę źródeł ciepła oraz o programach, m.in.: „Czyste Powietrze”, „Mój prąd”, „Moje ciepło”, „Moja woda”, „Mój elektryk”, „Przydomowa oczyszczalnia”, a także o uldze termomodernizacyjnej.

Ekodoradca przeprowadził także kampanię edukacyjną dla klas 1-2 w publicznych placówkach oświatowych na terenie gminy Goleszów:

- 3 lutego – w trzech klasach pierwszych i drugich Szkoły Podstawowej im. Jury Gajdzicy w Cisownicy pt. „Zajęcia edukacyjne dla klas 1-2 o zanieczyszczeniach powietrza” realizowane w ramach projektu „LIFE >>Śląskie. Przywracamy błękit<<”,
- 4 kwietnia – w Przedszkolu Publicznym w Goleszowie pt. „Zajęcia edukacyjne o zanieczyszczeniach powietrza” realizowane w ramach projektu „LIFE >>Śląskie. Przywracamy błękit<<”.

W powyższych zajęciach udział wzięło łącznie 132 dzieci, w tym 57 ze Szkoły Podstawowej w Cisownicy i 75 z Przedszkola Publicznego w Goleszowie.

Zarówno w szkołach podstawowych, jak i przedszkolach na terenie gminy w roku 2023 prowadzone były także inne edukacyjne działania o charakterze proekologicznym, m.in. poprzez realizację programów nauczania, tj. edukacji wczesnoszkolnej, przyrody, biologii, geografii czy zajęć świetlicowych. Przykładowo w Przedszkolu Publicznym w Goleszowie w ramach edukacji proekologicznej dzieci uczestniczyły w akcji sprzątania świata. Zorganizowano także akcję „Parapetowe ogródki” – sianie owsa, sadzenie kwiatów, ziół etc. oraz wycieczki do gospodarstwa rolnego i gospodarstwa agroturystycznego. Przedszkolaki uczestniczyły również w „Lekcji goleszowskich osobliwości przyrodniczych”, a także wzięły udział w konkursie o charakterze przyrodniczym „Wiosna w mojej miejscowości” czy w kampanii edukacyjno-informacyjnej Gminy Goleszów „Ochrona powietrza”, w ramach której Ekodoradca przeprowadził warsztaty. Z kolei Dzień Ziemi obchodzono podczas zajęć o tematyce ochrony środowiska obejmującej prawidłową segregację odpadów i w trakcie warsztatów „Drugie życie śmieciowego ludka”.

W „Panoramie Goleszowskiej” oraz na oficjalnej stronie internetowej Gminy Goleszów publikowano artykuły dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i prawidłowej ich segregacji, jak również teksty poświęcone ochronie powietrza. W okresach przekroczeń dopuszczalnych norm stężeń szkodliwych gazów i pyłów pracownicy Urzędu Gminy przeprowadzali kontrole palenisk w budynkach mieszkalnych, których celem – poza stwierdzeniem korzystania z paliw odpowiedniej jakości – było wskazywanie zagrożeń wynikających ze spalania odpadów oraz promowanie instalowania ekologicznych źródeł ciepła.

INNE DZIAŁANIA

W 2023 roku w Urzędzie Gminy Goleszów prowadzono 445 spraw dotyczących planowanego usunięcia drzew. Były to głównie zgłoszenia wycinki dokonywane przez osoby fizyczne (340), jak również wnioski o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Każdorazowo dokonywano w ramach powyższych spraw oględzin drzew w terenie. Ich usunięcie na działkach prywatnych mogło nastąpić w terminie 14 dni od daty sporządzenia protokołu z oględzin bądź po uzyskaniu stosownej decyzji Wójta Gminy Goleszów w pozostałych przypadkach. W miarę potrzeb Wójt występował również do Starosty Cieszyńskiego o wydanie zezwoleń na usunięcie drzew rosnących na terenach będących własnością gminną. Wnioski takie wynikały przede wszystkim z interwencji mieszkańców i dotyczyły głównie sytuacji związanych ze stwarzanym przez drzewa zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludzi, mienia, ruchu drogowego bądź infrastruktury

technicznej. Część z nich była konsekwencją planowanych inwestycji. Pozytywne rozpatrzenie takich wniosków wiązało się niejednokrotnie z jednoczesnym zobowiązaniem Gminy Goleszów do kompensacji przyrodniczej poprzez wykonanie nowych nasadzeń.

W roku 2023 na zlecenie Gminy, podobnie jak w latach poprzednich, uprawniony do tego podmiot prowadził zbieranie, transport i utylizację zwłok zwierzęcych. W okresie objętym niniejszym Raportem odnotowano 70 tego typu przypadków (o 40 więcej niż w roku 2022). Działania te podejmowano zgodnie z Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, przyjętym uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.26.2023 z dnia 29 marca 2023 r. W ramach Programu do schroniska dla bezdomnych zwierząt przekazano 5 psów oraz 51 kotów, które zostały poddane zabiegom sterylizacji lub kastracji, a następnie zapewniono im opiekę (o 28 więcej niż w roku 2022). W roku 2023 Gmina sfinansowała również zabiegi sterylizacji i kastracji w przypadku 35 kotów i psów należących do mieszkańców.

Od 1 lipca 2021 roku właściciele budynków, w których zainstalowano źródła ciepła i spalania paliw, zobowiązani są złożyć deklarację do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Dla źródeł uruchomionych po 1 lipca 2021 roku deklaracja winna zostać złożona w terminie 14 dni od dnia jego uruchomienia. W przypadku źródeł ciepła i spalania paliw uruchomionych przed 1 lipca 2021 roku deklarację taką należało złożyć do 30 czerwca 2022 roku. Dotychczas w CEEB dla 4108 budynków z terenu gminy Goleszów złożono łącznie 5200 deklaracji.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy określone zostały w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Na podstawie art. 3 ust. 1 tej ustawy „kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie gminnych aktów planowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych ustalonych przez organ inny niż minister właściwy do spraw transportu, należy do zadań własnych gminy”.

Na terenie gminy Goleszów obowiązuje 26 uchwał Rady Gminy Goleszów, które w całości „pokrywają” teren gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Plany te uchwalane były w latach 2000-2023.

W 2023 roku trwały prace nad sporządzeniem następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wsi Kisielów – plan jest sporządzany na podstawie uchwały Rady Gminy Goleszów nr 0007.63.2020 z dnia 29 lipca 2020 roku,
- wsi Godziszów – plan jest sporządzany na podstawie uchwały Rady Gminy Goleszów nr 0007.74.2020 z dnia 26 sierpnia 2020 roku,
- wsi Goleszów - etap III – plan obejmuje obszar Goleszowa Równi i sporządzany jest na podstawie uchwały Rady Gminy Goleszów nr 0007.50.2015 z dnia 9 września 2015 roku,
- wsi Goleszów - etap IV – plan obejmuje obszar Goleszowa (działki nr 1238/3, 1238/10, 1236/2, 1236/9) i sporządzany jest na podstawie uchwały Rady Gminy Goleszów nr 0007.50.2015 z dnia 9 września 2015 roku.

Planowany termin realizacji zadań polegających na sporządzeniu MZPZ dla Kisielowa, Godziszowa i Goleszowa – etap III to początek 2025 roku. W dniu 25 października 2023 roku Rada Gminy Goleszów podjęła uchwałę nr 0007.47.2022 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Goleszów – etap IV, obejmującego obszar, na którym możliwe będzie utworzenie (na działkach stanowiących własność Gminy Goleszów) Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Koszty związane z opracowywaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uzależnione są od rozległości obszaru objętego projektem. W 2023 roku poniesiono wydatki w kwocie ponad 100 tys. zł, które wynikały z ukończenia realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Goleszów – etap IV oraz rozliczenia kolejnych etapów prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wsi Godziszów, Kisielów oraz Goleszów etap III.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

GRUNTY

Gmina Goleszów posiada prawie 2 mln m² gruntów, których wartość wynosi ponad 5,3 mln zł. Ich zbiorcze zestawienie, w rozbiciu na poszczególne miejscowości, przedstawiono w niżej zamieszczonej tabeli. Uwzględniono w niej także grunty oddane w trwałe zarząd i użytkowanie wieczyste.

Tabela 25. Grunty stanowiące własność Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Nazwa miejscowości	Powierzchnia gruntów w m ²	Wartość w zł
Goleszów	707 593	1 547 588,29
Bażanowice	158 633	352 168,77
Cisownica	258 836	1 045 719,97
Dzięgielów	174 860	279 791,80
Godziszów	169 885	354 595,50
Kisielów	103 022	154 625,30
Kozakowice Dolne	46 405	121 202,00
Kozakowice Górne	20 352	56 546,37
Leszna Górna	151 122	514 944,42
Puńców	203 692	899 137,86
RAZEM	1 994 400	5 326 320,28
Grunty jednostek oświatowych Gminy oddane w trwałe zarząd	57 796	233 882,00
Grunty oddane w trwałe zarząd Centrum Usług Społecznych	4 957	17 492,54
Grunty oddane w użytkowanie wieczyste	28837	1 605 256,00

Opracowano na podstawie danych przygotowanych przez pracownika zatrudnionego na Stanowisku ds. Gospodarki Nieruchomościami.

W 2023 roku nastąpiły zmiany w stanie mienia komunalnego Gminy Goleszów. W drodze cywilno-prawnej (umowy darowizny) do zasobu Gminy przejęto:

- działkę nr 126/12, o pow. 0,0145 ha, obręb Dzięgielów – stanowiącą drogę wewnętrzną – darowizna o wartości 7 808,00 zł;
- udział 7056/14080 w działce nr 1410/22, o pow. 0,1740 ha, obręb Puńców – stanowiącą drogę (ul. Boczna) – darowizna o wartości 8 763,28 zł.

W drodze cywilno-prawnej (umowy kupna-sprzedaży) do zasobu gminy przejęto następujące działki:

- nr 1699/9, o pow. 0,0011 ha, obręb Puńców;
- nr 965/18, o pow. 0,1058 ha, obręb Cisownica;
- nr 42/10, o pow. 0,0860 ha, obręb Puńców.

W drodze cywilno-prawnej (zamiany) do zasobu gminy przejęto następujące działki:

- nr 1162/3, o pow. 0,0431 ha, obręb Godziszów;
- nr 1167/8, o pow. 0,0802 ha, obręb Godziszów;
- nr 609/3, o pow. 0,2902 ha, obręb Puńców.

W drodze cywilno-prawnej (umowy częściowego rozwiązania użytkowania wieczystego) do zasobu gminy przejęto działkę nr 607/2, o pow. 0,0087 ha, obręb Goleszów.

W drodze decyzji Wójta Gminy Goleszów, na podstawie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, do zasobu gminy przejęte zostały następujące działki:

- nr 1435/12, o pow. 0,0013 ha, obręb Puńców;
- nr 1231/38, o pow. 0,0067 ha, obręb Goleszów;
- nr 3068/11, o pow. 0,0108 ha, obręb Goleszów.

W drodze decyzji Wojewody Śląskiego, na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, do zasobu gminy przejęte zostały następujące działki:

- nr 2200/4, o pow. 0,0524 ha, obręb Puńców;
- nr 2205/2, o pow. 0,0137 ha, obręb Puńców;
- nr 430/113, o pow. 0,0062 ha, obręb Bażanowice;
- nr 2333/2, o pow. 0,0911 ha, obręb Leszna Górna;
- nr 1943/8, o pow. 0,0029 ha, obręb Puńców;
- nr 656/12, o pow. 0,0543 ha, obręb Goleszów;
- nr 69/2, o pow. 0,0058 ha, obręb Bażanowice;
- nr 31/2, o pow. 0,0030 ha, obręb Cisownica;
- nr 29/12, o pow. 0,0023 ha, obręb Cisownica;
- nr 957/4, o pow. 0,1449 ha, obręb Cisownica.

W drodze decyzji Starosty Powiatowego w Cieszynie, na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, do zasobu gminy przejęte zostały następujące działki:

- nr 2079/1, o pow. 0,0027 ha, obręb Puńców;
- nr 306/4, o pow. 0,0097 ha, obręb Puńców;
- nr 304/9, o pow. 0,0370 ha, obręb Puńców;
- nr 304/11, o pow. 0,0021 ha, obręb Puńców;
- nr 321/19, o pow. 0,0012 ha, obręb Puńców;
- nr 321/20, o pow. 0,0051 ha, obręb Puńców;
- nr 321/21, o pow. 0,0219 ha, obręb Puńców;
- nr 321/22, o pow. 0,0108 ha, obręb Puńców;
- nr 323/9, o pow. 0,0111 ha, obręb Puńców;
- nr 321/13, o pow. 0,0196 ha, obręb Puńców;
- nr 321/15, o pow. 0,0136 ha, obręb Puńców;
- nr 321/17, o pow. 0,0116 ha, obręb Puńców;
- nr 324/9, o pow. 0,0354 ha, obręb Puńców;
- nr 304/13, o pow. 0,2381 ha, obręb Puńców;

- nr 298/4, o pow. 0,1960 ha, obręb Puńców;
- nr 281/15, o pow. 0,0290 ha, obręb Puńców;
- nr 281/17, o pow. 0,0069 ha, obręb Puńców;
- nr 282/9, o pow. 0,0237 ha, obręb Puńców;
- nr 308/3, o pow. 0,0218 ha, obręb Puńców.

W roku 2023 z zasobu Gminy Goleszów wykreślono niżej wskazane mienie. W drodze umowy cywilno-prawnej sprzedane zostały:

- działka nr 1009/1, o pow. 0,1108 ha, obręb Dzięgielów (przetarg);
- działka nr 1541/44, o pow. 0,0249 ha, obręb Goleszów (bezprzetargowo); zniesiona została również odrębna własność lokalu nr 5 w budynku nr 17 przy ul. Różanej i ustanowiona odrębna jego własność poprzez powiększenie powierzchni użytkowej o 15,07 m²;
- działka nr 1541/43, o pow. 0,0261 ha i działka nr 1541/45, o pow. 0,0002 ha, obręb Goleszów (bezprzetargowo) wraz z lokalem nr 3 usytuowanym w budynku nr 17 przy ul. Różanej o powierzchni użytkowej 59.86 m².

W drodze umowy cywilno-prawnej (zamiany) wykreślone zostały:

- działka nr 1205/2, o pow. 0,0734 ha, obręb Goleszów;
- działka nr 3693/6, o pow. 0,0802 ha, obręb Goleszów;
- działka nr 1034/8, o pow. 0,0357 ha, obręb Dzięgielów.

W drodze umowy cywilno-prawnej wykreślono działkę nr 1860/2, o pow. 0,1108 ha, obręb Leszna Górna wniesioną aportem do spółki Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej.

Ewidencja nieruchomości prowadzona jest w ten sposób, że do każdej parceli przypisana jest jej powierzchnia, nr księgi wieczystej, wartość księgowa oraz sposób wykorzystania.

Tabela 26. Dochody Gminy Goleszów w 2023 roku z tytułu wykonywania prawa własności

Rodzaj dochodów	Dochody netto
Dzierżawa gruntu	13 541,35 zł
Użytkowanie wieczyste	42 104,56 zł
Przekształcenie użyteczności wieczystej na własność	5 281,44 zł
Służebność przejazdu/przechodu	1 516,45 zł
Trwały zarząd	475,26 zł
Czynsz – lokale mieszkaniowe	934 853,51 zł
Czynsz – lokale użytkowe	162 645,72 zł
Refaktury	72 152,89 zł
Opłaty cmentarne	29 514,21 zł
Ścieki	420 665,25 zł
Dzierżawy	427 363,64 zł
Sprzedaż mienia komunalnego	154 664,39 zł
Sprzedaż składników majątkowych	16 463,41 zł
Zajęcie pasa drogowego	162 722,23 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

Jak wynika z powyższej tabeli, dochody Gminy Goleszów z tytułu wykonywania prawa własności wyniosły w 2023 roku prawie 2,5 mln zł.

ZASÓB MIESZKANIOWY GMINY I POLITYKA MIESZKANIOWA

W zasobie mieszkaniowym Gminy Goleszów na koniec 2023 roku było 150 lokali, w tym 137 komunalnych i 13 socjalnych. Zlokalizowane one były w siedemnastu budynkach na terenie czterech miejscowości: Goleszowa, Cisownicy, Puńcowa i Kozakowic Dolnych. Szczegółowo pokazano to w tabeli 27.

W porównaniu ze stanem w 2022 roku zmniejszyła się o trzy liczba mieszkań, w tym dwóch komunalnych i jednego socjalnego. Pierwsze z nich to lokal nr 3 w budynku przy ul. Różanej 21 w Goleszowie. Został on wyłączony z użytkowania. Likwidacja drugiego lokalu wiąże się z jego sprzedażą – to lokal nr 3 położony w Goleszowie przy ul. Różanej 17. Natomiast trzeci to lokal socjalny nr 4 w budynku przy ul. Olimpijskiej 8 w Goleszowie. Został on przeznaczony na pomieszczenie gospodarcze. Zamontowano w nim hydrofor zapewniający prawidłowe ciśnienie wody w całym budynku.

Tabela 27. Zasób mieszkaniowy Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Adres budynku	Lokale mieszkalne		
	Razem	Lokale komunalne	Lokale socjalne
Goleszów, ul. Grabowa 11	17	17	0
Goleszów, ul. Olimpijska 2	4	2	2
Goleszów, ul. Olimpijska 3	3	3	0
Goleszów, ul. Olimpijska 8	9	0	9
Goleszów, ul. Szkolna 5	6	6	0
Goleszów, ul. Różana 21	2	2	0
Goleszów, ul. Cieszyńska 29	7	6	1
Puńców, ul. Widokowa 24	7	7	0
Kozakowice Dolne, ul. Główna 25	3	3	0
Cisownica, ul. Cisowa 30	12	12	0
Cisownica, ul. Cisowa 32	12	12	0
Cisownica, ul. Cisowa 34	12	12	0
Cisownica, ul. Cisowa 36	12	12	0
Cisownica, ul. Cisowa 38	12	12	0
Cisownica, ul. Cisowa 40	12	12	0
Cisownica, ul. Cisowa 42	12	12	0
Cisownica, ul. Cisowa 54	8	7	1
RAZEM	150	137	13

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

Podstawowym dokumentem, w oparciu o który prowadzona jest polityka mieszkaniowa i zarządzanie nieruchomościami w gminie Goleszów, jest uchwała nr 0007.68.2019 Rady Gminy Goleszów z dnia 31 października 2019 r. w sprawie Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Goleszów na lata 2020-2024. Drugim dokumentem jest uchwała Rady Gminy Goleszów nr 0007.49.2021 z dnia 19 maja 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Gminy. Trzecim jest uchwała nr 0007.48.2014 Rady Gminy Goleszów z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej. Z kolei polityka czynszowa prowadzona jest w oparciu o zarządzenie Wójta Gminy Goleszów nr 0050.227.2021 z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia stawki czynszu w gminnym zasobie mieszkaniowym.

W 2023 roku podpisano łącznie dziewięć umów o wynajem mieszkania. Trzy osoby, których wniosek został rozpatrzony pozytywnie, zrezygnowały z propozycji przydziału lokalu. Pięć wniosków zostało skreślonych z listy osób oczekujących na przydział lokalu mieszkalnego - cztery osoby wycofały wnioski, a jeden wnioskodawca zmarł.

Należy podkreślić, że zasób mieszkaniowy, którym dysponuje Gmina Goleszów, nie zaspokaja wszystkich potrzeb. Na koniec 2023 roku na rozpatrzenie oczekiwało 60 wniosków o najem lokalu komunalnego oraz 2 wnioski o najem lokalu socjalnego. Oznacza to, że w ciągu minionego roku lista oczekujących na przyznanie mieszkania zwiększyła się w stosunku do roku 2022 o ok. 11%.

Chociaż liczba mieszkań, którymi dysponuje Gmina, jest mniejsza niż chętnych do ich wynajęcia, należy podkreślić, że głównie ze względów finansowych nie należy się spodziewać, by w najbliższej przyszłości nastąpił wzrost liczby lokali wchodzących w skład gminnego zasobu mieszkaniowego. Ponadto w 2023 roku Gmina nie podejmowała działań na rzecz jego zwiększenia. Dodatkowo jeden z lokali przeznaczyla na sprzedaż, o czym wyżej już napisano.

Od wielu już lat problemem, który dotyka goleszowski samorząd (podobnie zresztą jak inne), są zaległości w uiszczaniu zobowiązań finansowych względem Gminy. Na koniec 2023 roku zaległości czynszowe i związane z dzierżawą gruntów wyniosły ponad 271 tys. zł (wśród nich od wielu już lat dominują zaległości związane z czynszem mieszkaniowym). Kwota ta uległa wprawdzie zmniejszeniu o ponad 12% w porównaniu do roku 2022, ale nadal jest bardzo wysoka. W związku z zaległościami w uiszczaniu opłat czynszowych w 2023 roku z pięcioma najemcami zawarto umowy o rozłożeniu na raty zaległości czynszowych.

Należy zwrócić uwagę, że występujące zaległości obciążają budżet Gminy. Tymczasem z tytułu utrzymania budynków Gmina ponosi określone koszty, które w części powinny być pokryte z dochodów za czynsz. Co istotne, brak tych środków w budżecie nie zwalnia Gminy z wywiązywania się z nałożonych na nią zadań i obowiązków. W konsekwencji na utrzymanie zasobu mieszkaniowego przeznaczane są środki, które można by przesunąć m.in. na zadania inwestycyjne lub inną działalność prorozwojową.

Analizując dane zamieszczone w powyższej tabeli, warto zwrócić uwagę na fakt, że wykazane zadłużenie generuje odsetki i koszty związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi. Na koniec 2023 roku wyniosły one ponad 200 tys. zł, w tym prawie 159 tys. zł stanowiły odsetki, a ponad 41 tys. zł koszty związane z postępowaniami sądowymi. O kwotach

innych zaległości względem Gminy szerzej można przeczytać w części raportu zatytułowanej „Finanse Gminy”.

Tabela 28. Zaległości wobec Gminy Goleszów na koniec rokuz tytułu czynszu, dzierżawy i użytkowania wieczystego – lata 2019-2023

Rodzaj należności	Zaległości na 31.12.2019	Zaległości na 31.12.2020	Zaległości na 31.12.2021	Zaległości na 31.12.2022	Zaległości na 31.12.2023
czynsz mieszkaniowy	301 647,59 zł	332 037,88 zł	342 831,30 zł	308 408,83 zł	270 213,16 zł
czynsz użytkowy wraz z opłatami za media	2 389,79 zł	3 561,19 zł	59,22 zł	43,15 zł	1 036,44 zł
dzierżawa gruntów	1 483,08 zł	581,39 zł	440,37 zł	436,73 zł	586,88 zł
użytkowanie wieczyste	671,51 zł	671,51 zł	671,51 zł	671,51 zł	---
przekształcenie użytł. wieczyst. na własność	b.d.	133,58 zł	403,47 zł	---	---
RAZEM	306 191,97 zł	336 985,55 zł	344 405,87 zł	309 560,22 zł	271 836,48 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Finansów, Podatków i Opłat.

W 2023 roku wydano 66 decyzji o dodatkach mieszkaniowych. Są one przyznawane na sześć miesięcy. Najniższa kwota takiego dodatku wyniosła 98,00 zł/miesięcznie (tj. o 3,85 zł więcej niż w 2022 roku), zaś najwyższa to 798,58 zł/miesięcznie (tj. o 104,03 zł więcej niż w 2022 roku). Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2023 roku wyniosła 111 380,01 zł. Świadczenie to wypłacane było zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

LOKALE UŻYTKOWE

Gmina Goleszów jest właścicielem 12 lokali użytkowych, które są wykorzystywane w celu prowadzenia różnego rodzaju działalności usługowej i/lub handlowej czy działalności instytucji publicznych. Są one zlokalizowane na terenie trzech miejscowości: Goleszowa, Cisownicy i Puńcowa. Spis wszystkich lokali wraz z adresami i informacją o ich powierzchni przedstawiono w tabeli zamieszczonej na następnej stronie.

W porównaniu z danymi z poprzedniego Raportu o stanie Gminy Goleszów liczba lokali użytkowych jest taka sama, choć należy wspomnieć o dwóch istotnych zmianach. Pierwsza z nich wynika ze sprzedaży lokalu o powierzchni 11,27 m² w Goleszowie przy ul. Różanej 17. Druga wiąże się z powstaniem w budynku komunalnym w Goleszowie przy ul. Cieszyńskiej 25 Posterunku Policji. Powierzchnia tego lokalu użytkowego wynosi 129,25 m². Mimo tych zmian, Gmina Goleszów nadal dysponuje 12 lokalami użytkowymi, ale nie są to dokładnie te same lokale, które wykazano w Raporcie o stanie Gminy Goleszów za 2022 rok.

Tabela 29. Lokale użytkowe Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Adres	Powierzchnia w m ²
Goleszów, ul. Wolności 7	55,70
Goleszów, ul. Wolności 7	87,42
Goleszów, ul. Cieszyńska 18	182,50
Goleszów, ul. Cieszyńska 18	199,42
Goleszów, ul. Cieszyńska 25	223,73
Goleszów, ul. Cieszyńska 25	129,25
Goleszów, ul. Cieszyńska 29	31,37
Goleszów, ul. Łąkowa	99,90
Goleszów, ul. Astrów	18,65
Cisownica, ul. Cisowa 122	34,70
Cisownica, ul. Cisowa 122	62,00
Puńców, ul. Sportowa 7	32,00
RAZEM	1 156,64

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

INNE OBIEKTY W ZASOBIE KOMUNALNYM GMINY

Gmina Goleszów dysponuje także innymi obiektami. Siedziba Urzędu Gminy jest zlokalizowana w Goleszowie przy ul. 1 Maja 5 (budynek główny). Tam też znajdują się biura większości referatów. Drugi budynek usytuowany jest w Goleszowie przy ul. Zakładowej 12. W nim znajdują się biura Referatu Drogowo-Komunalnego, a także biuro osoby zatrudnionej na stanowisku ds. Gospodarki Nieruchomościami. Przy ul. Zakładowej 12 jest również zlokalizowana baza pojazdów, sprzętu silnikowego i innych urządzeń, które są wykorzystywane przez pracowników fizycznych Referatu Drogowo-Komunalnego.

Poza wyżej wymienionymi składnikami, w zasobie komunalnym Gminy znajdują się także obiekty oświatowe, czyli szkoły i przedszkola. Zlokalizowane są one w sześciu miejscowościach (na terenie ośmiu sołectw). Szkoły podstawowe dysponują salami gimnastycznymi (uczniowie szkoły w Goleszowie korzystają nawet z dwóch). Z kolei przy szkole w Cisownicy funkcjonuje basen. Szkoły i przedszkola w gminie Goleszów są także wyposażone w boiska wielofunkcyjne i place zabaw. Jakość tej infrastruktury jest zróżnicowana. Istnieje uzasadnienie dla podejmowania prób pozyskania środków finansowych w ramach krajowych i unijnych programów na poprawę przyszłolnej infrastruktury sportowej, o co Wójt Gminy Goleszów zabiega, a czego dowodem są m.in. wnioski aplikacyjne składane w ramach różnego rodzaju konkursów i programów.

W 2023 roku wyłoniono wykonawcę i podpisano umowę na bardzo dużą inwestycję budowlaną dotyczącą infrastruktury szkolno-przedszkolnej. Chodzi o zadanie pn. „Rozbudowa i przebudowa budynku szkoły podstawowej o oddział szkolno-przedszkolny wraz z zagospodarowaniem terenu w Bażanowicach przy ul. Szkolnej”. Prace budowlane prowadzone będą w 2024 roku, a ich efektem będzie wyraźna poprawa warunków zarówno w części przedszkolnej, jak i szkolnej bażanowickiej placówki oświatowej.

Tabela 30. Obiekty oświatowe w gminie Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Miejscowość	Adres
Budynki przedszkolne	
Bażanowice	ul. Szkolna 1
Dzięgielów	ul. Cieszyńska 5
Cisownica	ul. Cisowa 83
Goleszów	ul. Grabowa 35
Puńców	ul. Szkolna 2
Goleszów	ul. Osiedlowa 17
Goleszów	ul. Osiedlowa 13
Budynki szkolne	
Bażanowice	ul. Szkolna 1
Cisownica	ul. Cisowa 79
Dzięgielów	ul. Cieszyńska 4
Goleszów	ul. 1 Maja 1
Goleszów	ul. Szkolna 2
Kisielów	ul. Wiejska 8

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

Poza wymienionymi budynkami oświatowymi należy wspomnieć jeszcze o budynku nieistniejącej od wielu już lat szkoły podstawowej w Lesznej Górnej, przy ul. Spacerowej. Jest on wyłączony z użytkowania. Wśród różnych możliwości rozważana jest m.in. opcja sprzedaży tego budynku. Należy podkreślić, że nie jest to nowe rozwiązanie, gdyż próby takie podejmowane były już ok. dekady temu.

Ważną część mienia komunalnego stanowią obiekty wykorzystywane na cele szeroko rozumianej kultury i wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej. Zlokalizowane są one w sześciu miejscowościach. W 2023 roku lista tego typu obiektów w Gminie Goleszów wydłużyła się. Po pierwsze, związane to było z otwarciem Centrum Informacji Turystycznej, a także udostępnieniem dla zwiedzających zmodernizowanej Izby Oświęcimskiej i pomieszczenia, w którym mieści się makieta goleszowskiej cementowni. Po drugie, kolejny lokal pozostający w zasobie Gminy Goleszów został zaadaptowany na Klub Seniora. Tym razem dotyczy to Goleszowa Równi. Spis obiektów wykorzystywanych na cele szeroko rozumianej kultury i wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej zamieszczono w tabeli 31.

Tabela 31. Obiekty kulturalne oraz wykorzystywane w celu wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej w gminie Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Nazwa	Adres
Gminny Ośrodek Kultury	Goleszów, ul. Cieszyńska 25
Gminna Biblioteka Publiczna	Goleszów, ul. Cieszyńska 25
Centrum Informacji Turystyczne, Izba Oświęcimska, Makieta Goleszowskiej Cementowni	Goleszów, ul. Cieszyńska 25
Gminna Biblioteka Publiczna – filia	Puńców, ul. Szkolna 2
Gminna Biblioteka Publiczna – filia	Cisownica, ul. Cisowa 122
Klub Seniora	Cisownica, ul. Cisowa 122
Transgraniczne Centrum Szkolenia Strażaków	Leszna Górna, ul. Główna 54
Klub Seniora	Bažanowice, ul. Cieszyńska 17
Klub Seniora	Dzięgielów, ul. Lipowa 2
Dom Ludowy	Goleszów Równia, ul. Osiedlowa 13
Klub Seniora	Goleszów Równia, ul. Osiedlowa 13

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

W zasobie komunalnym Gminy znajdują się także remizy strażackie. Sześć z dziewięciu ochotniczych straży pożarnych w gminie Goleszów ma swoje siedziby w budynkach komunalnych. Pozostałe trzy (OSP Kisielów, OSP Kozakowice i OSP Puńców) są właścicielami remiz strażackich. Budynki ochotniczych straży pożarnych spełniają wymogi stawiane tego typu obiektom. Wyjątkiem jest budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Lesznej Górnej, którego stan techniczny od wielu już lat jest zły. W 2021 roku przygotowano projekt gruntownej modernizacji tego obiektu. Zgodnie z przyjętym planem zadań inwestycyjnych w 2023 roku miały się w nim rozpocząć prace remontowo-budowlane. Przeprowadzono postępowanie przetargowe, jednak zaoferowana cena usługi znacznie przewyższyła kwotę, którą Gmina Goleszów zamierzała przeznaczyć na to zadanie. Ponowne złożenia zamówienia zaplanowano na 2024 rok. Trzeba także wspomnieć o tym, że Gmina Goleszów w 2022 roku wsparła OSP Leszna Górna w procesie aplikowania o 30 tys. zł ze źródeł zewnętrznych na częściowe sfinansowanie modernizacji strażnicy. Środki te zostały pozyskane w 2023 roku.

W okresie objętym niniejszym Raportem Gmina Goleszów ubiegała się również o dofinansowanie termomodernizacji budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Godziszowie. Na ten cel pozyskano ze źródeł zewnętrznych 200 tys. zł. W 2023 roku ogłoszono postępowanie przetargowe na realizację zadania. Prace budowlane zaplanowano na 2024 rok.

Tabela 32. Budynki remiz strażackich będących w zasobie komunalnym Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Nazwa	Adres
OSP Bażanowice	ul. Cieszyńska 17
OSP Cisownica	ul. Cisowa 77
OSP Dziegielów	ul. Lipowa 3
OSP Godziszów	ul. Tęczowa 29
OSP Goleszów	ul. Szkolna 7
OSP Leszna Górna	ul. Główna 62

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

Należy zaznaczyć, że w budynkach będących siedzibami Ochotniczych Straży Pożarnych w Bażanowicach i Dziegielowie zlokalizowane są również Kluby Seniora. Tworzenie tych placówek w budynkach ochotniczych straży pożarnych stanowiących mienie komunalne wydaje się ze wszelkich miar uzasadnione, daje to bowiem sposobność zwiększenia zakresu ich wykorzystania.

W zasobie komunalnym Gminy znajdują się także obiekty sportowe i miejsca rekreacji. Stan techniczny tych obiektów jest zróżnicowany. W większości jest on dobry lub bardzo dobry. Niektóre obiekty wymagają jednak gruntownej modernizacji. Dotyczy to np. kortu tenisowego czy skoczni narciarskich w Goleszowie. Wójt Gminy Sylwia Cieślar podejmowała w 2023 roku działania na rzecz pozyskania środków zewnętrznych na modernizację skoczni narciarskich. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że w trakcie IX kadencji władz samorządowych zadanie to będzie realizowane. Natomiast dzięki pozyskanym przez Gminę zewnętrznym środkom finansowym w 2023 roku zmodernizowano kompleks sportowo-rekreacyjny ORLIK w Goleszowie przy ul. Sportowej.

Należy także dodać, że w 2023 roku ze środków własnych Gminy Goleszów zostały wyremontowane szatnie, łaźnia i korytarz w budynku Ludowego Klubu Sportowego Goleszów oraz zakupiono szafki do szatni sportowych w budynkach komunalnych w Goleszowie przy ul. Sportowej 2A i w Puńcowie przy ul. Sportowej 7.

W odniesieniu do miejsc rekreacji w 2023 roku w gminie Goleszów nastąpiła zasadnicza zmiana. Latem oddany do użytku został teren turystyczno-rekreacyjny przy ul. Cieszyńskiej w Goleszowie (za budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury). Obejmuje on m.in. plac zabaw, siłownię plenerową, tężnię solankową czy zadaszoną scenę. Jest to miejsce odpoczynku i relaksu, często odwiedzane przez mieszkańców i turystów. Razem ze zlokalizowanymi w bezpośrednim sąsiedztwie Centrum Informacji Turystycznej, Izba

Oświęcimską i makietą goleszowskiej cementowni teren ten stał się jedną z „wizytówek” gminy Goleszów.

Tabela 33. Obiekty sportowe i miejsca rekreacji w zasobie komunalnym Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Miejsce usytuowania	Charakterystyka
Dzięgielów, ul. Cieszyńska	siłownia plenerowa
Goleszów, ul. Cieszyńska	teren turystyczno-rekreacyjny
Goleszów, ul. Sportowa	boisko piłkarskie z częścią treningową, Orlik, kort tenisowy, boisko do koszykówki
Goleszów, ul. Szkolna	siłownia plenerowa
Goleszów, ul. Jasna	zbiornik wodny
Goleszów, ul. Grabowa	skocznie narciarskie (wyłączone z użytkowania)
Goleszów, ul. Grabowa	kort tenisowy (wyłączony z użytkowania)
Goleszów, ul. Osiedlowa	boisko do siatkówki
Kisielów, ul. Wiejska	małe boisko piłkarskie, kort tenisowy, boisko do siatkówki, boisko do koszykówki
Kisielów, ul. Wiejska	boisko piłkarskie (wyłączone z użytkowania)
Kozakowice Dolne, ul. Słoneczna	małe boisko piłkarskie, boisko asfaltowe, siłownia plenerowa
Leszna Górna, ul. Spacerowa	boisko sportowe (wyłączone z użytkowania)
Puńców, ul. Sportowa	trzy boiska piłkarskie, kort tenisowy, boisko do siatkówki plażowej

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest jedenaście placów zabaw. W roku 2023 oddano do użytku dwa nowe tego typu obiekty. Jeden z nich znajduje się w Goleszowie przy ul. Cieszyńskiej, na terenie turystyczno-rekreacyjnym za budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury. Drugi plac zabaw znajduje się w Bażanowicach przy ul. Szkolnej. Są to duże i nowoczesne obiekty, z których korzysta bardzo wiele osób.

Mniejszy teren, który jest systematycznie zagospodarowywany w urzędzenia do zabaw dla dzieci znajduje się w Cisownicy przy ul. Pogodnej. Należy także zauważyć, że w 2023 roku wymieniono zestaw zabawowy oraz huśtawki na placu zabaw w Kozakowicach Dolnych.

Warto podkreślić, że infrastruktura rekreacyjna dla dzieci na terenie gminy Goleszów w ciągu ostatnich kilku lat bardzo mocno się rozwinęła. Jest to odpowiedź na oczekiwania ze strony mieszkańców, a zwłaszcza młodych rodzin. Działania w tym obszarze wpisują się

w realizację programu uczynienia z gminy Goleszów miejsca przyjaznego mieszkańcom w różnym wieku. Nowoczesna infrastruktura dla dzieci ma być także elementem przeciwdziałania obserwowanym negatywnym trendom demograficznym.

Tabela 34. Place zabaw w zasobie komunalnym Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)

Miejsce usytuowania placu zabaw
Bażanowice, ul. Cieszyńska
Bażanowice, ul. Szkolna
Cisownica, ul. Pogodna
Godziszów, ul. Kalinowa
Goleszów Równia, ul. Osiedłowa
Goleszów, ul. Cieszyńska
Goleszów, ul. Szkolna
Kisielów, ul. Wiejska
Kozakowice Dolne, ul. Słoneczna
Leszna Górna, ul. Główna
Puńców, ul Sportowa

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

ZABYTKI, MIEJSCA PAMIĘCI I CMENTARZE

Gmina administruje czterema cmentarzami komunalnymi: w Bażanowicach, w Dzięgielowie, w Goleszowie i w Lesznej Górnej. W 2023 roku prowadzono na nich prace utrzymaniowe oraz wykonano alejkę tłuczniową na cmentarzu komunalnym w Goleszowie.

Tabela 35. Cmentarze komunalne administrowane przez Gminę Goleszów

Miejscowość	Ulica	Powierzchnia w ha
Bażanowice	Spokojna	0,7047
Dzięgielów	Cieszyńska	0,5841
Goleszów	Astrów	0,9627
Leszna Górna	Główna	0,4533

Opracowano na podstawie danych Referatu Drogowo-Komunalnego.

Na terenie gminy Goleszów zlokalizowanych jest 206 obiektów wpisanych do Gminnego Rejestru Zabytków (część z nich znajduje się również w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego). Są to m.in.: zamek, kościoły, plebanie, dawny folwark, budynki mieszkalne i użytkowe, pomniki, figury, krzyże przydrożne. Większość z nich jest własnością prywatnych podmiotów. Gmina natomiast opiekuje się miejscami pamięci i grobami wojennymi.

W 2023 roku na cmentarzu ewangelickim w Cisownicy przeprowadzono wymianę nagrobka na miejscu spoczynku Jerzego Wiselki, działacza Stronnictwa Ludowego „Roch” oraz żołnierza Batalionów Chłopskich ps. Wisła. Przeprowadzono także kompleksowy remont pomnika znajdującego się w lesie w Cisownicy, upamiętniającego miejsce egzekucji Jerzego Wiselki. Na sfinansowanie prac remontowych Gmina Goleszów pozyskała środki z programu grantowego „Czuwamy! Pamiętamy!” organizowanego przez Fundację ORLEN. Z funduszy Gminy została wykonana renowacja pomnika na zbiorowej mogile ofiar ekshumowanych z miejsca straceń „Pod Grabówką” w Goleszowie. Mogiła znajduje się na Cmentarzu Ewangelickim w Goleszowie. Są to kolejne miejsca memoryzacyjne, które w ostatnich kilku latach poddano renowacji.

Zabytki są ważne nie tylko z punktu widzenia historii gminy i pamięci o ludziach, którzy w niej żyli i pracowali, ale także stanowią istotny element krajobrazu. Ich utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym i estetycznym stanowiło przesłankę przyjęcia pod koniec 2020 roku gminnego programu pomocy w ratowaniu zabytków. Przewiduje on udzielanie dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub na roboty budowlane, których celem jest zachowanie zabytków w odpowiednim stanie. Ich właściciele mogą liczyć na sfinansowanie ze środków budżetu Gminy maksymalnie połowy wydatków poniesionych na modernizację obiektów. W 2023 roku beneficjentami programu byli:

- Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cisownicy, której przyznano 25 000 zł na remont kaplicy cmentarnej zlokalizowanej w Cisownicy, przy ul. Jury Gajdzicy;
- Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jerzego w Puńcowie, której przyznano 24 000 zł na remont elewacji zewnętrznej budynku probostwa;
- Diakonat Żeński „EBEN-EZER” Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP w Dzięgielowie, któremu przyznano 40 721,36 zł na naprawę części dachu budynku Domu Seniora „EMAUS II”;
- Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina w Lesznej Górnej, której przyznano 80 000 zł na wymianę ławek w kościele w Lesznej Górnej.

Ocena realizacji trzeciej już edycji gminnego programu wypadła zadowolająco.

Oprócz tego należy wspomnieć o zaangażowaniu Gminy Goleszów w pozyskanie środków z programu Polski Ład na:

- remont zabytkowego Domu Katechetycznego przy Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jerzego w Puńcowie,
- wymianę stolarki okiennej w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w Goleszowie,
- renowację wnętrza Kościoła pw. św. Michała Archanioła w Goleszowie.

Gmina Goleszów z programu Polski Ład pozyskała również środki na sfinansowanie prac konserwatorskich przydrożnej figury św. Jana Nepomucena z końca XVIII wieku w Bażanowicach. Wykonanie tego zadania zaplanowano na rok 2024.

MODERNIZACJE I REMONTY MIENIA KOMUNALNEGO

W 2023 roku w obiektach stanowiących mienie komunalne Gminy Goleszów realizowano zadania inwestycyjne i remontowe. Wśród najważniejszych prac, które zostały wykonane lub rozpoczęte i miały być kontynuowane w kolejnych latach, należy wymienić:

- wykonanie modernizacji armatury, wymiana pomp obiegowych, uszczelnienie instalacji c.o., podłączenie kotła i instalacji sterowania ogrzewaniem oraz montaż grzejników w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Cisownicy przy ul. Cisowej 77,
- wykonanie remontu pomieszczeń w budynkach komunalnych w Bażanowicach przy ul. Cieszyńskiej 17 oraz w Goleszowie przy ul. Cieszyńskiej 25,
- zakończenie prac związanych z modernizacją budynku komunalnego w Goleszowie przy ul. Sportowej 2A w ramach zadania doposażenia terenów sportowo-rekreacyjnych w Goleszowie oraz modernizacja budynków komunalnych w Goleszowie,
- wykonanie, dostawa i montaż mebli do szatni sportowych w budynkach komunalnych w Goleszowie przy ul. Sportowej 2A i w Puńcowie przy ul. Sportowej 7,
- dostawa i montaż urządzenia ROTENSSO serii IMOTO 170XI/XO o mocy 7,3Kw w serwerowni w budynku administracyjnym w Goleszowie przy ul. 1 Maja 5,
- wykonanie i montaż stojaków/uchwytów na piłki, wieszaka i szafy w Klubie Seniora w Dzięgielowie przy ul. Lipowej 2,
- dostawa i montaż zestawu zabawowego i huśtawek na placu zabaw w Kozakowicach Dolnych przy ul. Słonecznej oraz piaskownicy na placu zabaw w Bażanowicach przy ul. Szkolnej,
- wykonanie i montaż rolet wolno wiszących w: Domu Ludowym w Goleszowie Równi (ul. Osiedlowa 13), Klubie Seniora w Dzięgielowie (ul. Lipowa 2) oraz Centrum Informacji Turystycznej w Goleszowie (ul. Cieszyńska 25),
- wykonanie wiat drewnianych na terenie obiektu komunalnego w Goleszowie przy ul. Sportowej 2A,
- wymiana kotła gazowego w Domu Ludowym w Goleszowie Równi przy ul. Osiedlowej 13,
- doposażenie kuchni i pomieszczeń w Klubach Seniora: w Cisownicy (ul. Cisowa 122), w Bażanowicach (ul. Cieszyńska 17), w Dzięgielowie (ul. Lipowa 2) oraz w Goleszowie Równi (ul. Osiedlowa13),
- zakup materiałów na wykonanie ogrodzenia obiektu komunalnego w Goleszowie przy ul. Sportowej 2A,
- wykonanie nowej instalacji elektrycznej w mieszkaniu komunalnym w Goleszowie przy ul. Cieszyńskiej 29/11,
- naprawa pieców w mieszkaniach komunalnych w Goleszowie przy ul. Olimpijskiej 8/6, ul Olimpijskiej 8/7 oraz ul. Różanej 21/1,
- wymiana termostatów i zaworów w grzejnikach w mieszkaniu komunalnym w Cisownicy przy ul. Cisowej 54/1,
- wymiana zbiornika płaszczowego oraz wyrównawczego w mieszkaniu komunalnym w Goleszowie przy ul. Olimpijskiej 2B/4,
- wykonanie i wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz zamontowanie podliczników zimnej wody w mieszkaniach komunalnych w Goleszowie przy ul. Grabowej 11A/1 i 11A/5,
- wykonanie inwentaryzacji kominów w budynkach mieszkalnych w Cisownicy przy ul. Cisowej 54 oraz w Goleszowie przy ul. Olimpijskiej 8,

- naprawa kotłów gazowych w mieszkaniach komunalnych w Goleszowie przy ul. Szkolnej 5/1 i 5/3,
- zakup pieców grzewczych do mieszkań komunalnych w Goleszowie przy ul. Olimpijskiej 3/2 i 8/3,
- wykonanie remontów mieszkań komunalnych: w Cisownicy (ul. Cisowa 30A/2, 30B/11, 32A/5, 34A/3, 40B/7) i w Goleszowie (ul. Różana 21/2, ul. Olimpijska 3/3, 8/2A, 8/3, ul. Grabowa 11A/2, 11A/6, ul. Cieszyńska 29/11),
- wykonanie projektów instalacji gazowej w budynkach mieszkalnych w Goleszowie przy ul. Olimpijskiej 2, 3 i 8,
- wykonanie instrukcji BHP do budynku w Goleszowie przy ul. Cieszyńskiej 25,
- wykonanie, dostawa i montaż mebli do Domu Ludowego w Goleszowie Równi przy ul. Osiedlowej 13.

Poza wymienionymi pracami, wykonano jeszcze wiele innych, drobnych napraw, remontów, modernizacji i udoskonaleń. Prace te realizowane były przez pracowników fizycznych Referatu Drogowo-Komunalnego.

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Gmina jest zobowiązana do zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki w przedszkolach i szkołach podstawowych. Wykonywanie zadań organu prowadzącego wymaga właściwej organizacji sieci placówek oświatowych, realizacji funkcji nadzorczych, jak i roli służebnej, związanej ze spełnianiem obowiązków określonych w aktach normatywnych powszechnie obowiązujących, takich jak: Konstytucja RP, ustawy, rozporządzenia oraz akty prawa miejscowego.

W kontekście charakterystyki problematyki edukacyjnej i związanego z nią funkcjonowania placówek oświatowych na terenie gminy należy zwrócić uwagę na aspekt temporalny przedstawionej niżej analizy. Prezentacja poszczególnych zagadnień będzie w większości opierała się na periodyzacji uwzględniającej kalendarz szkolny, a nie rok budżetowy jednostki samorządu terytorialnego, co wynika ze specyfiki problematyki podjętej w tej części opracowania.

W 2023 roku na terenie gminy Goleszów funkcjonowało pięć publicznych oraz dwie niepubliczne placówki szkolne i przedszkolne. Oznacza to, że liczebność jednostek oświatowych i wychowawczych nie uległa zmianie w porównaniu do roku 2022.

Tabela 36. Placówki szkolne i przedszkolne działające na terenie gminy Goleszów w 2023 roku

Placówka	Status
Przedszkole Publiczne w Goleszowie z oddziałami zamiejscowymi w Bażanowicach i Dzięgielowie	placówka publiczna
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dzięgielowie, w skład którego wchodzi: - Szkoła Podstawowa w Dzięgielowie - Przedszkole Publiczne w Puńcowie	placówka publiczna
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cisownicy, w skład którego wchodzi: - Szkoła Podstawowa im. Jury Gajdzicy w Cisownicy - Przedszkole Publiczne w Cisownicy - oddziały przedszkolne w Goleszowie Równi	placówka publiczna
Szkoła Podstawowa im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach	placówka publiczna
Szkoła Podstawowa w Goleszowie ze szkołą filialną i oddziałem przedszkolnym w Kisielowie	placówka publiczna
Niepubliczne Przedszkole Twórcze „To Tu” z oddziałami integracyjnymi w Goleszowie	placówka niepubliczna
Przedszkole Niepubliczne „Ocean Marzeń” w Kozakowicach Górnych	placówka niepubliczna

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty.

Wychowanie przedszkolne realizowane jest przez trzy przedszkola publiczne, w tym dwa funkcjonujące w zespołach szkolno-przedszkolnych oraz trzy oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (2 oddziały w Goleszowie Równi, 1 oddział w Kisielowie), a także przez dwa przedszkola niepubliczne (w Goleszowie i Kozakowicach Górnych). Natomiast

obowiązek szkolny realizowany jest w czterech szkołach podstawowych, z czego dwie szkoły funkcjonują w ramach zespołów szkolno-przedszkolnych.

Poszczególne placówki wyposażone są w: sale lekcyjne urządzone adekwatnie do realizowanych w nich zajęć, bibliotekę szkolną, świetlicę szkolną, salę gimnastyczną, pracownię komputerową, stołówkę, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (boiska, place zabaw itp.). Dodatkowo w Szkole Podstawowej w Cisownicy funkcjonuje basen szkolny.

W 2023 roku nie zaszły zmiany na stanowiskach dyrektorskich w gminnych placówkach oświatowych. Gmina Goleszów nie organizowała postępowań konkursowych na te stanowiska. W odniesieniu do zarządzania działalnością placówek oświatowych organ prowadzący nie miał zastrzeżeń. W trakcie cyklicznych spotkań Wójta Gminy z dyrektorami omawiane były bieżące sprawy.

W szkołach na terenie gminy naukę w roku szkolnym 2023/24 rozpoczęło 920 uczniów, a więc o 29 mniej niż rok wcześniej. Jest to początek niżu demograficznego, który w najbliższych latach będzie widoczny w gminnych w placówkach oświatowych.

Największą szkołą podstawową jest niezmiennie placówka w Goleszowie, do której uczęszcza prawie 400 uczniów. Jej obwód jest zgodny z granicami administracyjnymi aż pięciu sołectw: Goleszów Dolny, Goleszów Górny, Godziszów, Kisielów i Kozakowice. W oparciu o dane zamieszczone w poniższej tabeli można skonstatować, że liczba uczniów w roku szkolnym 2023/24 jest zbliżona do tej z roku szkolnego 2021/22. Jednocześnie jest to o prawie 30 uczniów mniej niż uczęszczało do placówki w Goleszowie w roku szkolnym 2022/23.

Tabela 37. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Goleszowie

Klasy	Rok szkolny					
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/2024
I	43	50	34	54	58	51
II	44	45	50	40	59	57
III	19	44	45	47	39	59
IV	67	23	51	59	52	39
V	62	69	23	50	62	52
VI	50	61	69	24	56	57
VII	36	51	61	65	30	52
VIII	50	35	50	60	66	28
RAZEM	371	378	383	399	422	395

Opracowano na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Częścią Szkoły Podstawowej w Goleszowie jest filia w Kisielowie. Do tej trzyklasowej placówki w roku szkolnym 2023/24, jak w minionych latach, uczniowie nie uczęszczali. W 2023 roku, podobnie jak w trzech wcześniejszych latach, nie przeprowadzono naboru

do klasy pierwszej, a dzieci z Kisielowa korzystały z edukacji w Szkole Podstawowej w Goleszowie.

Tabela 38. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Goleszowie, filii w Kisielowie

Klasy	Rok szkolny					
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
I	10	7	0	0	0	0
II	8	10	6	0	0	0
III	0	8	10	5	0	0
RAZEM	18	25	16	5	0	0

Opracowano na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Pod względem liczby uczniów drugą co do wielkości placówką jest Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cisownicy. W będącej jego częścią Szkoły Podstawowej im. Jury Gajdzicy w Cisownicy w roku szkolnym 2023/24 naukę rozpoczęło lub kontynuowało 228 uczniów, czyli bardzo podobna liczba jak w roku szkolnym 2022/23. Obwód tej szkoły jest zgodny z granicami administracyjnymi dwóch sołectw: Cisownica i Goleszów Równia.

Tabela 39. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Jury Gajdzicy w Cisownicy

Klasy	Rok szkolny					
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
I	24	30	32	25	30	36
II	25	25	31	32	27	31
III	7	25	25	32	33	27
IV	36	7	26	27	36	33
V	28	36	7	25	27	39
VI	14	25	36	8	27	28
VII	17	15	27	35	10	26
VIII	19	17	15	24	37	8
RAZEM	170	180	199	208	227	228

Opracowano na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Kolejną co do liczby uczniów placówką oświatową w gminie Goleszów jest Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dzięgielowie. W roku szkolnym 2023/24 naukę w nim rozpoczęło lub kontynuowało 196 uczniów, czyli odnotowano nieznaczny spadek w stosunku do roku 2022/23. Obwód dzięgielowskiej placówki obejmuje sołectwa: Dzięgielów, Leszna Górna i Puńców.

Tabela 40. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Dziegielowie

Klasy	Rok szkolny					
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
I	25	25	28	22	24	23
II	20	26	26	27	23	23
III	22	22	27	25	28	22
IV	26	23	23	26	24	27
V	22	29	23	22	27	25
VI	29	21	27	22	24	28
VII	12	29	21	28	25	24
VIII	19	12	29	22	25	24
RAZEM	175	187	204	194	200	196

Opracowano na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Najmniej uczniów realizuje obowiązek szkolny w Szkole Podstawowej im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach, której obwód jest zgodny z granicami administracyjnymi tylko jednego sołectwa – Bażanowic. W ostatnich latach liczba uczniów w tej placówce ustabilizowała się w okolicach 100.

Tabela 41. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach

Klasy	Rok szkolny					
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
I	9	15	18	15	9	14
II	11	9	14	16	15	10
III	10	11	9	14	17	16
IV	8	11	11	11	16	16
V	23	9	10	11	11	16
VI	0	22	9	9	12	12
VII	12	0	23	12	7	10
VIII	13	12	0	25	13	7
RAZEM	86	89	94	113	100	101

Opracowano na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Dynamikę zmian liczby uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy Goleszów od roku szkolnego 2018/19 do roku szkolnego 2024/24 zobrazowano na wykresie 18.

W roku szkolnym 2023/24 nastąpił – o czym już wspomniano – spadek liczby uczniów uczęszczających do gminnych placówek oświatowych, co spowodowane jest głównie niżem demograficznym. To oczywiście ma wpływ m.in. na wysokość subwencji oświatowej. Tymczasem wydatki związane z zapewnieniem działalności placówek oświatowych są jedną z najistotniejszych (pod względem wysokości nakładów) pozycji w budżecie Gminy Goleszów. Z tego powodu koszty ich funkcjonowania coraz bardziej będzie musiał ponosić samorząd gminny. Nie sposób zapewnić odpowiednich warunków do nauki, a także utrzymania i rozwoju infrastruktury szkolnej bez przekazywania na ten cel środków budżetowych.

Wykres 18. Dynamika zmian liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie gminy Goleszów

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty.

Po wybuchu konfliktu zbrojnego w Ukrainie do Polski zaczęły napływać coraz liczniejsze grupy uchodźców wojennych. Wpłynęło to m.in. na funkcjonowanie gminnych szkół i przedszkoli. Od początku marca 2022 roku zaczęto odnotowywać wzrost liczby dzieci ukraińskich w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie gminy. Najwięcej uczniów pochodzących z Ukrainy uczęszczało do Szkoły Podstawowej w Goleszowie. Pod koniec roku szkolnego 2022/23 część dzieci ukraińskich opuściło jednak gminne szkoły i przedszkola, wracając wraz z rodzicami do ojczyzny. Część rodzin uchodźców wojennych migrowało w inne miejsca w Polsce lub poza jej granicami. Według stanu na dzień 30 września 2023 roku

liczba uczniów z Ukrainy w gminnych placówkach oświatowych wynosiła 40, podczas gdy w szczytowym okresie kształtowała się ona na poziomie ok. 60 osób (maj 2022 roku).

Przedłużanie się konfliktu zbrojnego w Ukrainie determinować będzie obecność obywateli tego państwa na terenie gminy. Oznacza to jednocześnie, że dzieci ukraińskie pozostaną w gminnych placówkach oświatowych przez dłuższy czas. To wymusza dostosowywania się lokalnych społeczności szkolnych do sytuacji, która wcześniej miała charakter incydentalny. Trzeba jednak podkreślić, że procesy adaptacyjne przebiegają poprawnie i nie odnotowano w 2023 roku istotnych problemów w tym zakresie.

Tabela 42. Liczba dzieci ukraińskich uczęszczających do publicznych placówek oświatowych na terenie gminy Goleszów w latach 2022 i 2023

Data	SP Goleszów	ZSP Dzięgielów	ZSP Cisownica	SP Bażanowice	PP Goleszów	Oddz. Przedszk. Kisielów	RAZEM
30.09.2022	24	5	7	5	9	3	53
30.09.2023	19	6	5	2	6	2	40

Opracowano na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2022 i 30 września 2023 roku.

Co roku około 400 dzieci uczęszcza do przedszkoli, które funkcjonują na terenie gminy Goleszów. Po ich ukończeniu w zdecydowanej większości rozpoczynają one naukę w prowadzonych przez Gminę szkołach podstawowych w Goleszowie, Bażanowicach, Dzięgielowie i Cisownicy, choć nie jest to regułą. Szerzej o tym problemie i jego konsekwencjach można przeczytać w dalszej części niniejszego opracowania.

Najwięcej dzieci w wieku od trzech do sześciu lat uczęszcza do Przedszkola Publicznego w Goleszowie. W zamieszczonej na następnej stronie tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby dzieci w tej placówce na przestrzeni ostatnich dziewięciu lat szkolnych, z uwzględnieniem podziału na wychowanków uczęszczających do przedszkola w Goleszowie oraz do oddziałów zamiejscowych w Bażanowicach i Dzięgielowie (od roku szkolnego 2021/22 oddziały zamiejscowe w Cisownicy zostały przekształcone w Przedszkole Publiczne w Cisownicy i włączone do nowoutworzonego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w tej miejscowości).

Analiza danych zamieszczonych w tabeli 43 wskazuje, że liczba dzieci w ostatnich kilku latach zasadniczo się nie zmienia. Trzeba jednak cały czas monitorować sytuację, gdyż zmiany demograficzne (o których napisano w pierwszej części niniejszego Raportu) stanowią ważną determinantę dla planowania rozwoju placówek oświatowo-wychowawczych w jednostce samorządu terytorialnego w długim okresie.

Niski wskaźnik urodzeń w ostatnich kilku latach stanowi sygnał dla władz gminnych o możliwym spadku liczby dzieci w przedszkolach i szkołach za kilka lat. Na tego typu sytuację trzeba się odpowiednio przygotować, podejmując wieloobszarowe działania wyprzedzające. Jednocześnie póki co nie sposób rozstrzygnąć, czy niski wskaźnik urodzeń jest chwilowy, czy też stan ten będzie się utrzymywał. W 2023 roku kwestia ta była na bieżąco monitorowana,

podobnie jak ruchy migracyjne i ich wpływ na liczbę dzieci w gminnych placówkach oświatowych.

Tabela 43. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Goleszowie

Oddziały	Rok szkolny								
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Goleszów									
„0”*	5	36	32	37	31	48	49	52	50
< „0”	96	81	89	84	94	73	73	79	70
RAZEM	101	117	121	121	125	121	122	131	120
Bażanowice									
„0”	4	5	9	13	13	24	24	25	25
< „0”	36	32	32	28	28	16	15	16	15
RAZEM	40	37	41	41	41	40	39	41	40
Dzięgielów									
„0”	5	8	15	13	12	22	22	28	26
< „0”	44	42	35	36	31	20	22	22	22
RAZEM	49	50	50	49	43	42	44	50	48
Cisownica									
„0”	6	13	9	7	14	23	---	---	---
< „0”	30	31	32	38	32	20	---	---	---
RAZEM	36	44	41	45	46	43	---	---	---

* Grupa „0” obejmuje dzieci 5- i 6-letnie.

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty oraz danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Przedszkole Publiczne w Goleszowie nie jest jedyną tego typu placówką na terenie gminy. Od 1 września 2020 roku w Puńcowie również funkcjonuje przedszkole publiczne. Jest ono włączone do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dzięgielowie. Zostało utworzone na bazie działającego do końca sierpnia 2020 roku punktu przedszkolnego w tej najbardziej na zachód wysuniętej miejscowości gminy Goleszów. W roku szkolnym 2023/24 z wychowania przedszkolnego w Puńcowie korzysta rekordowa liczba 50 dzieci.

Tabela 44. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Puńcowie

Oddziały	Rok szkolny								
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Przedszkole Publiczne									
„0”*	-	-	-	-	-	16	17	23	25
< „0”	-	-	-	-	-	20	19	25	25
RAZEM	-	-	-	-	-	36	36	48	50
Punkt Przedszkolny									
„0”	-	-	-	-	-	-	-	-	-
< „0”	21	25	22	18	18	-	-	-	-
RAZEM	21	25	22	18	18	-	-	-	-
Punkt Przedszkolny „Wesołe Pszczółki”									
„0”	11	13	23	22	21	-	-	-	-
< „0”	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	11	13	23	22	21	-	-	-	-

* Grupa „0” obejmuje dzieci 5- i 6-letnie.

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty oraz danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Trzecie przedszkole publiczne na terenie gminy funkcjonuje w Cisownicy. Uczęszcza do niego 36 dzieci. Liczba wychowanków w tej placówce od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela 45. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Cisownicy

Oddziały	Rok szkolny								
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
„0”*	-	-	-	-	-	-	13	25	13
13	-	-	-	-	-	-	25	13	23
RAZEM	-	-	-	-	-	-	38	38	36

* Grupa „0” obejmuje dzieci 5- i 6-letnie.

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty oraz danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Część dzieci z terenu gminy uczęszcza do oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych. Goleszowska szkoła prowadzi taki oddział w Kisielowie. W nim w ostatnich kilku latach odnotowywano tendencję spadkową, jeśli chodzi o liczbę dzieci. Trend ten może być spowodowany tym, że oddział przedszkolny zapewnia tylko opiekę sześciogodzinną bez wyżywienia. Gmina Goleszów podjęła kroki w celu zapewnienia opieki dziesięciogodzinnej, co powinno uatrakcyjnić ofertę wychowania przedszkolnego.

Natomiast znaczny wzrost liczby dzieci odnotowuje się od dwóch lat w oddziałach przedszkolnych działających w Goleszowie Równi. Wynika to z faktu, że sołectwo to jest atrakcyjnym terenem do życia. Z roku na rok przybywa w nim domów jednorodzinnych. Wzrost liczby przedszkolaków w Goleszowie Równi jest także następstwem otwarcia nowej siedziby oddziałów przedszkolnych, których standard zaspokaja oczekiwania rodziców najmłodszych mieszkańców gminy.

Tabela 46. Liczba dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych w Goleszowie i Cisownicy

Oddziały	Rok szkolny								
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Oddział przedszkolny SP w Goleszowie – Filia w Kisielowie									
„0”*	-	-	17	15	3	4	12	2	5
< „0”	17	17	-	-	11	7	-	13	7
RAZEM	17	17	17	15	14	11	12	15	12
Oddziały przedszkolne SP w Cisownicy – Goleszów Równia									
„0”*	10	10	9	11	6	9	14	25	24
< „0”	14	14	26	24	22	25	17	24	25
RAZEM	24	24	35	35	28	34	31	49	49

* Grupa „0” obejmuje dzieci 5- i 6-letnie.

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty oraz danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

W roku szkolnym 2023/24 wychowanie przedszkolne realizowane było w tej samej strukturze gminnych placówek oświatowych, co rok wcześniej. Oferta placówek publicznych obejmowała 370 miejsc i została wykorzystana w 100%. Jednocześnie zaznacza się trend spadkowy, jeśli chodzi o liczbę dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w dwóch niepublicznych placówkach działających na terenie gminy – Niepublicznym Przedszkolu Twórczym „To Tu” z oddziałami integracyjnymi w Goleszowie oraz Przedszkolu Niepublicznym „Ocean Marzeń” w Kozakowicach Górnych. W roku szkolnym 2023/24 łącznie uczęszczało do nich 53 dzieci, przy czym w goleszowskiej placówce liczba wychowanków jest

wyższa niż w Kozakowicach Górnych, choć w ostatnich dwóch latach różnica ta nie jest tak duża, jak kilka lat wcześniej.

Spadkowi liczby dzieci w przedszkolach niepublicznych na terenie gminy Goleszów towarzyszy wzrost zainteresowania ofertą przedszkoli publicznych. Przeprowadzone w ciągu kilku ostatnich lat zmiany organizacyjne w strukturze placówek publicznych, a także wykonane w nich liczne prace modernizacyjne wpłynęły na podniesienie ich standardu. W konsekwencji wielu rodziców nie traktuje już niepublicznych przedszkoli jako lepszej alternatywy dla placówek gminnych.

Tabela 47. Liczba dzieci uczęszczających do niepublicznych przedszkoli na terenie gminy Goleszów

Oddziały	Rok szkolny								
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Niepubliczne Przedszkole Twórcze „To Tu” z oddziałami integracyjnymi									
„0”*	11	16	16	36	13	25	25	19	13
< „0”	32	42	43	20	41	25	23	14	18
Razem	43	58	59	56	54	50	48	33	31
Przedszkole Niepubliczne „Ocean Marzeń”									
„0”	9	12	10	10	8	3	7	7	10
10	21	13	12	11	11	18	12	10	12
Razem	30	25	22	21	19	21	19	17	22

* Grupa „0” obejmuje dzieci 5- i 6-letnie.

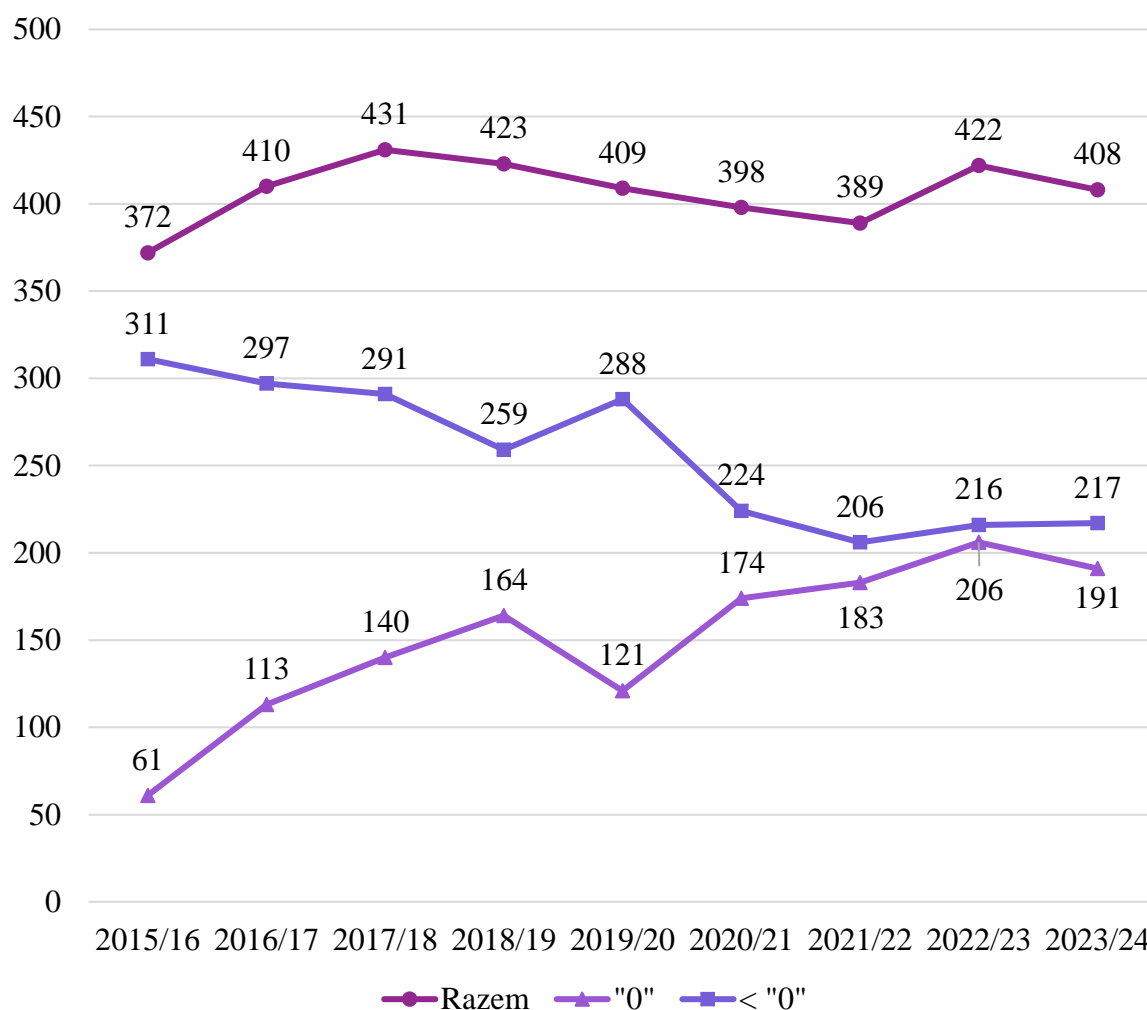
Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty oraz danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na 30 września 2023 roku.

Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych wskazuje, że podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego, które prowadzą przedszkola, mają prawo do dotacji z budżetu gminy na każde dziecko. W związku z tym Rada Gminy Goleszów podjęła 24 stycznia 2018 roku uchwałę nr 0007.5.2018 w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Goleszów dla niepublicznych przedszkoli oraz trybu przeprowadzenia kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, która została znowelizowana uchwałą nr 0007.77.2019 z dnia 27 listopada 2019 r. Ustalona na ich podstawie dotacja wynosi 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli.

Średni roczny koszt utrzymania jednego dziecka w przedszkolach publicznych w gminie Goleszów w roku 2023 oszacowano na 14 971,35 zł. Kwota 75% podstawowej rocznej dotacji (obowiązującej od stycznia) wyniosła 11 228,51 zł, a miesięczna wysokość dotacji przypadającej na jednego wychowanka – 935,71 zł. W wyniku dokonanej w październiku aktualizacji obowiązującej stawki dotacji koszt utrzymania jednego dziecka

w przedszkolach publicznych wyniósł 14 973,37 zł, a poziom 75% rocznej dotacji zamknął się kwotą 11 230,03 zł. W związku z tym miesięczna wysokość dotacji przypadającej na jednego ucznia po aktualizacji wyniosła 936,21 zł.

Dynamikę zmian liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na terenie gminy Goleszów przedstawiono na wykresie 19. Przede wszystkim można zauważyć, że od roku szkolnego 2016/17 do roku 2021/22 liczba dzieci w przedszkolach działających na terenie gminy systematycznie malała. Po wzroście w roku 2022/23 w następnym roku szkolnym ponownie zauważalny jest spadek liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na terenie gminy, co może być początkiem stałego trendu, gdyż liczba urodzeń w ostatnich latach stale maleje.

Wykres 19. Dynamika zmian liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na terenie gminy Goleszów w latach szkolnych 2015/16-2023/24
Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty.

Część wychowanków przedszkoli działających w gminie nie korzysta z oferty edukacyjnej miejscowych szkół, realizując obowiązek szkolny na terenie ościennych jednostek samorządu terytorialnego, a czasami nawet w bardziej odległych gminach. Przyczyny tego są różne, ale nie są one powiązane z jakością oferty edukacyjnej.

Z funkcjonowaniem placówek oświatowo-wychowawczych ściśle związane są kwestie kadrowe. W roku szkolnym 2023/24 w gminnych szkołach i przedszkolach nauczyciele byli zatrudnieni na ponad 147 etatach. Oznacza to, że ich liczba wzrosła w stosunku do roku szkolnego 2022/23 o ponad 6 etatów. Najwyższy wzrost odnotowano wśród nauczycieli mianowanych. Wzrost, o którym mowa, wynika z faktu nawiązywania stosunków pracy z kolejnymi osobami w celu zapewnienia zastępstw za nauczycieli, którzy przebywają na zwolnieniach chorobowych oraz urloпах macierzyńskich i dla poratowania zdrowia, za które gmina nie ponosi pełnych kosztów zatrudnienia. Trzeba też zwrócić uwagę na to, że w ostatnich latach stale rośnie liczba orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów, przez co zwiększa się liczba godzin realizowanych zajęć w gminnych placówkach oświatowych, ale również wzrasta liczba etatów nauczycielskich. W konsekwencji osiągnięto stan zbliżony do tego z roku szkolnego 2017/18. Wzrost liczby etatów wśród nauczycieli mianowanych jest zaś wynikiem zakończenia powodzeniem w 2023 roku kilku postępowań awansowych (o czym można przeczytać w dalszej części opracowania).

Tabela 48. Struktura zatrudnienia nauczycieli ze względu na stopień awansu zawodowego w publicznych placówkach oświatowych na terenie gminy Goleszów

Nauczyciele	Rok szkolny								
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
bez stopnia	1,00	0	0	0	0	0	0	0	0
stażysta	5,39	4,67	2,67	5,58	9,45	2,67	6,35	32,08*	32,16*
kontraktowy	14,85	18,20	17,71	21,46	14,12	20,04	16,24		
mianowany	27,33	24,94	28,27	26,06	24,25	21,44	20,34	16,38	20,11
dyplomowany	76,88	86,55	96,03	89,31	84,43	88,99	84,63	92,83	95,61
RAZEM	125,45	134,36	144,68	142,41	132,25	133,14	127,56	141,29	147,88

* nauczyciel początkujący

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty.

W 2023 roku nauczyciele pracujący w gminnych placówkach oświatowych pomyślnie przechodzili procedury awansowe. Ośmiu nauczycieli zostało awansowanych do stopnia nauczyciela mianowanego, natomiast dwóch nauczycieli uzyskało awans na stopień nauczyciela dyplomowanego.

Gmina Goleszów wspierała finansowo doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli. Ogółem w roku 2023 na ten cel przeznaczono ponad 80 tys. zł. Pomoc obejmowała dofinansowanie studiów podyplomowych, formy ustawicznego doskonalenia zawodowego oraz warsztaty.

Liczba uczniów w oddziałach jest głównym czynnikiem warunkującym koszty edukacji. Z pewnym uproszczeniem można przyjąć, że im liczba uczniów w oddziale jest

niższa, tym wyższe są jednostkowe koszty kształcenia należących do niego uczniów (w niektórych przypadkach zależność ta nie jest pełna ze względu na wynikającą z przepisów konieczność dzielenia oddziałów na grupy; dotyczy to chociażby takich przedmiotów, jak: informatyka, języki obce, czy wychowanie fizyczne). Jednocześnie w społeczeństwie popularny jest pogląd, że w mniejszych oddziałach warunki nauki i pracy są bardziej komfortowe. Jednakże do tej pory bezspornie nie udowodniono większej efektywności kształcenia w mniej licznych oddziałach.

Pomiędzy rokiem szkolnym 2015/16 a 2022/23 średnia wielkość oddziałów w przedszkolach publicznych wahała się od ok. 19 do 24 osób. W przypadku oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych współczynnik ten charakteryzował się znaczną meandrycznością – w kolejnych latach wynosił on od kilkunastu do ponad 20 dzieci. Należy pamiętać, że średnia wielkość ma wyłącznie walor statystyczny. W praktyce zdarzają się grupy bardzo liczne, jak i kilkuosobowe.

Jeśli chodzi o oddziały w szkołach podstawowych, ich średnia wielkość wynosi ponad 20, choć pomiędzy poszczególnymi placówkami oświatowymi występują pod tym względem istotne różnice. Największa średnia wielkość oddziału występuje w Szkole Podstawowej w Goleiszowie oraz Szkole Podstawowej w Dzięgielowie wynosząc odpowiednio 21,94 oraz 21,77. Najniższa zaś w Szkole Podstawowej im. Pawła Stalmach w Bażanowicach – 12,62.

Tabela 49. Średnia liczba dzieci w oddziale szkolnym i przedszkolnym w gminie Goleiszów w roku szkolnym 2023/24

Placówka	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Dzieci/oddział
SP Goleiszów	395	18	21,94
SP Dzięgielów	196	9	21,77
SP Cisownica	228	12	19,00
SP Bażanowice	101	8	12,62
PP Puńców	50	2	25,00
PP Goleiszów	208	9	23,11
PP Cisownica	36	2	18,00
Oddziały Przedszkolne w Goleiszowie Równi	49	2	24,50
Oddział Przedszkolny w Kisielowie	12	1	12,00

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty.

Wskaźnikiem dobrze obrazującym koszty związane z organizacją nauczania w szkołach, jak również wychowania w przedszkolach, jest liczba uczniów i wychowanków

przedszkoli przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy. W przypadku wychowania przedszkolnego w gminie Goleszów kształtuje się on na niskim poziomie, przyjmując wartość 9,35, a w szkołach jest on jeszcze niższy i wynosi 8,36.

Trudno sobie wyobrazić działalność placówek oświatowych bez pracowników obsługi i administracji. Według danych na koniec 2023 roku w szkołach i przedszkolach stanowiska te wypełniały łącznie 72,53 etatu. Było to o prawie trzy etaty mniej niż rok wcześniej.

Dodatkowo obsługę publicznych placówek oświatowych w gminie zapewnia Centrum Usług Wspólnych. Zakres obowiązków tej gminnej jednostki organizacyjnej określa uchwała Rady Gminy Goleszów nr 0007.35.2016 z dnia 29 czerwca 2016 r. Łączna liczba etatów w CUW na koniec 2023 roku wynosiła 6,25. Warto odnotować, że na mocy podjętej przez Radę Gminy Goleszów uchwały nr 0007.67.2022 z dnia 29 czerwca 2022 r. zmieniony został statut CUW, co pozwoliło, by Centrum obsługiwało także gminne jednostki kultury. Od 1 lipca 2022 roku Centrum Usług Wspólnych rozpoczęło obsługę Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie, a od 1 stycznia 2023 roku również Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszowie.

W ramach realizacji przez Gminę zadań oświatowych trzeba zwrócić uwagę na kwestię dowożenia uczniów do szkół. W roku 2023 transportem zorganizowanym przez Gminę i na jej koszt dowożonych do placówek oświatowych w Goleszowie, Dziegielowie i Cisownicy było ponad 160 uczniów (w tym ponad 70 autobusem gminnym). Oznacza to spadek w porównaniu do roku poprzedniego.

W kwestii dowożeniem uczniów niepełnosprawnych będących mieszkańcami gminy Goleszów do specjalistycznych placówek oświatowych w Cieszynie i Ustroniu trzeba zaznaczyć, że w roku szkolnym 2023/24 jest to 40 osób. W przypadku 30 osób dowóz realizowany był w ramach usługi zleconej przez Gminę, a w dziesięciu przypadkach uczniowie byli dowożeni do placówek oświatowych przez rodziców w ramach umowy zawartej z Wójtem Gminy Goleszów. Z roku na rok koszty dowożenia uczniów do szkół są coraz wyższe.

W 2023 roku Gmina Goleszów – podobnie jak w latach poprzednich – otrzymała dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego. Najistotniejszą część dochodów na funkcjonowanie oświaty w gminie stanowiła natomiast subwencja na realizację zadań oświatowych. Zasady przyznawania subwencji oświatowej oraz algorytm jej podziału ustala minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w drodze rozporządzenia. W akcie tym, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustala się reguły podziału środków finansowych, opierając się na trzech ogólnych zasadach. Subwencja dla poszczególnych samorządów musi uwzględniać: 1) typy oraz rodzaje szkół i placówek prowadzonych przez te jednostki, 2) stopnie awansu zawodowego nauczycieli, 3) liczbę uczniów w szkołach i placówkach.

Ważnym elementem wsparcia zewnętrznego, które otrzymała Gmina w roku 2023, były środki z Funduszu Pomocy, uruchomione przez państwo polskie po wybuchu konfliktu zbrojnego w Ukrainie. Łączna kwota otrzymana na realizację zadań oświatowych w 2023 roku z tego tytułu wyniosła ponad 650 tys. zł.

Oprócz wyżej wskazanych źródeł dochodów, w 2023 roku Gmina Goleszów skorzystała jeszcze z innych instrumentów finansowych, programów i funduszy zewnętrznych. Pozwoliły one na realizowanie wieloobszarowych działań podnoszących jakość oferty edukacyjnej

w gminnych placówkach oświatowo-wychowawczych. Aktywność aplikacyjną Gminy Goleszów w tym obszarze szczegółowo przedstawiono w tabeli 50. Uwzględniono w niej zarówno projekty, które uzyskały dofinansowanie, jak i te które nie zyskały aprobaty gremiów oceniających wnioski.

Tabela 50. Wnioski o pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań w obszarze oświaty złożone przez Gminę Goleszów w 2023 roku

Program / podmiot finansujący	Nazwa zadania/ realizator zadania	Data złożenia wniosku	Wartość zadania w zł	Kwota dofinansowania w zł	Okres realizacji	Zakres zadania
Ministerstwo Europy i Spraw Zagranicznych Francji	Konkurs Grantowy na realizację lokalnych działań integracyjnych dla dzieci i młodzieży ze społeczności lokalnej i imigracyjnej SP Goleszów ZSP Dzięgielów	16.01.2023	9 000,00	9 000,00	30.01.2023 - 20.03.2023	Integracja dzieci, młodzieży polskiej, ukraińskiej ze społecznością lokalną, poznanie polskiej i ikraińskiej tradycji, zwyczajów, tańców, potraw regionalnych
Ministerstwo Edukacji i Nauki Program rządowy	Dotacja celowa na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe	27.06.2023	116 566,41	112 814,67	7.08.2023 - 31.12.2023	Doposażenie szkół w materiały edukacyjne na podstawie wniosków przygotowanych przez dyrektorów
Ministerstwo Edukacji i Nauki Program rządowy	Dotacja celowa na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne ćwiczeniowe dla uczniów z Ukrainy	24.06.2023	5 095,62	3 612,01	7.08.2023 - 31.12.2023	Doposażenie szkół w materiały edukacyjne na podstawie wniosków przygotowanych przez dyrektorów
Program rządowy	Program Rządowy 2020-2024 „Aktywna Tablica” SP Goleszów SP Bażanowice ZSP Cisownica ZSP Dzięgielów	17.05.2023	175 000,00	140 000,00	do 31.12.2023	Doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, programy terapeutyczne
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	Zielona pracownia projekt 2023 ZSP Dzięgielów	12.05.2023	48 000,00	48 000,00	1.06.2023 - 31.10.2023	Utworzenie pracowni nauk przyrodniczych pod nazwą „EKO PRZYSTANEK”. Zakup wyposażenia, sprzętu multimedialnego
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	Ekopracownia pod Chmurką projekt 2023 ZSP Dzięgielów	3.06.2023	88 047,00	88 047,00	1.06.2023 - 31.10.2023	Utworzenie pracowni nauk przyrodniczych pod nazwą „EKO PRZYSTANEK” Zakup wyposażenia, sprzętu multimedialnego

Ministerstwo Edukacji i Nauki Program rządowy	Generacja V4 SP Goleiszów	1.03.2023	13 000,00	13 000,00	1.05.2023 - 30.06.2023	Integracja dzieci, młodzieży polskiej, słowackiej i czeskiej ze społecznością lokalną, poznawanie tradycji, zwyczajów, tańców, potraw regionalnych
Ministerstwo Edukacji i Nauki Program rządowy	”Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025” SP Goleiszów ZSP Dzięgielów ZSP Cisownica	16.11.2023	53 750,00	43 000,00	1.06.2023 - 31.12.2023	Zakup nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych
m-Bank	Rosnę z matematyką PP Goleiszów	2.01.2023	4 950,00	4 950,00	1.02.2023 - 5.07.2023	Praktyczne zastosowanie matematyki w ekosystemach przyrodniczych, dokonywanie pomiarów z pomocą różnych sposobów i narzędzi korzystanie z mapy i kompasu w terenie
Program grantowy mPotęga dla klas 4-6 Fundacja mBank	mPotęga ZSP Cisownica	10.05.2022	4 950,00	4 950,00	1.09.2023 - 31.12.2023	Spotkania z grami planszowymi i logicznymi, konkurs mistrz tabliczki mnożenia, podchody matematyczne itp.
Program grantowy mPotęga dla klas 4-6 Fundacja mBank	mPotęga ZSP Dzięgielów	10.05.2022	5 000,00	5 000,00	1.09.2023 - 31.12.2023	Spotkania z grami planszowymi i logicznymi, konkurs mistrz tabliczki mnożenia, podchody matematyczne itp.
Program grantowy mPotęga dla klas 7-8 Fundacja mBank	mPotęga ZSP Dzięgielów	10.05.2022	8 000,00	8 000,00	1.09.2023 - 31.12.2023	Spotkania z grami planszowymi i logicznymi, konkurs mistrz tabliczki mnożenia, podchody matematyczne itp.
Program grantowy mPotęga dla klas 4-6 Fundacja mBank	mPotęga SP Bażanowice	10.05.2022	5 000,00	5 000,00	1.09.2023 - 31.12.2023	Spotkania z grami planszowymi i logicznymi, konkurs mistrz tabliczki mnożenia, podchody matematyczne itp.

Kolory oznaczają: zielony – wniosek uzyskał dofinansowanie, czerwony – wniosek nie uzyskał dofinansowania.
Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty.

W 2023 roku Gmina Goleiszów wspierała finansowo proces kształcenia młodocianych pracowników. Znajdowali oni zatrudnienie w zakładach pracy w: Cieszynie, Ustroniu, Skoczowie, Ochabach i Goleiszowie.

W prowadzonych przez samorząd gminny placówkach oświatowych wykonano w 2023 roku, poza bieżącymi remontami, także prace modernizacyjne. Najwięcej zadań zrealizowano w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dzięgielowie, gdzie powstała nowa

„Ekopracownia Pod Chmurką”. Środki na ten cel Gmina pozyskała z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Łącznie na prace modernizacyjne w budynkach, w których mieszczą się jednostki oświatowe, wydano w 2023 roku prawie 240 tys. zł. Najważniejsze z wykonanych prac przedstawiono w niżej zamieszczonej tabeli.

Tabela 51. Najważniejsze prace modernizacyjne zrealizowane w 2023 roku w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Goleszów

Nazwa zadania	Poniesione koszty
Przedszkole Publiczne w Goleszowie	
Drobne naprawy, konserwacja sprzętu, malowanie sal przedszkolnych, renowacja urządzeń na placu zabaw, zakup materiałów do prac remontowych	2 322,82 zł
Naprawa i konserwacja sprzętu na stołówce	664,50 zł
RAZEM	2 987,32 zł
Przedszkole Publiczne w Goleszowie, oddział Dzięgielów	
Drobne naprawy, konserwacja sprzętu, malowanie sal przedszkolnych, renowacja urządzeń na placu zabaw, zakup materiałów do prac remontowych	1 070,06 zł
Naprawa i konserwacja sprzętu na stołówce	424,35 zł
RAZEM	1 494,41 zł
Przedszkole Publiczne w Goleszowie, oddział Bażanowice	
Drobne naprawy, konserwacja sprzętu, malowanie sal przedszkolnych, renowacja urządzeń na placu zabaw, zakup materiałów do prac remontowych	2 057,06 zł
Naprawa i konserwacja sprzętu na stołówce	2 165,80 zł
RAZEM	4 222,86 zł
Szkoła Podstawowa w Goleszowie	
Naprawy i konserwacje sprzętu, demontaż klimatyzacji, malowanie pomieszczeń, zakup materiałów do prac remontowych	7 423,02 zł
Montaż zaworów grzejnikowych	1 906,50 zł
Przeróbka i czyszczenie rynien i dachu	4 145,10 zł

Naprawy i konserwacje sprzętu, zakup materiałów do prac remontowych w oddziale przedszkolnym w Kisielowie	614,86 zł
Naprawa i konserwacja sprzętu na stołówce	92,25 zł
Adaptacja pomieszczeń w budynku SP Goleszów	49 904,16 zł
RAZEM	64 085,89 zł
Szkoła Podstawowa im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach	
Drobne naprawy, przeglądy i konserwacja sprzętu, modernizacja oświetlenia, naprawa okuć okiennych, zakup materiałów do prac remontowych	3 431,18 zł
Remont instalacji c.o., naprawa systemu detekcji gazu, przegląd kotła	3 850,00 zł
RAZEM	7 281,18 zł
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cisownicy	
Drobne naprawy i konserwacje sprzętu, malowanie pomieszczeń, zakup materiałów do drobnych prac remontowych na basenie, w szkole oraz w oddziale przedszkolnym	9 283,04 zł
Wykonanie utwardzonego parkingu oraz chodnika wokół szkoły	24 200,00 zł
Naprawa i konserwacja sprzętu na stołówce	861,00 zł
RAZEM	34 344,04 zł
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dzięgielowie	
Drobne naprawy i konserwacje sprzętu, malowanie pomieszczeń, wymiana centrali oddymiania, zakup materiałów do drobnych prac remontowych w szkole	30 775,20 zł
Naprawa i konserwacje sprzętu w przedszkolu	500,00 zł
Naprawa i konserwacja sprzętu na stołówce	412,05 zł
Wykonanie Ekopracowni „Pod chmurką”	88 047,00 zł
RAZEM	119 734,25 zł
RAZEM	234 149,95 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Oświaty i Centrum Usług Wspólnych.

O ile w gminie Goleszów funkcjonują szkoły podstawowe i realizowane jest wychowanie przedszkolne, o tyle na terenie gminy nie funkcjonuje żłobek. W 2020 roku w ramach wsparcia rodzin posiadających dzieci do lat 3 utworzono z inicjatywy Wójta Gminy Sylwii Cieślara „Goleszowski Bon Żłobkowy”, o którym szerzej można przeczytać w kolejnej części Raportu.

Od października 2022 roku działa Młodzieżowa Rada Gminy Goleszów I kadencji. Liczy ona 12 radnych juniorów i reprezentuje interesy młodzieży wobec organów samorządu gminnego, samorządów uczniowskich, a także władz oświatowych oraz organizacji i instytucji pozarządowych.

Tabela 52. Skład Młodzieżowej rady Gminy na kadencję 2022-2024

Radny junior	Okręg wyborczy	Funkcja
Wiktor Adamczyk	SP Cisownica	
Paweł Beczała	SP Goleszów	
Bianka Biędzio	SP Dzięgielów	
Błażej Jankowski	SP Dzięgielów	
Dorota Kawulok	SP Goleszów	przewodnicząca Rady
Maja Kosman	SP Cisownica	sekretarz Rady
Oskar Łomozik	SP Goleszów	
Julia Maryanek	SP Goleszów	
Bartosz Marzec	SP Bażanowice	
Filip Polok	SP Cisownica	
Jan Rudziński	SP Dzięgielów	wiceprzewodniczący Rady
Lena Sikora	SP Goleszów	

Opracowano na podstawie danych Referatu Promocji.

W roku 2023 sesje Młodzieżowej Rady Gminy odbyły się 23 lutego, 20 czerwca i 18 października. Między sesjami kilkakrotnie zorganizowano dodatkowe spotkania robocze w celu omówienia udziału radnych juniorów w zbliżających się wydarzeniach gminnych – przed jubileuszem 800-lecia Goleszowa oraz przed dożynkami, a także w grudniu, w celu nagrania życzeń świątecznych dla mieszkańców.

W dniu 28 kwietnia miał miejsce wyjazd studyjny Młodzieżowej Rady Gminy Goleszów do Katowic, podczas którego radni juniorzy mieli okazję zwiedzić gmach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego i poznać wieloletnią historię samego budynku oraz

miasta Katowice. Również wizyta w Muzeum Śląskim, dzięki interaktywnej opowieści o Górnym Śląsku od czasów najdawniejszych do przełomu ustrojowego 1989 roku, była dla radnych juniorów doskonałą lekcją historii Śląska, a liczne elementy wystawy nawiązujące do Śląska Cieszyńskiego umożliwiły im wykazanie się wiedzą na temat historii naszego regionu.

Młodzieżowa Rada Gminy z każdym miesiącem intensyfikuje i rozszerza zakres swoich działań. Regularne spotkania młodych radnych owocują konkretnymi działaniami skierowanymi do najmłodszych mieszkańców gminy Goleszów. Podczas obchodów jubileuszu 800-lecia Goleszowa, a także 500-lecia Bażanowic i 800-lecia Puńcowa młodzi radni poprowadzili korowody jubileuszowe, uczestniczyli we wręczaniu nagród i odznaczeń dla osób wyróżnionych w ramach uroczystości, a także wspierali przygotowanie jubileuszowych „kapsułów czasu”, które następnie złożyli w specjalnie do tego przygotowanych miejscach. Brali także udział w uroczystym otwarciu nowego placu zabaw w Bażanowicach oraz częstowali uczestników dwóch pierwszych jubileuszy lemoniadą i domowymi ciastami. Podczas październikowej sesji radni juniorzy dyskutowali m.in. na temat koncepcji logo Młodzieżowej Rady Gminy. Wstępnie nabrała ona realnych kształtów w grudniu, podczas kolejnego roboczego spotkania Rady, przy okazji nagrywania życzeń świątecznych dla mieszkańców gminy. Młodzi radni zaplanowali, że centralnym elementem grafiki będzie pszczoła umieszczona na elemencie plastra miodu, który z kolei nawiązuje do istniejącego logo gminy Goleszów. Projekt ma odzwierciedlać ideę pracy zespołowej i aktywnego zaangażowania młodych ludzi w rozwój gminy, zaś plaster miodu symbolizuje jedność, wspólną pracę i owocne rezultaty, jakie można osiągnąć poprzez współdziałanie. Prezentację nowo powstałego logo Młodzieżowa Rada Gminy zaplanowała na początek roku 2024.

Z inicjatywy Wójta Gminy Goleszów, Rada Gminy ustanowiła uchwałą nr 0007.38.2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków, form, zakresu pomocy i trybu przyznawania stypendiów w ramach Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Goleszów specjalny program pozwalający wspierać edukację uczniów z terenu gminy, wykazujących uzdolnienia naukowe. Szeroko rozumiane wsparcie uczniów wybitnie uzdolnionych winno być jednym z priorytetów każdego samorządu. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, chodzi o motywowanie zdolnych uczniów do rozwoju i wzrostu aspiracji, m.in. poprzez przyznawanie stypendiów. Stypendia za wyniki w nauce, za osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe udzielane są w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 400,00 zł. 12 października 2023 roku w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury odbyła się pierwsza w historii gminy „Gala Oświaty”, w czasie której 55 uczniów klas IV–VIII szkół podstawowych odebrało nagrody pieniężne Wójta Gminy Goleszów za wysokie wyniki w nauce, a także za szczególne osiągnięcia sportowe oraz artystyczne w roku szkolnym 2022/2023.

Reasumując, problematyka oświatowa jest przez władze samorządowe gminy Goleszów traktowana z najwyższą uwagą. Prowadzone działania charakteryzuje wieloobszarowość i wielowątkowość. Dotyczą one zarówno wymiaru inwestycyjnego, czego najlepszym przykładem w 2023 roku było rozpoczęcie przebudowy i rozbudowy szkoły oraz przedszkola w Bażanowicach, jak i licznych tzw. miękkich działań, skoncentrowanych na

kształtowaniu świadomości dzieci i młodzieży, a także tworzeniu warunków do odkrywania przez nich swoich pasji i zainteresowań. Całością działań podejmowanych przez różne podmioty wpisuje się w szerszy program tworzenia jak najkorzystniejszych warunków życia dla mieszkańców.

USŁUGI SPOŁECZNE

Gmina Goleszów wykonuje zadania z zakresu usług społecznych za pośrednictwem jednostki organizacyjnej, którą jest Centrum Usług Społecznych w Goleszowie. Zasadniczym celem działania CUS jest integracja, rozwój i poszerzenie dostępności usług społecznych, tak by stanowiły one odpowiedź na konkretne potrzeby osób, rodzin czy określonych grup społecznych. Misja CUS wykracza poza świadczenie pomocy osobom ubogim czy mniej zaradnym. Zgodnie ze statutem, nadanym uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.38.2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r., do zadań Centrum Usług Społecznych należy przede wszystkim:

- zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych przekazanych do realizacji Centrum, w tym określonych w programie usług społecznych;
- prowadzenie rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;
- opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;
- realizowanie programu usług społecznych, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie usług społecznych oraz opracowywanie i monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych;
- realizowanie innych niż usługi społeczne zadań przekazanych do realizacji Centrum, w tym zadań z zakresu pomocy społecznej;
- podejmowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty, w tym organizowanie działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich stanowiących uzupełnienie usług społecznych (działania wspierające);
- opracowywanie standardów jakości usług społecznych określonych w programie usług społecznych, w przypadku braku określenia tych standardów w obowiązujących przepisach, oraz ich wdrażanie;
- podejmowanie działań na rzecz rozwoju i koordynacji usług społecznych, w tym przez nawiązywanie współpracy z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi;
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy.

Zakres działań Centrum Usług Społecznych w Goleszowie w 2023 roku uwzględnił specyfikę potrzeb pomocowych występujących na terenie gminy Goleszów, zgłaszanych przez osoby indywidualne i rodziny dotknięte ubóstwem lub wymagające wsparcia z innych, ważnych społecznie powodów. Celem świadczonej pomocy było umożliwienie świadczeniobiorcom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Pomoc świadczona była jako zadania własne gminy lub w ramach zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminie. Do wielu z nich odnosiły się obowiązujące programy gminne, w tym: Gminny Program

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Wspierania Rodziny, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Poza tym w gminie były realizowane programy rządowe, w tym: „Posiłek w szkole i w domu”, „Opieka 75+”, „Senior +”, „Opieka wytchnieniowa edycja 2023”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023”, „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020”.

CUS w ramach swojej działalności realizował usługi z zakresu wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób w kryzysie bezdomności, reintegracji społeczno-zawodowej, usług zdrowotnych, opiekuńczych oraz wsparcia opiekunów faktycznych poprzez realizację m.in.: warsztatów dla rodziców, doradztwa zawodowego, a także działań wspierających (m.in.: „Goleszowski Bon Żłobkowy” – wsparcie finansowe dla rodzin mających dzieci do lat 3, prowadzenie placówki wsparcia dziennego, profilaktyczne zajęcia w szkołach, „Wsparcie Seniorów – Teleopieka w Gminie Goleszów” – działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych, bezpłatne poradnictwo prawne i psychologiczne).

Działalność CUS koncentruje się na poprawie jakości życia mieszkańców gminy Goleszów poprzez zwiększenie dostępu do usług społecznych, odpowiadających na ich zdiagnozowane potrzeby. Usługi społeczne i działania wspierające świadczone na rzecz ogółu mieszkańców przyczyniają się także do rozwoju lokalnej polityki społecznej, w której pomoc społeczna stała się elementem szerszego systemu wsparcia. Tym samym gmina Goleszów obrała sobie jasny kierunek w stronę deinstytucjonalizacji usług społecznych, a co za tym idzie podejmuje i wdraża rozwiązania na rzecz zaspokajania potrzeb z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny. Ponadto CUS w związku ze zbadanymi na poziomie lokalnym potrzebami społecznymi na bieżąco podejmuje starania o rozwój już dostępnych usług, a poza tym permanentnie dąży do pozyskiwania dodatkowych środków finansowych na ich realizację.

Wydatki związane z realizacją zadań nałożonych na Centrum Usług Społecznych w Goleszowie wyniosły w 2023 roku łącznie ponad 7,5 mln zł, z czego środki własne Gminy stanowiły ponad 3,6 mln zł, a środki pochodzące z budżetu państwa nieco ponad 4 mln zł.

Tabela 53. Wydatki na realizację świadczeń przez Centrum Usług Społecznych w Goleszowie w 2023 roku

Źródło	Kwota
Środki własne Gminy	3 621 694,39 zł
Środki z budżetu państwa – dotacja do zadań własnych	491 884,28 zł
Środki z budżetu państwa – dotacja na zadania zlecone	3 275 910,06 zł
Środki z funduszu przeciwdziałania COVID-19	167 862,86 zł
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	73 365,08 zł
RAZEM	7 630 716,67 zł

Opracowano na podstawie danych Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

Należy podkreślić, że w 2023 roku środki własne Gminy Goleszów przeznaczone na realizację świadczeń społecznych przez CUS były o prawie 570 tys. zł wyższe niż w roku 2022. Oznacza to wzrost prawie o 19% rok do roku. Jednocześnie środki z budżetu państwa stanowiące dotację do zadań własnych w tym samym okresie wzrosły o nieco ponad 10%. Doskonale obrazuje to, jak w opisywanym obszarze systematycznie przesuwany jest ciężar finansowy na Gminę. Jest to zjawisko o tyle niepokojące, że dodatkowe obciążanie jednostki samorządu terytorialnego kosztami realizacji świadczeń ogranicza jej możliwości wydatkowe w innych obszarach (np. inwestycyjnym). Jednocześnie Wójt Gminy Goleszów dąży do tego, by poziom świadczonych usług społecznych był jak najwyższy, spełniając wszelkie standardy i zadowolając mieszkańców.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące świadczenia:

- wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym:
  - zasiłki stałe,
  - zasiłki okresowe,
  - zasiłki celowe i specjalny zasiłek celowy na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej (np. zakup leków, żywności, odzieży, opału),
  - opłata za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych,
  - opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne,
  - koszty pobytu w domach pomocy społecznej,
  - usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne nie będące usługami specjalistycznymi dla osób zaburzonych psychicznie,
  - specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawanej przez sąd,
  - pomoc państwa w zakresie dożywiania.

Na ten cel przeznaczono łącznie: 1 940 110,84 zł. Kwota ta była wyższa o ponad 200 tys. zł niż w 2022 roku

- pomoc materialna dla uczniów (stypendia szkolne), na które wydano w 2023 roku 7 057,66 zł;
- ponoszenie opłat za pobyt dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej, tj. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych spokrewnionych i zawodowych na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Całkowita kwota udzielonej w tym zakresie pomocy to 343 701,42 zł, a więc o ponad 80 tys. zł więcej niż w roku 2022.
- abonament za opaski finansowane w ramach programu Korpus Wsparcia Seniora, na które wydano 8 000,00 zł;
- świadczenia rodzinne, w tym:
  - zasiłki rodzinne z dodatkami,
  - świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy),
  - opłacanie składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze,

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Wartość zrealizowanych świadczeń rodzinnych w 2023 roku wyniosła 2 962 640,30 zł, a więc prawie o 130 tys. zł więcej niż w 2022 roku.

- świadczenie jednorazowe z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Kwota udzielonej pomocy to 4 000,00 zł;
- „Goleszowski Bon Żłobkowy” finansowany ze środków własnych Gminy Goleszów, na który przeznaczono 98 801,37 zł;
- Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny przyznawana z dotacji budżetu państwa wyniosła 2 696,00 zł;
- fundusz alimentacyjny, na który przeznaczono 169 741,18 zł;
- świadczenie wychowawcze „500+”. W 2023 roku Centrum Usług Społecznych w Goleszowie wyłącznie kontynuowało wypłatę świadczenia (w wysokości 16 929,92 zł) przyznanego czterem rodzinom przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach. Co do zasady za realizację tego zadania w 2023 roku odpowiadał już Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- dodatek gazowy – refundacja VAT – osoby składające wnioski na to świadczenie mogły otrzymać zwrot podatku VAT od ceny gazu dostarczonego w 2023 roku. Na ten cel przeznaczono 11 071,44 zł;
- dodatek węglowy, który stanowił odpowiedź na kryzys związany z wysokimi cenami węgla, a źródłem jego finansowania był Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. W 2023 roku wypłacono dodatek węglowy osobom, których wnioski rozpatrywało Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bielsku-Białej. Łączna wartość wypłaconych dodatków to 117 000,00 zł;
- dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła to świadczenie finansowane przez Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. W 2023 roku wypłacono te dodatki osobom, których wnioski rozpatrywało Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bielsku-Białej. Łączna wartość przekazanej w ten sposób pomocy wyniosła 12 000,00 zł;
- dodatek elektryczny był dopłatą do rachunków za prąd dedykowaną gospodarstwom domowym, które zużywają energię elektryczną do ogrzewania mieszkań i domów. Na ten cel przeznaczono 24 500,00 zł;
- pomoc obywatelom Ukrainy, w tym:
  - jednorazowe świadczenie pieniężne 300,00 zł,
  - zasiłki rodzinne z dodatkami,
  - świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne),
  - świadczenia z pomocy społecznej (zasiłek okresowy, pomoc państwa w zakresie dożywiania).

Na ten cel przeznaczono łącznie: 73 365,08 zł.

Tabela 54. Wybrane dane dotyczące pomocy udzielonej rodzinom w 2023 roku na tle porównawczym (lata 2018-2022)

Rok					
2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną (świadczenia pieniężne i niepieniężne, praca socjalna)					
350	326	296	218	133	164
Wydatki (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, dożywianie, schronienie)					
364 566 zł	477 584 zł	533 785 zł	468 465 zł	362 537 zł	312 336 zł
Liczba osób w domach pomocy społecznej					
33	34	32	33	39	40
Opłata za pobyt w domach pomocy społecznej					
711 838 zł	714 926 zł	654 949 zł	892 763 zł	1 249 988 zł	1 424 729 zł
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego „500+”					
840	1270	1543	1643	1463	4
Koszty świadczenia wychowawczego „500+”					
7 407 114 zł	10 495 760 zł	14 217 305 zł	14 320 081 zł	5 908 106 zł	16 930 zł
Liczba rodzin składających Karty Dużej Rodziny					
44	111	51	44	120	139
Wydatki związane z obsługą Karty Dużej Rodziny					
423 zł	815 zł	429 zł	528 zł	1 890 zł	2 696 zł
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych					
511	464	537	377	488	419
Wydatki (świadczenia rodzinne, opiekuńcze, rodzicielskie i jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka oraz składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za podopiecznych)					
2 796 279 zł	2 848 150 zł	2 628 536 zł	2 628 229 zł	2 833 279 zł	2 970 766 zł
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego					
40	31	31	30	31	28
Wydatki (fundusz alimentacyjny)					
248 500 zł	237 625 zł	245 999 zł	230 415 zł	201 287 zł	168 841 zł

Opracowano na podstawie danych Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

Niżej przedstawione zostaną samorządowe oraz rządowe programy z usług społecznych, które w 2023 roku były realizowane w gminie Goleszów.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2023

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.107.2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. Problemy alkoholizmu oraz innych uzależnień w sposób istotny wpływają na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin,

a konsekwencje dotyczą nie tylko osób uzależnionych ale wpływają na całą populację. Uzależnienia powodują wiele szkód społecznych, tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe. Obecnie nie zadaje się już pytania, czy warto pomagać, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać, to nie tylko minimalizować skutki uzależnień, ale przede wszystkim zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego czy radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, a także podpowiadanie, jak rozwiązywać konflikty.

Celem programu było:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, a także innych uzależnień wśród mieszkańców gminy,
- minimalizacja szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z wszelkiego rodzaju uzależnień,
- zwiększenie świadomości społecznej w obszarze problemów uzależnienia,
- zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy,
- promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- rozwój potencjalnych form pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach z problemami uzależnień czy niedostosowań społecznych.

W 2023 roku podjęte zostały działania profilaktyczne polegające na organizacji czasu wolnego dla młodzieży w okresie ferii zimowych, wakacji letnich poprzez organizację wypoczynku (zorganizowane zostały obozy sportowe, szkoleniowe i rekreacyjne). Oprócz tego w ramach Programu realizowano zadania profilaktyczne polegające na promocji zdrowego trybu życia poprzez organizowanie zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych w formie zajęć szkoleniowych, organizowania konkursów i turniejów. Dopuszone zostały obiekty sportowe, miejsca aktywnego wypoczynku i place zabaw dla najmłodszych mieszkańców gminy.

W ramach podjętej współpracy z Zespołem ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie organizowane były bezpłatne prelekcje dla dzieci i młodzieży. Zajęcia odbywały się w szkołach i miały na celu zwiększenie działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. W 2023 roku zrealizowano 10 spotkań profilaktycznych, w których uczestniczyło 568 uczniów gminnych szkół.

W roku 2023 ważnym zadaniem z zakresu profilaktyki było poradnictwo psychologiczne oraz terapeutyczne, realizowane przez cały rok, również w formie zdalnej. Tym samym mieszkańcy mieli możliwość otrzymania pomocy poprzez rozmowę oraz uzyskania porad jak radzić sobie z problemami. Z poradnictwa psychologa skorzystało 77 osób, natomiast poradnictwa terapeuty 4 osoby.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowego), a także dodatkowej opłaty, którą Gmina Goleiszów otrzymała w trakcie roku. Pochodziła ona z opłat, jakie musieli wносить

przedsiębiorcy mający zezwolenia na hurtowy obrót alkoholem (opłata odprowadzana jest od napojów alkoholowych o objętości mniejszej niż 300 ml – tzw. małpki).

Na koniec 2023 roku w gminie Goleszów działało 29 punktów sprzedających napoje alkoholowe. Większość z nich prowadziła tego typu działalność także w latach poprzednich. Szczegółowo rodzaj i liczbę wydanych zezwoleń zobrazowano w niżej zamieszczonej tabeli.

Tabela 55. Liczba zezwoleń stałych na sprzedaż alkoholu w gminie Goleszów – stan na 31 grudnia 2023 roku

Rodzaj zezwolenia	Punkty gastronomiczne	Punkty sprzedaży detalicznej
do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	11	18
pow. 4,5% do 18% zawartości alkoholu	4	15
powyżej 18% zawartości alkoholu	6	15

Opracowano na podstawie danych Referatu Organizacyjnego.

W 2023 roku wydanych zostało 20 zezwoleń stałych na sprzedaż napojów alkoholowych (18 dotyczyło punktów sprzedaży detalicznej, a dwa punktów gastronomicznych) oraz 56 jednorazowych. Wśród zezwoleń stałych osiem dotyczyło sprzedaży napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa, sześć napojów zawierających powyżej 4,5% i nie więcej niż 18% zawartości alkoholu i kolejne sześć napojów, w których jest powyżej 18% alkoholu. Z kolei zezwolenia jednorazowe dotyczyły głównie sprzedaży napojów mających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa. Wydawane one były przedsiębiorcom m.in. w związku z organizacją Dożynek Gminnych oraz innych imprez organizowanych na terenie gminy Goleszów.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Goleszów na lata 2021-2023 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.118.2021 z dnia 15 grudnia 2021 r. Realizacja Programu wiąże się przede wszystkim z diagnozowaniem środowiska w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz z działaniami zmierzającymi do ograniczenia skali przemocy domowej.

W 2023 roku znowelizowano ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Najważniejsze zmiany dotyczą:

- diagnozowania przemocy w oparciu o jej nową definicję i zakres („przemoc domowa” zamiast „przemoc w rodzinie”),
- pomocy dla osób doznających przemocy – nowych form wsparcia, oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc,
- nowych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w gminie, powiecie i województwie,

- nowych wymogów wobec osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy,
- działalności zespołu interdyscyplinarnego,
- działań grup diagnostyczno-pomocowych,
- procedury „Niebieskiej Karty”.

W 2023 roku wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” w 16 rodzinach, jednak procedura prowadzona była w 20 rodzinach. Powołano 20 grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych. Działania podejmowało 12 grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych, które łącznie spotkały się 68 razy. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” w rodzinach objęto działaniami 32 osoby. Wśród najczęściej pojawiających się form przemocy jest przemoc psychiczna i fizyczna. Głównymi ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci.

Osobom dotkniętym przemocą na terenie gminy Goleszów pomaga także Powiatowy Ośrodek Wsparcia Dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. Placówka ta jest prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie, na zlecenie Powiatu Cieszyńskiego. Na jego działalność Gmina Goleszów przeznaczyła w 2023 roku dotację celową w kwocie 19 332 zł. W ramach realizacji tego zadania:

- zapewnia się schronienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód (pobyt jest dobrowolny),
- zapewnia się ochronę osobie dotkniętej przemocą przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- udziela się natychmiastowej pomocy psychologicznej, prawnej oraz organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie,
- rozpoznaje się sytuację osoby dotkniętej przemocą w rodzinie i opracowuje plan pomocy oraz współpracy przy opracowaniu planu pomocy dla rodziny w ramach procedury „Niebieskiej Karty”,
- zapewnia się całodobowy pobyt w placówce przez okres do 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy,
- udziela się wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie,
- zapewnia się pomieszczenia do spania, wspólnego pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejscem do nauki,
- zapewnia się ogólnodostępne łazienkę i kuchnię,
- zapewnia się miejsca do prania i suszenia,
- udziela się doraźnej pomocy w postaci żywności, higieny osobistej i środków czystości,
- opracowuje się diagnozę rodziny i indywidualny plan pomocy osobie dotkniętej przemocą w rodzinie,
- zapewnia się poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i medyczne,
- prowadzi się grupy wsparcia terapeutycznego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- prowadzi się terapie indywidualne ukierunkowane na wsparcie osoby dotkniętej przemocą w rodzinie,

- udziela się konsultacji wychowawczych.

W 2023 roku z pomocy w formie schronienia skorzystała jedna osoba dorosła i dwoje dzieci z terenu gminy Goleszów. Zapewniona im została także konsultacja psychologiczna, porady prawne oraz udział w grupach wsparcia. Oprócz tego dwie osoby z terenu gminy Goleszów skorzystały z pomocy prawnej oraz jedna osoba z pomocy psychologa.

Pod koniec 2023 roku, 29 listopada Rada Gminy Goleszów podjęła uchwałę nr 007.85.2023 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Goleszów na lata 2024-2026. Od początku 2024 roku stanowi on podstawę podejmowanych w gminie Goleszów działań w materii opisanej w tym fragmencie Raportu.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

Kolejny obszar aktywności Gminy dotyczy działań wspierających rodziny. W okresie objętym niniejszym Raportem obowiązywał Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Goleszów na lata 2021-2023, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.117.2021 z dnia 15 grudnia 2021 r. Głównym jego celem jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami w gminie Goleszów, wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci. Zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków sprzyja wychowaniu młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, wysokie aspiracje i empatię. W przyszłości będzie to podstawą do budowania prawidłowo funkcjonującej własnej rodziny. Dlatego jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje lub innego rodzaju zagrożenia dezorganizujące ją, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny podejmują określone działania celem przywrócenia prawidłowego jej funkcjonowania.

W 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określająca zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej. Celem wprowadzonych rozwiązań jest troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnego, szczęśliwego, rodzinnego środowiska wychowawczego oraz wsparcie rodzin przeżywających trudności w powrocie do prawidłowego funkcjonowania, a także zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania jej przez rodziców.

W tym zakresie zadaniem Centrum Usług Społecznych jest organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokajaniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej, materialnej i społecznej. Praca koncentruje się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Realizowane w ramach Programu zadania skupiają się na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną do czasu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

W 2023 roku opieką asystenta wspierającego rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objętych było 12 rodzin, w których pozostawało 26 dzieci. Celem

pracy asystenta jest stworzenie warunków, które umożliwią powrót dzieci do domu rodzinnego. Do zadań asystenta rodziny należy opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z jej członkami i konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. W 2023 roku zatrudniony był jeden asystent rodziny. Jednocześnie w okresie sprawozdawczym zakończono współpracę asystenta z trzema rodzinami (ze względu na zabezpieczenie przez sąd dwójki dzieci oraz uchylene asystentury w rodzinie, w której było jedno dziecko, w związku z poprawą w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych).

W 2023 roku w wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – działania na rzecz rodziny, w tym piecza zastępcza – prowadzenie placówki wsparcia dziennego dofinansowane ze środków Gminy otrzymało Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Cieszynie. W roku objętym niniejszym Raportem prowadziło ono Środowiskowe Ognisko Wychowawcze nr 7. Udzielona dotacja na prowadzenie placówki wyniosła 20 tys. zł. Placówka oferowała:

- pomoc w pokonywaniu trudności w nauce i uzyskiwaniu promocji do wyższej klasy,
- wsparcie rozwoju dziecka, rozwijanie jego zainteresowań i potencjału, organizację czasu wolnego,
- wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad współżycia społecznego,
- kształtowanie właściwego stosunku i motywacji do nauki i pracy,
- podnoszenie kultury osobistej wychowanków,
- eliminowanie zaburzeń zachowania, agresji, przemocy, wulgarności,
- promowanie zdrowego stylu życia, w tym działania profilaktyczne,
- współpracę z rodziną wychowanka,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, podtrzymywanie emocjonalnych więzi dziecka z rodziną,
- organizowanie pomocy materialnej dla wychowanków, w tym dożywiania.

Dzieci z oferty Ogniska korzystały dobrowolnie lub były kierowane do placówki przez pedagoga szkolnego. Podobnie, jak w latach poprzednich, wsparciem objęte były m.in. dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych bezrobociem, uzależnieniami, przemocą, o niskim statusie materialnym.

Ognisko Wychowawcze TPD nr 7 działało od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych (od godz. 14.00 do 18.00 i czasami w soboty). W placówce organizowano m.in.:

- pomoc w nauce (douczenie),
- zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- zajęcia kulturotwórcze,
- zajęcia plastyczne,
- współpracę ze środowiskiem rodzinnym dziecka – konsultacje pedagogiczne dla rodziców,
- współpracę ze szkołą – konsultacje z pedagogiem szkolnym według potrzeb,

- imprezy okolicznościowe.

W 2023 roku ze wsparcia TPD skorzystało 20 podopiecznych.

Rodziny z terenu gminy Goleszów otrzymywały także wsparcie finansowe w postaci świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych czy pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego. Rodziny w trudnej sytuacji finansowej objęte były pomocą w ramach świadczeń pomocy społecznej, np. w postaci posiłków w szkole i przedszkolu, zasiłków na zakup żywności lub posiłku, zasiłku celowego na dofinansowanie m.in. kosztów zakupu opału czy leków, a także utrzymania mieszkania.

Rodzicom, którzy chcieli wrócić do pracy, oferowana była pomoc w ramach Programu „Goleszowski Bon Żłobkowy” na dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku (o którym można przeczytać w dalszej części niniejszego opracowania). Rodziny otrzymywały także wsparcie w postaci świadczenia wychowawczego 500+ (obecnie zadanie jest realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych).

W ramach Programu korzystano ze wspierania rodziny w formie bezpłatnej pomocy prawnej organizowanej przez Starostwo Powiatowe w Cieszynie. Koordynatorem w zakresie realizacji zadań określonych w Programie był Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

W związku z tym, że realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Goleszów na lata 2021-2023 kończyła się wraz z upływem ubiegłego roku, 29 listopada Rada Gminy Goleszów podjęła uchwałę nr 007.84.2023 w sprawie przyjęcia programu na kolejny okres. Tym razem dotyczy on lat 2024-2026. Jego realizacja rozpoczęła się 1 stycznia bieżącego roku.

RZĄDOWY PROGRAM „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

Dożywianie dzieci i zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym Gminy. Gmina Goleszów w 2023 roku realizowała ten obowiązek przy wykorzystaniu środków, o których mowa w uchwale Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023. Adresatami programu są dzieci do 7. roku życia, uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz osoby dorosłe w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności osoby samotne, starsze, chore, niepełnosprawne, jeśli ich dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego, określonego w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Uchwałą Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. podniesiono kryterium dochodowe do 200%.

Formą realizacji dożywiania jest zakup posiłku lub przyznanie zasiłku celowego na zakup żywności. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, a rodzina nie chce lub nie może ubiegać się o wsparcie, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Udzielenie takiej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. W niżej zamieszczonej tabeli podano podstawowe dane dotyczące realizacji programu na terenie gminy Goleszów w 2023 roku.

Tabela 56. Dane dotyczące realizacji Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w gminie Goleiszów w 2023 roku

Forma udzielonej pomocy	Liczba osób	Kwota wydatków
Dożywianie dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole	8	3 784,00 zł
Posiłek w szkole podstawowej i ponadpodstawowej	16	9 053,00 zł
Osoby dorosłe	6	25 455,00 zł
Pomoc finansowa na zakup żywności dla osób nie mogących skorzystać ze stołówek	120	85 298,00 zł
Świadczenie rzeczowe (zakup żywności w formie paczki żywnościowej)	6	1 635,00 zł

Opracowano na podstawie danych Centrum Usług Społecznych w Goleiszowie.

PROGRAM OPERACYJNY „POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020”

W gminie Goleiszów w 2023 roku realizowany był Program Operacyjny „Pomoc Żywnościowa 2014-2020”, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Dzięki niemu Gmina wspierała mieszkańców, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

CUS w Goleiszowie w ramach współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej oddział w Katowicach przekazywał żywność potrzebującym. Poszczególne rodziny i osoby musiały wyrazić zgodę na taką formę pomocy i spełniać kryterium dochodowe (dla osoby samotnej wynosiło ono 1 823,60 zł, a dla osoby w rodzinie 1 410,00 zł), a także jedno z kryteriów określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w przypadku cudzoziemców trudności w integracji, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm i narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne).

W 2023 roku w Programie wzięło udział 186 osób. Gmina zleciła wsparcie realizacji zadania publicznego Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej oddział w Katowicach, udzielając na ten cel dotacji w wysokości 2 986,98 zł na pokrycie kosztów przewozu i magazynowania artykułów żywnościowych oraz ich wydawania.

Dodatkowo zadanie obejmowało aktywizację społeczną uczestników poprzez udział w specjalnie przygotowanych zajęciach. W ich trakcie poszerzano wiedzę i umiejętności uczestników z zakresu gospodarowania budżetem domowym, zdrowego odżywiania, przeciwdziałania marnotrawieniu żywności czy praw konsumenta. Poza tym organizacja partnerska podjęła działania towarzyszące w postaci rozpowszechniania materiałów edukacyjnych.

„SZLACHETNA PACZKA”

Od ponad 20 lat w Polsce działa program społeczny „Szlachetna Paczka”, który swoim zasięgiem obejmuje osoby w trudnej sytuacji, m.in. poprzez współpracę z wolontariuszami oraz darczyńcami. Pomoc w formie „Szlachetnej paczki” to przede wszystkim impuls do pozytywnej zmiany wśród osób, które aktywnie chcą pracować nad poprawą własnej sytuacji. Ze wsparcia w ramach „Szlachetnej paczki” korzystają osoby w trudnej sytuacji materialnej z przyczyn niezależnych od siebie. Program dociera do osób potrzebujących, ale równocześnie aktywnie działających nad poprawą sytuacji, a także tych, które nie radzą sobie same.

Podczas kwalifikacji do programu zwracana jest uwaga na historię rodziny i przyczyny jej trudnej sytuacji, dochód przypadający na jednego członka rodziny, postawę przejawiającą się tym, czy rodzina podejmuje kroki, by zmienić swoją sytuację, oraz przynależność do jednej z grup potrzebujących, które określają sytuację rodziny. W 2023 roku do programu zakwalifikowano, a zarazem udzielono pomocy sześciu rodzinom z terenu gminy Goleszów.

RZĄDOWY PROGRAM „OPIEKA 75+”

Celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych. Program skierowany jest do osób, które ukończyły 75 lat - zarówno samotnych, jak i pozostających w rodzinach. W 2023 roku Gmina Goleszów otrzymała dofinansowanie w kwocie prawie 25 tys. zł na realizację zadania własnego polegającego na świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. W ramach Programu zapewniono je 18 podopiecznym.

PROGRAM OSŁONOWY WSPARCIA SENIORÓW „TELEOPIEKA W GMINIE GOLESZÓW”

W ramach Programu Osłonowego Wsparcia Seniorów „Teleopieka w gminie Goleszów” w 2023 roku realizowane były działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. opieki na odległość. Zainteresowanym seniorom, którzy skończyli 65 lat, dostarczono specjalne opaski, za pośrednictwem których realizowany jest monitoring osoby starszej oraz w miarę potrzeby kontakt z telecentrum i adekwatne udzielenie wymaganej pomocy.

Opaski bezpieczeństwa wyposażone są w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja),
- sprawowanie całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu.

W 2023 roku Gmina Goleszów zapewniła dla seniorów 20 opasek wraz z abonamentem. Usługa jest chwalona przez uczestników Programu. W tabeli na następnej stronie wskazano podstawowe informacje na temat korzystania z usługi.

Tabela 57. Dane dotyczące wykorzystania opasek w ramach opieki na odległość dla seniorów w 2023 roku

Opis	Dane
Liczba połączeń przychodzących / wychodzących do / z Telecentrum, z opaski i na opaskę	79
Liczba alarmów „SOS”	15
Wykorzystane funkcje	- reakcje na zgłoszenia alarmowe wysyłane za pośrednictwem przycisku „SOS” - wykrycie upadku
Liczba wezwań karetki / służb ratunkowych / POZ	1

Opracowano na podstawie danych Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla:

- osób dorosłych chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne), upośledzonych umysłowo, wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym;
- w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, pozbawionych dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

Celem specjalistycznych usług opiekuńczych jest poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez:

- zapewnienie wysokiej jakości specjalistycznej pomocy osobom samotnym z zaburzeniami psychicznymi, w przypadkach gdy są jej pozbawione, oraz osobom, które wymagają takiej pomocy, a rodzina nie może jej zapewnić;
- pomoc dostosowaną do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi oraz celów postawionych w planach postępowania terapeutyczno-wspierającego, świadczoną przez osoby z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem.

W 2023 roku usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykonywane były przez osoby zatrudniane przez Centrum Usług Społecznych na podstawie umowy zlecenia. Tą formą pomocy objęto 3 osoby. Zrealizowano łącznie 45 godz. zajęć, na które Gmina Goleszów otrzymała dofinansowanie w kwocie prawie 4 tys. zł.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ – EDYCJA 2023”

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” miał na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Jest to ważny element

polityki społecznej Gminy Goleszów w zakresie:

- poprawy jakości życia osób niepełnoprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb;
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
- zwiększenia wsparcia asystenckiego dla osób niepełnosprawnych ze specjalnymi potrzebami w różnorodnych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

W 2023 roku Gmina Goleszów otrzymała na ten cel środki z Funduszu Solidarnościowego, co pozwoliło zapewnić realizację 1 264 godzin usług asystenckich, którymi objęto 7 osób. Zakres usług asystenta polegał na wsparciu m.in. w:

- wykonywaniu przez uczestnika Programu czynności dnia codziennego;
- wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez niego miejsca;
- załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
- korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatru, kina, galerii sztuki, wystaw).

Kwota przeznaczona na realizację Programu w ramach Funduszu Solidarnościowego wyniosła w 2023 roku 61 514,42 zł.

PROGRAM „OPIEKA WYTCHNIENIOWA”

Program „Opieka wytchnieniowa” był kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dotychczasowe doświadczenia płynące z realizacji wcześniejszych edycji Programu wskazują na konieczność kontynuacji działań zmierzających do zwiększenia dostępności tego rodzaju wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów i rozwijania systemu opieki wytchnieniowej na poziomie lokalnym.

Osoby stale zajmujące się osobami z niepełnosprawnościami, aby prawidłowo funkcjonować, powinny także zadbać o własne zdrowie fizyczne i psychiczne, na co potrzebny jest wolny czas, na który często nie mogą sobie pozwolić ze względu na niemal całkowite oddanie i poświęcenie się dla osoby niepełnosprawnej. Wiele z nich rezygnuje całkowicie z życia społecznego, zawodowego i własnych aspiracji. Obciążenie wielością zadań opiekuna/rodzica i brak odskoczni od codziennej rutyny może spowodować spadek jakości pomocy osobie z niepełnosprawnościami, a tym samym obniżenie komfortu życia zarówno osoby z niepełnosprawnościami, jak i samego opiekuna.

Chcąc wyjść naprzeciw potrzebom opiekunów i rodziców osób z niepełnosprawnościami Gmina Goleszów co roku planuje działania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”. W 2023 roku otrzymała na ten cel środki z Funduszu Solidarnościowego, co pozwoliło na zapewnienie 510 godzin świadczenia usług opieki wytchnieniowej dla 3 osób.

Zakres świadczonych usług umożliwił odciążenie rodzica/opiekuna osoby z niepełnosprawnością w codziennych obowiązkach, dzięki czemu miał on czas np. na odpoczynek, regenerację, zadbanie o własne zdrowie, a co za tym idzie, zwiększyła się jego efektywność w podejmowanych działaniach. Kwota przeznaczona na realizację Programu w ramach Funduszu Solidarnościowego wyniosła 20 399,18 zł.

PROJEKT „DARCZYŃCA. CZYŃMY DOBRO RAZEM”

W 2022 roku Gmina Goleszów jako jedna z nielicznych gmin w Polsce i jako pierwsza w powiecie cieszyńskim podpisała umowę na realizację projektu „DARCZYŃCA Czyńmy dobro razem”. W 2023 roku Program był kontynuowany.

W jego ramach została stworzona aplikacja www.darczynca.app, dzięki której mieszkańcy, przy współpracy z jednostkami pomocy społecznej, mogą nieodpłatnie oddać sprawne przedmioty, m.in. sprzęt RTV, meble, zabawki, odzież, książki. Obsługa aplikacji jest bardzo intuicyjna, a dzięki szybkiemu zgłoszeniu i dodaniu przedmiotu niesienie pomocy potrzebującym jest wyjątkowo łatwe.

Korzyści społeczno-ekonomiczne, które niesie za sobą korzystanie z aplikacji, to m.in.:

- zwiększenie dostępności przedmiotów codziennego użytku oraz sprzętów AGD, które można nadal wykorzystywać,
- wzrost skuteczności działań prospołecznych,
- zmniejszenie liczby przypadków, w których sprawne i działające przedmioty trafiają na wysypiska śmieci,
- dodatkowe źródło pomocy potrzebującym.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny, to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin (3+) zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów, m.in. z branż: spożywczej, paliwowej, bankowej, czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Prawo do KDR przysługuje także dzieciom: w wieku do 18. roku życia lub do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki. Należy pamiętać, że prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku

do co najmniej trojga dzieci. Prawo to nie przysługuje również rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekł o odebraniu mu dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

W 2023 roku do Centrum Usług Społecznych w Goleszowie wpłynęło 120 wniosków o przyznanie KDR (zarówno w formie tradycyjnej, jak i za pośrednictwem Platformy Informacyjno-Usługowej Emp@tia). Liczba osób, którym wydano Kartę Dużej Rodziny, to: 202 rodziców/małżonków, 73 dzieci. Łącznie wydano 275 Kart Dużej Rodziny. Warto podkreślić, że co roku wydawanych jest więcej KDR. W roku, którego dotyczy niniejszy Raport, było to o 18 KDR więcej niż w roku 2022.

KLUBY SENIORA

Coraz wyraźniej zaznaczający się proces starzenia się społeczeństwa wymusza wprowadzanie odpowiednich rozwiązań dedykowanych najstarszym mieszkańcom. Chodzi o tworzenie dla nich optymalnych warunków w okresie „jesieni życia”. W wymiarze instytucjonalnym ważną częścią realizacji polityki senioralnej w gminie Goleszów jest działalność Klubów Seniora w poszczególnych miejscowościach. W ciągu trzech lat powstały trzy takie miejsca: w Bażanowicach, Cisownicy, Dziegielowie. Ostatni z nich rozpoczął działalność na początku 2023 roku. W roku, którego dotyczy niniejszy Raport, trwały również prace adaptacyjne zmierzające do otwarcia kolejnego Klubu Seniora – tym razem w Goleszowie Równi. Na jego potrzeby wykorzystane zostaną kolejne pomieszczenia Domu Ludowego. Klub Seniora będzie kolejną instytucją zlokalizowaną w tym budynku. Jego uruchomienie zaplanowano na początek 2024 roku.

Tabela 58. Kluby Seniora działające na terenie gminy Goleszów w 2023 roku

KLUB SENIORA		
BAŻANOWICE ul. Cieszyńska 17	CISOWNICA ul. Cisowa 122	DZIEGIELÓW ul. Lipowa 2

Opracowanie własne.

Uczestnikami zajęć w Klubach Seniora mogą być osoby, które:

- ukończyły 60 lat i są mieszkańcami gminy Goleszów,
- potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- chcą wykorzystać wolny czas i spędzać go aktywnie w miłym towarzystwie,
- chcą rozwijać swoje pasje, zainteresowania, umiejętności i zdolności.

W ramach działalności Klubów realizowana jest opieka i wsparcie dla seniorów poprzez:

- wszechstronną aktywizację,
- działania na rzecz ochrony zdrowia,
- rozwijanie zainteresowań,
- tworzenie oparcia społecznego,
- zaspokajanie potrzeby kontaktu i przynależności,
- integrację społeczną,

- przeciwdziałanie marginalizacji,
- organizację rekreacji,
- utrzymywanie i rozwijanie sprawności fizycznej oraz intelektualnej.

W 2023 roku z Klubów skorzystało 120 seniorów, którzy uczestniczyli w różnorodnych zajęciach jednorazowych oraz cyklicznych, takich jak m.in.: joga, pływanie, gimnastyka, trening na rowerach stacjonarnych, spotkania z dietetykiem połączone z przygotowywaniem zdrowych posiłków, nordic walking, ćwiczenia koncentracji, ćwiczenia pamięci, zajęcia z psychologiem oraz prawnikiem, warsztaty manualne (np. decoupage, tworzenie świeczników ze sznurka – kompozycje na słoikach, dekoracje na drewnianych pudełkach, plecionkarstwo, zaplatanie makram, ręczne wykonywanie biżuterii i breloków, własnoręczne wykonanie czekolady, wykonanie ozdób wielkanocnych, stroików bożonarodzeniowych czy kartek urodzinowych). We współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury we wszystkich Klubach Seniora na terenie gminy przeprowadzono także cykl warsztatów plastycznych.

Gmina Goleszów nawiązała w 2023 roku współpracę z Instytutem Inicjatyw Lokalnych w Katowicach. W ramach realizowanych działań odbyło się wiele spotkań o ciekawej tematyce, m.in.:

- „Senior bezpieczny w sieci”,
- „Poznanie i lepsze rozumienie siebie i innych”,
- „Podstawy samoobrony”,
- „Gwara i folklor”,
- „Jak radzić sobie ze stresem”.

W 2023 roku seniorzy z gminy Goleszów licznie uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych, takich jak: Targi Rzemiosła i Rękodzieła w Kielcach, występ Kabaretu Moherowe Berety, Dożynki Gminne, Plaża Goleszów, koncerty w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Cieszynie, występ Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”, występ Tria Instrumentalnego „The Threex”, regularne seanse kinowe. Oprócz tego seniorzy brali udział w wycieczkach i zwiedzaniu ciekawych miejsc (m.in. Izba Oświęcimska, Makieta goleszowskiej cementowni, Gorące Źródła w Chochołowie, Palmiarnia w Zabrze, Muzeum Hutnictwa w Chorzowie, Stadion Śląski w Chorzowie, Jarmark Bożonarodzeniowy w Pradze, Książnica Cieszyńska, Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Muzeum Drukarstwa, sala sesyjna w cieszyńskim Ratuszu, siedziba Polskiego Związku Niewidomych, Izba Cieszyńskich Mistrzów, Muzeum Fauny i Flory w Jaworzu, Zamek w Grodźcu, Bracki Browar Zamkowy w Cieszynie).

Członkowie Klubów Seniora w trakcie pieszych wycieczek odwiedzili m.in. górę Tuł, górę Chełm, Wyrchgorę, leśny kościół na Spowiedzisku w Lesznej Górnej, Pszczele Miasteczko i akwen TON.

Aktywnym spędzaniem czasu był udział w Zimowej Akademii Sportu, w trakcie której seniorzy rywalizowali w różnych konkurencjach. Uczestniczyli także w zawodach wielopokoleniowych „dziadkowie – wnuki”. Seniorzy uczestniczyli także w organizacji wydarzeń gminnych (wykonywali *wóniόνczki* na dożynki, jechali w korowodzie dożynkowym, wręczali najmłodszym mieszkańcom upominki z okazji Dnia Dziecka). Angażowali się także w wolontariat. We współpracy z organizacjami pozarządowymi pakowali paczki świąteczne

dla dzieci z Ukrainy i Rumunii. Poza tym wystawili na licytację WOŚP swoje prace plastyczne.

Seniorzy z chęcią uczestniczą w spotkaniach integracyjnych (wspólnym smażeniu kiełbasy, jajecznicy, pączków, pieczeniu ciast i ciasteczek), a także w ćwiczeniach pamięci poprzez grę w szachy, karty czy gry planszowe. Wymieniają się oni również doświadczeniami z zakresu uprawy przydomowych ogródków i pielęgnacji kwiatów.

Zajęcia w Klubach Seniora działających na terenie gminy Goleszów cieszą się bardzo dużą popularnością. Z roku na rok przybywa chętnych do uczestnictwa w nich. Jednocześnie mieszkańcy sołectw, w których ich nie ma, formułują oczekiwania względem Wójta, by powstały.

„GOLESZOWSKI BON ŻŁOBKOWY”

„Goleszowski Bon Żłobkowy” jest wyrazem realizacji koncepcji przedstawionej przez Wójta Gminy Goleszów. W oparciu o nią Rada Gminy uchwałą nr 0007.47.2020 z dnia 24 czerwca 2020 r. wprowadziła to świadczenie pieniężne na rzecz rodzin z gminy Goleszów. Ma ono na celu częściowe pokrycie kosztów pobytu dziecka w żłobku, klubie dziecięcym, a także wynagrodzenia dziennego opiekuna lub niani. Jego wprowadzenie to spora zmiana w systemie dopłat do opieki nad dziećmi w gminie Goleszów, który wcześniej obejmował jedynie dzieci uczęszczające do publicznych żłobków.

Świadczenie przysługuje rodzicom dzieci w wieku do lat 3, mieszkającym na terenie gminy Goleszów, którzy są zatrudnieni lub wykonują inną pracę zarobkową i w ramach zapewnienia opieki nad swoim dzieckiem zawarli umowę z publicznym lub niepublicznym żłobkiem, klubem dziecięcym, punktem opieki dziennej lub nianią. Świadczenie przysługuje również rodzicom, którzy między innymi z powodu ciężkiej choroby lub niepełnosprawności, kontynuowania nauki w systemie dziennym, odbywania stażu lub szkolenia zawodowego nie są zatrudnieni i nie wykonują pracy zarobkowej. Maksymalna wartość bonu żłobkowego wynosiła w 2023 roku 400 zł miesięcznie. Warto nadmienić, że początkowo był on przyznawany w oparciu o dochód rodziny dziecka w roku kalendarzowym poprzedzającym rok szkolny, w którym miał przysługiwać. Analiza skuteczności wprowadzonego mechanizmu pomocowego wskazywała na konieczność jego modyfikacji. Z inicjatywy Wójta Gminy Sylwii Cieślara dokonano zmian w programie. Uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.68.2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. zniesiono kryterium dochodowe, co umożliwiło korzystanie ze świadczenia większej liczbie rodzin. Jest ono przyznawane na okres od 1 września do 31 sierpnia następnego roku. Przed złożeniem wniosku należy zawrzeć umowę o świadczenie opieki nad dzieckiem do lat 3.

Tabela 59. Realizacja „Goleszowskiego Bonu Żłobkowego” w 2023 roku na tle roku 2022

Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość
ROK 2023		
40	248	98 801,37 zł
ROK 2022		
58	313	122 732,70 zł

Opracowano na podstawie danych Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

Nie ulega wątpliwości, że zmiana zasad przyznawania świadczenia „Goleszowski Bon Żłobkowy” umożliwiła skorzystanie z niego większej liczbie rodzin. Jednocześnie mniejszą liczbę rodzin korzystających ze świadczenia w 2023 roku należy łączyć ze zmniejszoną liczbą urodzeń, którą odnotowuje się w gminie w ostatnich kilku latach, o czym szerzej można przeczytać w pierwszej części niniejszego Raportu.

INNE USŁUGI SPOŁECZNE

Wśród innych działań, które były realizowane w 2023 roku, należy wspomnieć o tym, że w siedzibie Centrum Usług Społecznych prowadzono (we współpracy z Powiatem Cieszyńskim) poradnictwo prawne dedykowane osobom, które nie są w stanie ponosić kosztów usług prawniczych. Nieodpłatna pomoc polegała m.in. na:

- informowaniu o aktualnym stanie prawnym,
- informowaniu o prawach i obowiązkach osób w związku z toczącymi się postępowaniami przygotowawczymi, administracyjnymi czy sądowymi,
- wskazywaniu sposobów rozwiązania problemów prawnych,
- sporządzaniu projektów pism,
- nieodpłatnej mediacji.

Usługi te cieszyły się sporym zainteresowaniem. W 2023 roku udzielono 214 porad prawnych dla mieszkańców gminy Goleszów, a więc o 31 jeden więcej niż w roku 2022.

W ramach współpracy Centrum Usług Społecznych z Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie, oferowane były usługi w postaci doradztwa zawodowego dla osób, które długotrwale poszukiwały pracy. Zakres doradztwa obejmował m.in.: wskazówki jak prawidłowo napisać CV i list motywacyjny (tworzenie dokumentów aplikacyjnych), wyszukiwanie i wskazywanie aktualnych ofert w PUP, wskazówki jak skutecznie poszukiwać ofert pracy.

W ramach usług organizowanych przez CUS, w 2023 roku kontynuowano cykl warsztatów, które miały na celu podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, zmianę negatywnych postaw wychowawczych, wzrost samoświadomości oraz wymianę doświadczeń między rodzicami. Działania obejmowały dwa cykle warsztatów. W ramach każdego z nich odbyło się pięć spotkań. Skorzystało z nich łącznie 11 osób, a więc o osiem więcej niż w roku 2022. Na zajęciach poruszano następujące zagadnienia:

- prawidłowości w poznawczym, emocjonalnym i społecznym rozwoju dziecka,
- emocje rodzica i dziecka – radzenie sobie z trudnymi emocjami i zachowaniami,
- komunikacja pomiędzy dzieckiem i rodzicem,
- zasady efektywnej komunikacji, bariery komunikacyjne,
- stawianie granic i wymagań,
- budowanie poczucia własnej wartości u dziecka,
- relacje z dorastającym dzieckiem.

Dopełniając informacji, należy podkreślić, że na koniec 2023 roku w Centrum Usług Społecznych w Goleszowie zatrudnionych było 19 osób na umowę o pracę.

Kończąc tę część Raportu, warto zaznaczyć, że do Urzędu Gminy Goleszów wpływają postulaty mieszkańców dotyczące różnych aspektów związanych z funkcjonowaniem podmiotów ochrony zdrowia. Towarzyszy temu przekonanie, że prowadzone są one przez samorząd gminny. Należy jednak zaznaczyć, że tak nie jest. Gmina Goleszów nie zarządza żadną instytucją leczniczą. Na terenie gminy funkcjonują natomiast dwa ośrodki zdrowia (w Goleszowie i w Puńcowie) prowadzone w ramach Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, a także prywatne praktyki lekarskie i stomatologiczne. Poza tym w gminie są apteki i punkty apteczne.

BEZPIECZEŃSTWO

Na terenie Gminy Goleszów kluczowe role w systemie bezpieczeństwa odgrywają Policja i Straż Pożarna. Gmina Goleszów jest objęta działaniem Komisariatu Policji w Ustroniu. Zarówno zasięg terytorialny, jak i zakres ludnościowy, który obejmuje on swoją działalnością, jest znaczący. Biorąc pod uwagę turystyczny charakter Ustronia, obowiązki funkcjonariuszy tamtejszego komisariatu ulegają znacznemu rozszerzeniu. W konsekwencji odbijało się to negatywnie na poczuciu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Goleszów, którzy zgłaszali uwagi na temat zbyt małej obecności policjantów na terenie ich sołectw. W związku z narastającym na terenie gminy Goleszów problemem zapewnienia poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom, Wójt Gminy Goleszów Sylwia Cieślak rozpoczęła kilka lat temu starania o utworzenie Posterunku Policji w Goleszowie. Pomysł ten został pozytywnie rozpatrzony przez władze Policji i od 1 listopada 2023 roku rozpoczął swoją działalność Posterunek Policji Goleszowie, w którym początkowo służbę pełnili kierownik oraz dwaj posterunkowi. Docelowo posterunek ma zatrudniać 8 funkcjonariuszy, tj. kierownika oraz 7 policjantów.

Powstanie Posterunku Policji było możliwe dzięki determinacji Wójt Gminy Sylwii Cieślak, nakładom finansowym przeznaczonym na ten cel przez Gminę Goleszów i wsparciu ze strony Powiatu Cieszyńskiego, a także dobrej współpracy organu wykonawczego Gminy z komendantami wojewódzkim i powiatowym Policji.

Problemem, który nasila się w ostatnich latach, jest przestępczość narkotykowa. Przykładem może być ujawnienie uprawy marihuany w jednym z sołectw gminy Goleszów. Poza tym w miejscowościach gminy Goleszów odnotowano w 2023 roku 17 zdarzeń drogowych i 2 zdarzenia na obszarze wodnym. Z kolei Zespół ds. Wykroczeń przeprowadził na terenie gminy 221 postępowań w sprawach o wykroczenie.

W opinii Policji gmina Goleszów w 2023 roku była obszarem względnie bezpiecznym, w którym ograniczono przestępczość i odnotowano spadek w kategorii przestępstw kryminalnych. Należy sobie jednak zdawać sprawę z tego, że nie zawsze wszystkie niepożądane przez mieszkańców zjawiska można szybko wyeliminować. Teren gminy Goleszów znajdował się pod „opieką” dwóch dzielnicowych, którzy utrzymywali stały kontakt z mieszkańcami gminy.

Drugi obszar zinstytucjonalizowanej działalności na rzecz bezpieczeństwa, który jest realizowany w gminie Goleszów, dotyczy ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. W tym zakresie kluczową rolę odgrywają straże pożarne. Na terenie gminy działa dziewięć ochotniczych straży pożarnych. Dwie z nich dysponowały w 2023 roku trzema samochodami, jedna jednostka dwoma pojazdami, a sześć pozostałych miało na wyposażeniu po jednym samochodzie.

W 2023 roku realizowany był rozpoczęty w 2019 roku program odnowienia taboru samochodowego w ochotniczych strażach pożarnych. Współpraca Wójt Gminy Sylwii Cieślak z Komendantami Wojewódzkim i Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej przynosi wymierne efekty. W 2023 roku kolejna OSP z gminy Goleszów znalazła się na liście tych, które otrzymały dofinansowanie zewnętrzne do zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego. Tym razem była to OSP Kisielów. Montaż finansowy, obejmujący środki z budżetu Gminy Goleszów (375 000 zł), Województwa Śląskiego (165 000 zł), Narodowego i Wojewódzkiego

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (400 000 zł) oraz własne środki OSP (80 900 zł), umożliwił zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego IVECO EURO CARGO FF150EW. Oznacza to, że w ciągu pięciu lat (2019-2023) w OSP na terenie gminy pojawiło się pięć fabrycznie nowych samochodów:

- lekki samochód ratowniczo-gaśniczy w OSP Bażanowice,
- średni samochód ratowniczo-gaśniczy w OSP Cisownica,
- lekki samochód ratowniczo-gaśniczy w OSP Godziszów.
- średni samochód ratowniczo-gaśniczy w OSP Goleszów,
- średni samochód ratowniczo-gaśniczy w OSP Kisielów.

W planach na 2024 rok przewidziano zakup kolejnego pojazdu, tym razem lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Puńców.

Wysłużone samochody z OSP Goleszów, OSP Dzięgielów i OSP Kisielów zostały sprzedane w oparciu o przygotowaną wycenę i zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Trzy jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co wiąże się z koniecznością spełniania przez nie dodatkowych wymogów organizacyjnych, sprzętowych oraz w zakresie wyszkolenia. W tych obszarach zachowany jest dobry poziom, co nie oznacza, że nie pojawiają się nowe potrzeby związane ze wzmocnieniem potencjału tych OSP. Pozostałe jednostki również spełniają ustawowe wymogi do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Sytuacja we wszystkich OSP jest monitorowana przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie w ramach przeprowadzanych inspekcji gotowości operacyjnych oraz Komendanta Gminnego Związku OSP RP w Goleszowie w ramach stałego nadzoru.

W dniu 1 stycznia 2022 weszła w życie ustawa o ochotniczych strażach pożarnych, na podstawie której dokonano szeregu zmian w funkcjonowaniu ochotniczych straży pożarnych. Między innymi wprowadzono pojęcie „świadczenia ratowniczego”, które przysługuje strażakowi OSP uczestniczącemu w działaniach ratowniczych przez co najmniej 25 lat (mężczyźni) lub 20 lat (kobiety). Stanowi ono dodatek do emerytury. Realizacja tego świadczenia wiąże się z koniecznością podejmowania odpowiednich działań przez pracowników Urzędu Gminy. Liczba przyznanych świadczeń ratowniczych w 2023 roku wyniosła 6. Łącznie w latach 2022-2023 na terenie gminy odnotowano ich 40.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych obowiązek przeprowadzania szkoleń, w tym specjalistycznych, spoczywa na Państwowej Straży Pożarnej, która robi to nieodpłatnie. W 2023 roku Komenda Powiatowa PSP w Cieszynie zorganizowała szkolenie z zakresu recertyfikacji kwalifikowanej pierwszej pomocy. W roku 2023 zostało przeprowadzone także szkolenie podstawowe strażaków ratowników, dzięki czemu uprawnienie do udziału w akcjach i działaniach ratowniczych uzyskało 5 osób z gminy Goleszów. PSP zorganizowała również kurs dla mechaników i konserwatorów sprzętu mechanicznego, w którym wzięło udział pięciu strażaków z gminy Goleszów. Z kolei Gmina Goleszów w 2023 roku sfinansowała przeprowadzenie badań lekarskich 19 członkom OSP.

Wszystkie OSP dysponują obiektami. Trzy z nich są własnością jednostek (Kisielów, Kozakowice, Puńców). Pozostałe sześć stanowi własność komunalną Gminy Goleszów

(Bażanowice, Cisownica, Dzięgielów, Godziszów, Goleszów, Leszna Górna). Wszystkie strażnice (za wyjątkiem jednej) pod względem warunków lokalowych i magazynowania sprzętu są w dobrym i bardzo dobrym stanie. Jedynie obiekt w Lesznej Górnej nie spełnia minimalnych wymagań dla typowej strażnicy. Jak już zaznaczono w jednej z poprzednich części tego Raportu, w 2023 roku przeprowadzono postępowanie przetargowe dotyczące realizacji zadania polegającego na modernizacji tego budynku, które jednak zostało unieważnione ze względu na to, że cena oferty była o wiele wyższa od kwoty, którą Gmina Goleszów gotowa była przeznaczyć na ten cel. Obiekt strażnicy w Lesznej Górnej będzie jednak poddany gruntownej modernizacji. Przyjęto nowy plan prac modernizacyjnych i na początek 2024 roku przewidziano przeprowadzenie kolejnego postępowania przetargowego.

W 2023 roku Gmina dofinansowała zakup najpotrzebniejszego sprzętu pożarniczego dla wszystkich OSP oraz sfinansowała doposażenie toreb medycznych, dzięki czemu spełniają one wszelkie wymogi. W roku 2023 m.in.: sfinansowano zakup koszulek dla 7 drużyn MDP z terenu gminy, dofinansowano zakup pojazdu ODES 850MAX PRO EPS (Quad) dla OSP Puńców (na który pozyskano również dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach), dofinansowano zakup pralnicy i suszarki do ubrań specjalnych (zakup zrealizowano z dotacją WFOŚiGW w Katowicach), dofinansowano zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, umundurowania i wyposażenia (na ten cel pozyskano środki także w ramach Konkursu Marszałkowskiego pt. „Zwiększenie potencjału ratowniczego Ochotniczych Straży Pożarnych Województwa Śląskiego w 2023 r.”). Dofinansowano również zakup wyposażenia i sprzętu ratowniczego dla OSP z terenu gminy w ramach realizacji zadania ze środków Funduszu Sprawiedliwości, pozostającego w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości. Należy podkreślić, że samorząd gminny dofinansował również wyjazd członków MDP na obóz szkoleniowo-wypoczynkowy, zorganizowany wspólnie przez Gminę Goleszów i Powiat Mikołowski.

Łącznie na ochronę przeciwpożarową i funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych w 2023 roku przeznaczono prawie trzy czwarte miliona złotych.

Na terenie gminy zanotowano w 2023 roku 236 zdarzeń, a więc o 53 więcej niż w roku 2022 (wzrost o prawie 29%). Wśród nich dominowały miejscowe zagrożenia, których było 208 (o 52 więcej niż w roku 2022). Interwencje podejmowane przez OSP były związane m.in. z: silnym wiatrem (73 interwencje), zdarzeniami drogowymi (17 interwencji), nagłym zagrożeniem zdrowia i udzieleniem kwalifikowanej pierwszej pomocy (4 interwencje) oraz zagrożeniem chemicznym (2 interwencje). Jeśli chodzi o pożary, to w 2023 roku było ich 18 (o 2 mniej niż 2022 roku). W stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego wzrosła liczba alarmów fałszywych, których było 10 (w 2022 roku – 7). Dane statystyczne na tle porównawczym (w stosunku do innych gmin w powiecie) wskazują, że natężenie niebezpieczeństw w gminie Goleszów było na średnim poziomie. Pod względem liczby zdarzeń gmina lokuje się na szóstym miejscu w powiecie (w 2022 roku było to miejsce dziewiąte).

Rok 2023 obfitował w liczne wydarzenia, konkursy, turnieje, ćwiczenia, zawody i uroczystości, nie tylko strażackie, ale także takie, w których organizację strażacy aktywnie się włączyli. W wydarzenia te zaangażowana była również Gmina Goleszów, udzielając niezbędnego wsparcia. Do najważniejszych wydarzeń należy zaliczyć:

- finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Goleszowie, w trakcie którego odbyły się pokazy pierwszej pomocy przedmedycznej oraz prezentacja samochodów pożarniczych;
- zimowisko w Zawoi dla członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych działających na terenie gminy Goleszów oraz Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”. W jego trakcie młodzi adepci strażackiego rzemiosła doskonalili swoje umiejętności z udzielania pierwszej pomocy, a także technik gaszenia pożarów;
- eliminacje gminne Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”, które odbyły się w marcu w budynku OSP Goleszów. W 2023 roku do eliminacji zgłosiło się rekordowo dużo, gdyż aż 54 uczestników;
- Ogólnopolski Strażacki Konkurs Plastyczny ZOSP RP – edycja 2023. Ubiegłoroczna edycja gminnego etapu plastycznego konkursu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP odbywała się przy współpracy z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych, w związku ze 100-leciem istnienia i działalności tej instytucji;
- Gminne Zawody Pływackie MDP na pływalni w Cisownicy. Patronat nad imprezą objęła Wójt Gminy Goleszów Sylwia Ciešlar. W zawodach wystartowało około 40 uczestników reprezentujących OSP z: Bażanowic, Cisownicy, Godziszowa, Kisielowa, Kozakowic i Puńcowa;
- I Kongres Rozwojowy Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Województwa Śląskiego pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Śląskiego Jakuba Chelstowskiego, który odbył się na Stadionie Śląskim w Chorzowie. Gminę Goleszów reprezentowali na Kongresie opiekunowie, liderzy oraz członkowie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych;
- III Powiatowe Manewry dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, które zorganizowano na terenie Hufca ZHP w Drogomyślu. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 500 osób (69 drużyn z czterech powiatów), a gminę Goleszów reprezentowały drużyny z Bażanowic, Dzięgielowa, Godziszowa, Kozakowic i Puńcowa. Uczestnicy ćwiczyli swoje umiejętności z zakresu pierwszej pomocy w kontrolowanych, lecz bardzo realistycznych warunkach;
- Gminne Obchody Dnia Strażaka, które miały miejsce 6 maja w Kisielowie. Wydarzenie rozpoczęło się nabożeństwem ekumenicznym w Kościele Ewangelicko-Augsburskim, a następnie przed miejscową remizą odbył się uroczysty apel strażacki, w którym wzięły udział wszystkie OSP z terenu gminy oraz zaproszeni goście. Gminne obchody były również okazją do wręczenia medali i odznak strażackich;
- Powiatowe Obchody Dnia Strażaka, których organizatorem była Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie, Oddział Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Cieszynie oraz Miasto Ustroń. Podczas uroczystości zostały wręczone medale oraz odznaczenia dla druhów z powiatu cieszyńskiego. Wśród wyróżnionych osób znaleźli się przedstawiciele OSP z gminy Goleszów, a także Wójt Gminy Goleszów Sylwia Ciešlar i zastępca wójta Rafał Głajcar;
- Międzygminne Zawody Sportowo-Pożarnicze Gminy Goleszów i Miasta Cieszyn. W rywalizacji wzięło udział łącznie 16 drużyn. Pierwszą konkurencją była sztafeta, następnie zawodnicy przechodzili do konkurencji musztry, zaś rozwinięcie bojowe

wieńczyło zawody. Drużyna OSP Kozakowice odniosła podwójne zwycięstwo w grupie C, a konkurencję musztry wygrała drużyna OSP Bażanowice;

- Międzygminne Zawody MDP w Dębowcu. Wystartowało łącznie 17 drużyn z gmin: Goleszów, Cieszyn, Dębowiec oraz Hażlach. Gminę Goleszów reprezentowały: MDP Bażanowice, MDP Dziegielów, MDP Godziszów, MDP Goleszów, MDP Kisielów, MDP Kozakowice (drużyna dziewcząt i drużyna mieszana) oraz MDP Puńców;
- ćwiczenia dla strażaków-ochotników z terenu gminy Goleszów oraz funkcjonariuszy PSP na terenie jednego z zakładów znajdujących się w Bażanowicach. W ćwiczeniach wzięło udział łącznie 11 zastępów, w tym 7 ochotniczych straży pożarnych z obszaru gminy oraz 4 zastępy PSP;
- uroczyste spotkanie Wójta Gminy Goleszów Sylwii Cieślar z członkami MDP działającymi przy goleszowskich OSP, które odbyło się przed rozpoczęciem wakacji. Na sali sesyjnej zebrało się ponad 60 dziewcząt i chłopców wraz z opiekunami. Uczestnicy spotkania m.in. odebrali koszulki, w których mogą reprezentować gminę na zawodach sportowo-pożarniczych;
- wizyta ministra Michała Wójcika – Członka Rady Ministrów, Beaty Białowas (członkini Zarządu Województwa Śląskiego) oraz mł. bryg. Michała Pokrzywy (Komendanta Powiatowego PSP w Cieszynie) w OSP Goleszów. Celem wizyty było m.in. zapoznanie się z działalnością strażaków i wyposażeniem jednostki;
- obóz szkoleniowo-wypoczynkowy drużyn MDP w Węgierskiej Górcie, w trakcie którego młodzi strażacy pogłębiali wiedzę z zakresu ratownictwa i pożarnictwa, doskonalili umiejętności oraz wzmacniali więzi wewnątrzgrupowe. Przed wyjazdem uczestnicy obozu otrzymali drobne upominki;
- jubileusz 130-lecia działalności OSP Puńców – najstarszej tego typu organizacji w gminie Goleszów;
- Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze grup A i C na boisku sportowym w Skoczowie. Gminę Goleszów reprezentowały męskie drużyny z Kisielowa oraz Godziszowa, a także kobieca drużyna z Kozakowic. Strażacy tradycyjnie startowali w konkurencjach sztafety, rozwinięcia bojowego oraz w musztrze. Dobre wyniki osiągnęli reprezentanci gminy Goleszów: strażacy z Kisielowa zajęli drugie miejsce w grupie A, natomiast drużyna z Kozakowic uplasowała się na trzeciej pozycji w grupie C;
- 5. edycja Powiatowej Spartakiady Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, która odbyła się w Hażlachu. Wzięło w niej udział ok. 200 dzieci i młodzieży z powiatu cieszyńskiego i, gościnnie, zaprzyjaźnione grupy z powiatu pszczyńskiego i bielskiego. Gminę Goleszów reprezentowali młodzi strażacy z Puńcowa i Bażanowic;
- „przywitanie” nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego w OSP Kisielów;
- finałowe zawody wędkarskie strażaków ochotników w ramach rywalizacji o Puchar Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Cieszynie, które odbyły się na akwenu TON w Goleszowie. W rywalizacji wzięło udział osiem drużyn dorosłych oraz trzy Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze z terenu powiatu cieszyńskiego;

- ćwiczenia Komendanta Gminnego ZOSP RP w Goleszowie, w których wzięło udział 9 zastępów OSP z terenu gminy. Ćwiczenia te były nadzorowane przez funkcjonariusza Komendy Powiatowej PSP w Cieszynie oraz zastęp JRG Ustroń.

W 2023 roku Gmina Goleszów kontynuowała prenumeratę branżowego czasopisma „Strażak” dla wszystkich OSP w gminie.

W kontekście właściwego koordynowania polityki bezpieczeństwa na terenie gminy konieczne jest permanentne dbanie o rozwój ochotniczych straży pożarnych oraz utrzymywanie efektywnej współpracy z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie. Dotyczy to zarówno wyposażania OSP w najnowocześniejszy sprzęt, jak i dbałości o właściwy poziom wyszkolenia.

W związku z trwającym od 24 lutego 2022 roku konfliktem zbrojnym za wschodnią granicą Polski i uchodźcami wojennymi z Ukrainy, którzy trafiali na teren gminy Goleszów, zostały wytypowane i wyposażone w najpotrzebniejszy sprzęt dwa miejsca zakwaterowania zbiorowego, które w 2023 roku były przygotowane na przyjęcie uchodźców, ale do tej pory nie korzystano z nich. W okresie objętym niniejszym Raportem, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji właścicielom obiektów na terenie gminy wypłacane jest świadczenie pieniężne (40+) przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

W przypadku wystąpienia awarii elektrowni jądrowych i uwolnienia do atmosfery radioaktywnego jodu Gmina była w 2023 roku przygotowana do dystrybucji tabletek ze stabilnym jodem. Informacje wraz z broszurami informacyjnymi zostały opracowane i umieszczone na stronach internetowych Gminy Goleszów.

KULTURA I PROMOCJA GMINY

Działalność kulturalna stanowi ważny aspekt aktywności wspólnoty lokalnej. Jest ona źródłem jej integracji. Z jednej strony uwrażliwia ona na piękno otaczającej nas rzeczywistości, dając jednocześnie sposobność aktywnego spędzenia czasu wolnego i rozwoju twórczego, z drugiej stanowi obszar pracy zawodowej i aktywności społecznej.

Działalność kulturalną Gminy Goleszów w 2023 roku prowadziły trzy podmioty. Ze strony administracji publicznej zadania były realizowane bezpośrednio przez Urząd Gminy oraz dwie działające na terenie jednostki samorządu terytorialnego instytucje kultury, tj. Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Goleszowie. Obydwie instytucje funkcjonują w oparciu o statuty nadane uchwałami Rady Gminy Goleszów. W zakresie swoich kompetencji prowadzą one działalność na rzecz rozwoju szeroko pojętej kultury wśród mieszkańców.

W 2023 roku Gmina, wzorem lat poprzednich, przekazała dotacje podmiotowe dla obydwu jednostek. Zostały one przeznaczone na realizację celów statutowych, w tym pokrycie kosztów ich bieżącej działalności. Dotacje stanowiły zasadniczą część środków, którymi dysponowały ośrodek kultury i biblioteka publiczna. W życie kulturalne aktywnie zaangażowały się również organizacje pozarządowe oraz społeczność lokalna. Przedsięwzięcia miały zazwyczaj lokalny zasięg, a ich grupę docelową stanowili mieszkańcy całej gminy lub poszczególnych sołectw.

Rok 2023 w gminie Goleszów był wyjątkowy również w obszarze promocji. Trzy miejscowości obchodziły jubileusze: Goleszów i Puńców 800 lat oraz Bażanowice 500 lat od pojawienia pierwszej udokumentowanej wzmianki o ich istnieniu. Działania promocyjne w dużej mierze były związane z tymi wydarzeniami. Tworzenie gadżetów i materiałów promocyjnych z wykorzystaniem jubileuszowych logotypów, przygotowania oraz realizacja tych wydarzeń to znacząca część działań promocyjnych, które miały miejsce w minionym roku. Imprezy odbyły się w czerwcu, lipcu oraz sierpniu w każdej z wymienionych miejscowości. Pod względem logistyki czy aspektów kulturalnych były one bardzo dużym wyzwaniem, porównywalnym z organizacją Dni Gminy Goleszów. Łącznie wzięło w nich udział kilka tysięcy osób. Uczestnicy podkreślali profesjonalizm ich organizacji, a bogaty program kulturalno-artystyczny przyciągnął do gminy Goleszów osoby z różnych regionów województwa śląskiego.

Z inicjatywy wójta Sylwii Cieślar, Gmina wydała trzy publikacje monograficzno-albumowe opisujące m.in. historię, przyrodę, społeczności oraz inne ważne aspekty związane z tymi miejscowościami. Wzbogacone zostały one w wiele zdjęć, zarówno współczesnych, jak i pochodzących z minionych okresów. Obrazują one zmiany, które zaszły w tych trzech miejscowościach na przestrzeni wieków. Wydanie publikacji zostało sfinansowane ze środków własnych Gminy Goleszów oraz Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej. Promocję opracowań jubileuszowych przeniesiono na początek 2024 roku. Zaplanowano ich dostarczenie mieszkańcom Goleszowa, Puńcowa i Bażanowic, co stanowić ma symboliczne zwieńczenie roku jubileuszowego.

W 2023 roku zorganizowano również inne wydarzenia, które zgromadziły setki i tysiące osób, np. Gminne Obchody Dnia Strażaka, Plaża Goleszów, Dni Gminy Goleszów – Dożynki

Gminne czy Rozświetlenie Goleszowskiej Choinki. Nowym działaniem była organizacja „Nocy Muzeów”, która cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Uczestnicy skorzystali z wielu atrakcji przygotowanych w Izbie Oświęcimskiej, Gminnym Ośrodku Kultury, Gminnej Bibliotece Publicznej oraz wokół budynku przy ul. Cieszyńskiej 25 w Goleszowie.

Na bieżąco wspierano wydarzenia promujące Gminę, m.in. rywalizację wędkarską, zawody strzeleckie, halowy turniej piłki nożnej i jego odpowiednik na goleszowskim Orliku, halową ligę siatkówki, turnieje szachowe czy konkursy skoków narciarskich.

Równie ważnymi aspektami promocyjnymi, kształtującymi markę Gminy Goleszów, jako terenu wyróżniającego się na mapie Śląska Cieszyńskiego, było prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej oraz oprowadzanie po pomieszczeniach, w których znajdują się Izba Oświęcimska oraz makieta goleszowskiej cementowni. Wszystkie te trzy miejsca zostały stworzone dzięki środkom zewnętrznym i zostały uroczystie otwarte 27 lutego 2023 roku. W ciągu 10 miesięcy odwiedziło je kilkaset osób, m.in. z Polski czy Czech. Mogły one zapoznać się z historią nieistniejącej już cementowni oraz działalnością Arbeitslager Golleschau, podobozu Auschwitz Birkenau funkcjonującego w Goleszowie w czasie II wojny światowej.

W 2023 roku promocja Gminy prowadzona była na wielu płaszczyznach i korespondowała z zapisami „Strategii rozwoju gminy Goleszów na lata 2016-2026”. Realizowano działania na rzecz: wzmocnienia więzi lokalnej społeczności, integracji mieszkańców w grupach wiekowych oraz w grupach zainteresowań, udostępniania zasobów przyrodniczych, a także dystrybuowania różnymi kanałami informacji o gminie.

Kontynuowano prowadzenie gminnego portalu www.goleszow.pl oraz profili na Facebooku „Gmina Goleszów – gmina w dobrym tonie” oraz „Sylwia Cieślar – wójt Gminy Goleszów”. Na bieżąco zamieszczane były tam aktualne informacje dotyczące odbywających się wydarzeń, prowadzonych inwestycji, podejmowanych decyzji oraz realizowanych inicjatyw prospołecznych. Dopełnieniem artykułów były fotoreportaże umieszczane na gminnej stronie internetowej, jak i w mediach społecznościowych.

Gmina Goleszów pozostawała w stałym kontakcie z lokalnymi mediami. Oprócz przekazywania informacji do poszczególnych redakcji gazet, serwisów internetowych czy radiowych, współpracowano ze środowiskiem dziennikarskim w zakresie publikacji artykułów przedstawiających atrakcje i walory turystyczne gminy.

Kontynuowano również wydawanie czasopisma samorządowego „Panorama Goleszowska”, które stanowi źródło informacji o najważniejszych wydarzeniach z życia lokalnej wspólnoty samorządowej. Każde wydanie informatora zawierało m.in.: komunikaty z Urzędu Gminy dla mieszkańców, wzmianki z życia lokalnych organizacji społecznych, informacje o bieżących inwestycjach gminnych, zapowiedzi wydarzeń kulturalnych, relacje z gminnych imprez czy konkursów, a także wiadomości sportowe. Dodatkowo, ze względu na obchodzony w 2023 roku w gminie Goleszów rok jubileuszowy, przez dwanaście miesięcy „Panorama Goleszowska” była również jedną z jego wizytówek. Na okładce, w odświeżonej szacie graficznej w żywszej kolorystyce, dodano jubileuszowe logo trzech miejscowości świętujących okrągłe rocznice od pierwszej pisemnej historycznej wzmianki o nich. W poszczególnych wydaniach poświęcono sporo miejsca historii i krajobrazowi Goleszowa, Bażanowic i Puńcowa. Po zorganizowaniu przez Gminę hucznych

obchodów w każdej z tych miejscowości, w „Panoramie Goleszowskiej” zamieszczano szczegółowe relacje z przebiegu imprez wraz z fotoreportażami.

W 2023 roku wydany został „Kalendarz Goleszowski 2024”. Jest to publikacja o charakterze cyklicznym, która ukazuje się od początku lat dziewięćdziesiątych. Zawiera artykuły z różnych dziedzin. Znajduje się w nim kalendarium z zaznaczonymi dniami i miesiącami, a na wolnych stronach każdy czytelnik może sporządzić własne notatki. Przegląd najważniejszych wydarzeń na przestrzeni minionego roku, współczesne i archiwalne zdjęcia oraz wiersze lokalnych poetów uzupełniły całość. Publikacja ta wpisuje się w popularną na Śląsku Cieszyńskim tradycję wydawania kalendarzy książkowych, zawierających artykuły poświęcone różnym zagadnieniom stanowiącym obszar zainteresowania ich autorów. Jest on skarbnicą wiedzy na temat gminy Goleszów i jej mieszkańców. Łącznie, we wszystkich edycjach „Kalendarza Goleszowskiego” opublikowano ponad 500 artykułów, nie licząc kalendarium i wierszy. W wersji papierowej jest on dostępny w Gminnej Bibliotece Publicznej w Goleszowie, w Centrum Informacji Turystycznej, zaś w wersji elektronicznej można go pobrać ze strony www.goleszow.pl (zakładka „O Gminie”). Publikacja, podobnie jak „Panorama Goleszowska”, jest rozpowszechniana nieodpłatnie.

Ważnym obszarem aktywności w dziedzinie kultury i promocji gminy, a także współpracy z organizacjami pozarządowymi (o której można przeczytać w następnej części Raportu) było pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację poszczególnych zadań. Aktywność aplikacyjna Gminy w tym zakresie została zaprezentowana w niżej zamieszczonej tabeli.

Tabela 60. Zewnętrzne środki finansowe pozyskane w 2023 roku na realizację zadań w obszarze kultury, edukacji, sportu i rekreacji

Nowe zadania	Realizator	Wartość zadania	Kwota dofinansowania
Fundacja Orlen Czuwamy! Pamiętamy o pomordowanych (remont pomnika w Cisownicy)	Gmina Goleszów	25 000,00 zł	15 000,00 zł
Projekt „Lokalny Animator Sportu”	Gmina Goleszów	21 600,00 zł	10 800,00 zł
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021/2025 – Poprawa oferty bibliotek publicznych – Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych	Gminna Biblioteka Publiczna w Goleszowie	25 560,37 zł	8 077,00 zł

Opracowano na podstawie danych Referatu Promocji Gminy.

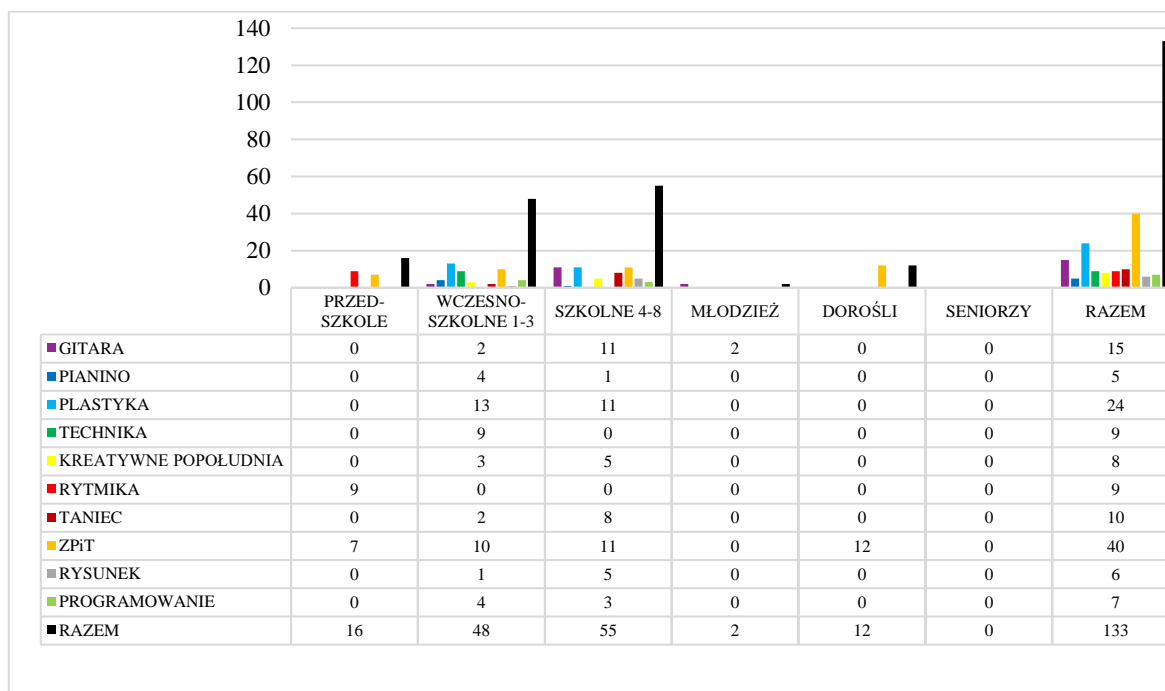
Jak wynika z powyższej tabeli, realizowane w roku 2023 przez Gminę Goleszów zadania z obszaru kultury i edukacji oraz sportu i rekreacji uzyskały kilkudziesięciotysięczne dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych. Dzięki takiemu wsparciu katalog inicjatyw kulturalnych w gminie nieustannie się poszerza. Warto zwrócić uwagę, że złożenie wniosków wymaga pogłębionych prac koncepcyjnych, których celem jest uatrakcyjnienie oferty

kulturalnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Jednocześnie podejmowane prace zmierzają w kierunku pozostawienia trwałych śladów promocji miejsc i ludzi ważnych dla lokalnej wspólnoty samorządowej.

Tradycyjnie 11 listopada, w dniu Narodowego Święta Niepodległości w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Cieszynie odbyła się uroczystość wręczenia Laurów Ziemi Cieszyńskiej. W 2023 roku decyzją Rady Gminy Goleszów, na wniosek wójta Sylwii Cieślara, Laur Srebrnej Cieszynianki otrzymała Gertruda Proksa, mieszkanka Dzięgielowa, działaczka społeczna kojarzona głównie z ruchem Kół Gospodyń Wiejskich, a w przeszłości również radna Rady Gminy Goleszów. W imieniu władz samorządowych Gminy laureatce statuetkę wręczyły wójt Sylwia Cieślara oraz przewodnicząca Rady Gminy Goleszów Elżbieta Duraj.

GMINNY OŚRODEK KULTURY W GOLESZOWIE

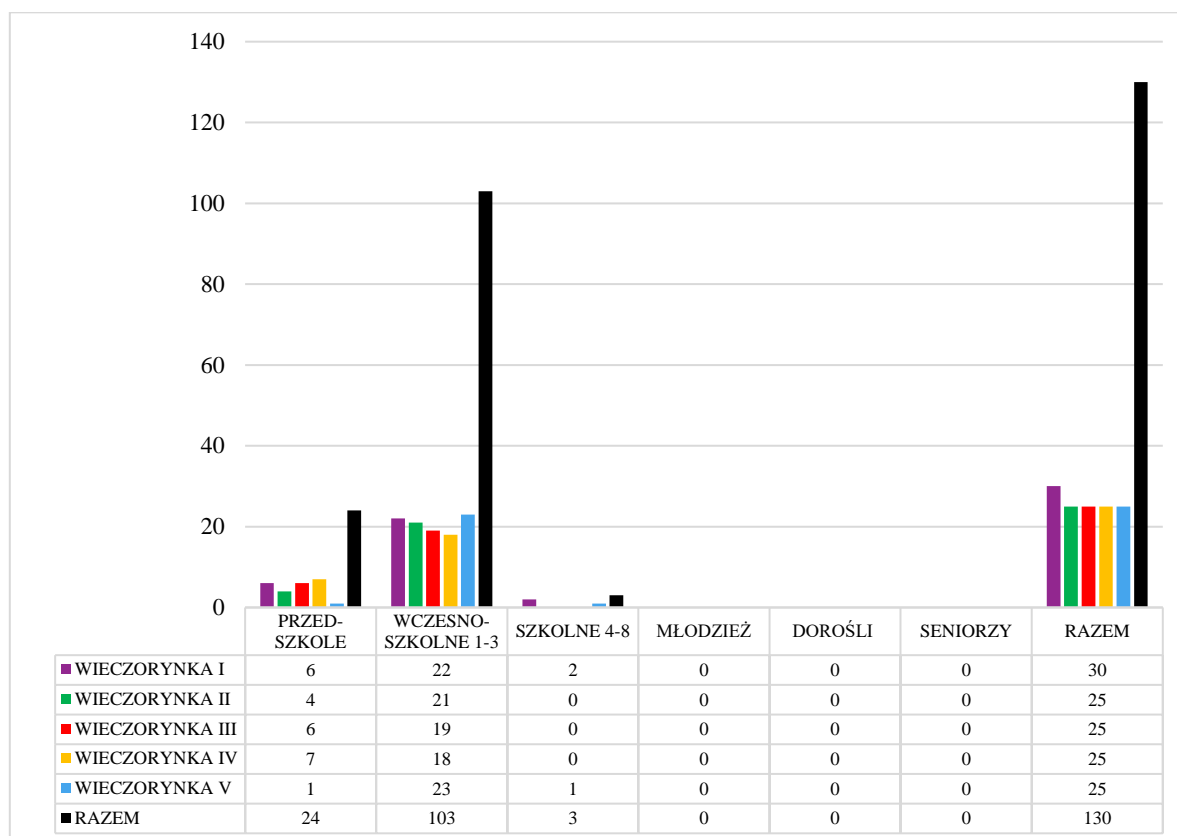
Działania Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie ukierunkowane są przede wszystkim na upowszechnianie kultury i zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Głównym założeniem tych działań jest aktywizacja mieszkańców w różnym wieku poprzez organizację zajęć, konkursów – między innymi plastycznych czy muzycznych, przeglądów artystycznych, ale także rozwijanie pasji i zainteresowań. Ta ostatnia formuła realizowana jest przede wszystkim w ramach szerokiej oferty zajęć odbywających się w GOK-u. Są to m.in.: nauka gry na gitarze i pianinie, zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat, zabawa w programowanie dla dzieci od 8 lat, rytmika z elementami baletu dla dzieci od 5 lat, taniec nowoczesny dla dzieci od 8 lat, rysunek i malarstwo dla dzieci od 10 lat, kreatywne popołudnia dla dzieci od 7 lat czy zajęcia Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”. W 2023 roku w zajęciach odbywających się cyklicznie – jeden lub dwa razy w tygodniu - brały udział 133 osoby.

Wykres 20. Zajęcia odbywające się w 2023 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Goleszowie ze wskazaniem grup docelowych, którym były dedykowane
Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie.

Kolejnym cyklicznie odbywającym się wydarzeniem w Gminnym Ośrodku Kultury w Goleszowie w 2023 roku były „Wieczorynki w GOK’u”. W ramach tego działania proponowano dzieciom ponad 4 godziny zajęć, w trakcie których realizowano gry i zabawy integracyjno-sportowe, warsztaty praktyczne dostosowane do tematyki spotkania oraz projekcję filmową. W 2023 roku z tej oferty skorzystało 130 dzieci, a samo wydarzenie ma znaczącą rolę w procesie integracji środowiska lokalnego.

Wykres 21. Wydarzenie pn. „Wieczorynka w GOK’u” w 2023 ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych

Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie.

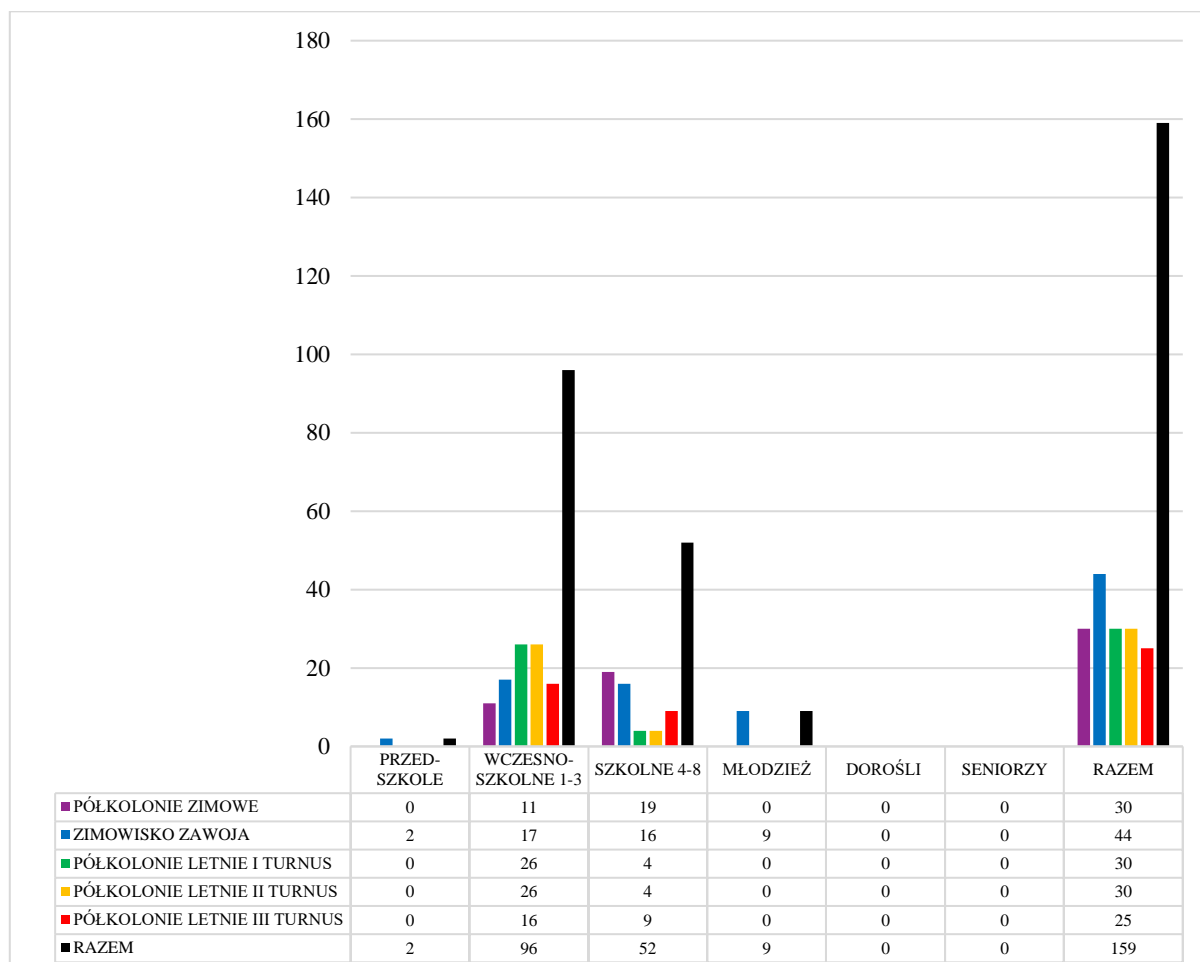
Priorytetem działań Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie w 2023 roku było także wsparcie rodziców (zwłaszcza młodszych dzieci) w zakresie opieki nad ich pociechami w czasie wolnym od zajęć szkolnych. W swojej ofercie GOK przygotował:

- półkolonie zimowe (1 turnus stacjonarny),
- zimowisko wyjazdowe (1 turnus),
- półkolonie letnie (3 turnusy stacjonarne).

W czasie ferii zimowych z oferty skorzystało blisko 75 osób w różnym wieku, natomiast w zajęciach odbywających się latem przygotowany program realizowało 85 uczestników półkolonii.

Podsumowując, z tej oferty skorzystało blisko 160 osób, z czego 1% uczestników stanowiły dzieci w wieku przedszkolnym, 60% dzieci w wieku wczesnoszkolnym (klasy I-III), 33% dzieci w wieku szkolnym (klasy IV-VIII), 6% stanowiła młodzież. Zaproponowane przez

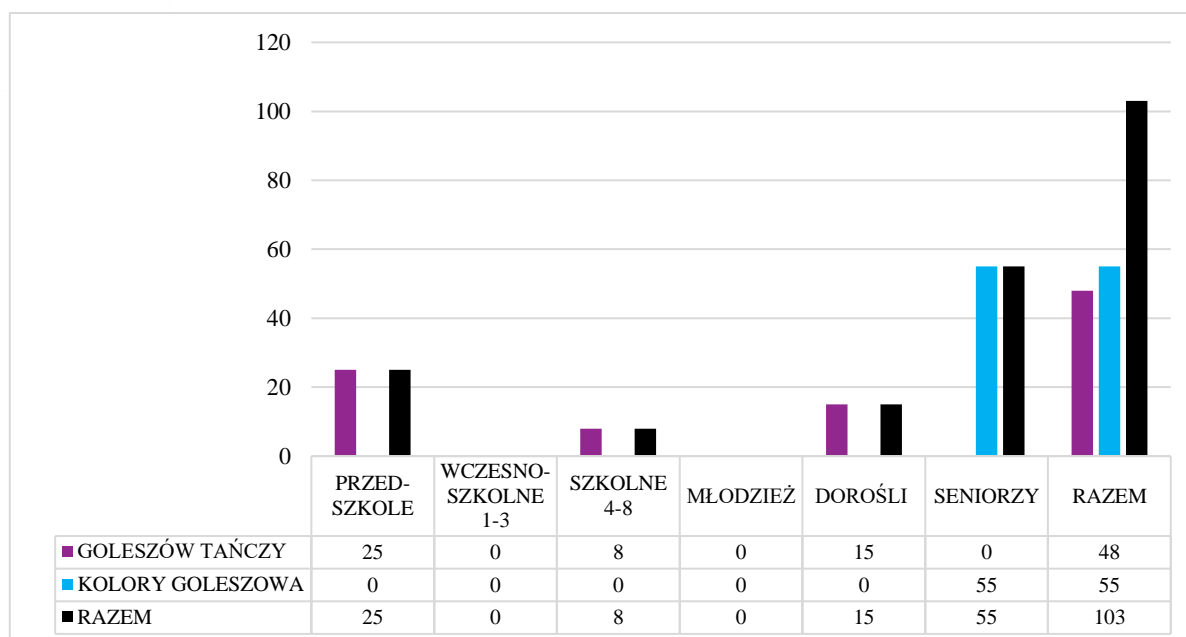
Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie formy spędzania czasu wolnego od zajęć szkolnych cieszyły się dużą popularnością. W związku z tym ten kierunek działań warto kontynuować w kolejnych latach.

Wykres 22. Zimowisko i półkolonie zorganizowane w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych
Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie.

Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie, wraz z grupami nieformalnymi, zrealizował w 2023 roku dwa projekty w ramach programu „Działaj lokalnie”. Pozyskano na ten cel 10 000 zł. Te środki pozwoliły na zrealizowanie projektów pn.: „Goleszów Tańczy” oraz „Kolory Goleszowa”. Projekt „Kolory Goleszowa” skierowany był do seniorów. W trakcie jego realizacji prowadzono zajęcia z rysunku i malarstwa, a zwieńczeniem projektu był wernisaż prac wszystkich uczestników. W projekcie wzięło udział 55 seniorów z trzech działających w gminie Klubów Seniora.

W ramach realizacji projektu „Goleszów Tańczy” odbywały się zajęcia ze śpiewu i tańca. Przygotowano program artystyczny trzech grup projektowych, który zaprezentowano w ramach obchodów jubileuszu 30-lecia Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”. W projekcie wzięło udział 25 dzieci w wieku przedszkolnym, 8 dzieci w wieku szkolnym i 15 osób dorosłych.

Wykres 23. Wydarzenia pn. „Goeszów Tańczy” i „Kolory Goeszowa” zorganizowane w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goeszowie ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych

Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Goeszowie.

Projekt „Goeszów Tańczy” zakończył się dużym sukcesem. Przygodę z tańcem i śpiewem ludowym kontynuuje 10 osób z grup projektowych (2 dzieci w wieku przedszkolnym, 8 dorosłych) w ramach zajęć Zespołu Pieśni i Tańca „Goeszów”. Trwają również rozmowy z najstarszymi mieszkańcami, działającymi w gminnych Klubach Seniora, którzy chcą skorzystać z zajęć z tańca i śpiewu ludowego. Jest to tym bardziej cenne, że jednym z głównych celów statutowych Gminnego Ośrodka Kultury w Goeszowie jest dbałość o zachowanie lokalnych tradycji i obyczajów ludowych. Te działania realizowane są właśnie dzięki prowadzonemu w Gminnym Ośrodku Kultury w Goeszowie Zespołowi Pieśni i Tańca „Goeszów”.

W zespole funkcjonują od 2023 roku trzy grupy wiekowe. Repertuar zespołu, poza pieśniami i tańcami regionu Śląska Cieszyńskiego, w związku z obchodami jubileuszu 30-lecia działalności Zespołu został poszerzony o pieśni i tańce z okolic Krakowa oraz pieśni i tańce Beskidu Śląskiego.

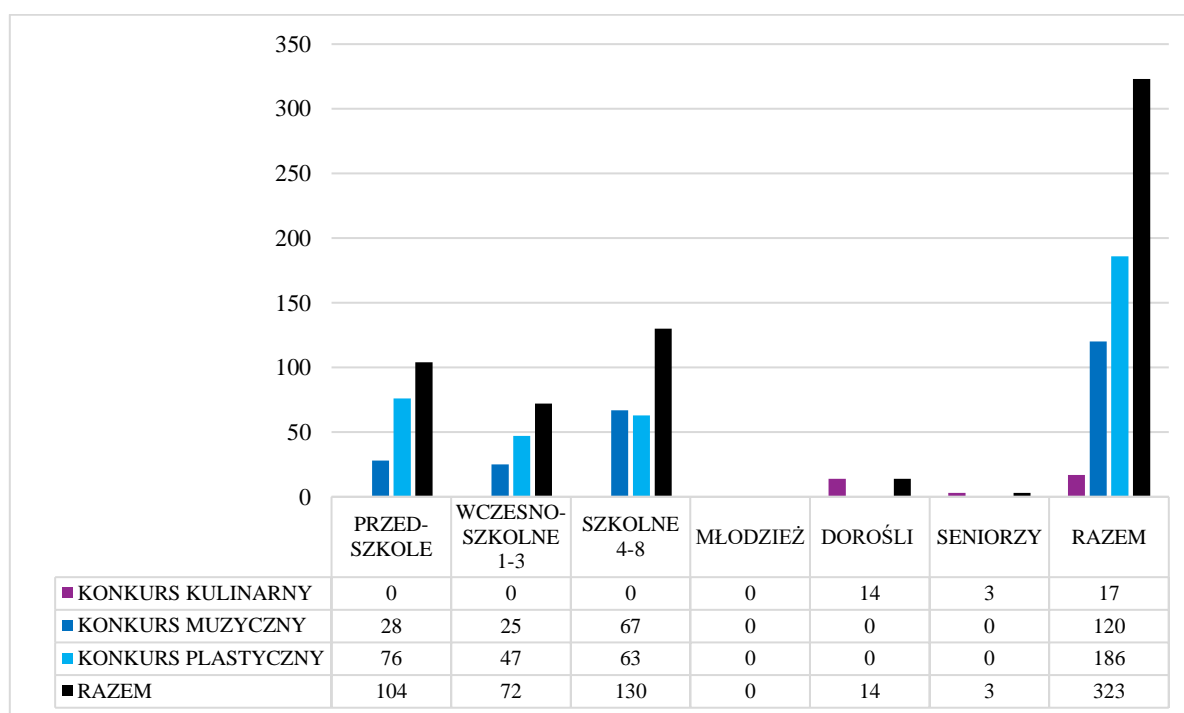
Jubileusz 30-lecia działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Goeszów” odbył się w listopadzie 2023 roku. W ramach jego obchodów przygotowano trzy koncerty oraz wystawę jubileuszową prezentującą historię i działalność zespołu. Pierwszy koncert, w trakcie którego zaprezentowały się dwie grupy projektowe – grupa przedszkolna i grupa szkolna, dedykowany był aktualnym członkom Zespołu i ich rodzicom w podziękowaniu za trud i zaangażowanie na rzecz działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Goeszów”. W koncercie tym uczestniczyły Sylwia Cieślak – Wójt Gminy Goeszów, która wręczyła aktualnym członkom Zespołu specjalnie na tę okazję przygotowane podziękowania oraz Lidia Lankocz – założycielka Zespołu. W kolejnych dniach zorganizowano koncerty jubileuszowe, na które zaproszono wielu znamienitych gości, w tym władze Gminy Goeszów i Powiatu Cieszyńskiego,

założycieli i byłych instruktorów współpracujących z Zespołem, zaprzyjaźnione zespoły, sympatyków Zespołu i mieszkańców Gminy Goleszów. Na program artystyczny składały się wianki tańców przygotowane na tę okoliczność i prezentowane zarówno przez grupy projektowe „Goleszów Tańczy”, jak i przez aktualnych członków Zespołu. Koncerty jubileuszowe wieńczył finał, w trakcie którego na scenie prezentowali się wszyscy wykonawcy.

W 2023 roku Zespół Pieśni i Tańca „Goleszów” wystąpił również podczas innych wydarzeń gminnych:

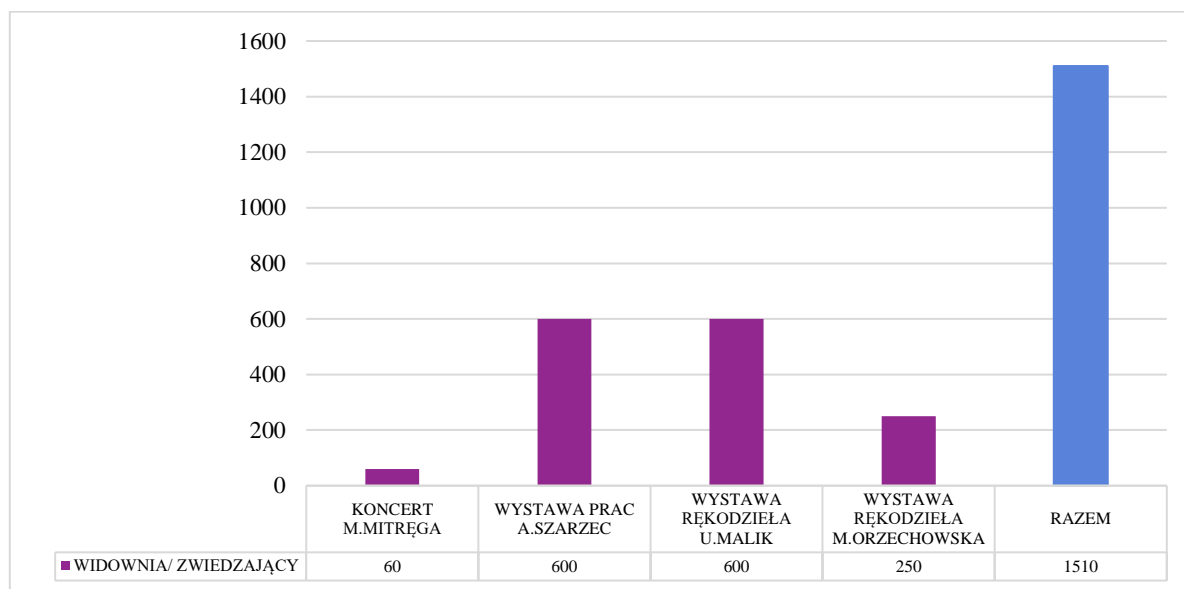
- 18 lutego 2023 – na spotkaniu seniorów w Goleszowie,
- 20 czerwca 2023 – podczas obchodów 800 lat Goleszowa,
- 15 lipca 2023 – podczas obchodów 500 lat Bażanowic,
- 5 sierpnia 2023 – podczas obchodów 800 lat Puńcowa,
- 26 sierpnia 2023 – w trakcie Dożynek Gminnych,
- 2 grudnia 2023 – na spotkaniu seniorów w Godziszowie.

Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie w roku 2023 zorganizował dla mieszkańców gminy trzy konkursy, angażując ich tym samym w działalność artystyczną. Mieszkańcom gminy zaproponowano konkurs kulinarny „Goleszowski Przymak Wielkanocny”, konkurs muzyczny pieśni patriotycznych „Niepodległa, Niepokorna” oraz konkurs plastyczny na „Najpiękniejszą bombkę choinkową”. W konkursach udział wzięło blisko 330 osób, z czego 32% uczestników stanowiły dzieci w wieku przedszkolnym, 62% dzieci w wieku szkolnym, 4% uczestników konkursów to osoby dorosłe i 1% to seniorzy.

Wykres 24. Konkursy dla mieszkańców zorganizowane w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych
Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie.

Działania podejmowane w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie wiązały się także z promowaniem i prezentacją lokalnych artystów i ich twórczości oraz pasjonatów i ich kolekcji. Odbywało się to poprzez organizowanie spotkań z ich udziałem. Projekt ten działa pod nazwą „Ujawnij nam swój talent, pokaż nam swoją pasję”. W ramach zadania zorganizowano koncert na terenie turystyczno-rekreacyjnym za budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie oraz przygotowano trzy wystawy. Projekt cieszył się dużym zainteresowaniem, gdyż wystawy odwiedziło i w koncercie uczestniczyło blisko 1500 osób.

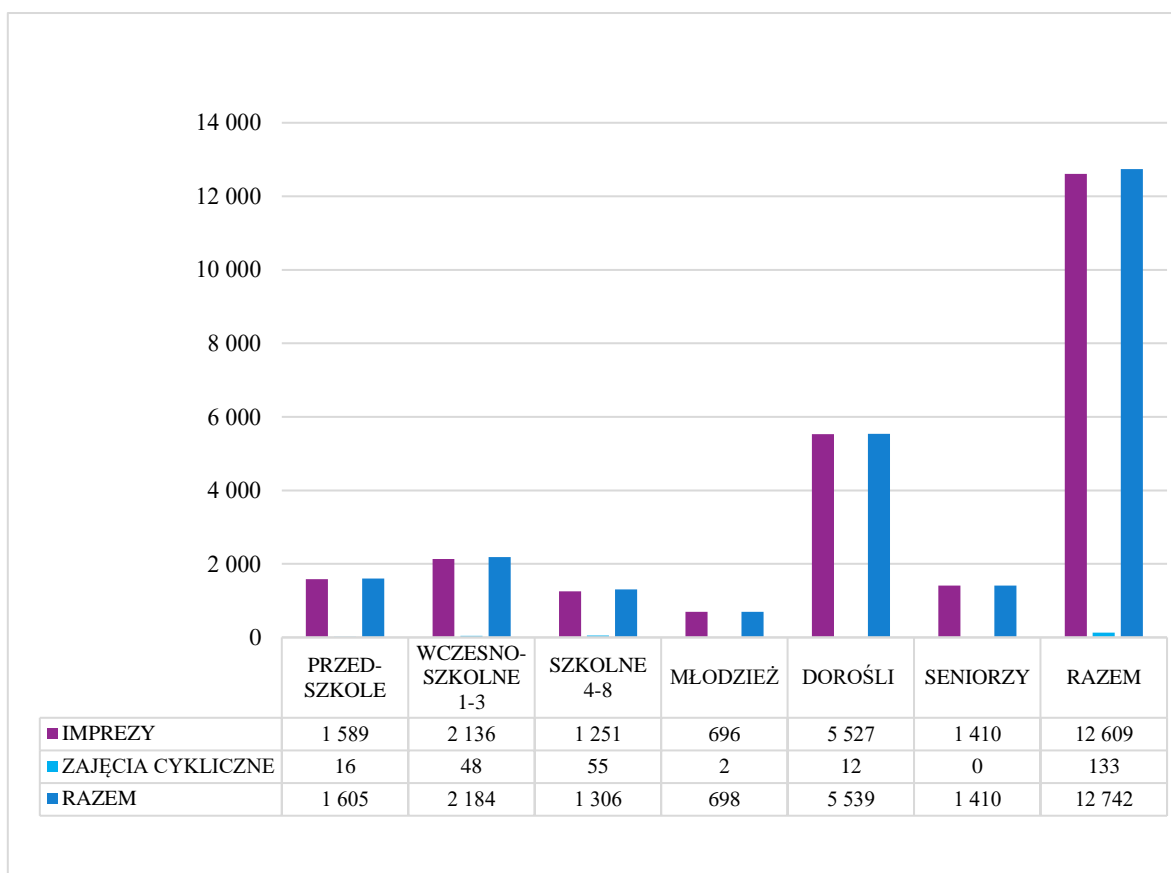

Wykres 25. Udział mieszkańców/widzów w projekcie pn. „Ujawnij nam swój talent, pokaż nam swoją pasję” w 2023 roku

Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie.

Bardzo ważnymi wydarzeniami kulturalnymi, w których organizację zaangażowany był w 2023 roku Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie były obchody jubileuszy 800-lecia Goleszowa i Puńcowa oraz 500-lecia Bażanowic oraz Dni Gminy Goleszów – Dożynki Gminne. To bardzo duże przedsięwzięcia. Na tę okoliczność przygotowano bardzo bogate programy artystyczne. Oprócz tego, z okazji jubileuszy m.in. odsłonięto okolicznościowe ławki i kamienie, a także wmurowano kapsuły czasu, pozostawiając kolejnym pokoleniom pamiątkę z 2023 roku.

Podsumowując 2023 rok, należy zauważyć, że był on bardzo obfity w wydarzenia kulturalne i artystyczne. Odbyły się 44 imprezy, w tym m.in.: 9 imprez plenerowych, 2 seanse filmowe, 8 wystaw, 16 koncertów, 1 spotkanie autorskie, 3 konkursy, 4 turnusy półkolonii, 1 turnus zimowiska, 1 pokaz teatralny, 2 warsztaty oraz 5 edycji „Wieczorynek w GOK’u”. Z oferty Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie, przygotowanej na rok 2023, tj. cyklicznie odbywających się zajęć oraz przygotowanych wydarzeń artystycznych i kulturalnych, skorzystało blisko 12 750 osób. Jednocześnie należy wskazać, że przygotowana przez GOK oferta była bardzo różnorodna i kierowana do wszystkich grup wiekowych, co potwierdza poniższe zestawienie, a co było założeniem programowym działalności jednostki.

Wykres 26. Udział w wydarzeniach organizowanych/współorganizowanych w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie

Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie.

W niżej zamieszczonej tabeli przedstawiono wydarzenia, w których organizację zaangażowany był w 2023 roku Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie.

Tabela 61. Wydarzenia zorganizowane i współorganizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie w 2023 roku wraz z krótką ich charakterystyką

Data	Nazwa wydarzenia	Charakterystyka
13.01.2023	Koncert z okazji Dnia Babci i Dziadka	W ramach programu artystycznego wystąpił Zespół Pieśni i Tańca „Goleszów”, uczestnicy zajęć tanecznych: grupa najmłodsza – Kidsdance, grupa starsza – Acrodance oraz dzieci uczęszczające na zajęcia muzyczne (gra na gitarze i na pianinie). W finale wszyscy uczestnicy wykonali wspólnie okolicznościową piosenkę dla zgromadzonej licznie publiczności.
16.01.2023 - 20.01.2023	Półkolonie zimowe	30-osobowa grupa dzieci brała udział w zajęciach edukacyjno-rozrywkowych zaplanowanych z myślą o atrakcyjnym spędzeniu wolnego czasu. W programie znalazły się: wizyta w zabytkowej kopalni węgla „Luiza” oraz spływ sztolnią, wyjazd

		do parku wodnego Aquadrom w Rudzie Śląskiej, warsztaty w Centrum Nauko-techniki w Świnnej, kulig oraz wizyta w Muzeum Adama Małysza w Wiśle, seans filmowy w Teatrze Elektrycznym, wizyta w Centrum Edukacji Ekologicznej w Skoczowie.
21.01.2023	Koncert Noworoczny	Koncert inaugurujący obchody jubileuszu 800-lecia Goleszowa. Wydarzenie miało charakter muzyczno-kabaretowy. Piosenki ze swojej nowej płyty zaśpiewała Danuta Wiśniewska, a koncert z dużą dozą humoru poprowadził Andrzej Miś.
22.01.2023 - 28.01.2023	Zimowisko w Zawoi	Obóz wyjazdowy dla dzieci. Przygotowano szereg atrakcji. Uczestnicy zimowiska brali udział w warsztatach malowania na szkle, robienia zabawek z siana czy patchworkowych. Mieli oni także okazję uczestniczyć w zajęciach survivalowych. Specjalnie dla nich zorganizowano kulig oraz występ kapeli góralskiej. W trakcie zimowiska przeprowadzono zajęcia w tematyce uzależnień.
14.02.2023	Walentynkowe serce	Mieszkańcy gminy w ramach obchodów Święta Zakochanych mogli wykonać sobie zdjęcia w specjalnie przygotowanej na tę okoliczność scenografii.
18.02.2023	Spotkanie seniorów sołectwa Goleszów	Występ Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów” dla seniorów z sołectwa Goleszów.
18.02.2023	Spotkanie seniorów sołectwa Puńców	Współorganizacja wydarzenia poprzez zapewnienie oprawy artystycznej spotkania – koncert kapeli Jetelinka.
24.02.2023	Wieczorynka w GOK’u	W trakcie spotkania dla dzieci przygotowano gry i zabawy integracyjne. Uczestnicy zajęć wzięli udział w warsztatach, w trakcie których z przygotowanej przez siebie masy solnej wykonali serca. Po warsztatach dzieci zaproszono na poczęstunek i wieczorynkę – bajkę z przepowiedni.
27.02.2023	Otwarcie Izby Oświęcimskiej, Makiety goleszowskiej cementowni i Centrum Informacji Turystycznej	Współorganizacja wydarzenia – zapewnienie oprawy muzycznej.
3.03.2023	Spektakl „Król Maciuś” w wykonaniu O’Teatr z Jaworzna	Spektakl dla dzieci pt. „Król Maciuś” był dedykowany rodzinom z dziećmi. Aktorzy teatru z Jaworzna O’Teatr wystąpili dla publiczności dwukrotnie: o godzinie 16.00 i godzinie 18.00. Artyści angażowali w przedstawienie publiczność. W ramach współpracy Gminny Ośrodek Kultury udostępnił bezpłatne bilety na przedstawienie dla podopiecznych domów dziecka.

17.03.2023	Koncert Adama Snopka	Koncert z okazji Dnia Kobiet. Na scenie wystąpił charyzmatyczny artysta Adam Snopka w repertuarze kabaretowo-rozrywkowym, doskonale bawiąc zgromadzoną publiczność.
24.03.2023	Powitanie Wiosny w Dzięgielowie	Plenerowa impreza skierowana do całych rodzin. Została zorganizowana przy współudziale OSP Dzięgielów oraz Rady Rodziców Szkoły Podstawowej w Dzięgielowie. W programie znalazły się między innymi: konkurs na najpiękniejszą Marzannę, gry i zabawy integracyjne „Poszukiwanie Wiosny”, najmłodszy mogli wspólnie obejrzeć bajkę, a na wszystkich czekały pyszne kiełbaski z grilla. Był to wspaniały czas, który pozwolił na integrację mieszkańców gminy.
31.03.2023	Wieczorynka w GOK’u	Wydarzenie zorganizowane dla dzieci. Motywem przewodnim piątej edycji wieczorynki była Wielkanoc. Zaplanowano udział w grach i zabawach poznawczych (labirynt, nawlekanie liny przez rolki, zawody wielkanocne z jajkiem, rzut na punkty do celu, tablica z zadaniami, puzzle). Udział w warsztatach ekosianko – dzieci wykonywały świątecznego zajęcia z siana. Dla każdego uczestnika przewidziany był poczęstunek. Kolejnym punktem była projekcja bajki, a na zakończenie wielkanocna mini sesja zdjęciowa. Każdy z uczestników otrzymał porcelanowy kubek z okolicznościowym nadrukiem.
2.04.2023	Kiermasz Wielkanocny oraz rozstrzygnięcie Konkursu Kulinarnego na Goleszowski Przysmak Wielkanocny	Kiermasz Wielkanocny – corocznie organizowane wydarzenie, wystawiono 7 stoisk. Odwiedzający mogli nabyć tradycyjne wypieki wielkanocne oraz kolorowe ozdoby świąteczne misternie wykonane przez członkinie Kół Gospodyń Wiejskich działających na terenie gminy Goleszów. Na wszystkich odwiedzających czekał żurek świąteczny ugotowany przez panie z KGW Godziszów, którym częstowano mieszkańców gminy. Restauracja „Pod Tułem” oferowała na swoim stoisku bezpłatny poczęstunek. W tym dniu przeprowadzono również Konkurs Kulinarny „Goleszowski Przysmak Wielkanocny”. Do konkursu zgłoszono 17 potraw w dwóch kategoriach: „Na słodko”, „Wytrawnie”. Do jury konkursowego zaproszono wybitnych szefów kuchni: Mateusza Wojnara – doradcę kulinarnego i szefa kuchni w firmie Godkowie, prowadzi również swoją działalność cateringową „Smak Pasji”; Michała Fabiszewskiego – głównego szefa kuchni w Sodexo Polska, ambasadora polskiej kuchni, uczestnika 5.

		edycji polskiego MasterChef'a; Iwonę Nowak – zastępcę szefa kuchni w Restauracji „Pod Tułem”.
20.04.2023 21.04.2023	Spotkanie autorskie z Niną Majewską-Brown	Spotkanie z pisarką Niną Majewską Brown, autorką hitowych powieści obyczajowych: „Wakacje”, „Nina”, „Mąż na niby”, „Żona na zamówienie”. W trakcie spotkania pisarka opowiadała m.in. o swojej fascynacji historią, czego efektem było powstanie takich bestsellerów jak „Tajemnica z Auschwitz”, „Anioł życia z Auschwitz”, „Dwie twarze”, „Życie prywatne morderców w Auschwitz” oraz „Ostatnia więźniarka z Auschwitz”. Pierwsza część spotkania odbyła się w Centrum Informacji Turystycznej, gdzie Nina Majewska-Brown spotkała się z Pawłem Stanieczkiem, inicjatorem powstania Izby Oświęcimskiej w Goleszowie, a następnie zwiedziła wystawę prac Jana Gluzy i Władysława Cieślara. Druga część spotkania odbyła się w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury, gdzie zgromadzona publiczność wysłuchała opowieści, jak powstają książki oraz skąd autorka czerpie inspiracje. Impreza nie była biletowana, wstęp był wolny. Podczas spotkania można było zakupić książki pisarki wraz z dedykacją. Po spotkaniu z publicznością pisarka zwiedziła Izbę Oświęcimską i makietę goleszowskiej cementowni. Zainspirowana opowieściami Pawła Stanieczka poprosiła o możliwość kolejnego spotkania, które odbyło się 21 kwietnia 2023 roku.
21.04.2023	Wieczorynka w GOK'u	Wydarzenie zorganizowane dla dzieci. Motywem przewodnim szóstej edycji „Wieczorynki w GOK'u” były wakacje. Zaplanowano udział w grach i zabawach poznawczych (labirynt, nawlekanie liny przez rolki, łowienie ryb, pakowanie walizek), a także w warsztatach, w trakcie których dzieci ozdobiły płócienne torby, które zabrały ze sobą. Dla każdego uczestnika przewidziany był poczęstunek. Kolejnym punktem była projekcja bajki, a na zakończenie spotkania zorganizowano mini sesję zdjęciową. Każdy z uczestników otrzymał porcelanowy kubek z okolicznościowym nadrukiem.
6.05.2023	Gminne Obchody Dnia Strażaka	Dwie członkinie Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów” uczestniczyły w uroczystości wręczenia odznaczeń strażackich.
12.05.2023	„Noc Muzeów”	Pierwsza w historii gminy Goleszów „Noc Muzeów” zorganizowana została przy współpracy z Referatem Promocji Gminy Urzędu Gminy

		<p>Goleszów oraz Gminną Biblioteką Publiczną. Gminny Ośrodek Kultury przygotował na to wydarzenie: 1) labirynt różnaitości – gry i zabawy dla najmłodszych o różnej tematyce, samodzielne wykonanie przez uczestników pamiątkowego biletu okolicznościowego; 2) w sali galeryjnej dla zwiedzających udostępniono kącik folklorystyczny oraz okolicznościową foto ściankę, prezentowano tradycyjne stroje cieszyńskie oraz filigranową biżuterię cieszyńską; 3) zorganizowano wystawę aparatów fotograficznych – prywatne zbiory Piotra Kłody z Dziegielowa oraz wystawę starych akcesoriów strażackich z prywatnej kolekcji Zdzisława Wigłusza z Dziegielowa; 4) na parkingu przed budynkiem GOK-u zorganizowano wystawę starych samochodów: można było zobaczyć cztery wozy strażackie, Fiata 125p, Fiata 126p, Poloneza, Lincolna. Pojazdy udostępnił Przemysław Kłóska, Mariusz Cymorek, Marek Wałaski i Rafał Siech.</p> <p>W holu budynku dla zwiedzających przygotowano bufet z kawą i herbatą oraz słodki poczęstunek. Referat Promocji Gminy zorganizował nocne zwiedzanie Izby Oświęcimskiej oraz Makiety goleszowskiej cementowni. Gminna Biblioteka Publiczna udostępniła zwiedzającym teleskop, a dla dzieci przygotowano konkurs literacki ze znajomości bajek Disneya oraz zabawę polegającą na poszukiwaniu zaginionej książki.</p>
23.05.2023	Warsztaty plastyczne z okazji Dnia Matki	<p>Wydarzenie skierowane do dzieci bez ograniczeń wiekowych, zorganizowane z myślą o nadchodzącym Dniu Matki. Uczestnicy warsztatów mieli możliwość własnoręcznego wykonania okolicznościowych ramek na zdjęcie jako upominku dla swoich mam. Dzieci fantazyjnie ozdobiły swoje prace, nadając im indywidualny i niepowtarzalny charakter. Kolejnym etapem spotkania była mini sesja zdjęciowa. Uczestnicy zapozowali do zdjęć, które następnie zostały wydrukowane i umieszczone w ramach.</p>
3.06.2023	Plaża Goleszów – współorganizacja	<p>Plenerowa impreza gminna ciesząca się ogromnym zainteresowaniem, na którą zostali zaproszeni wszyscy mieszkańcy gminy. Gminny Ośrodek Kultury włączył się w organizację tego wydarzenia poprzez poprowadzenie plenerowych animacji dla dzieci w godzinach od 14:00 do 19:00. Zorganizowano następujące atrakcje: plenerowy mural, warsztaty tworzenia bransoletek, zabawa zręcznościowa – łowienie styropianowych rybek,</p>

		chodzenie na szczudłach, gra zręcznościowa – kręgle, zabawy z chustą animacyjną, gra w golfa. W prowadzeniu animacji GOK wsparło w ramach wolontariatu osiem uczennic z Liceum Pedagogicznego im. G. Piramowicza w Bielsku-Białej.
21.06.2023	Warsztaty plastyczne z okazji Dnia Ojca	Wydarzenie skierowane do dzieci bez ograniczeń wiekowych, zorganizowane z myślą o nadchodzącym Dniu Ojca. Uczestnicy warsztatów mieli możliwość własnoręcznego wykonania tekturowego pudełka na upominek oraz upominku, którym był breloczek do kluczy. Dzieci fantazyjnie ozdobiły swoje prace, nadając im indywidualny i niepowtarzalny charakter. Wykonanie breloczka z metalowych śrubek sprawił uczestnikom dużą frajdę.
24.06.2023	800 lat Goleszowa	Impreza plenerowa. W tym dniu na placu pomiędzy Urzędem Gminy oraz Szkołą Podstawową, a także na terenach rekreacyjnych za Gminnym Ośrodkiem Kultury przewidziano szereg atrakcji. Dokonano odsłonięcia kamienia i ławki jubileuszowej oraz odnowionej tablicy upamiętniającej istnienie podoboju KL Auschwitz w goleszowskiej cementowni. W programie artystycznym obchodów jubileuszowych znalazł się występ Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”, koncert muzyki filmowej w wykonaniu ARTIS Symphony Orchestra, artystyczny pokaz laserów związany z jubileuszem – połączenie muzyki z nowoczesnymi technologiami wizualnymi, multimedialna prezentacja – historyczne zdjęcia, atrakcje i animacje dla dzieci, pokaz sprzętu strażackiego, stoiska gastronomiczne, a także zabawa taneczna z DJ-em Adacho.
3.07.2023 - 21.07.2023	Wakacyjne półkolonie 3 turnusy	Uczestnicy półkolonii brali udział w licznych zajęciach edukacyjno-rozrywkowych zaplanowanych z myślą o atrakcyjnym spędzeniu wolnego czasu. W programie znalazły się: Skansen – Zagroda Wsi Pszczyńskiej, Zagroda Żubrów, Centrum Edukacji Ekologicznej w Skoczowie, wyjazd kolejką linową na Szyndzielnię, wejście do schroniska PTTK Szyndzielnia, wejście na wieżę widokową, całodniowy wyjazd do aquaparku Aquadrom w Rudzie Śląskiej, wyjazd do Funzeum w Gliwicach, zwiedzanie Manufaktury Beskid Chocolate, Muzeum Fauny i Flory Morskiej i Śródlądowej w Jaworzu, Makieta goleszowskiej

		cementowni, Kino Cinema City Poland w Cieszynie, spacer po Wzgórzu Zamkowym.
14.07.2023 - 27.07.2023	Wystawa Zuzanny Kalisz „Twarze emocji”	Twarze emocji: ekspresja w malarstwie i rzeźbie to debiutancka wystawa młodej artystki Zuzanny Kalisz, studentki gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych, na Wydziale Rzeźby i Intermediów.
15.07.2023	500 lat Bażanowic	Na terenie za szkołą podstawową dokonano uroczystego odsłonięcia kamienia i ławeczki jubileuszowej oraz otwarto plac zabaw. W programie artystycznym obchodów jubileuszowych znalazły się: występ Orkiestry Dętej „Puńcowianka” z OSP Puńców, Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”, uczniów Szkoły Podstawowej w Bażanowicach i Przedszkola Publicznego w Goleszowie z oddziałem w Bażanowicach, koncert zespołu instrumentalnego pod kierownictwem Krzysztofa Durlowa oraz występ gwiazdy wieczoru – zespołu Zbóje. Zaprezentowano specjalnie na tę okazję przygotowany pokaz laserów oraz multimedialną prezentację starych zdjęć. Zwieńczeniem obchodów była zabawa taneczna z DJ-em Adacho. W trakcie imprezy odbywały się pokazy strażackie, a dla dzieci przygotowano wiele atrakcji. Do dyspozycji uczestników imprezy były stoiska gastronomiczne.
5.08.2023	800 lat Puńcowa	Obchody jubileuszowe – impreza plenerowa. W tym dniu na terenie LKS „Tempo” Puńców wystąpili: Orkiestra Dęta „Puńcowianka” z OSP Puńców, Zespół Pieśni i Tańca „Goleszów”, KAPELA Beskidzcy Zbóje i zespół Baciary. W trakcie imprezy odbył się także artystyczny pokaz laserów oraz multimedialna prezentacja starych zdjęć związanych z Puńcowem. Przygotowano również wiele atrakcji i animacji dla dzieci, pokaz sprzętu strażackiego, stoiska gastronomiczne, a także zorganizowano imprezę taneczną dla mieszkańców, sympatyków i turystów z zespołem ADM.
26.08.2023	Dni Gminy Goleszów – Dożynki Gminne	W ramach wydarzenia odbył się tradycyjny korowód dożynkowy. Przygotowano wiele atrakcji i animacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych, a także zapewniono liczne stoiska gastronomiczne. Największą atrakcją dożynek w gminie Goleszów był występ zespołu De Mono – polskiej gwiazdy muzyki rozrywkowej. W sobotę, 26 sierpnia na scenie można było podziwiać: koncert Orkiestry Dętej „Puńcowianka”, występ ZPiT „Goleszów” z obrzędem dożynkowym, występ kapeli „Maliniorze”. Zwieńczeniem pierwszego

		dnia dożynek była zabawa taneczna z zespołem „Johnny Band”. W niedzielę, 27 sierpnia na scenie prezentowali się: Mażoretki „Cieszyńskie Gwiazdeczki” z Cieszyna, kapela „Cyrna” ze Szczyrku, Rozśpiewane Gospodynie – Koło Gospodyń Węgierska Górka, kapela „Straconka”. Gwiazdą wieczoru był zespół „Stonehenge”, a Dni Gminy Goleszów zwińczyła zabawa taneczna z DJ Adacho oraz pokaz Led & Laser w wykonaniu grupy Inferis.
22.09.2023	Pożegnanie Lata	Impreza zorganizowana na terenie turystyczno-rekreacyjnym za budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie. W programie znalazły się między innymi: koncert Amatorskiej Grupy Gitarowej pod kierownictwem Michała Kasztury, pokaz zumbi w wykonaniu Latino Fitness Goleszów, pokaz japońskiej szermierki Wiślańskiej Sekcji Kendo Genryoku, popis taneczny zaprezentowany przez Studio Tańca PASSO. Dla uczestników imprezy przygotowano gry i zabawy sportowe na świeżym powietrzu, animacje i atrakcje dla najmłodszych – m.in.: plectenie warkoczyków i malowanie twarzy oraz małe turnieje szachowe. Na koniec imprezy zostało zorganizowane kino rodzinne – został wyświetlony film „Jak rozmawiać z psem”, a na wszystkich czekały stoiska gastronomiczne.
29.09.2023	Ujawnij nam swój talent, pokaż swoją pasję	W amfiteatrze na terenie turystyczno-rekreacyjnym za Gminnym Ośrodkiem Kultury w Goleszowie w ramach projektu przygotowano koncert perkusyjny z muzyką taneczną w wykonaniu Marka „Maruni” Mitręgi.
10.10.2023 - 31.10.2023	Ujawnij nam swój talent, pokaż swoją pasję	Uczennica Szkoły Podstawowej im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach – Alicja Szarzec wystawiła swoje prace plastyczne malowane i rysowane różnymi technikami.
20.10.2023	Kabaret Moherowe Berety	Występ kabaretowy – ponadgodzinne widowisko przykuło uwagę widzów.
27.10.2023	Wieczorynka w GOK’u	Wydarzenie zorganizowane dla dzieci. Motywem przewodnim był las, zwierzęta leśne, owoce i liście drzew. Zaplanowano udział w grach i zabawach poznawczych. Na warsztatach dzieci malowały grzybki na drewnianym plastrze i mocowały sznurek. Dla każdego uczestnika przewidziany był poczęstunek. Kolejnym punktem była mini sesja zdjęciowa. Każdy z uczestników otrzymał poduszkę z okolicznościowym nadrukiem, a na zakończenie odbyła się projekcja bajki.

3.11.2023	Przesłuchania w ramach II edycji konkursu Pieśni Legionowych i Powstańczych „Niepodległa, Niepokorna”	W Gminnym Ośrodku Kultury w Goleszowie odbyła się druga edycja konkursu muzycznego „Niepokorna, Niepodległa”, w ramach którego na scenie zaprezentowało się blisko 120 artystów, m.in. z gminnych przedszkoli i szkół podstawowych. Swoje talenty wokalne artyści prezentowali w trzech kategoriach, a więc jako soliści, w duetach oraz w ramach występów zespołowych. Spośród wszystkich uczestników konkursu wyłoniono zwycięzców w różnych kategoriach, a laureata nagrody Grand Prix całego konkursu.
6.11.2023 - 30.11.2023	Ujawnij nam swój talent, pokaż swoją pasję	Wystawa rękodzieła lokalnej artystki Urszuli Malik. Uczestniczka projektu tworzy maskotki – ręcznie szyte pluszaki.
11.11.2023	Koncert galowy konkursu Pieśni Legionowych i Powstańczych „Niepodległa, Niepokorna”	Obchody narodowego Święta Niepodległości w gminie Goleszów związane były z uroczystym koncertem laureatów konkursu pieśni legionowych i powstańczych „Niepodległa, Niepokorna”, który połączony był z wręczeniem nagród uzdolnionym wokalnie mieszkańcom.
17.11.2023 - 19.11.2023	Obchody 30-lecia działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”	Uroczystości jubileuszowe uświetniły występy dzieci z zespołów utworzonych w ramach projektu „Goleszów Tańczy”, reprezentujących gminne przedszkola i szkoły. Po części oficjalnej zaproszono wszystkich gości do sali galeryjnej do obejrzenia wystawy, na której zgromadzono szereg pamiątek, dyplomów oraz zdjęć. W ramach jubileuszu Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów” odbyła się uroczysta gala oraz specjalny występ dedykowany wszystkim miłośnikom i sympatykom Zespołu. Była to swego rodzaju sentymentalna podróż do świata muzyki i tańca, ukazująca lokalny folklor.
2.12.2023	Występ Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów”	Koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Goleszów” dedykowany seniorom z Godziszowa.
5.12.2023	Wernisaż prac konkursowych na „Wymarzoną Choinkę Bożonarodzeniową”	Wernisaż prac konkursowych na „Wymarzoną Choinkę Bożonarodzeniową” Niepublicznego Przedszkola Twórczego „To-Tu” w Goleszowie.
8.12.2023	Konkurs plastyczny na "Najpiękniejszą bombkę choinkową"	Zadaniem uczestników konkursu było wykonanie pracy plastycznej – bombki choinkowej dowolną techniką.
8.12.2023	Rozświetlenie choinki w gminie Goleszów – współorganizacja	Impreza adresowana do szerokiego grona odbiorców. Spotkanie poprzedzone było warsztatami plastycznymi, które odbyły się w Urzędzie Gminy, a ich uczestnikami były

		<p>przedszkolaki z gminnej placówki. W trakcie „Rozświetlenia choinki” można było podziwiać występy m.in.: chórów z goleszowskich parafii, dzieci i młodzieży z gminnych szkół i przedszkoli, które przygotowały na tę okazję specjalne świąteczne aranżacje utworów muzycznych. Było to tradycyjne przedświąteczne spotkanie połączonym z uroczystym rozświetleniem choinki. Na uczestników czekał także kiermasz rękodziela i wypieków przygotowanych przez Kluby Seniora oraz rady rodziców z miejscowych szkół i przedszkoli. Wśród bezpłatnych atrakcji dla uczestników były m.in. dwie świąteczne fotobudki, dzięki którym powstały przepiękne pamiątki z tego radosnego dnia. W organizację „Rozświetlenia choinki” byli zaangażowani radni Młodzieżowej Rady Gminy. Zbierali oni odpowiedzi w konkursie dotyczącym goleszowskiej szopki, którą od dwóch lat rozbudowuje lokalny artysta. W trakcie trwania imprezy swój finał miał konkurs na najpiękniejszą bombkę choinkową organizowany przez GOK – to właśnie wtedy nastąpiło uroczyste wręczenie nagród. Główną atrakcją świątecznego popołudnia w gminie Golezów był natomiast wyjątkowy Ice Show, czyli spektakl rzeźbienia w lodzie, który oprócz prezentacji talentu i umiejętności kreowania lodowych rzeźb obejmował także pokaz światła i dźwięku.</p>
11.12.2023 - 31.12.2023	Ujawnij nam swój talent, pokaż swoją pasję	Wystawa rękodziela lokalnej artystki Magdaleny Orzechowskiej, prezentowano wyroby z wosku pszczelego, papierowej wikliny, juty.
6.12.2023 - 6.01.2024	Wystawa prac pokonkursowych „Najpiękniejsza bombka choinkowa”	Na korytarzu GOK-u wywieszono bombki konkursowe, część z nich znalazła się w gablotach ekspozycyjnych.
15.12.2023 - 15.01.2024	Wernisaż prac seniorów uczestniczących w projekcie „Kolory Golezowa”	Wernisaż był zakończeniem projektu realizowanego w ramach konkursu grantowego.
22.12.2023	Wieczorynka w GOK’u	<p>Wydarzenie zorganizowane dla dzieci. Motywem przewodnim były Mikołajki i czas przedświąteczny.</p> <p>Zaplanowano udział w grach i zabawach poznawczych (przewóz Mikołaja przez renifery, mikołajkowa joga, worek z przebraniami, memory, zoo).</p> <p>Na warsztatach dzieci tworzyły swój stroik na stół wigilijny. Dla każdego uczestnika przewidziany był</p>

		poczęstunek: tosty z serem i szynką oraz napój. Kolejnym punktem była mini sesja zdjęciowa z Mikołajem. Każdy z uczestników otrzymał słodki podarunek w postaci trzech pierników w kształcie ludzika, domku i dzwoneczka, a na zakończenie odbyła się projekcja bajki.
--	--	--

Opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury.

Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie w ramach swojej statutowej działalności prowadzi wypożyczalnię strojów. W 2023 roku ich działalność prezentowała się następująco:

- wypożyczono stroje regionalne na kwotę 15 040 zł (147 sztuk),
- wypożyczono stroje karnawałowe na kwotę 26 055 zł (629 sztuk).

Zakupiono również pięć *kabotków* damskich do stroju cieszyńskiego. Na rzecz Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie zostały przekazane w formie darowizny: 1 suknia cieszyńska i 21 strojów karnawałowych.

Dodatkowymi źródłami finansowania działań Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie w roku 2023 były również środki pozyskane od sponsorów oraz darowizny pieniężne.

Rok 2023 był obfity w wydarzenia kulturalne w środowisku lokalnym. Pragnąc poszerzyć tę formę wydarzeń i imprez konieczne jest poprawienie warunków technicznych wykorzystywanych do tego celu pomieszczeń. Aktualny stan powoduje utrudnienia w realizacji wszystkich zamierzeń i często zmusza do rezygnowania z innowacyjnych form organizacji wydarzeń, bądź zmiany ich formuły.

W celu poprawienia atrakcyjności i efektywności prowadzonej przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie wypożyczalni strojów karnawałowych, konieczna jest zmiana jej organizacji i dostosowanie do współczesnych standardów. W tym zakresie niezbędne jest wygospodarowanie przymierzalni.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W GOLESZOWIE

Gminna Biblioteka Publiczna w Goleszowie dysponuje trzema miejscami wypożyczania książek. Jej główna siedziba mieści się w Goleszowie, a filie funkcjonują w Cisownicy i w Puńcowie. Nadzór merytoryczny nad jej działalnością sprawuje Biblioteka Miejska w Cieszynie. W zakresie wykraczającym poza możliwości organizacyjne biblioteki miejskiej goleszowska jednostka korzystała także z pomocy merytorycznej Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

Zasadniczymi celami Biblioteki są rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych oraz informacyjnych mieszkańców gminy, jak również upowszechnianie wiedzy i nauki. Wpisują się one w obszar, który można zdefiniować jako rozwój życia kulturalnego wspólnoty samorządowej.

Biblioteka Publiczna w Goleszowie była w 2023 roku otwarta 5 dni w tygodniu: 3 dni po 8 godzin i 2 dni po 9 godzin. Dodatkowo czynna była w 26 sobót w ciągu roku po 4 godziny. Z kolei filie otwarte były pięć dni w tygodniu po cztery godziny.

Na działalność Gminnej Biblioteki Publicznej Gmina Goleszów przeznaczyła w 2023 roku 390 tys. zł. Dodając do tej kwoty pozyskane środki zewnętrznie oraz wartość książek

otrzymanych w formie darowizny, a także środki wypracowane Biblioteka dysponowała kwotą ponad 420 tys. zł. Był to poziom zbliżony do lat poprzednich.

Tabela 62. Stan księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszowie na koniec 2023 roku

Księgozbiór	GBP Goleszów	Filia Puńców	Filia Cisownica
Stan księgozbioru	14968	6246	6369
w tym pozyskane w 2022 roku	1152	302	302
ze środków Gminy Goleszów	546	91	89
z Biblioteki Narodowej	227	46	42
z darów	379	165	171

Opracowano na podstawie danych Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszowie.

Księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszowie liczył na koniec 2023 roku ponad 27,5 tys. książek. Jest to nieco mniej niż było na koniec 2022 roku, co wynika z przeprowadzonych prac selekcyjnych. Część publikacji skierowano na makulaturę, a część została za opłatą przejęta przez antykwariat.

W roku objętym Raportem pozyskano łącznie 1 756 egzemplarzy. Łącznie na zakup 726 egzemplarzy nowych książek Gmina Goleszów wydała w 2023 roku ponad 17 tys. zł. Poza tym zakupiono również 8 tytułów prasowych za ponad 800 zł. Kolejne 315 książek oraz 56 audiobooków zakupiono ze środków Biblioteki Narodowej (za ponad 8 tys. zł), zaś czytelnicy przekazali na rzecz Biblioteki w formie darowizny 715 egzemplarzy, 7 audiobooków oraz 45 gier. Biblioteka posiada bardzo bogaty zbiór gier planszowych, których na koniec 2023 roku było ponad 100.

Łącznie w 2023 roku Bibliotekę odwiedziło prawie 13 tys. osób (wzrost o ponad 1000 osób w stosunku do roku 2022). W roku objętym niniejszym Raportem odnotowano wypożyczenia lub skorzystanie na miejscu z ponad 24 tys. egzemplarzy książek i prasy. W 2023 roku zarejestrowano 804 czynnych czytelników.

Tabela 63. Liczba czytelników i wypożyczeń w Gminnej Bibliotece Publicznej w Goleszowie w 2023 roku

Wskaźnik	GBP Goleszów	Filia Puńców	Filia Cisownica
Zarejestrowani czytelnicy	613	109	82
Liczba odwiedzin	10810	1627	749
Liczba wypożyczeń na zewnątrz	17110	5342	1784
Liczba wypożyczeń na miejscu	1318	186	101

Opracowano na podstawie danych Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszowie.

Gminna Biblioteka Publiczna w 2023 roku zorganizowała 13 imprez, w których wzięło udział 675 osób. Były to głównie lekcje biblioteczne (prezentacja biblioteki i księgozbioru, przedstawienie zawodu bibliotekarza, głośne czytanie, warsztaty plastyczne) dla przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych.

W maju Biblioteka włączyła się w organizację pierwszej na terenie Goleszowa „Nocy Muzeów”. Mieszkańcy gminy i turyści mogli zapoznać się z bogatym księgozbiorem biblioteki. Przygotowano także gry i zabawy dla najmłodszych oraz dla dorosłych.

W okresie wakacyjnym biblioteka zorganizowała „Kino Plenerowe”, które cieszyło się dużym zainteresowaniem.

We wrześniu 2023 roku odbyło się „Narodowe Czytanie”, impreza organizowana pod Patronatem Honorowym Pary Prezydenckiej. Tym razem uczniowie szkół podstawowych oraz mieszkańcy Gminy Goleszów czytali „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. Akcja została zorganizowana na terenie nowo powstałego kompleksu turystyczno-rekreacyjnego w Goleszowie.

W październiku goleszowska Biblioteka brała udział w ogólnopolskiej akcji „Noc Bibliotek” zorganizowanej pod hasłem „Absurd nie czytać”. Młodzi czytelnicy na wstępie otrzymali absurdalne imiona, po czym uczestniczyli w licznych warsztatach i zabawach, by na koniec rozsiąść się na leżakach ustawionych w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury i obejrzeć film animowany przygotowany specjalnie na ten wieczór.

Gminna Biblioteka Publiczna w Goleszowie wzięła udział w ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – wielki człowiek”, skierowanej do dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w ramach której rozdawane były wyprawki czytelnicze. Akcja miała na celu zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. W kampanii czynnie uczestniczyło 79 dzieci, które otrzymały pamiątkowe dyplomy oraz upominki.

W 2023 roku kontynuowany był projekt Stowarzyszenia LARIX „Wypożyczenie odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących”. W ramach projektu goleszowska biblioteka otrzymała nieodpłatnie dwa egzemplarze odtwarzaczy cyfrowych książek mówionych – Czytak.

WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Na terenie gminy Goleszów, od wielu lat działa szereg organizacji pozarządowych. Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Gospodyń Wiejskich, kluby sportowe, fundacje czy inne lokalne stowarzyszenia angażują się w życie społeczności gminnej. Około 40 tego typu instytucji zaangażowanych jest w działalność trzeciego sektora, przynosząc wymierne korzyści nie tylko mieszkańcom gminy, ale również regionowi Śląska Cieszyńskiego. To one skupiają w swoich szeregach wielu społeczników, którzy pomagają w działaniach na rzecz mieszkańców.

Aktywność organizacji pozarządowych jest możliwa dzięki stałemu wsparciu finansowemu, organizacyjnemu i merytorycznemu ze strony Gminy Goleszów. Relacje jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych określał w 2023 roku program współpracy przyjęty uchwałą Rady Gminy Goleszów nr 0007.99.2022 z dnia 30 listopada 2022 r. W jego ramach wskazano grupę zadań priorytetowych. Wśród nich znalazły się m.in:

- wspieranie oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- wspieranie i upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury oraz dziedzictwa narodowego,
- upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa,
- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób,
- ratownictwo i ochrona ludności,
- inicjatywy wspierające rozwój demokracji, wspólnot i społeczności lokalnych,
- wspieranie aktywności seniorów i zapewnienie im możliwości rozwoju osobistego i społecznego.

Część organizacji pozarządowych, które realizowały w 2023 roku zadania mieszczące się w obszarach programu współpracy, otrzymało dofinansowanie z budżetu Gminy Goleszów. Na ten cel zabezpieczono początkowo ponad 389 tys. zł (zadania z zakresu wspierania sportu: 230 tys. zł, program operacyjny pomoc żywnościowa: prawie 3 tys. zł, prowadzenie świetlicy dziennej: 20 tys. zł; przeciwdziałanie skutkom uzależnień: 136 600 zł).

Pracownicy Urzędu Gminy dokonywali wspólnie z przedstawicielami poszczególnych organizacji analizy wniosków pod względem osiągnięcia określonych wskaźników i dostosowując rodzaje działań do realnych warunków. Gmina Goleszów, mając na uwadze fakt trudnej sytuacji organizacyjno-finansowej klubów sportowych, wspólnie z nimi wypracowywała adekwatne rozwiązania, dążąc do osiągnięcia równowagi pomiędzy założonymi rezultatami a koniecznością modyfikowania sposobów realizacji zadań publicznych.

Po konsultacjach z kierownictwami organizacji pozarządowych, w maju ogłoszono konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W jego wyniku wsparcie finansowe od Gminy Goleszów otrzymały niżej wymienione podmioty:

- Ludowy Klub Sportowy „Goeszów” na realizację zadania pn. „Szkolenie umiejętności piłkarskich oraz promocja zdrowego trybu życia podczas obozu sportowego”, w kwocie 10 000 zł;
- Ludowy Klub Sportowy „Tempo” Puńców na realizację zadania pn. „Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży”, w kwocie 15 000 zł;
- Ludowy Klub Sportowy „Lesznianka” na realizację zadania pn. „Turniej tenisa stołowego dla dzieci i młodzieży”, w kwocie 10 000 zł;
- Towarzystwo Wędkarskie „TON” Goeszów na realizację zadania pn. „Zdrowo i sportowo – organizacja zawodów wędkarskich”, w kwocie 10 000 zł;
- Misyjny Klub Sportowo-Rekreacyjny „CENTRUM” Dziegiełków na realizację zadania pn. „Obóz sportowo-rekreacyjny z elementami lekkiej atletyki oraz elementami profilaktyki”, w kwocie 10 000 zł;
- Uczniowski Klub Sportowy „Cisownica” na realizację zadania pn. „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez organizowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży z terenu Gminy Goeszów pn. >>Gmina Goeszów sportem stoi<<”, w kwocie 10 000 zł;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dziegiełkowie na realizację zadania pn. „Organizacja obozu szkoleniowego Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych i przeprowadzenie zajęć edukacyjno-profilaktycznych”, w kwocie 20 000 zł;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Cieszynie na realizację zadania pn. „Profilaktycznie z TPD”, w kwocie 3 500 zł;
- Parafia Rzymskokatolicka w Goeszowie na realizację zadania pn. „Organizacja wyjazdów turystyczno-krajoznawczych z elementami profilaktyki”, w kwocie 5 000 zł;
- Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cisownicy na realizację zadania pn. „Wszystkie dzieci nasze są”, w kwocie 9 000 zł;
- Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cieszynie na realizację zadania pn. „Organizacja i przeprowadzenie profilaktyczno-sportowych zajęć przedpołudniowych”, w kwocie 5 000 zł;
- Parafia Ewangelicko-Augsburska w Goeszowie na realizację zadania pn. „Organizacja Tygodni Dobrej Nowiny”, w kwocie 10 000 zł;

Ponadto Gmina Goeszów uznała celowość realizacji pięciu zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:

- „Wyścig na rowerach górskich CROSS BIKE – Dziegiełków 2023”. Na realizację projektu przygotowanego przez Stowarzyszenie Miłośników Dziegiełkowa przekazano dotację w kwocie 6 000 zł;
- „Organizacja i przeprowadzenie biegu przeszkodowego – BARBARIAN KIDS”. Na realizację projektu przygotowanego przez Misyjny Klub Sportowo-Rekreacyjny „CENTRUM” w Dziegiełkowie przekazano dotację w kwocie 4 000 zł;
- „Organizacja i przeprowadzenie koncertu i prelekcji, jak lepiej żyć bez narkotyków i przemocy”. Na realizację projektu przygotowanego przez Parafię Rzymskokatolicką w Goeszowie przekazano dotację w kwocie 6 000 zł;

- „Organizacja i przeprowadzenie Mistrzostw Polski Seniorów w łucznictwie bloczkowym i barberow”. Na realizację projektu przygotowanego przez Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Orlik” przekazano dotację w kwocie 10 000 zł;
- „Obóz sportowo-edukacyjny Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych”. Na realizację projektu przygotowanego przez Ochotniczą Straż Pożarną w Dziegielowie przekazano dotację w kwocie 10 000 zł.

Podsumowując, Gmina Goleszów udzieliła organizacjom społecznym o ponad 50% większego wsparcia niż w 2022 roku, co świadczy o dużym zainteresowaniu tą formą pomocy i jest wyrazem szerokiej współpracy trzeciego sektora z samorządem gminnym.

Wzorem lat poprzednich, w 2023 roku prowadzono również kompleksowe konsultacje merytoryczne dotyczące składania przez organizacje pozarządowe wniosków w konkursach ogłaszanych przez instytucje zewnętrzne. Dzięki temu w ramach Programu Grantowego „Działaj Lokalnie” pozyskano dofinansowanie trzech zadań, które realizowały:

- Stowarzyszenie Miłośników Dziegielowa, zadanie pn. „Opowiem Wam historię. Dziegielów to...”, w kwocie 3 500 zł;
- Grupa nieformalna pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie Miłośnicy Tradycji Ziemi Goleszowskiej, zadanie pn. „Goleszów Tańczy”, w kwocie 6 000 zł;
- Grupa nieformalna pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie Pokolorowani zadanie pn. „Kolory Goleszowa”, w kwocie 4 000 zł.

Pracownicy Referatu Promocji Urzędu Gminy Goleszów aktywnie włączali się oraz koordynowali projekty realizowane przez organizacje pozarządowe. Wspomagali również organizacje społeczne w składaniu różnego rodzaju wniosków dotyczących pozyskiwania środków na dofinansowanie działalności statutowej tych organizacji. Podmioty trzeciego sektora były na bieżąco informowane o możliwościach pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych oraz o ofertach szkoleń dla ich członków organizowanych przez różne instytucje. Gmina zapewniała także promocję inicjatyw społecznych poprzez zamieszczanie informacji i fotoreportaży na stronie internetowej gminy, Facebooku czy w „Panoramie Goleszowskiej”.

Biorąc pod uwagę skalę aktywności organizacji pozarządowych w gminie, należy stwierdzić, że ich działalność w 2023 roku była prężna. Organizacje społeczne przeprowadziły dzięki wsparciu Gminy szereg inicjatyw o wysokim stopniu społecznej użyteczności.

SPORT I REKREACJA

Podobnie jak w latach wcześniejszych, w 2023 roku szeroko promowano pozytywny wpływ ruchu i wysiłku fizycznego na kondycję psychiczną ludzi. Sport i rekreacja to elementy spajające oraz aktywizujące społeczność lokalną. Kultura fizyczna jest obszarem współdziałania instytucji publicznych, podmiotów trzeciego sektora, firm, jak i osób fizycznych.

Do Urzędu Gminy Goleszów wpłynęło w 2023 roku osiem wniosków o dofinansowanie projektów z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu. Decyzje o przyznaniu środków podejmowano biorąc pod uwagę znaczenie wnioskowanego projektu dla realizacji celu publicznego.

W szczególności uwzględniano wielkość grupy docelowej, pulę środków przewidzianych w budżecie Gminy na tego typu zadania, przedstawioną we wniosku kalkulację kosztów realizacji zadania, możliwość wykonania projektu przez wnioskodawcę oraz dotychczasowe wykorzystywanie przez wnioskodawcę otrzymanych dotacji.

Tabela 64. Projekty z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu zrealizowane w 2023 roku z dotacją Gminy Goleszów

Nazwa zadania	Realizator	Pierwotny koszt realizacji zadania	w tym dotacja	Rzeczywisty koszt realizacji zadania	w tym dotacja
Tenis stołowy dyscypliną dla każdego	Ludowy Klub Sportowy Lesznianka	25 610,00	21 000,00	31 450,00	21 000,00
Uczestnictwo w zawodach i turniejach w dyscyplinie skoki narciarskie i kombinacja norweska	Ludowy Klub Sportowy „Olimpia” Goleszów	26 000,00	23 000,00	26 693,21	23 000,00
Szachy 2023	Stowarzyszenie Szachowe „Olimpia” Goleszów	25 000,00	22 500,00	25 000,00	22 500,00
Trening łuczniczy i współzawodnictwo sportowe	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „ORLIK”	23 500,00	20 000,00	23 571,21	20 000,00
Szkolenie dzieci i młodzieży oraz przygotowanie drużyn męskich i udział w rozgrywkach grup młodzieżowych i seniorów na szczeblu Podokręgu Skoczów	Ludowy Klub Sportowy „Goleszów”	75 000,00	60 000,00	79 526,69	60 000,00

Szkolenie dzieci i młodzieży oraz przygotowanie drużyn do udziału w Mistrzostwach Śląska dzieci w hokeju na trawie	Ludowy Klub Sportowy „Goleszów”	20 000,00	6 500,00	10 007,80	6 500,00
Kuźnia talentów lekkiej atletyki i jujitsu	Misyjny Klub Sportowo-Rekreacyjny „CENTRUM” Dziegiełków	23 500,00	17 000,00	23 697,62	17 000,00
Szkolenie i udział drużyn piłkarskich seniorów, orlików, żaków i młodzików LKS „Tempo” Puńców w rozgrywkach mistrzowskich Śląskiego Związku Piłki Nożnej w okresie wiosennym sezonu 2022/2023 oraz w okresie jesiennym sezonu 2023/2024	Ludowy Klub Sportowy „Tempo” Puńców	75 100,00	60 000,00	82 270,64	60 000,00

Opracowano na podstawie danych Referatu Promocji Gminy.

Mając na uwadze rozwój aktywności fizycznej, m.in. wśród dzieci i młodzieży, Gmina Goleszów złożyła wniosek o przyznanie dofinansowania w ramach programu „Lokalny Animator Sportu”. Dzięki pozytywnej decyzji na boisku sportowym, wybudowanym w ramach projektu „Moje Boisko Orlik 2012”, można było zorganizować dodatkowe zajęcia sportowo-rekreacyjne. W ich ramach odbyły się wakacyjne turnieje dla dzieci, które obejmowały zarówno zawody piłkarskie, jak i hokeja na trawie. Prowadzone były również zajęcia z tenisa, koszykówki oraz siatkówki plażowej. Rozegrana została Goleszowska Liga Szóstek. Zorganizowano turniej piłki siatkowej oraz rozgrywki halowej ligi piłki nożnej. Dzięki zajęciom sportowym prowadzonym na terenie gminy udało się zachęcić dzieci i młodzież do udziału w wielu wydarzeniach związanych z aktywnością fizyczną i rozwijania swoich umiejętności.

Na terenie gminy Goleszów zamieszkuje wielu uzdolnionych sportowców, osiągających bardzo dobre wyniki na poziomie regionalnym, ogólnopolskim, a nawet europejskim. Część z nich uprawia sporty, które nie mieściły się w katalogu dyscyplin kwalifikujących do przyznania nagród określonych w obowiązującej od wielu lat uchwale Rady Gminy Goleszów. Mając to na względzie, z inicjatywy wójta Sylwii Cieślar, Rada Gminy w 2021 roku, a następnie w 2023 roku podjęła uchwały regulujące tę kwestię. Dzięki temu w roku, którego dotyczy ten Raport możliwe było nagrodzenie większej liczby sportowców, niż w roku 2022 – 28 osób otrzymało nagrody pieniężne o łącznej wartości ponad 30 tys. zł. Byli to:

- Maciej Rucki za zajęcie 3. miejsca drużynowo w Pucharze Polski na szczeblu Śląskiego Związku Piłki Nożnej sezon 2021/2022;
- Arkadiusz Szlajs za zajęcie 3. miejsca drużynowo w Pucharze Polski na szczeblu Śląskiego Związku Piłki Nożnej sezon 2021/2022;
- Adam Morys za zajęcie 3. miejsca drużynowo w Pucharze Polski na szczeblu Śląskiego Związku Piłki Nożnej sezon 2021/2022;
- Michał Pszczółka za zajęcie 3. miejsca drużynowo w Pucharze Polski na szczeblu Śląskiego Związku Piłki Nożnej sezon 2021/2022;
- Adam Olszar za zajęcie 3. miejsca drużynowo w Pucharze Polski na szczeblu Śląskiego Związku Piłki Nożnej sezon 2021/2022;
- Olaf Szymanek za zajęcie 1. miejsca drużynowo podczas Młodzieżowych Mistrzostw Polski w futsalu sezon 2021/2022;
- Aleksander Kurdun za zajęcie 2. miejsca podczas Mistrzostw Śląska w judo;
- Dawid Mielke za zajęcie 4. miejsca podczas Mistrzostw Polski w triathlonie w kat. U23;
- Kasper Tochowicz za zajęcie 1. miejsca podczas Mistrzostw Polski w triathlonie (Age-Group);
- Justyna Zvias za zajęcie 2. miejsca drużynowo podczas Akademickich Mistrzostwach Polski w lekkoatletyce, biegu na 400 m;
- Michał Szczypka za zajęcie 3. miejsca podczas Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Halowych w badmintonie;
- Blanka Niemczyk za zajęcie 3. miejsca drużynowo w Pucharze Śląska w minikoszykówce dziewcząt (U-11), sezon 2021/2022;
- Aleksandra Moiczek za zajęcie 1. miejsca podczas Mistrzostw Polski Juniorów w strzelaniu z pistoletu sportowego pneumatycznego 10m;
- Piotr Ostachowski za zajęcie 1. miejsca drużynowo podczas Mistrzostw Śląska Juniorów w tenisie stołowym w grze podwójnej i grze mieszanej;
- Aleksander Śmieja za zajęcie 1. miejsca podczas Mistrzostwa Polski Młodzików w łucznictwie bloczkowym;
- Przemysław Konecki za zajęcie 1. miejsca w Pucharze Europy Juniorów w łuku bloczkowym, sezon 2021/2022;
- Aneta Macha za zajęcie 2. miejsca podczas Mistrzostw Śląska w biegach górskich kat. K-Sen;
- Ilona Sztwiertnia za zajęcie 1. miejsca drużynowo w Mistrzostwach Europy Kadetów i juniorów w tenisie stołowym;
- Nicole Konderla za zajęcie 6. miejsca drużynowo w skokach narciarskich podczas Olimpiady Zimowej w Pekinie 2022 roku;
- Liliana Duraj za zajęcie 1. miejsca podczas Mistrzostw Polski ju-jitsu w kategorii U14/+57 kg , za zajęcie 2. miejsce podczas Mistrzostw Śląska w judo;
- Magda Byrtek za zajęcie 3. miejsca podczas Mistrzostw Śląska Żaczek i Żaków w tenisie stołowym;

- Emilia Byrtek za zajęcie 1. miejsca podczas Drużynowych Mistrzostw Polski Młodziczek w tenisie stołowym;
- Wiktoria Cieślak za zajęcie 3. miejsca podczas Mistrzostw Śląska Żaczek i Żaków w tenisie stołowym;
- Anna Stanieczek za zajęcie 1. miejsca podczas Halowych Mistrzostw Polski w łucznictwie bloczkowym – trenerka kadry narodowej oraz Przemysław Konecki, który zajął 1. miejsce w Pucharze Europy Juniorów;
- Filip Wilczęga za zajęcie 1. miejsca podczas Halowych Mistrzostw Polski w hokeju na trawie w kategorii junior młodszy;
- Grzegorz Grzanka za zajęcie 1. miejsca w Lotos Cup Kids sezon 2021/2022 – Puchar Polski w skokach narciarskich dzieci;
- Adam Żwak – trener Grzegorza Szczekli, który zajął 4. miejsce podczas Mistrzostw Świata OCR Spartan;
- Tomasz Wilczęga trener drużyny KS „Cieszyn” – sekcja hokej na trawie, która zdobyła 1. miejsce podczas Halowych Mistrzostw Polski w hokeju na trawie w kategorii junior młodszy.

Aktywność sportowa mieszkańców gminy jest wysoka, co potwierdza m.in. powyższa lista. Gmina Goleszów podejmuje systematyczne działania wspierające działalność sportową w gminie. Dotyczy to zarówno wymiaru organizacyjnego, jak również finansowego.

ZAKOŃCZENIE

Zarówno objętość niniejszego opracowania, jak i liczba zawartych w nim informacji świadczą o tym, że w gminie Goleszów zrealizowanych zostało w 2023 roku wiele zadań w różnych obszarach. Każde z nich opisać można jako istotne z punktu widzenia działania jednostki samorządu terytorialnego. Jednakże dopiero holistyczne ujęcie pozwala dostrzec, że tylko wieloobszarowa aktywność Gminy daje sposobność osiągnięcia zamierzonych efektów.

Dynamika zmian zachodzących w otoczeniu samorządu gminnego wymusza nieustanne adaptowanie się do zmieniających się warunków zewnętrznych. Polega to na permanentnym analizowaniu i w miarę potrzeb korygowaniu planów i zamierzeń. W zasadzie co roku zdarza się, że pojawiają się sytuacje nietypowe. Najpierw w latach 2020-2021 była to pandemia COVID-19, a od roku 2022 wojna w Ukrainie, która w istotny sposób wpłynęła nie tylko na politykę w wymiarze międzynarodowym, ale także lokalnym. Doświadczyła tego zarówno w sposób bezpośredni (uchodźcy wojenni), jak i pośredni (sytuacja ekonomiczna) także gmina Goleszów. Niezależnie od wydarzeń mających miejsce w tzw. bliskiej zagranicy, jak i na krajowej scenie politycznej, rok 2023, jak wynika z przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy, był dla gminy Goleszów okresem dalszego wieloobszarowego rozwoju. Nie wszystko oczywiście udało się zrealizować, niemniej jednak korzyści przeważały nad tym, czego nie udało się wykonać.

Rok 2023 kończył w zasadzie kadencję władz samorządowych wybranych w 2018 roku. Była ona dłuższa od poprzednich. Z jednej strony wynikało to z jej wydłużenia decyzją władz centralnych najpierw do pięciu lat, a później jeszcze o kolejne pół roku. Na kwiecień 2024 roku zaplanowano przeprowadzenie wyborów samorządowych. Ten Raport, jak i poprzednie pokazują, że w VIII kadencji władz samorządowych w gminie Goleszów wiele się zmieniło. Dotyczy to zarówno realizacji zadań bieżących, jak i aktywności inwestycyjnej czy kształtowania warunków dla jeszcze większej integracji społecznej.

W niniejszym opracowaniu nie sposób pomieścić wszystkiego, co działo się na terenie gminy. Skoncentrowano uwagę na kwestiach najistotniejszych, oddających specyfikę realizacji gminnych polityk, strategii i planów. Raport o stanie Gminy Goleszów za 2023 rok został, podobnie jak poprzednie, przygotowany w oparciu o autorską koncepcję wypracowaną w gronie „goleszowskich” pracowników samorządowych. Jego napisania nie zlecono firmie zewnętrznej, ale zadanie to powierzono zespołowi pracowników Urzędu Gminy Goleszów i kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych. W efekcie powstało opracowanie w pełni oryginalne, zawierające opis i wyjaśnienie działalności organu, jakim jest Wójt Gminy Goleszów, w różnych obszarach funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Nie tylko starano się w nim pokazać sukcesy, ale zwrócono również uwagę na problemy oraz wyzwania stojące przed Gminą. Nie unikano również wskazywania obszarów, które wymagają poprawy i większej determinacji ze strony administracji gminnej.

Zaproponowane w niniejszej publikacji ujęcie deskryptywno-eksplanacyjne służyć miało osiągnięciu trzech celów. Po pierwsze, ukazaniu kondycji Gminy Goleszów w poszczególnych obszarach jej aktywności. Po drugie, określeniu kierunków podejmowanych działań, ze zwróceniem szczególnej uwagi na działania prorozwojowe. Po trzecie, dzięki zastosowanej metodzie Raport może stanowić punkt odniesienia w procesie planowania

kolejnych gminnych polityk, programów i strategii. Doświadczenie wynikające z przygotowania szóstego już Raportu o stanie Gminy Goleszów pozwala stwierdzić, że dokument ten – podobnie jak pięć poprzednich – będzie dla organów Gminy nie tylko materiałem podsumowującym, ale również predykcyjnym.

W trakcie przygotowywania Raportu starano się prezentować poszczególne kwestie w możliwie najbardziej przystępny sposób, tak by powstał dokument, w którym przede wszystkim mieszkańcy gminy będą mogli znaleźć informacje o interesujących ich kwestiach. Tekst uzupełniono wieloma elementami graficznymi, zawierającymi m.in. dane statystyczne i finansowe (64 tabele, 26 wykresów i 3 mapy). Opracowywaniu Raportu towarzyszyło przekonanie o konieczności szerokiego informowania społeczeństwa o działaniach podejmowanych przez lokalne władze samorządowe. Transparentność i otwartość na wszelkiego rodzaju wskazówki i sugestie są niezmiernie istotne z punktu widzenia zwiększania efektywności w procesach zarządzania. Zrezygnowano natomiast z zamieszczania w Raporcie zdjęć obiektów czy inwestycji, gdyż gminna polityka informacyjna jest na tyle intensywna, że pozwala zainteresowanym pozyskiwać w sposób prosty różnego rodzaju wiadomości, w tym obejrzeć zdjęcia prowadzonych inwestycji czy wydarzeń, których odbywa się w gminie bardzo dużo.

Kończąc, należy wyrazić nadzieję, że Raport spełnił oczekiwania Czytelników i stanie się ważnym źródłem wiedzy na temat funkcjonowania samorządu Gminy Goleszów w 2023 roku.

SPIS MAP

Mapa 1. Gmina Goleszów	10
Mapa 2. Linie kolejowe 190 i 191	11
Mapa 3. Miejscowości w gminie Goleszów	12

SPIS TABEL

Tabela 1. Rodzaje gruntów w gminie Goleszów	12
Tabela 2. Grunty rolne w gminie Goleszów	13
Tabela 3. Liczba stałych mieszkańców gminy Goleszów – stan na koniec 2022 i 2023 roku	14
Tabela 4. Mieszkańcy gminy Goleszów według wieku i płci (stan na 31 grudnia 2023 roku)	16
Tabela 5. Dynamika zmian liczebności poszczególnych grup wiekowych wśród stałych mieszkańców gminy Goleszów w ciągu jednego roku	17
Tabela 6. Stali mieszkańcy gminy Goleszów w latach 2021-2023 według roku urodzenia	18
Tabela 7. Liczba stałych mieszkańców gminy Goleszów z podziałem na miejscowości i płeć (stany na 31 grudnia 2022 roku i na 31 grudnia 2023 roku)	20
Tabela 8. Liczba zgonów mieszkańców gminy Goleszów w 2023 roku według miejscowości	24
Tabela 9. Skład Rady Gminy Goleszów VIII kadencji (2018-2023) – stan na 31 grudnia 2023 roku	26
Tabela 10. Uchwały Rady Gminy Goleszów podjęte w 2023 roku	27
Tabela 11. Wykonanie Budżetu Gminy Goleszów na rok 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2023)	50
Tabela 12. Dochody i wydatki ogółem oraz w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2023 roku na tle porównawczym (lata 2014-2022)	53
Tabela 13. Subwencja wyrównawcza dla Gminy Goleszów w latach 2014-2024	54
Tabela 14. Zaległości podatkowe względem Gminy Goleszów na koniec 2023 roku na tle porównawczym (lata 2015-2022)	55
Tabela 15. Wydatki majątkowe w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)	56
Tabela 16. Dochody pozyskane spoza budżetu Gminy na realizację zadań prorozwojowych w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)	58
Tabela 17. Poziom zadłużenia Gminy Goleszów w relacji do dochodów własnych (stan na koniec 2023 roku) na tle porównawczym (lata 2015-2022) i plan spłaty pożyczek w latach 2024-2029	59
Tabela 18. Zadania zrealizowane w 2022 roku w ramach Funduszu Sołeckiego	61
Tabela 19. Nowe odcinki sieci wodociągowej na terenie gminy Goleszów wybudowane w 2023 roku	63
Tabela 20. Wnioski o pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań inwestycyjnych złożone przez Gminę Goleszów i/lub rozstrzygnięte w 2023 roku	67
Tabela 21. Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez gminę Goleszów	74
Tabela 22. Program małej retencji w gminie Goleszów w latach 2020-2023	92
Tabela 23. Rodzaj i waga odpadów komunalnych odebranych w 2023 roku z nieruchomości zamieszkałych i letniskowych oraz wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	95
Tabela 24. Rodzaj i waga odpadów komunalnych odebranych w 2023 roku w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Goleszowie	96
Tabela 25. Grunty stanowiące własność Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	101
Tabela 26. Dochody Gminy Goleszów w 2023 roku z tytułu wykonywania prawa własności	103

Tabela 27. Zasób mieszkaniowy Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	104
Tabela 28. Zaległości wobec Gminy Goleszów na koniec roku z tytułu czynszu, dzierżawy i użytkowania wieczystego – lata 2019-2023	106
Tabela 29. Lokale użytkowe Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	107
Tabela 30. Obiekty oświatowe w gminie Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	108
Tabela 31. Obiekty kulturalne oraz wykorzystywane w celu wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej w gminie Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	109
Tabela 32. Budynki remiz strażackich będących w zasobie komunalnym Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	110
Tabela 33. Obiekty sportowe i miejsca rekreacji w zasobie komunalnym Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	111
Tabela 34. Place zabaw w zasobie komunalnym Gminy Goleszów (stan na 31 grudnia 2023 roku)	112
Tabela 35. Cmentarze komunalne administrowane przez Gminę Goleszów	112
Tabela 36. Placówki szkolne i przedszkolne działające na terenie gminy Goleszów w 2023 roku	116
Tabela 37. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Goleszowie	117
Tabela 38. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Goleszowie, filii w Kisielowie	118
Tabela 39. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Jury Gajdzicy w Cisownicy	118
Tabela 40. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Dziegielowie	119
Tabela 41. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Pawła Stalmacha w Bażanowicach	119
Tabela 42. Liczba dzieci ukraińskich uczęszczających do publicznych placówek oświatowych na terenie gminy Goleszów w latach 2022 i 2023	121
Tabela 43. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Goleszowie	122
Tabela 44. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Puńcowie	123
Tabela 45. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Cisownicy	123
Tabela 46. Liczba dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych w Goleszowie i Cisownicy	124
Tabela 47. Liczba dzieci uczęszczających do niepublicznych przedszkoli na terenie gminy Goleszów	125
Tabela 48. Struktura zatrudnienia nauczycieli ze względu na stopień awansu zawodowego w publicznych placówkach oświatowych na terenie gminy Goleszów	127
Tabela 49. Średnia liczba dzieci w oddziale szkolnym i przedszkolnym w gminie Goleszów w roku szkolnym 2023/24	128
Tabela 50. Wnioski o pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań w obszarze oświaty złożone przez Gminę Goleszów w 2023 roku	130
Tabela 51. Najważniejsze prace modernizacyjne zrealizowane w 2023 roku w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Goleszów	132
Tabela 52. Skład Młodzieżowej rady Gminy na kadencję 2022-2024	134
Tabela 53. Wydatki na realizację świadczeń przez Centrum Usług Społecznych w Goleszowie w 2023 roku	138

Tabela 54. Wybrane dane dotyczące pomocy udzielonej rodzinom w 2023 roku na tle porównawczym (lata 2018-2022)	141
Tabela 55. Liczba zezwoleń stałych na sprzedaż alkoholu w gminie Goleszów – stan na 31 grudnia 2023 roku	143
Tabela 56. Dane dotyczące realizacji Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w gminie Goleszów w 2023 roku	148
Tabela 57. Dane dotyczące wykorzystania opasek w ramach opieki na odległość dla seniorów w 2023 roku	150
Tabela 58. Kluby Seniora działające na terenie gminy Goleszów w 2023 roku	153
Tabela 59. Realizacja „Goleszowskiego Bonu Żłobkowego” w 2023 roku na tle roku 2022	
Tabela 60. Zewnętrzne środki finansowe pozyskane w 2023 roku na realizację zadań w obszarze kultury, edukacji, sportu i rekreacji	166
Tabela 61. Wydarzenia zorganizowane i współorganizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie w 2023 roku wraz z krótką ich charakterystyką	173
Tabela 62. Stan księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszowie na koniec 2023 roku	184
Tabela 63. Liczba czytelników i wypożyczeń w Gminnej Bibliotece Publicznej w Goleszowie w 2023 roku	184
Tabela 64. Projekty z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu zrealizowane w 2023 roku z dotacją Gminy Goleszów	189

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Dynamika zmian liczby stałych mieszkańców gminy Goleszów w latach 2011-2023	14
Wykres 2. Gęstość zaludnienia w gminie Goleszów na tle województwa i powiatu	15
Wykres 3. Dynamika zmian liczby mieszkańców w grupach wiekowych do 18 lat oraz 60+ w latach 2018-2023	16
Wykres 4. Dynamika zmian liczby mieszkańców w miejscowościach gminy Goleszów w latach 2018-2023	21
Wykres 5. Cudzoziemcy zameldowani w gminie Goleszów w latach 2015-2023	22
Wykres 6. Urodzenia i zgony w gminie Goleszów w latach 2005-2023	23
Wykres 7. Akty małżeńskie sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Goleszowie w latach 2015-2023	24
Wykres 8. Liczba uchwał Rady Gminy Goleszów podjętych w latach 2011-2023	35
Wykres 9. Stawki podatków od gruntów określonych symbolem B i powierzchni budynków mieszkalnych w 2023 roku na tle porównawczym (lata 2010-2022)	51
Wykres 10. Konsekwencje finansowe (potencjalna strata dla budżetu) obniżenia stawek podatków od nieruchomości w latach 2018-2023	52
Wykres 11. Konsekwencje finansowe (potencjalna strata dla budżetu) obniżenia stawek podatków od środków transportowych w latach 2018-2023	52
Wykres 12. Procentowy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)	57
Wykres 13. Procentowy udział wydatków majątkowych w dochodach własnych w roku 2023 na tle porównawczym (lata 2014-2022)	57
Wykres 14. Postępowania przetargowe przeprowadzone w 2023 roku i zakończone podpisaniem umowy według rodzaju zamówienia	66
Wykres 15. Liczba dofinansowanych przez Gminę Goleszów inwestycji wymiany starych kotłów grzewczych na nowoczesne, ekologiczne źródła ciepła w latach 2018-2023	89
Wykres 16. Waga odpadów zawierających azbest zutylizowanych z dofinansowaniem Gminy Goleszów w latach 2018-2023	90
Wykres 17. Średnia waga odpadów wytwarzanych przez jednego mieszkańca w gminie Goleszów w latach 2018-2023	94
Wykres 18. Dynamika zmian liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie gminy Goleszów	120
Wykres 19. Dynamika zmian liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na terenie gminy Goleszów w latach szkolnych 2015/16-2023/24	126
Wykres 20. Zajęcia odbywające się w 2023 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Goleszowie ze wskazaniem grup docelowych, którym były dedykowane	167
Wykres 21. Wydarzenie pn. „Wieczorynka w GOK’u” w 2023 ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych	168
Wykres 22. Zimowisko i półkolonie zorganizowane w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych	169

Wykres 23. Wydarzenia pn. „Goeszów Tańczy” i „Kolory Goleszowa” zorganizowane w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych	170
Wykres 24. Konkursy dla mieszkańców zorganizowane w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie ze wskazaniem liczby uczestników w ramach grup wiekowych	171
Wykres 25. Udział mieszkańców/widzów w projekcie pn. „Ujawnij nam swój talent, pokaż nam swoją pasję” w 2023 roku	172
Wykres 26. Udział w wydarzeniach organizowanych/współorganizowanych w 2023 roku przez Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie	173